

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	12333	3,9	Area in km ²
Powiaty	314	17	5,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	19	29,2	Cities with powiat status
Gminy	2478	167	6,7	Gminas
Miasta	897	71	7,9	Towns
Miejscowości wiejskie	54033	1324	2,5	Rural localities
Sołectwa	40464	1065	2,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a (stan w dniu 31 XII) w ha	62077	4471	7,2	Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	61,7	11,7	19,0	particulates
gazowych	203125,6	37908,9	18,7	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^b (stan w dniu 31 XII)	3153	225	7,1	Municipal waste water treatment plants ^b (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2277	132	5,8	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	85	10,5	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^c wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	111060,2	32257,5	29,0	Waste (excluding municipal waste) ^c generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^d w tys. t	10 053,5	1394,0	13,9	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^d in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				serving environmental protection:
w milionach złotych	10671,9	2419,7	22,7	in million zlotys
w % nakładów ogółem	4,9	8,5	x	in % of total outlays
służące gospodarce wodnej:				serving water management:
w milionach złotych	2823,2	242,8	8,6	in million zlotys
w % nakładów ogółem	1,3	0,9	x	in % of total outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^e
PUBLIC SAFETY ^e

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1129577	157522	13,9	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	296	339	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,1	60,6	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ^b Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^d Dane szacunkowe. ^e Dane Komendy Głównej Policji.

^a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. ^b Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^c See general notes to the Chapter “Environmental Protection”, item 7. ^d Estimated data. ^e Data of the National Police Headquarters.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38167,3	4640,7	12,2	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	3624,4	15,6	urban areas
wieś	14889,1	1016,3	6,8	rural areas
w tym kobiety	19738,6	2403,6	12,2	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	376	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	53	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	-0,2	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,0	-1,0	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a w gospodarce narodowej (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	1592,7	11,8	Employed persons ^a in the national economy (as of 31 XII) in thous.
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	168,4	8,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,1	9,4	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł	3101,74	3185,54	102,7	Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Length of network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)	267332,1	19867,9	7,4	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	100201,5	10300,3	10,3	sewerage
gazowej	131538,1	15891,8	12,1	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13302,4	1709,8	12,8	dwellings: in thousands
na 1000 ludności.....	348,5	368,4	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	49322,6	6214,2	12,6	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1292,3	1339,1	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tys. m ²	938474,6	115454,3	12,3	in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	24588,4	24878,5	x	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy. **b** Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.
a By actual workplace. **b** See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	160,0	10,6	6,6	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	2,3	x	dwellings
izby	17,2	10,9	x	rooms
powierzchnia użytkowa				usable floor space of dwellings
mieszkań w m ²	417,9	275,7	x	in m ²
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2234,9	245,1	11,0	primary
gimnazjach	1322,1	145,4	11,0	lower secondary
zasadniczych szkołach zawodo- wych	235,7	24,7	10,5	basic vocational
liceach ogólnokształcących ^c	658,1	69,8	10,6	general secondary ^c
liceach profilowanych	47,3	4,9	10,3	specialized secondary
technikach ^d	555,8	69,4	12,5	technical secondary ^d
specjalnych szkołach przysposo- biających do pracy	9,5	1,0	11,0	special job-training schools
artystycznych ^e	23,1	3,7	16,2	art ^e
policealnych	284,8	39,3	13,8	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^f :				Children attending pre-primary education establishments ^f :
w tysiącach	994,1	122,1	12,3	in thousands
na 1000 dzieci ^g w wieku 3 – 6 lat	673	742	x	per 1000 children ^g aged 3 – 6
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^h :				Medical personnel ^h :
lekarze	79015	10405	13,2	doctors
lekarze dentyści	11855	1471	12,4	dentists
pielęgniarki ⁱ	186255	25993	14,0	nurses ⁱ
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16252	2419	14,9	Out-patient health care institutions
Szpitala ogólne ^j	793	113	14,2	General hospitals ^j
Porady lekarskie w tys.	259915,4	33671,1	13,0	Doctors consultations in thous.
Apteki ^k	10817	1176	10,9	Pharmacies ^k

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. **b** Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników uzupełniających. **e** Dające uprawnienia zawodowe. **f** W przedszkolach, zespołach, punktach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. **g** W podziale według wieku nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej. **h** Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **i** Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. **j** Łącznie z filiami szpitali ogólnych. **k** Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10.

a See general notes to the chapter “Education”. **b** Excluding schools for adults, including post-secondary schools. **c** Including pupils of the supplementary general secondary schools. **d** Including pupils of the supplementary technical secondary schools. **e** Leading to professional certification. **f** In nursery schools, groups, points and pre-primary sections of primary schools. **g** In the division according to age children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included. **h** Including interns. **i** Including masters of nursing. **j** Including branches of general hospitals. **k** See general notes to the chapter “Health and social work, – item 10.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 r. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	816	9,7	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	16898,4	12,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	60	7,8	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655,1	1090,8	5,3	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	52	11,6	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys. ...	38975,3	5716,2	14,7	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	6992	473	6,8	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	606,5	39,3	6,5	number of beds (as of 31 VII) in thous.
korzystający z noclegów w tys.	19353,7	1693,3	8,7	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO AGRICULTURE FORESTRY AND FISHING				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16119,6	447,0	2,8	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
w tym:				of which:
grunty orne	12113,6	327,4	2,7	arable land
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	100,4	3,2	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża	8582,8	226,8	2,6	cereals
ziemniaki ^b	508,0	13,8	2,7	potatoes ^b
warzywa gruntowe ^b	206,5	3,4	1,7	field vegetables ^b
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	29826,6	792,3	2,7	cereals
ziemniaki ^b	9702,8	288,6	3,0	potatoes ^b
warzywa gruntowe ^b	4809,7	100,0	2,1	field vegetables ^b
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	34,8	34,9	100,3	cereals
ziemniaki ^b	191	209	109,4	potatoes ^b
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9088,6	391,2	4,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	896379,8	164732,8	18,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23494	35480	151,0	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^c (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w milionach złotych	154421,9	18488,7	12,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4047	3982	98,4	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Including home garden crops. ^c Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	268372	20974	7,8	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,3	91,8	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16494,7	1950,6	11,8	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2796,8	288,4	10,3	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe	8343	786	9,4	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Fixed main line ^b :
w tysiącach	8489,7	976,7	11,5	in thousands
na 1000 ludności	222,4	210,5	x	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	7381,3	844,7	11,4	of which standard main line
HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	371839	44647	12,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	102,6	103,9	x	Population per 1 shop
Stacje paliw	9738	799	8,2	Petrol stations
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^c				Budgets of gminas ^c
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64882,1	4783,4	7,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2547,4	2433,8	95,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	70002,6	5220,9	7,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2748,5	2656,3	96,6	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	50327,5	9178,8	18,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3967,8	3428,2	86,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	56201,1	10113,6	18,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4430,9	3777,3	85,2	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	20084,5	1318,0	6,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	788,6	670,6	85,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	21155,8	1429,2	6,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	830,6	727,2	87,6	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	19548,3	1533,3	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	512,4	330,3	64,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	20468,7	1729,4	8,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	536,5	372,5	69,4	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.
^c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	218580,9	28402,8	13,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5729,0	6117,4	106,8	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2376908,4	288895,7	12,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	62276,0	62252,3	100,0	per capita in zł
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2008				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1275432	167948	13,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	33462	36126	108,0	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1116476	147017	13,2	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	78778	86797	110,2	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	803351	110442	13,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21076	23756	112,7	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^c PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^c				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^d	5862	822	14,0	State owned enterprises included in the privatization process ^d
skomercjalizowane	1738	360	20,7	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2191 2110	193 184	8,8 8,7	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	1933	269	13,9	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1094	189	17,3	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3742673	430578	11,5	Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)
sektor publiczny	120488	16280	13,5	public sector
sektor prywatny	3622185	414298	11,4	private sector

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Bez wartości gruntów; z zasadzeniami. ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^d W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a According to the investment location. ^b Excluding the value of land; including plantings. ^c Excluding persons tending private farms in agriculture. ^d From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 are based on the revised number of population, which considers the results of National Population and Housing Census of 2002; according to administrative division obligatory in a given period.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
POWIERZCHNIA AREA								
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII) Area in km ² (as of 31 XII)	12294	12331	12331	12331	12334	12334	12334	12333
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION								
Grunty zdewastowane i zde- gradowane wymagające re- kulturyacji i zagospodarowa- nia ^a (stan w dniu 31 XII) w ha Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha	5828	5700	4809	4602	4717	4584	4654	4471
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:								
produkcyjne ^b (poza rolnic- twem ^c , leśnictwem, łowiect- wem i rybactwem) production ^b (excluding agri- culture ^c , forestry, hunting and fishing)	26,2	23,5	23,9	22,6	23,6	23,6	22,8	21,6
eksploatacji sieci wodociągo- wej ^d exploitation of water-line system ^d	61,1	62,9	62,5	61,7	60,7	61,4	62,6	62,5
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :								
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności for needs of the national economy and population	43,5	36,1	34,7	34,9	35,8	35,2	33,3	32,2
do produkcji przemysłowej for industrial production	15,0*	11,9	11,3	10,9	12,0	12,0	10,9	10,3
Ścieki przemysłowe i komu- nalne oczyszczane w % wy- magających oczyszczania ^e Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^e	88,2	87,4	88,2	87,8	86,0	88,4	85,0	86,5
Ścieki przemysłowe i komu- nalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	4,2	3,8	3,5	3,5	4,1	3,5	4,4	4,0

a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. **b** Z ujęć własnych. **c** Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt. **d** Pobór wody na ujęciach przed wtoczeniem do sieci. **e** Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi.

a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. **b** From own intakes. **c** Excluding factory farms for breeding animals. **d** Water withdrawal by intakes before entering the water system. **e** Discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (cd.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Ludność korzystająca ^a z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	62,9	64,8	65,5	67,5	68,3	69,2	70,0	70,5
<i>Population using^a waste water treatment plants in % of total population</i>								
Emisja przemysłowych zanie- czyszczeń powietrza z zakła- dów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: <i>Emission of industrial air pollut- ants by plants generating substantial air pollution per 1 km² in t:</i>								
pyłowych	3,1	2,3	2,1	1,8	1,6	1,8	1,1	0,9
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	52,6	58,3	57,9	60,2	61,1	56,4	52,3
<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>								
Redukcja przemysłowych zanie- czyszczeń powietrza z zakła- dów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of industrial air pol- lutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>								
pyłowych	99,0	99,2	99,3	99,4	99,5	99,5	99,6	99,6
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	30,4	29,6	28,6	28,8	28,3	31,8	30,3
<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>								
Odpady (z wyłączeniem odpa- dów komunalnych) ^b wytworzo- ne (w ciągu roku) na 1 km ² w t <i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) per 1 km² in t</i>	3810,4	3441,7	3524,4	3428,2	3379,1	3357,2	2862,1	2615,5
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^c na 1 miesz- kańca w kg	334,2	286,5	277,0	278,4	295,1	297,8	292,1	300,2
<i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants^c per capita in kg</i>								

^a Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^c Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

^a Estimated data; until 2000 defined as served population. ^b See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^c Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed. From 2003 data not comparable to previous years due to the change of the catalogue of wastes.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Nakłady na środki trwałe ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem: <i>Outlays on fixed assets ^a (current prices) – in % of total outlays:</i>								
służące ochronie środowiska <i>serving environmental protection</i>	5,2	5,0	6,2	5,7	5,9	6,0	6,0	8,5
służące gospodarce wodnej .. <i>serving water management</i>	1,5	1,4	1,6	1,5	1,0	0,7	0,7	0,9
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas pos- sessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>								
w % powierzchni ogólnej <i>in % of total area</i>	22,1	21,9	22,0	22,0	22,0	22,1	22,1	22,1
na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	570	573	577	579	581	585	587	588
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^b PUBLIC SAFETY ^b								
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowa- niach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in com- pleted preparatory proceed- ings:</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	165766	192702	202189	193415	183620	164685	153214	157522
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	347	408	430	412	393	353	330	339
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % <i>Rate of detectability of delin- quents in ascertained crimes in %</i>	46,2	46,0	49,1	52,6	56,0	58,4	60,0	60,6
LUDNOŚĆ ^c POPULATION ^c								
Ludność (stan w dniu 31 XII) <i>Population (as of 31 XII)</i>	4765657	4714982	4700771	4685775	4669137	4654115	4645665	4640725
miasta <i>urban areas</i>	3776228	3720183	3702639	3685324	3666080	3647193	3635059	3624410
wieś <i>rural areas</i>	989429	994799	998132	1000451	1003057	1006922	1010606	1016315
w tym kobiety <i>of which females</i>	2456488	2434541	2428716	2421969	2415280	2409171	2405766	2403596
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII) <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	106,4	106,8	106,9	107,0	107,2	107,3	107,4	107,4
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ... <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	386	382	381	380	379	377	377	376

a W latach 2003-2005 określone jako wydatki inwestycyjne. **b** Dane Komendy Głównej Policji. **c** Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1.

a In years 2003-2005 defined as investment outlays. **b** Data of the National Police Headquarters. **c** Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
LUDNOŚĆ ^a (dok.) POPULATION ^a (cont.)								
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): Population of age (as of 31 XII):								
produkcyjnym working	3007552	3050002	3058043	3063102	3058286	3051575	3043430	3034503
poprodukcyjnym post-working	675385	714279	727116	737492	752077	766829	783152	800129
Małżeństwa na 1000 ludności .. Marriages per 1000 population	5,3	5,0	5,0	5,4	6,0	6,4	6,7	6,7
Rozwody na 1000 ludności Divorces per 1000 population	1,1	1,5	1,7	2,0	2,3	2,0	2,1	1,9
Urodzenia żywe na 1000 ludności Live births per 1000 population	8,9	8,3	8,5	8,7	9,1	9,4	10,1	10,3
Zgony ^b na 1000 ludności Deaths ^b per 1000 population	9,7	9,7	9,7	9,9	9,9	10,2	10,3	10,5
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,8	-1,4	-1,2	-1,2	-0,8	-0,8	-0,2	-0,2
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	10,2	7,8	8,0	7,4	7,3	6,7	6,8	7,2
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia: Life expectancy at the moment of birth:								
mężczyźni males	69,55	70,30	70,20	70,52	70,50	70,66	70,89	71,03
kobiety females	77,18	78,02	78,43	78,45	78,77	78,77	78,91	79,08
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent resi- dence per 1000 population	-2,6	-2,0	-1,8	-1,9	-2,6	-2,1	-1,5	-1,0
RYNEK PRACY LABOUR MARKET								
Pracujący ^c w gospodarce narodowej: Employed persons ^c in the national economy:								
ogółem: w tys. total: in thous.	1750,8	1496,1	1491,8	1504,9	1543,3	1603,1	1633,0	1592,7
w tym kobiety of which women	793,2	667,4	664,2	671,2	687,3	708,1	717,7	707,4
1999 = 100 per 1000 population	95,4	81,5	81,3	82,0	84,1	87,4	89,0	86,8
na 1000 ludności per 1000 population	368	317	317	321	331	344	352	343

^a Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.); z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

^a Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1. ^b Including infant deaths. ^c As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity (from 2004); including employed in foundations, associations, political parties, trade unions, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (CD.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (CONT.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)								
Pracujący ^a w gospodarce narodowej (dok.): <i>Employed persons ^a in the national economy (cont.):</i>								
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture forestry and fishing</i>	.	.	.	4,7	4,6	4,4	4,3	4,3
przemysł i budownictwo ... <i>industry and construction</i>	.	.	.	38,0	38,4	38,4	38,8	37,9
sekcje G, H, I, J <i>sections G, H, I, J</i>	.	.	.	26,7	26,6	26,8	26,8	26,3
sekcje K, L <i>sections K, L</i>	.	.	.	3,7	3,7	3,6	3,7	3,9
pozostałe usługi <i>other services</i>	.	.	.	26,8	26,7	26,7	26,4	27,6
pracujący w sektorze prywatnym <i>employed persons in private sector</i>	64,9	63,3	64,9	66,3	67,8	69,7	70,2	69,8
Przeciętne zatrudnienie ^b w gospodarce narodowej: <i>Average paid employment ^b in the national economy:</i>								
w przemyśle: <i>in industry:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	.	.	.	449,6	457,3	474,5	488,9	470,3
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	x	x	x	96	98	102	105	101
w budownictwie: <i>in construction:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	.	.	.	76,6	79,5	85,8	90,0	90,4
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	x	x	x	16	17	18	19	19
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII): <i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>								
ogółem: w tys. <i>total: in thous.</i>	259,8	325,5	309,7	281,3	229,8	166,0	122,7	168,4
1999 = 100 <i>1999 = 100</i>	123,6	154,8	147,3	133,8	117,2	78,9	58,4	80,1
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
kobiety <i>women</i>	57,9	54,3	55,4	56,7	59,8	61,2	59,5	53,4
w wieku 24 lata i mniej <i>aged 24 and less</i>	32,2	26,2	24,2	21,2	18,8	16,3	18,0	20,9
pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej <i>staying out of work 12 months and more</i>	39,2	50,5	50,1	49,3	48,7	44,3	30,0	20,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % <i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	12,9	17,6	16,9	15,5	12,7	9,2	6,9	9,4

^a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.); z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie. ^b Bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity (from 2004); including employed in foundations, associations, political parties, trade unions, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties. ^b Excluding persons employed abroad.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS								
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł</i>	1954,41	2249,17	2344,91	2433,95	2560,33	2735,28	3020,68	3185,54
1999 = 100	108,6	125,0	130,3	135,3	142,3	152,0	167,9	177,0
w tym: przemysł	.	.	.	2885,54	3041,12	3233,17	3577,54	3755,15
of which: industry	.	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44
budownictwo	.	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44
construction	.	.	.	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	1140,2	1141,9	1148,4	1150,2	1154,7	1168,0	1180,4	1192,5
<i>Average number of retirees and pensioners^a in thous.</i>	1140,2	1141,9	1148,4	1150,2	1154,7	1168,0	1180,4	1192,5
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1066,6	1076,1	1084,9	1089,7	1096,9	1112,9	1127,7	1142,3
<i>from non-agricultural system of social insurance</i>	1066,6	1076,1	1084,9	1089,7	1096,9	1112,9	1127,7	1142,3
rolników indywidualnych	73,7	65,8	63,6	60,5	57,8	55,1	52,7	50,2
<i>farmers</i>	73,7	65,8	63,6	60,5	57,8	55,1	52,7	50,2
Przeciętna miesięczna emery- tura i renta brutto ^b w zł	1052,22	1315,65	1368,19	1401,92	1508,67	1550,66	1694,67	1833,66
<i>Average monthly gross retire- ment pay and pension^b in zł</i>	1052,22	1315,65	1368,19	1401,92	1508,67	1550,66	1694,67	1833,66
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1072,34	1340,17	1393,39	1426,73	1534,59	1576,40	1722,98	1863,60
<i>from non-agricultural social security system</i>	1072,34	1340,17	1393,39	1426,73	1534,59	1576,40	1722,98	1863,60
rolników indywidualnych ^c	760,81	914,70	937,98	954,89	1016,66	1030,94	1088,35	1152,26
<i>farmers^c</i>	760,81	914,70	937,98	954,89	1016,66	1030,94	1088,35	1152,26
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS								
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Length of network (as of 31 XII) in km:</i>								
wodociągowej (bez magistralnej) <i>water-line (excluding main)</i>	17268,2	17605,2	17821,3	18344,1	18628,5	18840,7	19291,7	19867,9
kanalizacyjnej	5944,6	7077,7	7441,1	8231,9	8767,6	9382,4	9763,3	10300,3
<i>sewerage</i>	5944,6	7077,7	7441,1	8231,9	8767,6	9382,4	9763,3	10300,3
Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>								
wody z wodociągów: <i>water from water-line systems:</i>								
w hm ³	185,4	156,8	150,7	147,3	145,3	142,7	142,9	141,8
<i>in hm³</i>	185,4	156,8	150,7	147,3	145,3	142,7	142,9	141,8
na 1 mieszkańca w m ³	38,9	33,2	32,0	31,4	31,1	30,6	30,7	30,5
<i>per capita in m³</i>	38,9	33,2	32,0	31,4	31,1	30,6	30,7	30,5

a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. **b** Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. **c** Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. **b** Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions executed under international agreements. **c** Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)								
Zużycie w gospodarstwach domowych (dok.): Consumption in households (cont.):								
energii elektrycznej ^a w miastach: electricity ^a in urban areas:								
w GW·h in GW·h	2567,2	2596,9	2623,9	2645,8	2794,9	2689,9	2760,4	2807,2
na 1 mieszkańca w kW·h per capita in kW·h	679,5	696,4	706,9	716,2	760,4	735,4	758,3	773,4
gazu z sieci ^b : gas from gas-line system ^b :								
w hm ³ in hm ³	440,4	475,9	463,3	462,3	449,4	431,3	422,0	441,5
na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³	92,3	100,8	98,5	98,5	96,1	92,5	90,8	95,1
Zasoby mieszkaniowe ^c (do 2001 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): Dwelling stocks ^c (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	1594,2	1659,7	1667,3	1673,7	1679,9	1688,9	1700,0	1709,8
na 1000 ludności per 1000 population	335,0	352,0	354,7	357,2	359,8	362,9	365,9	368,4
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	1150,4	1264,5	1276,5	1287,8	1299,4	1313,4	1327,5	1339,1
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	20318,2	23111,6	23385,5	23650,0	23915,4	24246,3	24596,1	24878,5
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	60,7	65,7	65,9	66,2	66,5	66,8	67,2	67,5
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	5,6	14,7	9,9	8,5	8,3	10,5	12,2	10,6
na 1000 ludności per 1000 population	1,2	3,1	2,1	1,8	1,8	2,2	2,6	2,3
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	5,7	16,5	10,4	9,2	8,9	11,2	12,8	10,9
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	136,4	408,7	258,8	233,3	228,4	285,2	330,6	275,7
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	115,2	131,2	122,6	128,3	128,3	127,1	125,7	120,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 5. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.

^a See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 5. ^b In natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^c See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE EDUCATION^a								
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początek roku szkolnego) w tys.: <i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	369,1	319,3	302,6	287,9	274,3	261,4	251,8	245,1
gimnazjach <i>lower secondary</i>	140,0	194,7	189,2	180,7	170,9	161,4	152,6	145,4
zasadniczych szkołach zawo- dowych <i>basic vocational</i>	62,7	24,1	27,3	26,6	25,7	25,6	25,2	24,7
liceach ogólnokształcących ^c .. <i>general secondary^c</i>	101,3	83,4	83,0	81,2	80,0	77,9	74,3	69,8
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	20,9	28,5	24,6	18,9	12,9	8,0	4,9
technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	131,4	85,9	71,9	67,5	68,8	70,5	70,3	69,4
specjalnych szkołach przy- sposabiających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	x	0,5	0,8	0,8	1,0	1,0
artystycznych ^e <i>art^e</i>	3,4	3,5	3,6	3,5	3,6	3,9	3,9	3,7
policealnych <i>post-secondary</i>	29,1	39,0	41,1	44,4	45,2	42,8	48,5	39,3
Absolwenci szkół ^b (stan na koniec roku szkolnego) w tys.: <i>Graduates in schools^b (end of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	142,8 ^f	62,3	59,9	55,8	52,8	51,4	47,2	45,1
gimnazjów <i>lower secondary</i>	x	64,8	63,0	61,6	59,4	57,2	52,8	49,5
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational</i>	19,8	16,1	5,1	8,1	8,2	7,6	7,5	7,5
liceów ogólnokształcących ^c ... <i>general secondary^c</i>	20,0	25,3	26,4	27,7	26,3	25,7	25,5	25,3
liceów profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	x	x	9,0	8,3	7,1	5,5	3,7
techników ^d <i>technical secondary^d</i>	26,8	22,7	27,6	20,3	14,2	13,6	14,1	14,8
specjalnych szkół przysposa- biających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	x	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2
artystycznych ^e <i>art^e</i>	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
policealnych <i>post-secondary</i>	11,0	12,7	14,1	14,0	15,4	13,2	11,8	11,0
Absolwenci szkół (poza szko- łami podstawowymi, gimna- zjami i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności <i>Graduates of schools (exclud- ing primary, lower secondary and post-secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	14	14	13	14	12	12	11	11

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. ^d Łącznie z uczniami techników uzupełniających. ^e Dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych). ^f Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI.

^a See general notes to the chapter “Education. ^b Excluding schools for adults, including post-secondary schools. ^c Including pupils of the supplementary general secondary schools. ^d Including pupils of the supplementary technical secondary schools. ^e Leading to professional certification (till 2002/2003 school year included in upper-secondary vocational schools). ^f Data include graduates of 8th and 6th grades.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (cd.) EDUCATION ^a (cont.)								
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys. <i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	178,8	200,4	206,3	207,7	203,2	197,8	192,2	187,2
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys. <i>Graduates of higher education institutions^{bc} in thous.</i>	29,4	41,6	43,3	44,9	43,1	44,8	44,7	43,6
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys. <i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	36,3	42,4	38,3	35,8	31,5	30,6	35,3	34,6
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys. <i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	9,3	11,5	12,5	11,5	11,9	7,3	7,2	6,4
Współczynnik skolaryzacji brutto uczniów szkół: <i>Gross enrolment rate of pupils of schools:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	99,9	99,9	99,7	99,4	98,8	97,9	97,5	98,1
gimnazjalnych <i>lower secondary</i>	62,7	100,3	101,4	101,9	101,8	101,5	101,2	100,8
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational^d</i>	25,1	11,4	12,0	14,2	14,4	14,6	15,2	15,6
liceach ogólnokształcących ^e <i>general secondary^e</i>	43,8	43,5	46,4	48,3	50,0	51,0	54,3	55,2
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	9,5	13,7	12,5	10,0	7,1	4,8	3,2
technikach ^f <i>technical secondary^f</i>	63,1	51,6	45,0	42,3	42,0	43,9	45,8	46,9
policealnych <i>post-secondary</i>	12,2	15,9	17,0	19,2	20,7	20,7	24,3	20,3
wyższych <i>tertiary</i>	38,2	41,7	43,2	44,1	44,1	44,4	44,9	45,6
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>								
miejsca w przedszkolach w tys. <i>places in nursery schools in thous.</i>	109,8	105,5	104,5	104,1	104,6	105,4	107,6	113,0
dzieci w tys.: <i>children in thous.:</i>								
w przedszkolach <i>in nursery schools</i>	103,7	97,4	97,8	98,6	100,9	102,2	105,9	110,9
w zespołach wychowania przedszkolnego <i>in pre-primary education groups</i>	x	x	x	x	x	x	0,2	0,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego. ^d Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^e Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^f Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a See general notes to the chapter „Education”. ^b Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence and interior and administration departments. ^c From the previous school year, and in 2000/01 school year – from calendar year. ^d Including job-training schools. ^e Including supplementary general secondary schools. ^f Including art schools and supplementary technical secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION^a (cont.)								
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): (dok.) <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year): (cont.)</i>								
dzieci w tys.: (dok.) <i>children in thous.: (cont.)</i>								
w punktach przedszkolnych <i>in pre-primary points</i>	x	x	x	x	x	x	0,1	0,3
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych <i>in pre-primary sections of primary schools</i>	7,8	8,5	8,6	8,6	8,6	8,5	9,4	10,9
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3 – 6 lat .. <i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3 – 6</i>	525	553	568	588	614	630	654	674
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE								
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII): <i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>								
lekarze <i>doctors</i>	11848	12458	11379	9760	10268	10311	10185	10405
lekarze dentyści <i>dentists</i>	1558	1842	1971	1562	1455	1560	1593	1471
pielęgniarki ^c <i>nurses^c</i>	25442	25198	25453	25146	25146	25164	25319	25993
Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności <i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	61,0	58,3	58,1	57,4	57,0 ^e	56,3 ^e	55,1	54,6
Leczeni w szpitalach ogólnych ^d na 10 tys. ludności <i>In-patients in general hospitals^d per 10 thous. population</i>	1508,1	1684,7	1807,7	1816,5	1820,9 ^e	1830,9 ^e	1931,1	1911,9
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII) <i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	1692	1867	1879	1819	1927	1957	2140	2419
Apteki ^f (stan w dniu 31 XII) <i>Pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	1044	1112	1115	1150	1155	1164	1148	1176
Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	4558	4240	4216	4075	4043	3998	4047	3946
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: <i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>								
lekarskie <i>doctors</i>	6,5	6,6	6,6	6,8	6,8	7,0	7,5	7,3
stomatologiczne <i>dentists</i>	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9
Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 <i>Children in nurseries^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3</i>	19	18	17	17	19	21	22	22

^a Patrz uwagi ogólne „Edukacja i wychowanie” ^b Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^{d, f} Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”. ^d – ust. 5, ^f – ust. 10. ^e Łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego posiadającymi oddziały rehabilitacyjne świadczące usługi finansowane ze środków publicznych. ^g Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a See general notes “Education”. ^b Including interns. ^c Including masters of nursing. ^{d, f} See general notes to the chapter “Health and social work”. ^d – item 5, ^f – item 10. ^e Including health resort facilities with rehabilitation wards providing services financed from public funds. ^g Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM								
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) ... <i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	858	845	840	840	839	835	821	816
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3536	3552	3580	3616	3647	3673	3673	3641
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności <i>Public library borrowers per 1000 population</i>	220,3	232,1	231,6	224,6	214,9	205,6	197,6	194,7
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: <i>Public library loans in vol.:</i>								
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	4573	4907	4870	4599	4357	4109	3936	3855
na 1 czytelnika <i>per borrower</i>	20,8	21,1	21,0	20,5	20,3	20,0	19,9	19,8
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	1,8	1,8	1,8	2,1	2,2	2,1	1,9	1,9
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności <i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>	258,3	236,9	235,0	273,1	269,9	287,5	328,3	357,5
Muzea (stan w dniu 31 XII) <i>Museums (as of 31 XII)</i>	38	42	43	47	57	60	60	60
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności <i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	150,8	149,6	149,8	153,8	180,3	250,1	277,0	234,9
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) <i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	70	56	56	61	57	61	56	52
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	5,5	5,7	5,7	7,0	7,5	8,2	8,1	8,0
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	481,8	577,6	741,0	664,9	932,0	1012,0	1094,3	1231,2
Abonentci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: <i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>								
radiowi <i>radio</i>	267	259	263	255	240	237	227	219
telewizyjni <i>television</i>	260	254	256	248	234	231	221	213
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII) <i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	518	474	454	441	426	394	423	473
w tym hotele <i>of which hotels</i>	111	103	107	112	112	101	117	146
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności <i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	88,5	74,4	75,2	75,3	75,2	71,4	76,4	84,6
Korzystający z noclegów na 1000 ludności <i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	270,7	247,9	284,4	326,2*	337,6	340,8	354,4	364,7

a Według siedziby.
a According to the abode.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING								
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	550,4	483,1	485,8	477,9	461,2	450,4	438,8	447,0
Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha								
w tym grunty orne: of which arable land:								
w tysiącach hektarów	412,8	369,9	367,6	361,6	357,2	310,2 ^b	321,0 ^b	327,4 ^b
in thousand hectares								
w % powierzchni ogólnej	33,6	30,0	29,8	29,3	29,0	25,1 ^b	26,0 ^b	26,5 ^b
in % of total area								
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	330,4	307,1	299,5	309,1	291,6	291,2	291,3	295,0
Sown area (as of June) in thous. ha								
w tym w %: of which in %:								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) basic cereals (including cereal mixed)	66,5	68,5	68,7	69,1	69,1	70,6	71,2	71,8
w tym: pszenica ^c	21,7	19,2	20,3	20,4	20,2	20,0	21,5	22,7
of which: wheat ^c								
żyto ^c	12,4	12,0	12,0	9,7	8,4	9,5	11,6	11,0
rye ^c								
ziemniaki	12,6	8,8	8,3	7,7	6,2	5,8 ^d	5,1 ^d	4,7 ^d
potatoes								
buraki cukrowe	1,0	0,8	1,0	1,0	0,7	0,7	0,5	0,5
sugar beets								
Zbiory w tys. t: Crop production in thous. t:								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) basic cereals (including cereal mixed)	630,9	663,4	735,0	704,4	500,4	673,0	723,6	690,2
w tym: pszenica	235,6	215,5	259,5	232,8	174,9	225,7	259,0	254,3
of which: wheat								
żyto	95,4	94,0	103,7	86,1	44,7	73,9	95,6	86,2
rye								
ziemniaki	818,6	526,1	489,0	483,7	273,0	358,6 ^d	305,7 ^d	288,6 ^d
potatoes								
buraki cukrowe	157,6	121,0	115,8	117,7	106,8	110,8	87,2	85,7
sugar beets								
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) basis cereals (including cereal mixed)	28,7	31,5	35,7	33,0	24,8	32,7	34,9	32,6
w tym: pszenica	32,9	36,5	42,6	37,0	29,6	38,7	41,3	38,0
of which: wheat								
żyto	23,2	25,5	28,8	28,8	18,2	26,6	28,3	26,5
rye								
ziemniaki	197	195	196	204	151	212 ^d	205 ^d	209 ^d
potatoes								
buraki cukrowe	496	477	372	390	498	558	594	627
sugar beets								

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 5. ^c W % powierzchni zasiewów ogółem. ^d Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b See general notes to the chapter “Agriculture and Forestry”, item 5. ^c In % of total sown area. ^d Including home garden crops.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (cd.) AGRICULTURE FORESTRY AND FISHING (cont.)								
Zwierzęta gospodarskie: Livestock:								
bydło (stan w czerwcu): cattle (as of June):								
w tysiącach sztuk in thousand heads	169	151	145	130	133	132	142	125
na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricultural land ^a in heads	30,6	30,0	29,0	26,7	28,4	28,9	31,9	27,5
trzoda chlewna (stan w końcu lipca): pigs (end of July):								
w tysiącach sztuk in thousand heads	370	386	401	423	394	387	357	313
na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricultural land ^a in heads	67,2	76,7	79,9	87,1	83,9	84,6	80,1	68,9
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^a : Production per 1 ha of agricul- tural land ^a :								
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg	180,6	212,3	216,5	234,5	256,6	282,9	.	305,5
mleka krowiego w l cows' milk in l	609,8	648,3	612,5	552,0	537,5	574,6	589,4	556,6
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a : Procurement of agricultural products per 1 ha of agricul- tural land ^a :								
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	119	162	183	241	232	231	226	320
ziemniaki w kg potatoes in kg	3	4	4	2	2	3	6	5
buraki cukrowe w kg sugar beets in kg	286	240	217	242	227	242	196	189
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in kg	112	144	160	177	194	210	205	238
mleko krowie w l cows' milk in l	283	334	350	388	386	401	447	412

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (dok.) AGRICULTURE FORESTRY AND FISHING (cont.)								
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg: <i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ab} in kg:</i>								
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) <i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	73,4	95,6	96,0	101,5	110,4	111,4	117,3	105,9
wapniowych <i>lime</i>	164,4	118,2	100,2	80,5	86,8	31,0	36,5	24,2
Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^a in units</i>	9,7	10,8	10,8	11,5 ^c	.	12,2 ^c	14,1 ^c	13,9 ^c
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha <i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	398,8	399,3	399,2	400,3	400,8	401,6	401,1	400,9
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): <i>Forest areas (as of 31 XII):</i>								
w tysiącach hektarów <i>in thousand hectares</i>	390,1	390,7	390,5	391,1	391,4	391,9	391,4	391,2
na 1 mieszkańca w ha <i>per capita in ha</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	31,7	31,7	31,7	31,7	31,7	31,8	31,7	31,7
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ <i>Removals (timber) per 100 ha of forest areas in m³</i>	298,7	324,1	365,6	392,4	457,4	587,6	576,6	533,2
PRZEMYSŁ INDUSTRY								
Produkcja sprzedana przemysłu: <i>Sold production of industry:</i>								
w milionach złotych (ceny bieżące) <i>in million zlotys (current prices)</i>	.	.	.	125579,6	139673,4	157966,1	170862,3	164732,8
2005 = 100 (ceny stałe) <i>2005 = 100 (constant prices)</i>	x	x	x	100,0	113,4	127,8	138,4	128,9
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące) <i>per 1 employee in zł (current prices)</i>	x	x	x	279318	305408	332927	349513	350276
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) <i>per capita in zł (current prices)</i>	x	x	x	26756	29864	33882	36753	35480

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **b** W roku gospodarczym. **c** Stan w czerwcu.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land.
b In farming year. **c** As of June.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION								
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące): <i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	.	.	.	5667,2	7013,5	8438,4	10422,0	10428,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	x	x	x	1207	1500	1810	2242	2246
w tym sektor prywatny w % ogółem <i>of which private sector in % of total</i>	.	.	.	95,9	96,2	97,1	96,8	97,7
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATION – as of 31 XII								
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe: <i>Railway lines operated – stan- dard gauge:</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	1918	2269	2125	2127	2145	2148	2141	2164
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	15,6	18,4	17,2	17,2	17,4	17,4	17,4	17,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): <i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	19630	19960	20195	20183	20216	20220	20286	20974
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	159,7	161,9	163,8	163,7	163,9	163,9	164,5	170,1
Samochody osobowe zareje- strowane: <i>Registered passenger cars:</i>								
w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>	1273,8	1367,8	1431,3	1511,4	1617,3	1740,7	1899,0	1950,6
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	267,3	290,1	304,5	322,6	346,4	374,0	408,8	420,3
Placówki pocztowe : <i>Post offices :</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	790 ^b	809	834	839	832	837	813	786
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7
Telefoniczne łącza główne ^c : <i>Fixed main line^c:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	1363,3	1488,3	1553,2	1479,3	1390,7	1219,4	1094,8	976,7
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	286,1	315,6	330,4	315,7	297,8	262,0	235,7	210,5

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HANDEL TRADE								
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): <i>Retail sales of goods (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	44180,8	41404,4	42630,2	40097,5	37255,3	36665,8	43053,5	49670,2
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	9264	8767	9055	8543	7966	7864	9261	10698
Sklepy ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. <i>Shops^a (as of 31 XII) in thous.</i>	52,4	49,9	42,7	48,3	45,5	40,4	43,8	44,6
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^a <i>Population (as of 31 XII) per shop^a</i>	90,9	94,5	110,2	97,0	102,6	115,2	106,0	103,9
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE								
Budżety gmin^b <i>Budgets of gminas^b</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	2296,7	2750,0	3138,7	3526,6	3857,6	4272,6	4693,9	4783,4
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1173,6	1404,6	1603,0	1800,5	1970,4	2180,8	2393,3	2433,8
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	2354,4	2863,9	3202,6	3499,9	3986,1	4265,8	4658,8	5220,9
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1203,1	1462,8	1635,7	1786,9	2036,0	2177,3	2375,4	2656,3
Budżety miast na prawach powiatu <i>Budgets of cities with powiat status</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	5160,6	5383,7	6177,0	6756,7	7430,5	8442,3	9011,2	9178,8
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1835,1	1947,3	2246,3	2470,7	2732,6	3123,2	3352,7	3428,2
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	5344,2	5467,8	5983,0	6743,3	7639,3	8193,4	9008,7	10113,6
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1900,4	1977,7	2175,8	2465,8	2809,4	3031,1	3351,8	3777,3
Budżety powiatów <i>Budgets of powiats</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	833,3	749,7	858,9	961,5	1051,6	1129,8	1288,7	1318,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	425,8	382,9	438,7	490,9	537,2	576,7	657,1	670,6
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	827,7	769,6	840,8	951,9	1111,0	1117,7	1264,9	1429,2
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	422,9	393,1	429,4	486,0	567,5	570,5	644,9	727,2

^a Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 7. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to the change of the method of survey on shops and petrol stations data presented from 2003 are not fully comparable with those published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 7. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżet województwa
Budget of voivodship

Dochody:
Revenue:

w milionach złotych 603,5 631,2 1016,2 920,8 1124,0 1126,4 1143,0 1533,3
in million zlotys

na 1 mieszkańca w zł 126,5 133,7 215,9 196,2 240,3 241,6 245,9 330,3
per capita in zł

Wydatki:
Expenditure:

w milionach złotych 608,9 625,6 788,6 931,4 1040,0 992,7 1263,2 1729,4
in million zlotys

na 1 mieszkańca w zł 127,7 132,5 167,5 198,5 222,4 212,9 271,7 372,5
per capita in zł

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a
INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a

Nakłady inwestycyjne^b
(ceny bieżące):
Investment outlays^b
(current prices):

w milionach złotych 15343,4 13421,0 14357,5 15474,5 19580,6 24639,3 27349,8 28402,8
in million zlotys

na 1 mieszkańca w zł 3217,2 2841,9 3049,7 3297,0 4186,6 5284,8 5883,0 6117,4
per capita in zł

Udział w nakładach inwestycyj-
nych (ceny bieżące) w %:
Share in investment outlays
(current prices) in %:

rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa 0,6 0,7
agriculture, forestry and fishing

przemysłu 48,2 43,5
industry

budownictwa 4,2 3,6
construction

handlu; napraw pojazdów samochodowych^Δ 9,0 9,0
trade; repair of motor vehicles^Δ

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 5. ^b Według lokalizacji inwestycji.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 5. ^b According to the investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a (cont.)								
Udział w nakładach inwestycyj- nych (ceny bieżące) w %: (dok.) <i>Share in investment outlays (current prices) in %: (cont.)</i>								
transportu i gospodarki magazynowej <i>transportation and storage</i>	.	.	.	.	.	.	12,4	18,2
obsługi rynku nieruchomości ^Δ <i>real estate activities</i>	.	.	.	.	.	.	10,9	9,1
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): <i>Gross value of fixed assets^c (as of 31 XII; current book- keeping prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	190764,0	204439,0	210244,0	217221,9	232837,3	248425,3	268711,0	288895,7
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	40085,4	43359,5	44725,4	46357,7	49867,3	53377,6	57841,2	62252,3
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %: <i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>								
rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa <i>agriculture, forestry and fishing</i>	.	.	.	.	.	.	2,0	1,8
przemysłu <i>industry</i>	.	.	.	.	.	.	47,8	47,2
budownictwa <i>construction</i>	.	.	.	.	.	.	2,6	2,8
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	.	.	.	.	.	.	5,5	5,4
transportu i gospodarki magazynowej <i>transportation and storage</i>	.	.	.	.	.	.	8,8	9,7
obsługi rynku nieruchomości ^Δ <i>real estate activities</i>	.	.	.	.	.	.	18,5	18,3

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 5. ^c Bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 5. ^c Excluding the value of land; including plantings.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
RACHUNKI REGIONALNE REGIONAL ACCOUNTS								
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): <i>Gross domestic product (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	100119	113454	128078	130442	137959	152741	167948	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	20963	24024	27205	27792	29497	32761	36126	.
Dynamika produktu krajowego brutto ^a (ceny stałe) <i>Indices of gross domestic pro- duct^a (constant prices)</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	.	103,0	100,2	109,8	109,0	107,1	.
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): <i>Gross value added (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	89070	100160	113827	114924	121189	133622	147017	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	18650	21209	24178	24486	25912	28660	31624	.
Nominalne dochody do dyspo- zycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^b : <i>Gross nominal disposable income in the households sector^b:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	73057	82683	86763	90435	94853	101902	110442	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	15297	17508	18430	19268	20281	21857	23756	.
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sek- torze gospodarstw domo- wych ^b <i>Indices of gross real dispos- able income in the house- holds sector^b</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	101,9	101,7	102,5	104,1	105,1	104,3	.

a Dane za 2007 r. zostały zmienione; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12. **b** Dane za lata 2003-2007 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12.

a Data for 2007 were revised; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12. **b** Data for the years 2003-2007 were revised; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a – as of 31 XII								
Ogółem: w tysiącach Total: in thousands	385,4	424,0	429,2	426,3	425,5	427,4	428,9	430,6
na 1000 ludności per 1000 population	81,0	89,9	91,3	91,0	91,1	91,8	92,3	92,8
Osoby prawne i jednostki organiza- cyjne niemające osobo- wości prawnej: Legal persons and organiza- tional entities without legal personality:								
w tysiącach in thousands	84,4	93,9	97,0	99,4	102,0	104,6	105,4	104,6
1999 = 100	108,1	120,3	124,2	127,2	130,6	133,8	135,0	133,7
w tym w tys.: of which in thous.:								
przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
spółdzielnie co-operatives	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
spółki handlowe commercial companies	17,6	23,5	24,6	25,7	26,8	28,2	29,3	30,8
w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation	3,7	4,1	4,3	4,5	4,7	5,0	5,2	5,4
spółki cywilne civil law partnerships	43,1	39,0	38,8	38,7	38,6	38,8	37,7	34,8
Osoby fizyczne: Natural persons:								
w tysiącach in thousands	301,0	330,1	332,2	326,9	323,5	322,9	323,5	326,0
1999 = 100	102,7	112,6	113,3	111,5	110,3	110,1	110,4	111,2
na 1000 ludności per 1000 population	63,2	70,0	70,7	69,8	69,3	69,4	69,6	70,2

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R.
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ AREA. ADMINISTRATIVE					
1	Powierzchnia w km ²	12333	2354	1575	3049
2	Powiaty	17	3	2	3
3	Miasta na prawach powiatu	19	1	2	1
4	Gminy	167	38	19	31
5	Miasta	71	10	8	8
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
6	produkcyjne ^a (poza rolnictwem ^b , leśnictwem łowiectwem i rybactwem)	21,6	5,0	16,6	14,7
7	eksploatacji sieci wodociągowej ^c	62,5	58,4	68,2	63,2
	Zużycie wody na 1 km ² w dan ³ :				
8	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	32,2	29,2	18,5	14,0
9	do produkcji przemysłowej	10,3	2,2	3,9	4,3
10	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^d	86,5	92,5	93,8	98,3
11	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dan ³	4,0	.	1,6	0,1
	Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 XII):				
12	przemysłowe	194	24	28	18
13	komunalne	225	41	34	33
14	Ludność korzystająca ^e z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	70,5	59,3	77,2	60,4
	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:				
15	pyłowych	0,9	0,3	0,5	0,2
16	gazowych (bez dwutlenku węgla)	52,3	2,9	4,6	3,1
	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
17	pyłowych	99,6	99,2	98,7	99,4
18	gazowych (bez dwutlenku węgla)	30,3	26,2	91,3	1,0
19	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) ^f wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	2615,5	192,9	724,4	104,1
20	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^g stan w końcu roku) w tys. t	643584,3	34,6	1602,0	1933,2
21	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^h na 1 mieszkańca w kg	275,9	201,8	277,6	208,0

^a Z ujęć własnych. ^b Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt. ^c Pobór wody na ujęciach przed „Stan i ochrona środowiska”, ust.7. ^d Na terenach własnych zakładów. ^e Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako „From own intakes”. ^f Excluding factory farms for breeding animals. ^g Water withdrawal by intakes before entering the “Environmental protection”, item 7. ^h On own plant grounds. ⁱ Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed;

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII

DIVISION – as of 31 XII

878	380	1353	1800	944	Area in km ²	1
1	–	3	2	3	Powiats	2
2	6	3	3	1	Cities with powiat status	3
10	6	25	21	17	Gminas	4
6	6	11	14	8	Cities	5

ŚRODOWISKA PROTECTION

					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
29,0	100,0	42,8	45,0	9,4	production ^a (excluding agriculture ^b , forestry, hunting and fishing)	6
69,7	0,0	20,7	55,0	84,5	exploitation of water-line system ^c	7
31,9	146,9	36,0	41,0	53,5	Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
8,8	44,3	10,0	23,9	23,2	for needs of the national economy and population	8
					for industrial production	9
89,6	73,6	62,2	93,8	96,7	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^d	10
4,4	51,3	10,9	3,1	1,6	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	11
					Waste water treatment plants (as of 31 XII):	
26	34	13	27	24	industrial	12
23	14	25	22	33	municipal	13
83,2	79,8	58,8	77,0	68,1	Population using ^e waste water treatment plants in % of total population	14
					Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
1,0	2,9	1,5	2,2	1,4	particulates	15
100,8	307,4	104,8	71,4	154,4	gases (excluding carbon dioxide)	16
					Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
98,6	99,5	99,8	99,7	99,8	particulates	17
4,0	14,9	20,6	41,2	25,6	gases (excluding carbon dioxide)	18
4590,0	14728,7	6437,9	2338,1	8261,4	Waste (excluding municipal waste) ^f generated (during the year) per 1 km ² in t	19
247508,6	31534,5	243596,7	25342,3	92032,4	Waste (excluding municipal) landfilled up to now (accumulated ^g ; end of year) in thous. t	20
309,2	377,2	253,8	287,4	263,7	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^h per capita in kg	21

włóceniem do sieci. **d** Odprowadzone do wód lub do ziemi. **e** Na podstawie szacunków. **f** Patrz uwagi ogólne do działu odpady stałe wywiezione; bez wyselekcjonowanych.

water system. **d** Discharged into or into the ground. **e** Based on estimates. **f** See general notes to the chapter excluding selected.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł:				
1	służące ochronie środowiska	2419,7	127,8	208,5	326,0
2	służące gospodarce wodnej	242,8	39,6	26,6	12,5
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
3	w % powierzchni ogólnej	22,1	40,1	18,3	19,3
4	na 1 mieszkańca w m ²	588	1443	635	1112
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
5	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	157522	15755	14977	13081
6	na 10 tys. ludności	339	241	329	247
	w tym o charakterze:				
7	kryminalnym	117557	11228	10391	9151
8	gospodarczym	19481	1763	2558	1379
9	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	60,6	62,6	65,7	67,2
LUD POPUL					
10	Ludność (stan w dniu 31 XII)	4640725	654632	455382	529940
11	w tym kobiety	2403596	339535	234505	275583
	w wieku:				
12	przedprodukcyjnym	806093	125950	78151	91382
13	produkcyjnym	3034503	419322	295758	342511
14	poprodukcyjnym	800129	109360	81473	96047
15	na 1 km ²	376	278	289	174
16	Małżeństwa	31209	4375	2953	3414
17	Rozwody	8661	1194	859	949
18	Urodzenia żywe	47860	7264	4552	5175
19	Zgony ^b	48573	6469	4862	6006
20	Przyrost naturalny	-713	795	-310	-831
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ..	-4797	1351	-927	-160
	Na 1000 ludności:				
22	małżeństwa	6,7	6,7	6,5	6,4
23	rozwody	1,9	1,8	1,9	1,8
24	urodzenia żywe	10,3	11,1	10,0	9,8
25	zgony ^b	10,5	9,9	10,7	11,3
26	przyrost naturalny	-0,2	1,2	-0,7	-1,6
27	napływ	9,7	11,7	9,6	8,3
28	odpływ	10,8	9,7	11,6	8,6
29	saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych	-1,0	2,1	-2,0	-0,3

a Dane Komendy Głównej Policji. **b** Łącznie ze zgonami niemowląt.
a Data of the National Police Headquarters. **b** Including infant deaths.

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		
ŚRODOWISKA (dok.) PROTECTION (cont.)						
					Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:	
199,2	341,7	311,9	511,0	393,6	serving environmental protection	1
50,8	27,4	46,6	28,4	11,0	serving water management	2
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
10,4	1,8	28,1	21,3	4,5	in % of total area	3
184	9	597	536	109	per capita in m ²	4
PUBLICZNE ^a SAFETY ^a						
19790	38655	17859	26572	10833	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings	5
397	505	280	370	282	per 10 thous. population	6
					of which type of crime:	
15904	30839	12364	20155	7525	criminal	7
1912	4852	2507	3035	1475	economic	8
54,5	51,9	69,1	63,9	63,1	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	9
NOŚĆ ATION						
497934	764645	637321	715600	385271	Population (as of 31 XII)	10
257738	398973	326495	373295	197472	of which females	11
					of age:	
82309	126738	118419	110720	72424	pre-working	12
328544	495646	418660	476564	257498	working	13
87081	142261	100242	128316	55349	post-working	14
567	2011	471	398	408	per 1 km ²	15
3168	5140	4658	4733	2768	Marriages	16
979	1668	857	1539	616	Divorces	17
4869	7816	6909	6680	4595	Live births	18
4849	9096	5569	8500	3222	Deaths ^b	19
20	-1280	1340	-1820	1373	Natural increase	20
-1212	-2134	-933	-1130	348	Net internal and international migration	21
					Per 1000 population:	
6,4	6,7	7,3	6,6	7,2	marriages	22
2,0	2,2	1,3	2,1	1,6	divorces	23
9,8	10,2	10,8	9,3	11,9	live births	24
9,8	11,9	8,7	11,8	8,4	deaths ^b	25
0,0	-1,7	2,1	-2,5	3,6	natural increase	26
8,4	8,9	10,3	9,0	12,4	inflow	27
10,8	11,6	11,8	10,5	11,5	outflow	28
-2,5	-2,8	-1,5	-1,6	0,9	net internal and international migration	29

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski

RYNEK PRACY. LABOUR MARKET.					
1	Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII)	1171892	154399	90846	114436
	z liczby ogółem w %:				
2	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,4	0,9	0,6	0,4
3	przemysł i budownictwo	43,9	44,4	39,9	43,7
4	sekcje G, H, I, J	20,8	22,6	21,4	19,5
5	sekcje K, L	4,2	2,4	3,6	3,5
6	pozostałe usługi	30,8	29,7	34,5	32,8
7	Przeciętne zatrudnienie ^{bc}	1051740	148437	69119	97870
	z liczby ogółem w %:				
8	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	0,3	0,5	0,8	0,3
9	przemysł i budownictwo	48,4	48,7	41,0	48,5
10	sekcje G, H, I, J	14,8	16,6	14,5	14,5
11	sekcje K, L	4,0	1,8	3,0	3,0
12	pozostałe usługi.....	32,5	32,5	40,7	33,8
13	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)	168425	22881	19506	25935
	z liczby ogółem:				
14	kobiety	89903	11996	10754	12272
15	pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej ...	33748	5956	4844	6213
16	w wieku 24 lata i mniej	35195	4715	4376	4164
17	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	9,4	8,8	13,2	12,4
18	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^{bc} w zł	3405,18	3054,29	2804,53	2732,06
	z liczby ogółem w %:				
19	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	102,6	116,3	129,3	136,3
20	przemysł i budownictwo	110,1	104,4	95,9	95,4
21	sekcje G, H, I, J.....	78,6	78,7	89,2	83,1
22	sekcje K, L	117,5	121,4	109,0	108,8
23	pozostałe usługi	92,5	102,9	106,7	112,8

INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość rozdzielczej sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
24	wodociągowej	19867,9	3586,0	1774,1	3351,9
25	kanalizacyjnej	10300,3	2228,1	1120,1	1291,3
26	gazowej	14435,6	3888,5	1141,7	1331,2
	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII):				
27	wodociągowe	554151	87575	56231	96340
28	kanalizacyjne	247871	49689	34965	37954
29	gazowe ^d	324569	83144	25793	35818

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. **b** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji poza granicami kraju. **d** Łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych.

a By actual workplace and kind of activity. **b** Excluding entities employing not more than 9 persons; excluding budgetary parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government,

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

WYNAGRODZENIA
WAGES AND SALARIES

132269	259125	142868	154767	123182	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII)	1
					of total number in %:	
0,3	0,1	0,5	0,3	0,4	agriculture, forestry and fishing	2
43,6	35,2	49,1	43,3	59,5	industry and construction	3
20,1	23,6	19,2	21,2	15,5	sections G, H, I, J	4
4,1	6,9	3,5	3,9	2,8	sections K, L	5
31,9	34,3	27,6	31,3	21,8	other sections	6
106208	295974	119467	133741	80923	Average paid employment ^{bc}	7
					of total number in %:	
0,3	0,0	0,3	0,1	0,9	agriculture, forestry and fishing	8
43,1	49,7	50,9	50,5	49,4	industry and construction	9
16,1	13,3	15,3	13,8	17,3	sections G, H, I, J	10
3,1	6,8	2,7	3,1	3,7	sections K, L	11
37,4	30,1	30,8	32,4	28,7	other sections	12
16615	21960	18350	34104	9074	Registered unemployed persons (as of 31 XII)	13
					of total number:	
9104	12220	10914	17502	5141	women	14
3392	2614	2621	6663	1445	staying out of work 12 months and more	15
3581	4721	5424	5990	2224	aged 24 and less	16
8,8	6,3	8,6	13,4	5,4	Registered unemployment rate (as of 31 XII)	17
					in %	
3417,48	4090,32	3502,92	3269,87	2933,25	Average monthly gross wages and salaries ^{bc}	18
					in zł	
					of total number in %:	
91,7	82,9	85,4	110,4	124,4	agriculture, forestry and fishing	19
103,8	115,6	121,3	110,8	100,8	industry and construction	20
87,7	73,8	66,1	86,3	89,3	sections G, H, I, J	21
99,1	118,3	87,9	92,3	113,0	sections K, L	22
101,0	81,6	82,8	89,7	102,6	other sections	23

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

					Lenght of distribution network (as of 31 XII)	
					in km:	
1358,0	1808,0	2961,5	2826,7	2201,7	water-line	24
724,2	1272,5	1382,3	1044,8	1237,0	sewerage	25
1081,4	1461,9	1804,6	2105,3	1621,0	gas-line	26
					Connections leading to residential buildings	
					(as of 31 XII):	
40596	39753	91794	86926	54936	water-line	27
20348	20934	29260	24628	30093	sewerage	28
23063	35620	36415	49740	34976	gas-line ^d	29

9 osób; bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego pracowników, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych. **c** Bez zatrudnionych

ry entities conducting activities in the field of national defence and public safety as well as foundations, associations, politi-farmers and clergy. **c** Excluding employed abroad. **d** Including connections leading to non-residential buildings.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
1	w hm ³	141,8	16,5	13,3	17,2
2	na 1 mieszkańca w m ³	30,5	25,3	29,3	32,4
	energii elektrycznej:				
3	w GW·h	3638,3	521,0	359,7	378,2
4	na 1 mieszkańca w kW·h	783,6	797,8	789,1	712,7
	gazu z sieci ^a :				
5	w hm ³	441,5	91,1	36,7	44,6
6	na 1 mieszkańca w m ³	95,1	139,5	80,6	84,0
	Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
7	w tysiącach	1709,8	226,3	167,4	192,9
8	na 1000 ludności	368,4	345,8	367,7	363,9
	izby:				
9	w tysiącach	6214,2	910,6	606,0	704,4
10	na 1000 ludności	1339,1	1391,1	1330,7	1329,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
11	w tys. m ²	115454,3	17982,0	11081,0	13960,7
12	na 1000 ludności w m ²	24878,5	27468,8	24333,5	26343,9
13	przeciętna 1 mieszkania w m ²	67,5	79,4	66,2	72,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
14	w tysiącach	10,6	2,2	0,7	1,6
15	na 1000 ludności	2,3	3,4	1,6	3,0
	izby:				
16	w tysiącach	50,7	11,0	3,6	8,1
17	na 1000 ludności	10,9	16,8	7,9	15,3
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
18	w tys. m ²	1279,9	268,0	89,7	209,3
19	na 1000 ludności w m ²	275,7	410,4	196,9	394,3
20	przeciętna 1 mieszkania w m ²	120,4	119,8	126,2	132,1

a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **b** Patrz uwagi ogólne do działu
a In natural units on the basis of which settlements with clients occur. **b** See general notes to the chapter "Municipal

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

NALNA. MIESZKANIA (dok.)
TURE. DWELLINGS (cont.)

					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
15,4	26,5	17,1	23,2	12,5	in hm ³	1
30,8	34,6	26,9	32,4	32,4	per capita in m ³	2
					electricity:	
372,7	610,5	505,3	555,9	335,0	in GW·h	3
747,7	797,4	792,6	775,1	871,0	per capita in kW·h	4
					gas from gas-line system ^a :	
50,1	80,0	38,7	64,2	36,2	in hm ³	5
100,5	104,4	60,7	89,5	94,0	per capita in m ³	6
					Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):	
					dwellings:	
181,8	322,4	207,5	283,0	128,4	in thousands	7
365,1	421,6	325,6	395,5	333,3	per 1000 population	8
					rooms:	
631,3	1035,6	844,6	970,5	511,2	in thousands	9
1267,7	1354,4	1325,3	1356,2	1326,9	per 1000 population	10
					usable floor space in dwellings:	
11094,9	18025,7	15931,5	17560,9	9817,7	in thous. m ²	11
22281,9	23573,9	24997,6	24540,0	25482,7	per 1000 population in m ²	12
61,0	55,9	76,8	62,0	76,5	average per 1 dwelling in m ²	13
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
1,0	1,4	1,0	1,4	1,3	in thousands	14
1,9	1,8	1,6	2,0	3,3	per 1000 population	15
					rooms:	
3,9	5,6	5,5	6,3	6,6	in thousands	16
7,8	7,3	8,7	8,8	17,2	per 1000 population	17
					usable floor space of dwellings:	
102,5	134,1	145,6	154,6	176,2	in thous. m ²	18
205,6	175,1	228,3	215,6	458,0	per 1000 population in m ²	19
106,6	95,3	139,1	110,2	137,3	average per 1 dwelling in m ²	20

„Infrastruktura komunalna. Mieszkania” ust. 2.
infrastructure. Dwellings”, item 2.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
EDUKACJA ^a EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
1	podstawowych	245,1	39,1	23,7	28,4
2	gimnazjach	145,4	22,6	14,3	16,9
3	zasadniczych szkołach zawodowych	24,7	4,1	2,8	2,6
4	liceach ogólnokształcących ^c	69,8	10,0	6,1	10,3
5	liceach profilowanych	4,9	0,5	0,5	0,2
6	technikach ^d	69,4	11,6	7,2	7,8
7	specjalnych szkołach przysposabiających do pracy	1,0	0,1	0,1	0,2
8	artystycznych ^e	3,7	0,7	0,5	0,5
9	policealnych	39,3	4,6	3,8	5,7
	Absolwenci szkół ^{bf} w tys.:				
10	podstawowych	45,1	7,0	4,4	5,5
11	gimnazjów	49,5	7,9	4,7	6,1
12	zasadniczych szkół zawodowych	7,5	1,3	1,0	0,7
13	liceów ogólnokształcących ^c	25,3	3,6	2,1	3,6
14	liceów profilowanych	3,7	0,4	0,3	0,1
15	techników ^d	14,8	2,5	1,7	1,7
16	specjalnych szkół przysposabiających do pracy	0,2	0,0	0,0	0,0
17	artystycznych ^e	0,6	0,1	0,1	0,1
18	policealnych	11,0	1,4	1,2	1,7
19	Absolwenci ^f szkół (poza szkołami podstawowymi i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	11	12	11	12
20	Studenci szkół wyższych ^g (stan w dniu 30 XI) w tys.	187,2	19,1	4,4	25,7
21	Absolwenci szkół wyższych ^{fg} w tys.	43,6	5,0	6,5	1,6
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	34,6	3,8	3,2	3,3
23	Absolwenci szkół dla dorosłych ^f w tys.	6,4	0,9	0,5	0,5
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
24	miejsca w przedszkolach, zespołach, punktach w tys.	113,3	17,1	11,0	10,8
	dzieci w tys.:				
25	w przedszkolach, zespołach, punktach	111,2	16,6	10,7	10,6
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	1,7	0,5	3,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół uzupełniających. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Z poprzedniego roku szkolnego. ^e Łącznie z filiami, wydziałami i administracją.

^a See general notes to the chapter “Education”. ^b Excluding schools for adults, including the supplementary technical secondary schools. ^c Leading to professional certification. ^d From the previous school year. and interior and administration departments.

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

I WYCHOWANIE
TION^a

					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
24,5	37,9	36,3	33,3	21,8	primary	1
15,1	22,9	21,3	19,6	12,7	lower secondary	2
2,5	3,3	5,0	2,2	2,2	basic vocational	3
6,8	11,9	9,0	10,2	5,5	general secondary ^c	4
0,6	0,9	1,1	0,8	0,3	specialized secondary	5
6,3	10,8	10,2	10,1	5,5	technical secondary ^d	6
0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	special job-training schools	7
0,7	0,8	0,3	0,3	–	art ^e	8
5,3	7,4	5,3	4,4	2,8	post-secondary	9
					<i>Graduates in schools^{bf} in thous.:</i>	
4,5	6,9	6,7	6,2	3,9	primary	10
4,9	7,8	7,2	6,6	4,4	lower secondary	11
0,7	0,8	1,6	0,7	0,6	basic vocational	12
2,5	4,2	3,2	4,0	2,1	general secondary ^c	13
0,6	0,5	1,2	0,4	0,2	specialized secondary	14
1,1	2,7	1,7	2,2	1,1	technical secondary ^d	15
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	special job-training schools	16
0,0	0,2	0,0	0,1	–	art ^e	17
1,6	1,8	1,7	1,1	0,5	post-secondary	18
					<i>Graduates^f of schools (excluding primary, lower secondary and post secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	19
10	11	12	10	10		
					<i>Students of higher education institutions^g (as of 30 XI) in thous.</i>	20
32,0	79,9	7,5	17,4	1,2		
5,6	18,2	1,8	4,5	0,4	<i>Graduates of higher education institutions^{fg} in thous.</i>	21
					<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	22
5,0	6,2	6,2	4,3	2,8		
1,0	1,2	1,0	0,7	0,5	<i>Graduates of schools for adults^f in thous.</i>	23
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
						24
12,1	20,2	16,5	15,5	10,2	<i>places in nursery schools, groups, points in thous. children in thous.:</i>	
					<i>in nursery schools, groups, points</i>	25
11,9	19,6	16,3	15,0	10,4	<i>in pre-primary sections of primary schools</i>	26
1,1	0,4	0,7	2,5	0,9		

policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych

post-secondary schools. **c** Including pupils of the supplementary general secondary schools. **d** Including pupils of **g** Including sections, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE					
	Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII):				
1	lekarze	10405	1338	1015	1059
2	lekarze dentyści	1471	218	153	206
3	farmaceuci	2723	405	262	296
4	pielęgniarki ^b	25993	3074	2738	2564
5	Szpitala ogólne ^c (stan w dniu 31 XII)	113	20	13	9
	Łóżka w szpitalach ogólnych ^c (stan w dniu 31 XII):				
6	ogółem	25350	3624	3535	2184
7	na 10 tys. ludności	54,6	55,4	77,6	41,2
8	Leczeni w szpitalach ogólnych ^c na 10 tys. ludności	1911,9	1889,8	2109,1	1571,5
9	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	2419	353	231	290
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
10	lekarskie	7,3	6,9	6,8	6,7
11	stomatologiczne	0,9	0,9	0,8	1,0
12	Żłobki i oddziały żłobkowe (stan w dniu 31 XII) ..	60	8	7	3
13	Dzieci w żłobkach i oddziałach żłobkowych (stan w dniu 31 XII)	3058	419	310	141
14	Apteki ^d (stan w dniu 31 XII)	1176	168	118	162
15	Liczba ludności na 1 aptekę	3946	3897	3859	3271
16	Domy i zakłady stacjonarne pomocy społecznej ^e	177	34	23	15
KUL CUL					
17	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	816	133	83	105
18	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3641	3530	2832	2884
19	Wypożyczenia księgozbioru (w ciągu roku) na 1000 ludności w wol.	3855	3875	2855	2840
20	Teatry i instytucje muzyczne (stan w dniu 31 XII)	20	2	3	2
21	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,9	2,0	2,5	2,9
22	Przedstawienia i koncerty ^f (w ciągu roku) na 1000 ludności	1,4	1,3	0,8	1,2
23	Muzea (stan w dniu 31 XII)	60	17	4	5
24	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	52	8	4	6
25	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	8,0	4,6	3,3	7,8
26	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności ...	1231,2	928,6	69,4	1158,0

^a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^b Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^c, ^d Patrz uwagi ogólne
^a Including interns. ^b Including masters of nursing. ^c, ^d See general notes to the chapter "Health care and social welfare".

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

**I OPIEKA SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE**

					<i>Medical personnel^a (as of 31 XII):</i>	
1206	2530	1040	1586	631	doctors	1
171	257	136	229	101	dentists	2
278	525	249	512	196	pharmacists	3
2759	6252	3362	3625	1619	nurses ^b	4
13	25	10	12	11	General hospitals ^c (as of 31 XII)	5
					<i>Beds in general hospitals^c (as of 31 XII):</i>	
2745	5452	2727	3386	1697	total	6
55,1	71,3	42,8	47,3	44,0	per 10 thous. population	7
2153,9	2697,2	1564,6	1671,5	1332,2	In-patients in general hospitals ^c per 10 thous. population	8
242	465	278	349	211	Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	9
					<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
7,3	8,8	6,5	7,4	7,2	doctors	10
1,0	0,9	0,7	1,1	0,9	dentists	11
10	13	4	12	3	Nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	12
401	818	242	464	263	Children in nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	13
114	203	115	215	81	Pharmacies ^d (as of 31 XII)	14
4368	3767	5542	3328	4756	Population per 1 pharmacy	15
17	32	25	21	10	Stationary social welfare facilities ^e	16

**TURA
TURE**

69	92	130	131	73	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	17
2289	5000	3740	4512	3098	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	18
3488	3972	4254	4881	4077	Loans of collection (during the year) per 1000 population in vol.	19
3	7	–	2	1	Theatres and music institutions (as of 31 XII)	20
1,4	3,9	x	0,8	1,1	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	21
1,0	4,8	x	0,6	0,6	Performances and concerts ^f (during the year) per 1000 population	22
10	11	4	5	4	Museums (as of 31 XII)	23
5	9	11	5	4	Fixed cinemas (as of 31 XII)	24
12,5	14,3	8,6	5,9	4,5	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	25
1855,1	2468,4	1207,9	871,6	660,3	Audience in fixed cinemas per 1000 population	26

do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”: **c** – ust. 5, **d** – ust. 10. **e** Bez filii. **f** Bez imprez w plenerze.
c – item 5, **d** – item 10. **e** Excluding branches. **f** Excluding outdoor events.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
TURY TOU					
1	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	473	252	27	35
	w tym:				
2	hotele	146	43	7	13
3	motele i pensjonaty	11	7	2	–
4	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	84,6	319,9	52,0	70,9
	w tym w:				
5	hotelach	33,1	102,4	10,2	25,2
6	motelach i pensjonatach	1,1	5,8	1,5	x
7	Udzielone noclegi (w ciągu roku) na 1000 ludności	955,8	3733,0	328,6	738,8
	w tym w:				
8	hotelach	359,4	1070,2	59,9	289,1
9	motelach i pensjonatach	11,5	47,1	14,5	x
LEŚNI FORE					
10	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	400,9	99,3	76,4	83,0
	Powierzchnia lasów (stan dnia 31 XII):				
11	w tysiącach hektarów	391,2	97,3	74,2	81,3
12	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,2	0,2
13	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	31,7	41,4	47,1	26,7
	Zalesienia gruntów nieleśnych w ha:				
14	publiczne	15,5	0,5	0,9	12,2
15	prywatne	36,5	10,0	0,8	24,8
16	Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia w ha	578,9	1,0	–	233,9
17	w tym Lasy Państwowe	8,9	–	–	8,9
TRANSPORT. TRANSPORTS.					
	Drogi o nawierzchni twardej w km:				
18	powiatowe	6046,5	1077,1	622,9	1176,0
19	gminne	12368,0	3402,0	1028,6	1908,9
	Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				
20	osobowe	1950,6	286,3	173,3	245,7
21	ciężarowe	267,0	42,7	20,7	41,0
22	Placówki pocztowe	786	118	81	115
23	Liczba ludności na 1 placówkę pocztową	5904	5548	5622	4608

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

STYKA
RISM

29	31	31	38	30	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	1
					of which:	
14	17	14	18	20	hotels	2
–	–	–	1	1	motels and boarding houses	3
45,2	45,6	29,7	40,4	44,4	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	4
					of which in:	
20,5	33,9	11,3	19,4	29,7	hotels	5
x	x	x	0,6	0,8	motels and boarding houses	6
589,5	576,8	363,4	376,8	573,8	Nights spent-overnight stay (during the year) per 1000 population	7
					of which in:	
311,3	415,4	111,4	193,0	276,0	hotels	8
x	x	x	8,3	26,3	motels and boarding houses	9

CTWO
STRY

24,6	10,3	30,8	49,6	26,8	Area of forest land (as of 31 XII) in thous. ha	10
					Forest areas (as of 31 XII):	
23,8	9,9	29,9	48,8	25,9	in thousand hectares	11
0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	per capita in ha	12
27,1	26,1	22,1	27,2	27,5	Forest cover (as of 31 XII) in %	13
					Afforestations of non-forest land in ha:	
–	–	0,9	1,0	–	public	14
–	–	–	0,9	–	private	15
–	–	–	340,0	4,0	Non-forest land designated for afforestations in ha	16
–	–	–	–	–	of which State Forests	17

ŁĄCZNOŚĆ– stan w dniu 31 XII
COMMUNICATION – as of 31 XII

					Hard surface roads in km:	
418,6	453,1	670,9	1097,1	530,8	powiat roads	18
892,5	723,3	1774,9	1580,9	1056,9	gminas roads	19
					Registered cars in thous. units:	
202,2	309,3	272,5	292,7	168,6	passenger cars	20
25,5	47,9	27,9	38,0	23,3	lorries	21
77	113	111	101	70	Post offices	22
6467	6767	5742	7085	5504	Population per 1 post office	23

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2009 R. (dok.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^a według lokalizacji inwestycji (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	16203,5	2058,8	848,0	1190,2
2	na 1 mieszkańca w zł	3489,9	3152,4	1860,3	2243,1
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:				
3	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	0,4	0,7	0,2	2,3
4	przemysłu	67,5	64,2	74,5	59,9
5	budownictwa	3,8	7,8	2,6	3,7
6	handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	11,8	11,2	8,2	19,1
7	transportu i gospodarki magazynowej	3,7	1,8	4,5	3,2
8	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	1,8	1,0	1,7	3,7
	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
9	w milionach złotych	186164,1	20929,4	8683,0	11518,4
10	na 1 mieszkańca w zł	40115,3	31971,2	19067,6	21735,2
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
11	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.....	0,5	1,2	1,3	0,4
12	przemysłu	69,6	69,0	58,7	69,4
13	budownictwa	2,6	2,0	3,6	2,2
14	handlu ; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	6,2	5,7	6,2	7,1
15	transportu i gospodarki magazynowej.....	3,4	2,2	5,6	2,1
16	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	7,7	7,3	13,0	11,2
RACHUNKI REGIONAL					
17	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) w mln zł	167948	21364	12178	15060
18	Wartość dodana brutto (ceny bieżące) w mln zł	147017	18701	10660	13183
PODMIOTY GOSPODARKI ENTITIES OF THE NATIONAL					
19	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	104587	14887	10460	9565
20	w tym spółki cywilne	34773	5146	3739	2732
21	Osoby fizyczne	325991	54427	28217	38507

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dotyczy podmiotów działających z zasadzeniami; według siedziby jednostki lokalnej). ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Concerns entities conducting activities in concordance with by the seat of local unit). ^c Excluding persons tending private farms in agriculture.

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ŚRODKI TRWAŁE
FIXED ASSETS

					<i>Investment outlays in enterprises^a by location of the investment (current prices):</i>	
2203,4	3510,3	2060,5	2323,7	2008,6	<i>in million zlotys</i>	1
4420,4	4585,1	3232,3	3239,9	5221,7	<i>per capita in zł</i>	2
					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>	
0,1	0,4	0,2	0,1	0,1	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	3
77,0	52,2	59,8	76,9	85,7	<i>industry</i>	4
2,9	5,5	2,2	2,3	1,6	<i>construction</i>	5
6,5	12,7	25,5	6,8	5,8	<i>trade, repair of motor vehicles^Δ</i>	6
3,2	3,4	5,4	5,8	2,4	<i>transportation and storage</i>	7
1,6	3,4	0,5	1,1	1,2	<i>real estate activities</i>	8
					<i>Gross value of fixed assets in enterprises^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
24043,3	40631,4	19838,5	34728,9	25791,3	<i>in million zlotys</i>	9
48286,0	53137,6	31127,9	48531,2	66943,2	<i>per capita in zł</i>	10
					<i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>	
0,4	0,0	0,5	0,2	1,0	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	11
77,5	45,8	73,7	80,1	86,6	<i>industry</i>	12
2,1	4,8	1,4	2,4	1,3	<i>construction</i>	13
2,9	13,1	5,0	3,6	2,5	<i>trade, repair of motor vehicles^Δ</i>	14
3,7	3,4	5,7	3,3	2,3	<i>transportation and storage</i>	15
5,9	11,0	7,4	5,9	3,3	<i>real estate activities</i>	16

REGIONALNE W 2008 R.
ACCOUNTS IN 2008

18159	37035	20748	24961	18444	<i>Gross domestic product (current prices) in mln zł</i>	17
15895	32419	18162	21850	16146	<i>Gross value added (current prices) in mln zł</i>	18

NARODOWEJ^c – stan w dniu 31 XII
ECONOMY^c – as of 31 XII

14641	22687	10399	14304	7644	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>	19
3924	6953	3837	5640	2802	<i>of which civil law partnerships</i>	20
31382	56164	35675	54314	27305	<i>Natural persons</i>	21

według zasad rozrachunku gospodarczego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (bez wartości gruntów;

the rules of economic accounts, employing more than 9 persons (excluding the value of land; including plantings;

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Popów	51° 05' 58"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Rajcza	49° 23' 38"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Pietrowice Wielkie	18° 02' 05"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Żarnowiec	19° 58' 26"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1° 42' 20"	190	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1° 56' 21"	138	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.

S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Powierzchnia w km ²	12333	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1029	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
łódzkim	144	14,0	<i>Łódzkie</i>
małopolskim	291	28,3	<i>Małopolskie</i>
opolskim	240	23,3	<i>Opolskie</i>
świętokrzyskim	117	11,4	<i>Świętokrzyskie</i>
z Republiką Czeską	150	14,6	<i>with Czech Republic</i>
ze Słowacją	87	8,5	<i>with Slovakia</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie.

S o u r c e: data of the Centre of Geodetic and Cartographic Documentation of the Head Office of Geodesy and Cartography in Warsaw.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Najwyżej położony punkt – zbocza Pilsko	Jeleśnia	1534,1	<i>Highest point – Piłsko (mountain-side)</i>
Najniżej położony punkt	Kuźnia Raciborska	173,6	<i>Lowest point</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.
S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

L A T A Y E A R S STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
Bielsko-Biała ^b 2000	10,0	1093	3,7	.	5,1
2005	8,1	1074	3,0	.	5,1
2008	9,9	827	3,3	.	5,2
2009	9,0	1092	2,9	.	5,3
Częstochowa 2000	9,6	707	2,3	1667	5,4
2005	8,5	620	2,7	1821	5,0
2008	9,6	648	2,7	1749	5,3
2009	9,0	641	2,6	1773	5,3
Katowice 2000	9,9	831	2,5	1749	5,2
2005	8,3	722	2,6	1789	5,2
2008	9,7	736	2,8	1793	5,3
2009	9,0	838	2,5	1789	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Station does not measure insolation.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266) z późniejszymi zmianami, która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

From 2002 the land register introduced differences primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws from 2004 No. 121, item 1266) with later amendments, which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils. From 2009 legislation is not applied to agricultural land within the territory of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania,
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z wodociągów opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes – excluding agriculture, (excluding factory farms for animal breeding), hunting, forestry and fishing” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use,
- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area,
- 3) in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks, workplaces, etc.).

4. Information concerning the **sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water** drawn from waterworks have been compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417). Data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities supplying good water (i.e. meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1 and 3. Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewerage systems of entities engaged in production (including contaminated cooling water and drainage water from mines and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie przydomowe (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and to other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fishponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

N o t e. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning the **population using waste water treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o emisji pyłów dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o emisji gazów dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176) z późniejszymi zmianami.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji dwutlenku węgla charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych został wyliczony i przedstawiony bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities determined by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emissions concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants, defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176) with later amendments.

Data regarding particulate and gas emissions include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emissions (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls, etc.)

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented excluding carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (Uniform text Journal of Laws from 2007, No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, and from 2002 on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, nieistwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych). Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in preserving, equitable use and renewal of resources, objects of nature and its components (e.g. wild species of protected plants, animals and fungi, wandering and migratory animals, natural habitats). National parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, natural and scenic complexes and monuments of nature are forms of nature protection.

A **nature reserve** includes areas maintained in natural or insignificantly altered ecosystems, refuges and natural sites, as well as habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features, in order to preserve, popularize and disseminate these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas subject to protection due to the distinguishing landscape characterised by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady i wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi; kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves as well as fragments of exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species of plants, animals and fungi, etc.

Nature monuments are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from payments for the use of the natural environment, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground, fines for transgression of acceptable ecological standards, repayments of loans granted for investors, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

10. Data regarding investment expenditures and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification, as a further adjustment of statistical surveys to international standards, was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010		pryrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2008 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2008	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^c	1233308	265,5	1233309	265,8	+1	Total area^c
Użytki rolne	647200	139,3	646076	139,2	-1124	Agricultural land
grunty orne	463761	99,8	463371	99,8	-390	arable land
sady	8760	1,9	8535	1,8	-225	orchards
łąki trwałe	91237	19,6	91079	19,6	-158	permanent meadows
pastwiska trwałe	53379	11,5	52805	11,4	-574	permanent pastures
grunty:						land:
rolne zabudowane	19292	4,2	19260	4,2	-32	agricultural built-up
pod stawami	7413	1,6	7737	1,7	+324	under ponds
pod rowami	3359	0,7	3290	0,7	-69	under ditches
Grunty leśne oraz						Forest land as well
zadrzewione i						as woody and bushy land
zadrzewione	408832	88,0	410114	88,4	+1282	forests
las	400709	86,3	399592	86,1	-1117	woody and bushy
grunty zadrzewione						land
i zadrzewione	8124	1,7	10522	2,3	+2398	
Grunty pod wodami						Lands under surface
powierzchniowymi	17802	3,8	15133	3,3	-2669	waters
płynącymi	12023	2,6	9210	2,0	-2813	flowing
stojącymi	5779	1,2	5922	1,3	+143	standing
Grunty zabudowane						Built-up and urbanized
i zurbanizowane	138251	29,8	141196	30,4	+2945	areas
tereny mieszkaniowe ...	42955	9,2	43544	9,4	+589	residential areas
tereny przemysłowe	20917	4,5	21238	4,6	+321	industrial areas
inne tereny						
zabudowane	11470	2,5	12465	2,7	+995	other built-up areas
tereny zurbanizowane						urbanized non-built-up
niezabudowane	3316	0,7	3413	0,7	+97	areas
tereny rekreacji						recreational and rest
i wypoczynku	7922	1,7	7948	1,7	+26	areas
tereny komunikacyjne .	50623	10,9	51525	11,1	+902	transport areas
drogi	39568	8,5	39884	8,6	+316	roads
kolejowe	9907	2,1	9936	2,1	+29	railway
inne	1148	0,2	1705	0,4	+557	other
użytki kopalne	1048	0,2	1063	0,2	+15	minerals
Użytki ekologiczne	424	0,1	440	0,1	+16	Ecological arable lands
Nieuzutki	15241	3,3	14940	3,2	-301	Wasteland
Tereny różne	5557	1,2	5410	1,2	-147	Miscellaneous land

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. **b** Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2008 i 2009. **c** Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes to the chapter, item 1. **b** Population as of 31 XII, respectively for 2008 and 2009. **c** Land area (including inland waters).

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	644	361	666	278	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	538	354	654	267	Agricultural land
W tym użytki rolne	330	246	449	178	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I – III ^b	85	89	110	45	I – III ^b
IV ^c	242	152	336	133	IV ^c
V i VI oraz VI RZ i PsZ	3	5	3	–	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	106	7	12	11	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	315	204	417	183	Residential areas
Na tereny przemysłowe	73	56	55	11	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	106	11	26	2	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	19	10	11	27	Minerals
Na inne cele	131 ^d	80	156	55	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. **b** Użytki rolne pochodzenia mineralnego. **c** Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego. **d** Razem z gruntami wyłączonymi pod zbiorniki wodne.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. **b** Agricultural land of mineral origin. **c** Agricultural land of mineral and organic origin. **d** Including lands designated for water reservoirs.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE
REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE**
*DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	5828	4602	4654	4471	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	4842	3835	3750	3682	devastated
zdegradowane	986	767	904	789	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	298	114	28	75	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	17	23	27	30	agricultural
leśne	231	35	1	6	forest
zagospodarowane	255	55	28	36	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	668,8	519,3	486,3	477,3	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem ^a , leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) z ujęć własnych .	175,1	117,1	110,8	103,0	21,6	Production (excluding agricul- ture ^a , forestry, hunting and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	79,8	55,8	54,6	52,1	10,9	surface
podziemne	21,7	19,8	22,1	20,8	4,4	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśni- ctwie oraz napełniania i uzu- pełniania stawów rybnych	84,9	82,0	71,1	75,9	15,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	408,8	320,2	304,3	298,4	62,5	Exploitation water-line system ^b
wody: powierzchniowe	259,5	203,1	194,6	189,8	39,8	waters: surface
podziemne	149,3	117,1	109,7	108,6	22,8	underground

a Z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt. **b** Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding factory farms for animal breeding. **b** Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	535,4	430,4	410,4	397,4	100,0	T O T A L
Przemysł	184,8	134,9	133,8	127,4	32,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	148,5	114,7	118,3	112,8	28,4	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,9	82,0	71,1	75,9	19,1	Agriculture and forestry ^a
Eksplotacja sieci wodociągowej ^b	265,7	213,6	205,4	194,1	48,9	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fishponds.

^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR FILLING UP FISHPONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha	3541	4214	4303	4349	Area of filled fishponds ^a in ha
Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych w dam ³	84913	81962	71142	75851	Water withdrawal for filling up and completing fishponds in dam ³
na 1 ha	24,0	19,4	16,5	17,4	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 10 ha.

a Area of 10 ha and more.

TABL. 7 (11). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIAGÓW**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION
FROM WATERWORKS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę <i>Population ^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>						SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>			nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>			
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:							<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100 2008	x	98,0	99,0	x	2,0	1,0	<i>below 100</i>
2009	93,3	x	x	6,7	x	x	
100 – 1000 2008	x	93,4	92,2	x	6,6	7,8	<i>100 – 1000</i>
2009	93,4	x	x	6,6	x	x	
1001 – 10000 .. 2008	x	98,4	91,1	x	1,6	8,9	<i>1001 – 10000</i>
2009	91,2	x	x	8,8	x	x	
10001 – 100000 .. 2008	x	100,0	100,0 ^b	x	–	–	<i>10001 – 100000</i>
2009	100,0	x	x	–	x	x	
powyżej 100000 .. 2008	x	100,0	100,0 ^b	x	–	–	<i>over 100000</i>
2009	100,0	x	x	–	x	x	

a Według szacunków. **b** Dotyczy ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów zlokalizowanych na terenach miast.
 Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data. **b** Refers to population supplied with water from waterworks and wells localised in urban areas.
 Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD
LUB DO ZIEMI^a**
*INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	445,2	362,2	364,8	371,9	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	237,7	203,7	210,2	221,9	59,7	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	5,8	3,5	2,0	2,1	0,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	207,5	158,4	154,5	150,0	40,3	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	439,4	358,6	362,7	369,8	99,4	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	387,6	314,9	308,4	319,9	86,0	treated
mechanicznie	189,7	136,5	138,9	147,7	39,7	mechanically
chemicznie	19,6	22,9 ^c	17,7 ^c	19,8 ^c	5,3	chemically
biologicznie	88,6	51,3	29,7	30,2	8,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów ...	89,8	104,2	122,1	122,2	32,9	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	51,8	43,7	54,3	49,9	13,4	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	20,5	32,1	44,1	43,7	11,7	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	31,2	11,6	10,2	6,2	1,7	discharged through sewerage system

^a Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Discharged into waters (till 2002 – into surface waters) or into the ground. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage and building constructions, as well as polluted rainwaters. ^c Refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (13). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA
ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
**ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE
AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED**
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
O G Ó Ł E M	267	200	189	202	T O T A L
Odprowadzające ścieki bezpo- średnio do wód lub do ziemi	202	156	140	143	<i>Discharging waste water directly into waters or into the ground</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	170	136	107	115	<i>possessing waste water treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	137	114	83	86	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepusto- wości	33	22	24	29	<i>with insufficient capacity not possessing waste water treatment plants</i>
bez oczyszczalni ścieków	32	20	33	28	<i>Discharging waste water into sew- erage system (not possessing waste waters treatment plants)</i>
Odprowadzające ścieki do kanaliza- cji (bez oczyszczalni ścieków)	65	44	49	59	

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a *Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.*

TABL. 10 (14). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chemi- cal</i>	Bioło- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba 2000	223	100	36	85	2	Number
2005	181	77	34	68	2	
2008	170	79	30	60	1	
2009	194	94	32	67	1	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1186,5	895,1	195,0	95,6	0,8	Capacity in dam ³ /24h
2005	883,0	613,3	187,2	81,7	0,9	
2008	1056,8	789,8	204,9	61,5	0,6	
2009	1122,5	854,9	160,1	106,8	0,6	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^a						Municipal^a waste water treatment plants
Liczba 2000	190	14	2	126	48	Number
2005	226	8	x	141	77	
2008	221	5	x	132	84	
2009	225	8	x	132	85	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1908,7	408,7	0,2	636,8 ^b	863,0	Capacity in dam ³ /24h
2005	1483,8	15,4	x	383,6 ^b	1084,8	
2008	1374,6	1,8	x	250,0 ^b	1122,7	
2009	1360,9	2,4	x	241,7 ^b	1116,9	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem 2000	62,9	4,5	0,0	27,2	31,3	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
2005	67,5	0,6	x	19,1	47,7	
2008	70,0	0,1	x	12,6	57,2	
2009	70,5	0,2	x	12,6	57,7	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; from 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes to the chapter, item 5. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 11 (15). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	341	345	366	340	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	253	228	250	239	<i>particulates</i>
gazowych	44	45	54	49	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	100	98	91	82	<i>particulates</i>
gazów	109	92	83	72	<i>gases</i>
imisji	309	335	347	305	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	38,5	22,4	14,1	11,7	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	30,3	16,9	8,8	7,8	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	610,6	713,8	695,2	644,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	152,3	146,5	94,9	83,4	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	136,1	116,6	129,9	95,5	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	81,9	72,2	64,5	61,7	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w tonach:					<i>per 1 km² of total area in tonnes:</i>
pyłowych	3,1	1,8	1,1	0,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	57,9	56,4	52,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3790,9	3530,7	3702,4	3306,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	277,5	286,2	323,6	279,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,0	99,4	99,6	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	28,6	31,8	30,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases simultaneously.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS BY SECTIONS AND DIVISIONS

[illegible]

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS BY SECTIONS
AND DIVISIONS (cont.)

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	Emisja zanieczyszczeń <i>Emission of pollutants</i>				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń <i>Pollutants retained in pollutant reduction systems</i>			
	pyłowych <i>particulates</i>		gazowych <i>gases</i>		pyłowe <i>particulates</i>		gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw <i>of which from the combustion of fuels</i>	ogółem <i>total</i>	w tym dwutlenek węglu <i>of which carbon dioxide</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced
	w tys. t		in thous. t					
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) <i>Manufacturing (cont.)</i>								
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	0,6	0,2	867,6	861,3	302,5	99,8	2,1	25,2
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>								
Produkcja metali	2,6	0,1	4450,4	4369,8	204,9	98,8	76,9	48,9
<i>Manufacture of basic metals</i>								
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	0,1	0,1	69,4	68,9	1,5	92,0	0,0	2,1
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>								
Produkcja urządzeń elektrycznych	0,1	0,0	27,3	26,4	2,6	97,9	0,8	45,4
<i>Manufacture of electrical equipment</i>								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,1	0,1	36,9	36,1	0,5	79,6	0,0	4,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>								
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	0,0	0,0	33,7	32,0	0,4	93,0	0,8	32,4
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>								
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	—	—	3,1	3,0	0,1	100,0	—	—
<i>Manufacture of other transport equipment</i>								
Produkcja mebli	0,0	0,0	7,7	7,6	0,1	80,0	0,0	2,6
<i>Manufacture of furniture</i>								
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6,9	6,7	30638,8	30480,2	2713,3	99,7	196,6	55,4
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ</i>								
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	0,1	0,0	82,2	81,3	2,3	97,5	0,1	9,3
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
w tym: of which:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	0,1	0,0	31,9	31,7	0,0	24,3	—	—
<i>Water collection, treatment and supply</i>								
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	0,0	—	50,3	49,6	2,3	99,7	0,1	12,4
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>								
Budownictwo	0,0	0,0	0,8	0,7	0,0	16,7	0,0	29,6
<i>Construction</i>								

TABL. 13 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	857	148	543	195	461	167
TOTAL	2005	564	112	540	171	349	123
	2008	464	130	742	179	352	193
	2009	457	121	795	185	315	193
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	192	18	85	8	171	x
low	2005	81	13	94	7	157	x
	2008	75	16	108	3	148	x
	2009	85	12	167	13	136	x
średnia	2000	266	78	201	47	160	x
moderate	2005	177	50	161	30	103	x
	2008	124	38	241	30	119	x
	2009	114	38	214	31	109	x
wysoka	2000	399	52	257	140	130	x
high	2005	306	49	285	134	89	x
	2008	265	76	393	146	85	x
	2009	258	71	414	141	70	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	25677	5896	18541	55389	29501	2844
TOTAL	2005	11225	3818	16118	45510	9203	3869
	2008	9540	4589	20871	43964	9331	5238
	2009	8847	4429	19011	43686	9391	8562
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	9372	226	566	2388	4321	x
low	2005	1015	265	557	2662	3049	x
	2008	807	355	870	1854	3455	x
	2009	919	277	1612	3342	3419	x
średnia	2000	5548	3303	7862	5293	3431	x
moderate	2005	3285	1907	7256	5066	1840	x
	2008	2637	1679	7561	5183	2600	x
	2009	2192	1600	5205	4403	2799	x
wysoka	2000	10757	2367	10113	47708	21749	x
high	2005	6925	1646	8305	37782	4314	x
	2008	6096	2555	12440	36927	3276	x
	2009	5736	2552	12194	35941	3173	x

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	254	250	246	236	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	46844,7	42273,0	35301,0	32257,5	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	40689,3	39499,9	31998,7	30089,5	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	5839,9	2193,9	2149,9	1854,9	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	5752,9	1760,8	2041,1	604,4	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	315,5	579,2	1152,4	313,1	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % of generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	86,9	93,4	90,6	93,3	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	12,5	5,2	6,1	5,8	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	12,3	4,2	5,8	1,9	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	0,7	1,4	3,3	1,0	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	795761,1	690493,3	650311,8	643584,3	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	4047,4	6677,3	3301,4	4343,1	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	2996,3	2450,6	2201,6	2166,7	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	264,3	26,6	16,2	13,2	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. **b** Do 2001 r. – wykorzystane. **c** Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. **d** Do 2001 r. – gromadzone przejściowo. **e** Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. **b** Till 2001 – used. **c** On own plant grounds and other land. **d** Till 2001 – temporarily stored. **e** On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
O G Ó Ł E M 2008	35301,0	31998,7	650311,8	T O T A L
2009	32257,5	30089,5	643584,3	
w tym:				of which:
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin	21760,9	20239,2	549249,7	Waste generated at washing and clearing minerals
Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla	1521,4	1376,1	22317,8	Waste from floatation dressing of coal
Żużle z procesów wytapiania (wielkopiecowe, stalownicze)	1343,9	1319,2	2935,7	Waste from the processing of slag (blast-furnance, steelmaking)
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	838,7	817,8	23361,5	Waste from excavation of minerals other than iron ores
Mieszankiny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	1244,2	1244,2	–	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	1341,0	1341,0	1023,6	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	717,7	706,8	12897,1	Slag, furnace ash and particulates from boilers
Inne niewymienione z podgrupy odpadów z hutnictwa żelaza i stali	269,3	269,1	131,5	Other not listed above originating from wastes from iron and steel industry
Żelazo i stal	152,8	149,0	–	Iron and steel
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	289,7	252,9	23487,3	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	271467,6	271243,1	272637,8	272770,4	22,1	588 T O T A L
Rezerwy przyrody ^a	3591,9	3831,9	4076,7	4076,7	0,3	9 Nature reserves ^a
Parki krajobrazowe ^{ab}	227036,1	226967,0	227005,0	227005,5	18,4	489 Landscape parks ^{ab}
Obszary chronionego krajobrazu ^b	35971,1	36132,0	36962,8	36987,3	3,0	80 Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	6,4	6,5	7,0	7,3	0,0	0 Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	4500,5	3812,3	3884,1	3941,1	0,3	8 Landscape - nature complexes
Użytki ekologiczne	361,6	493,4	702,2	752,5	0,1	2 Ecological arable lands

^a Bez otuliny. ^b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Excluding buffer zones. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 17 (21). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

*SCENIC PARKS**As of 31 XII*

L A T A Y E A R S PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
O G Ó Ł E M T O T A L	2000	229326,0	150769,5	66790,5	1357,0
	2005	229325,1	150769,5	66790,5	1357,0
	2008	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
	2009	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO COMPLEX OF LANDSCAPE PARKS OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP		229669,0	128631,5	55558,5	893,0
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich		49387,0	28840,0	16806,0	659,0
Orlich Gniazd ^c		47965,0	20403,0	25684,0	—
Lasy nad Górną Liswartą		38731,0	—	—	—
Beskidu Śląskiego		38620,0	33771,0	4800,0	49,0
Żywiecki		35870,0	29415,0	5375,0	185,0
Beskidu Małego ^c		16540,0	13926,7	2613,3	—
Stawki		1732,0	1732,0	—	—
Załęczański ^c		824,0	543,8	280,2	—

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. **b** Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. **c** Powierzchnia parków w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship. **b** Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. **c** Area of parks within the area of the voivodship.

TABL. 18 (22). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia ^a Area ^a			SPECIFICATION
		ogółem total	rezerwatów reserves		
			ściśtych ^b strictly protected ^b	częścio- wych ^c partially protected ^c	
OGÓŁEM 2000	59	3591,9	110,5	3481,4	TOTAL
2005	61	3831,9	82,0	3749,9	
2008	64	4076,7	202,3	3874,4	
2009	64	4076,7	202,3	3874,4	
Faunistyczne	2	787,2	–	787,2	Fauna
Krajobrazowe	2	164,2	–	164,2	Landscape
Leśne	51	2889,8	119,6	2770,2	Forest
Torfowiskowe	1	40,6	–	40,6	Peat-bog
Florystyczne	4	82,7	82,7	–	Flora
Wodne	1	48,0	–	48,0	Water
Przyrody nieożywionej	3	64,2	–	64,2	Inanimate nature

a Bez otuliny. **b** Rezerwat, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. **c** Rezerwat, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Excluding buffer zones. **b** Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. **c** Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19 (23). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Ogółem	1262	1402	1526	1500	Total
Pojedyncze drzewa	1005	1126	1238	1264	Individual trees
Grupy drzew	160	177	182	140	Tree clusters
Głazy narzutowe	23	25	26	20	Erratic boulders
Skatki, jaskinie i inne ^a	43	45	46	43	Stones, caves and others ^a
Aleje	31	29	34	33	Alleys

a Obejmuje także: krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska i grotty.

a Including shrubs, springs, waterfalls, karst springs and grottos.

TABL. 20 (24). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administred		Wpłynęło Income	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS				
Opłaty ^a	2008	.	367925,3	Payments ^a
	2009	.	361073,2	
w tym za:				of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód		.	98971,3	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu		.	142329,7	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarkę odpadami		.	85411,6	Waste management
Kary ^b za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2008	1792,3	384,8	Fines ^b for not meeting environmental protection norms
	2009	1139,4	596,0	
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		428,7	398,7	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza		34,2	34,2	Permissible emissions of air pollutants
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND				
O G Ó Ł E M – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2008	12893,6	13231,6	T O T A L – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2009	4390,6	4364,6 ^c	
w tym:				of which:
Roczne		4181,2	4207,8	Annual
Jednorazowe należności		209,4	244,3	One-time payments

a Bez opłat za wydobywanie kopalin. **b** W zakresie wymierzonych kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska. **c** Pomniejszono o zwrot błędnie dokonanych wpłat z tytułu opłat za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej.

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding fees for mining. **b** In regard to inflicted fines – data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection. **c** Decreased by repayment of incorrect payments for excluding agricultural land from agricultural production.

S o u r c e: in regard to payments – data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21 (25). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	359865,2	395977,8	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	182566,6	185309,7	46,8	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	126269,3	145574,4	36,8	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	22675,3	22905,4	5,8	Waste management
Pozostałe	28354,0	42188,3	10,7	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (26). **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
**OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS SERVING ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	797531,5	874662,7	1639978,8	2419706,7	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	381280,8	187354,3	400957,9	690145,0	Protection of atmospheric air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	254204,2	88785,0	129517,2	601921,2	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	322733,7	538117,4	1005595,4	1508776,9	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	95736,2	116246,7	109238,4	206485,7	municipal waste water treatment plants
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	199672,5	354992,1	851238,3	1270320,7	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	79141,6	98747,2	124827,6	93245,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7027,9	11195,7	64459,1	21272,7	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	2416,1	2898,7	39772,1	2932,4	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52427,9	19050,3	12966,6	23195,3	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2397,0	8606,5	3391,4	2566,8	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	687,4	124,8	35,0	3203,0	Protection of nature biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	2911,7	19327,9	43401,2	17975,2	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	229891,2	237346,6	177828,5	242800,0	Water management
nakłady na:					expenditures on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	97758,9	154955,8	141318,4	191664,6	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	40797,6	15075,8	8665,4	9998,2	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	19390,6	49937,9	5568,8	20675,8	Reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	41081,4	10377,4	13757,3	13887,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	30862,7	6999,7	8518,6	6573,5	Flood embankments and pump stations

^a W latach 2003-2005 określone jako wydatki inwestycyjne. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a In years 2003-2005 defined as investment outlays. ^b Industrial and municipal.

TABL. 23 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU ODDANIA DO UŻYTKU
INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
*TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of atmospheric air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	4268	255	3571	66	particulates
gazowych	30514	18	38295	71	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	256,7	555,7	699,6	583,6	waste water
wody opadowe	39,4	25,6	113,6	76,1	rainwater
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	19	14	3	4	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	13	13	–	4	of which municipal
mechaniczne	9	2	1	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	5	10	1	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5	2	1	–	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	311354	22394	5275	39453	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	298743	22076	2145	39053	of which municipal
mechanicznych	108131	730	2228	37213	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	36692	12802	1590	2240	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	166531	8862	1457	–	with increased biogene removal (disposal) ^a

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 23 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU ODDANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Podczyszczalnie ^b ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants ^b :
obiekty	6	–	3	3	facilities
przepustowość w m ³ /d	394	–	108	671	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty	5	1	1	2	facilities
wydajność w t/r	4437	13300	15	144713	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	9,4	0,8	–	2,6	area in ha
wydajność w t/r	73000	50000	–	60732	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/r	38104	202123	155112	760	Capacity of waste utilization systems ^c in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych w m ³ /d	11417	3854	2064	12492	Capacity of water intakes in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3902	3838	540	1126	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	301,5	440,0	421,7	308,0	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	6	1	–	–	facilities
pojemność w tys. m ³	218,5	51160,0	–	–	capacity in thous. m ³

^b Urządzenia powodujące obniżenia stężeń zanieczyszczeń w ściekach w stopniu umożliwiającym ich odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej. ^c Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

^b Appliances causing the reduction of concentration of pollutants in waste water in a degree enabling their discharge into sewerage system. ^c Excluding municipal waste.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

Gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),

- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urządzeniami wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urządzeń wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,*
 - *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosts' offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (28). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	17	17	17	17	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	19	19	19	19	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	166	167	167	167	<i>Gminas</i>
miejskie	48	49	49	49	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	22	22	22	<i>urban-rural</i>
wiejskie	97	96	96	96	<i>rural</i>
Miasta	69	71	71	71	<i>Towns</i>

TABL. 2 (29). **GMINY W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2009
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area					
		poniżej below 5,0 km ²	5,0 – – 19,9	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	167^a	–	11	50	63	35	8
Poniżej 2500 Below	1	–	–	1	–	–	–
2500 – 4999	14	–	1	6	4	3	–
5000 – 7499	36	–	2	14	13	7	–
7500 – 9999	24	–	2	6	7	9	–
10000 – 14999	38	–	1	12	14	8	3
15000 – 19999	14	–	2	3	6	3	–
20000 – 39999	13	–	2	3	7	1	–
40000 – 99999	15	–	1	4	7	1	2
100000 – 199999	9	–	–	1	4	3	1
200000 i więcej and more	3	–	–	–	1	–	2

a W tym 19 gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 19 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

*POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009**As of 31 XII*

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>						
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0 – – 99,9	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	36	4	8	11	4	6	2	1
Poniżej 50000	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>								
50000 – 74999	8	3	2	2	1	–	–	–
75000 – 99999	5	–	1	2	–	2	–	–
100000 – 149999	11	1	2	2	1	3	1	1
150000 – 199999	9	–	2	3	2	1	1	–
200000 i więcej	3	–	1	2	–	–	–	–
<i>and more</i>								

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2348	473	397	48	TOTAL
W tym kobiety	538	93	96	5	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	60	23	8	1	29 and less
30 – 39	291	74	30	5	30 – 39
40 – 59	1547	265	274	33	40 – 59
60 lat i więcej	450	111	85	9	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	912	329	319	41	Tertiary
Policealne	83	8	7	1	Post-secondary
Średnie	922	120	62	5	Secondary
Zasadnicze zawodowe	402	16	9	1	Basic vocational
Gimnazjalne	6	–	–	–	Other
Podstawowe	23	–	–	–	Primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	226	78	155	–	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	668	232	164	39	Professionals
Technicy i inny średni personel	480	86	20	6	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	110	23	14	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	136	11	19	–	Service workers and shop and market sales workers

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
*COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009 (cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW (dok.)
BY OCCUPATIONAL GROUPS (cont.)

Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	189	–	12	3	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	268	15	3	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	82	1	1	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	10	3	2	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	8	–	–	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	171	24	7	–	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT			
O G Ó Ł E M	35524	37935	T O T A L
w tym:			of which:
Administracja państwowa	13391	13437	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	22045	24394	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	16763	17994	gminas and cities with powiat status
powiaty	4233	5006	powiats
województwo	1049	1394	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł			
O G Ó Ł E M	3684,05	3772,95	T O T A L
w tym:			of which:
Administracja państwowa	4121,96	4165,63	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3410,22	3547,77	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3545,57	3678,57	gminas and cities with powiat status
powiaty	2772,46	2927,52	powiats
województwo	3820,75	4084,34	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane statystyczne dotyczą:
 - przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
 - orzeczeń sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.
2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.
3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.
- Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.
4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.
5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. Statistical data are presented:
 - concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the Police Headquarters conducted in co-operation with the Ministry of Justice,
 - concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.
2. In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.
3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.
- Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of the police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutors’ offices and on juvenile proceedings in family courts.
4. Data on ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Treasury Penal Code (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.
5. **The rate of detectability of the delinquents** is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 3 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

9. Sprawy załatwione w sądownictwie powszechnym jest sprawa, w której: wydano wyrok, postanowienie lub połączone ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami) sprawy zawieszane od dnia 1 I 2004 r. nie są już traktowane jako załatwione.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie. Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 3 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

9. A resolved case in common jurisdiction is a case with regard to which: a sentence or order has been issued or the proceedings have been suspended or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer treated as finished.

A case which involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons pleading a case. The number of cases for hearing is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	165766	193415	153214	157522	T O T A L
Na 10 tys. ludności	347	412	330	339	<i>Per 10 thous. population</i>
Z liczby ogółem:					<i>Of total:</i>
miasta	153097	175320	139840	143946	<i>urban areas</i>
wieś	12669	18095	13374	13576	<i>rural areas</i>
przestępstwa o charakterze:					<i>type of crime:</i>
kryminalnym	148704	151334	113914	117557	<i>criminal</i>
gospodarczym	11656	15766	19079	19481	<i>economic</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY SELECTED TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko życiu i zdrowiu	4635	4635	5554	5050	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	157	107	89	99	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	4329	4294	4810	4449	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszech- nemu i bezpieczeństwu w komunikacji	2701	19991	14995	15178	<i>Against public safety and safety of transport</i>
w tym drogowe	x	19380	14682	14934	<i>of which traffic</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	5731	6155	6062	6093	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		757	706	577	<i>Against sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie		305	238	171	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	7679	5052	5495	6853	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko mieniu	120791	126215	91633	93888	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	39410	53662	34330	33295	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	49311	32943	21061	22635	<i>burglary</i>
rozbój	7119	5333	3795	4028	<i>robbery</i>
kradzież rozbójnicza		306	216	212	<i>theft with assault</i>
wymuszenie rozbójnicze		643	452	541	<i>criminal coercion</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	46,2	52,6	60,0	60,6	TOTAL
w tym rodzaje przestępstw:					of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,0	80,8	81,2	81,9	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	79,8	97,0	97,8	98,4	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	91,0	92,3	94,0	94,5	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		85,3	87,3	87,4	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,8	100,0	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	100,0	98,6	98,3	99,3	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	31,3	32,6	38,5	38,6	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (36). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2009 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	częstochowski	gliwicki	katowicki	
Sądy rejonowe	1430236	176582	202549	445594	605511	District courts
w tym sprawy:						<i>of which cases:</i>
Karne i o wykroczenia	280372	32321	51389	84161	112501	<i>Criminal and concerning offences</i>
w tym o wykroczenia	56196	5755	10625	20657	19159	<i>of which concerning offences</i>
Cywilne	810930	105893	106978	267000	331059	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	395561	56767	59626	135198	143970	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Gospodarcze ^c	48754	5985	5347	11523	25899	<i>Commercial law^c</i>
Rodzinne	200428	22145	28774	64486	85023	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	21161	2449	2987	4746	10979	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2539	306	361	747	1125	<i>Related to social security law</i>
Sądy okręgowe	103609	12096	15934	30701	44878	Regional courts
sprawy:						<i>cases:</i>
Karne	43643	5314	7710	13937	16682	<i>Criminal</i>
Cywilne ^d	33402	3735	5126	9508	15033	<i>Civil^d</i>
Gospodarcze ^e	6350	579	739	1393	3639	<i>Commercial law^e</i>
Z zakresu prawa pracy	2092	162	293	693	944	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	17756	2240	2011	5089	8416	<i>Related to social security law</i>

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m. in. o rozwód). ^e W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Współnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (among others divorces). ^e Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (37). **SPRAWY RODZINNE W 2009 R.**
FAMILY CASES IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	częstochowski	gliwicki	katowicki	
O G Ó Ł E M	65380	6125	7780	21853	29622	T O T A L
w tym załatwiono spraw:						<i>of which cases settled:</i>
O rozwód	13743	1380	1732	4396	6235	<i>By divorce</i>
O separację	1326	152	152	427	595	<i>By separation</i>
O alimenty	19412	1891	2563	6095	8863	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :						<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym:						<i>in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	9138	645	1138	3495	3860	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	10988	1045	1168	3670	5105	<i>involving punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie ^b :						<i>at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	4979	371	488	1742	2378	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	5794	641	539	2028	2586	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. **b** Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. **b** Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUДНОŚĆ.

WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności, itp.) za lata 2000-2001 opracowano przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Liczbę ludności obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Ludność na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego obliczono, w celu uzyskania dokładniejszego wyniku, na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni

CHAPTER V

POPULATION.

RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (till 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 2) registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

N o t e. Since 2000 data regarding the population and its structure as well as all demographic indices are compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. **Data for 2000** regarding this subject, previously published – compiled on basis of Population Census 1988 – **have been recently verified**. The number of population for these years has been calculated according to the administrative division as of 31 XII 2002.

2. Population per 1 km² by territorial division units – in order to obtain more accurate result – was calculated basing on data on area in hectares.

3. The **working age population** refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e., 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as

– 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwoły – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

*the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. Data regarding vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),*
- *separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken),*
- *births – according to the mother's place of permanent residence,*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the Civil Status Offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations are registered in the local Civil Status Offices. Marriages contracted on the basis of canon law marriages are subordinated to the civil Polish laws and have the same civil and law consequences as marriages contracted in the local Civil Status Offices.

Religious marriages may be contracted only in the following ten Churches and one Religious Association: the Catholic Church, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Evangelical Church of the Augsburg Confession, the Evangelical-Reformed Church, the United Methodist Church, the Baptist Union of Poland, the Seventh-day Adventist Church, the Polish Catholic Church, the Union of Jewish Denominational Gminas, the Mariavite Old Catholic Church, the Pentecostal Church of Poland.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – in the group 45–49.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization.

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data on internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data on international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (38). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	4775898	4693453	4648961	4642942	T O T A L
mężczyźni	2314830	2268067	2241988	2238602	<i>males</i>
kobiety	2461068	2425386	2406973	2404340	<i>females</i>
Miasta	3787240	3694114	3640332	3629719	<i>Urban areas</i>
Wieś	988658	999339	1008629	1013223	<i>Rural areas</i>
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4645665	4640725	T O T A L
mężczyźni	2309169	2263806	2239899	2237129	<i>males</i>
kobiety	2456488	2421969	2405766	2403596	<i>females</i>
miasta	3776228	3685324	3635059	3624410	<i>urban areas</i>
wieś	989429	1000451	1010606	1016315	<i>rural areas</i>
Kobiety na 100 mężczyzn	106,4	107,0	107,4	107,4	<i>Females per 100 males</i>
Ludność w miastach					<i>Urban population</i>
w % ogółu ludności	79,2	78,6	78,2	78,1	<i>in % of total population</i>
Ludność na 1 km ²					<i>Population per 1 km²</i>
powierzchni ogólnej	386 ^a	380	377	376	<i>of total area</i>

a Do przeliczeń przyjęto powierzchnię zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

a The area as of the administrative division obligatory on 31 XII 2002 was accepted for recalculations.

TABL. 2 (39). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

W I E K A G E	2000	2005	2008	2009					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>
O G Ó Ł E M ... T O T A L	4765657	4685775	4645665	4640725	2237129	3624410	1738541	1016315	498588
0 – 2 lata	127768	119406	132890	138624	70983	107236	54898	31388	16085
3 – 6	193836	163244	157688	160881	82478	123841	63554	37040	18924
7 – 12	369357	289802	258314	249793	128108	185611	95103	64182	33005
13 – 15	224895	179972	153535	147140	75253	109101	55824	38039	19429
16 – 18	248362	202098	179127	169855	86832	127020	64870	42835	21962
19 – 24	466421	471538	428097	410795	208231	316602	160239	94193	47992
25 – 29	339898	381282	391952	394168	199118	310695	156784	83473	42334
30 – 34	306672	334770	361832	369050	186256	291794	147091	77256	39165
35 – 39	333593	301089	311513	320519	161967	248758	125838	71761	36129
40 – 44	404788	324346	299950	294836	147821	226225	112961	68611	34860
45 – 49	401457	390199	340984	326157	161586	252179	123810	73978	37776
50 – 54	328508	383584	385027	381809	184430	305820	145695	75989	38735
55 – 59	233646	308923	350881	357694	168545	289677	134904	68017	33641
60 – 64	237390	214659	241341	259713	119275	211667	96331	48046	22944
65 – 69	199716	212776	207808	202641	88570	162405	70344	40236	18226
70 – 74	155836	170702	177535	181229	75857	143067	59731	38162	16126
75 – 79	107676	123278	136540	137832	52202	106774	40557	31058	11645
80 lat i więcej .. <i>and more</i>	85838	114107	130651	137989	39617	105938	30007	32051	9610

TABL. 3 (40). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4645665	4640725	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym ...	1082720	885181	819083	806093	Pre-working age
mężczyźni	554652	453525	419554	412937	males
kobiety	528068	431656	399529	393156	females
Miasta	830680	669234	617685	607597	Urban areas
mężczyźni	425179	342637	316350	311184	males
kobiety	405501	326597	301335	296413	females
Wieś	252040	215947	201398	198496	Rural areas
mężczyźni	129473	110888	103204	101753	males
kobiety	122567	105059	98194	96743	females
W wieku produkcyjnym	3007552	3063102	3043430	3034503	Working age
mężczyźni	1549075	1570460	1567012	1567946	males
kobiety	1458477	1492642	1476418	1466557	females
Miasta	2421110	2437405	2398749	2383293	Urban areas
mężczyźni	1239411	1243380	1230058	1226718	males
kobiety	1181699	1194025	1168691	1156575	females
Wieś	586442	625697	644681	651210	Rural areas
mężczyźni	309664	327080	336954	341228	males
kobiety	276778	298617	307727	309982	females
W wieku poprodukcyjnym	675385	737492	783152	800129	Post-working age
mężczyźni	205442	239821	253333	256246	males
kobiety	469943	497671	529819	543883	females
Miasta	524438	578685	618625	633520	Urban areas
mężczyźni	157404	186379	197851	200639	males
kobiety	367034	392306	420774	432881	females
Wieś	150947	158807	164527	166609	Rural areas
mężczyźni	48038	53442	55482	55607	males
kobiety	102909	105365	109045	111002	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58,5	53,0	52,6	52,9	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	49,1	44,1	42,9	42,7	Males
Kobiety	68,4	62,3	62,9	63,9	Females

TABL. 4 (41). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M 2008	71	3635059	78,2
T O T A L 2009	71	3624410	78,1
Poniżej 2000 <i>Below</i>	1	1709	0,0
2000 – 4999	11	38150	0,8
5000 – 9999	12	89102	1,9
10000 – 19999	11	177416	3,8
20000 – 49999	13	417806	9,0
50000 – 99999	11	736160	15,9
100000 – 199999	9	1396900	30,1
200000 i więcej <i>and more</i>	3	767167	16,5

TABL. 5 (42). **GINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population	
O G Ó Ł E M 2008	118	1010606	21,8
T O T A L 2009	118	1016315	21,9
Poniżej 2000 Below	—	—	—
2000 – 4999	21	82596	1,8
5000 – 6999	34	206015	4,4
7000 – 9999	21	175440	3,8
10000 i więcej and more	42	552264	11,9

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (43). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włat of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM TOTAL	2000	25336	17007	104	5022	42285	46066	429	-3781
	2005	25411	16918	1615	9168	40763	46315	303	-5552
	2008	31109	19890	797	9711	46994	48016	318	-1022
	2009	31209	20134	528	8661	47860	48573	344	-713
Miasta Urban areas	2000	20096	12899	93	4604	32391	36268	330	-3877
	2005	20129	12916	1295	8106	31740	36745	244	-5005
	2008	24568	15054	650	8593	36471	37890	244	-1419
	2009	24639	15171	437	7642	37078	38365	273	-1287
Wieś Rural areas	2000	5240	4108	11	418	9894	9798	99	96
	2005	5282	4002	320	1062	9023	9570	59	-547
	2008	6541	4836	147	1118	10523	10126	74	397
	2009	6570	4963	91	1019	10782	10208	71	574
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM TOTAL	2000	5,3	3,6	2,1 ^b	1,1	8,9	9,7	10,2 ^c	-0,8
	2005	5,4	3,6	34,4 ^b	2,0	8,7	9,9	7,4 ^c	-1,2
	2008	6,7	4,3	17,1 ^b	2,1	10,1	10,3	6,8 ^c	-0,2
	2009	6,7	4,3	11,4 ^b	1,9	10,3	10,5	7,2 ^c	-0,2
Miasta Urban areas	2000	5,3	3,4	2,4 ^b	1,2	8,6	9,6	10,2 ^c	-1,0
	2005	5,5	3,5	35,1 ^b	2,2	8,6	10,0	7,7 ^c	-1,4
	2008	6,8	4,1	17,9 ^b	2,4	10,0	10,4	6,7 ^c	-0,4
	2009	6,8	4,2	12,0 ^b	2,1	10,2	10,6	7,4 ^c	-0,4
Wieś Rural areas	2000	5,3	4,1	1,1 ^b	0,4	10,0	9,9	10,0 ^c	0,1
	2005	5,3	4,0	32,0 ^b	1,1	9,0	9,6	6,5 ^c	-0,6
	2008	6,5	4,8	14,6 ^b	1,1	10,4	10,0	7,0 ^c	0,4
	2009	6,5	4,9	9,0 ^b	1,0	10,6	10,1	6,6 ^c	0,6

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b Na 100 tys. ludności. ^c Na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b Per 100 thous. population. ^c Per 1000 live births.

TABL. 7 (44). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte <i>Marriages con- tracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawarty- mi a roz- wiąza- nymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marria- ges^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>	
OGÓŁEM 2008 TOTAL	31109	30562	26,9	15046	5805	9711	8,5	-1185
2009	31209	30048	26,5	15429	5958	8661	7,6	-133
Miasta 2008 <i>Urban areas</i>	24568	25012	28,4	11751	4668	8593	9,8	-3393
2009	24639	24567	28,0	12147	4778	7642	8,7	-2672
Wieś 2008 <i>Rural areas</i>	6541	5550	21,7	3295	1137	1118	4,4	2208
2009	6570	5481	21.2	3282	1180	1019	3.9	2539

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 8 (45). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2008 GRAND TOTAL 2009	31109 31209	1573 1399	11412 11077	11443 11836	3283 3462	1180 1154	1111 1117	764 798	343 366
19 lat i mniej Under 20 years	246	162	76	8	–	–	–	–	–
20 – 24	6595	875	4549	1040	107	21	3	–	–
25 – 29	13931	288	5449	7288	795	96	15	–	–
30 – 34	5495	54	804	2786	1559	238	51	3	–
35 – 39	1872	13	147	534	659	378	128	13	–
40 – 49	1452	7	45	152	300	332	500	108	8
50 – 59	982	–	6	28	37	83	348	421	59
60 lat i więcej and more	636	–	1	–	5	6	72	253	299
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM 2008 TOTAL 2009	24568 24639	1085 949	8423 8174	9337 9627	2786 2913	995 960	958 958	678 730	306 328
19 lat i mniej Under 20 years	181	119	58	4	–	–	–	–	–
20 – 24	4782	587	3281	814	80	17	3	–	–
25 – 29	10924	188	4062	5903	679	79	13	–	–
30 – 34	4496	38	611	2284	1317	202	41	3	–
35 – 39	1582	12	115	467	551	320	107	10	–
40 – 49	1227	5	41	130	253	272	420	100	6
50 – 59	874	–	6	25	29	64	310	385	55
60 lat i więcej and more	573	–	–	–	4	6	64	232	267
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2008 TOTAL 2009	6541 6570	488 450	2989 2903	2106 2209	497 549	185 194	153 159	86 68	37 38
19 lat i mniej Under 20 years	65	43	18	4	–	–	–	–	–
20 – 24	1813	288	1268	226	27	4	–	–	–
25 – 29	3007	100	1387	1385	116	17	2	–	–
30 – 34	999	16	193	502	242	36	10	–	–
35 – 39	290	1	32	67	108	58	21	3	–
40 – 49	225	2	4	22	47	60	80	8	2
50 – 59	108	–	–	3	8	19	38	36	4
60 lat i więcej and more	63	–	1	–	1	–	8	21	32

TABL. 9 (46). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS
OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females			
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM 2008	31109	26988	780	3341	
GRAND TOTAL 2009	31209	27167	791	3251	
Kawalerowie Single	27111	25546	171	1394	
Wdowcy Widowers	636	108	288	240	
Rozwiedzeni Divorced	3462	1513	332	1617	
MIASTA URBAN AREAS					
RAZEM 2008	24568	21023	646	2899	
TOTAL 2009	24639	21129	681	2829	
Kawalerowie Single	21028	19726	140	1162	
Wdowcy Widowers	549	91	243	215	
Rozwiedzeni Divorced	3062	1312	298	1452	
WIEŚ RURAL AREAS					
RAZEM 2008	6541	5965	134	442	
TOTAL 2009	6570	6038	110	422	
Kawalerowie Single	6083	5820	31	232	
Wdowcy Widowers	87	17	45	25	
Rozwiedzeni Divorced	400	201	34	165	

TABL. 10 (47). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM	2008	19890	15054	4836
TOTAL	2009	20134	15171	4963
Kościół Katolicki		19817	14972	4845
<i>The Catholic Church</i>				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		8	8	—
<i>The Polish Autocephalous Orthodox Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Augsburski		251	148	103
<i>The Evangelical Church of the Augsburg Confession</i>				
Kościół Ewangelicko-Reformowany		1	—	1
<i>The Evangelical-Reformed Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny		1	—	1
<i>The United Methodist Church</i>				
Kościół Chrześcijan Baptystów		11	9	2
<i>The Baptist Union of Poland</i>				
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		9	6	3
<i>The Seventh-day Adventist Church</i>				
Kościół Polskokatolicki		7	5	2
<i>The Polish Catholic Church</i>				
Kościół Zielonoświątkowy		23	20	3
<i>The Pentecostal Church of Poland</i>				
Kościół Starokatolicki Mariawitów		6	3	3
<i>The Mariavite Old Catholic Church</i>				

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 11 (48). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2008	9711	22	748	1974	2035	1641	2112	978	201
GRAND TOTAL 2009	8661	22	617	1638	1859	1476	1952	933	164
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 – 24	254	16	194	35	8	1	—	—	—
25 – 29	1172	4	326	700	131	10	1	—	—
30 – 34	1798	2	80	710	879	117	8	2	—
35 – 39	1625	—	12	148	656	718	88	3	—
40 – 49	2348	—	3	41	176	610	1429	87	2
50 – 59	1187	—	2	4	8	17	401	712	43
60 lat i więcej and more	277	—	—	—	1	3	25	129	119
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM 2008	8593	18	638	1742	1782	1478	1857	898	180
TOTAL 2009	7642	16	521	1441	1640	1298	1743	834	149
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 – 24	205	12	152	32	8	1	—	—	—
25 – 29	1048	4	287	626	120	10	1	—	—
30 – 34	1568	—	67	616	773	104	6	2	—
35 – 39	1418	—	10	124	576	626	80	2	—
40 – 49	2089	—	3	39	155	539	1277	74	2
50 – 59	1070	—	2	4	7	16	358	644	39
60 lat i więcej and more	244	—	—	—	1	2	21	112	108
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2008	1118	4	110	232	253	163	255	80	21
TOTAL 2009	1019	6	96	197	219	178	209	99	15
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 – 24	49	4	42	3	—	—	—	—	—
25 – 29	124	—	39	74	11	—	—	—	—
30 – 34	230	2	13	94	106	13	2	—	—
35 – 39	207	—	2	24	80	92	8	1	—
40 – 49	259	—	—	2	21	71	152	13	—
50 – 59	117	—	—	—	1	1	43	68	4
60 lat i więcej and more	33	—	—	—	—	1	4	17	11

TABL. 12 (49). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	9711	8661	T O T A L
rozwoody małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	3896	3511	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	5815	5150	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	3890	3501	<i>1</i>
2	1593	1371	<i>2</i>
3	252	215	<i>3</i>
4 i więcej	80	63	<i>4 and more</i>

a Poniżej 18 lat.

a *Below age 18.*

TABL. 13 (50). **UODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	46994	47860	37078	10782	<i>Live births</i>
Matżeńskie	37982	38535	28812	9723	<i>Legitimate</i>
chłopczy	19409	19818	14825	4993	<i>males</i>
dziewczęta	18573	18717	13987	4730	<i>females</i>
Pozamażeńskie	9012	9325	8266	1059	<i>Illegitimate</i>
chłopczy	4581	4754	4189	565	<i>males</i>
dziewczęta	4431	4571	4077	494	<i>females</i>
Urodzenia martwe	253	211	170	41	<i>Still births</i>

TABL. 14 (51). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki				Birth order	
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2008 TOTAL	46994	24841	16026	4171	1149	450	357
2009	47860	25350	16360	4217	1149	438	341
19 lat i mniej Under 20 years	2318	2126	180	12	–	–	–
20 – 24	9786	7264	2110	336	64	12	–
25 – 29	18108	10846	5894	1008	256	79	23
30 – 34	12665	4235	6254	1593	361	125	95
35 – 39	4243	808	1761	1046	344	140	143
40 – 44	703	69	156	209	116	78	75
45 lat i więcej and more	37	2	5	13	8	4	5
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2008 TOTAL	100,0	52,9	34,1	8,9	2,4	1,0	0,8
2009	100,0	53,0	34,2	8,8	2,4	0,9	0,7
19 lat i mniej Under 20 years	100,0	91,7	7,8	0,5	–	–	–
20 – 24	100,0	74,2	21,6	3,4	0,7	0,1	–
25 – 29	100,0	59,9	32,5	5,6	1,4	0,4	0,1
30 – 34	100,0	33,4	49,4	12,6	2,9	1,0	0,8
35 – 39	100,0	19,0	41,5	24,7	8,1	3,3	3,4
40 – 44	100,0	9,8	22,2	29,7	16,5	11,1	10,7
45 lat i więcej and more	100,0	5,4	13,5	35,1	21,6	10,8	13,5

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 15 (52). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49	32,9	33,0	39,7	41,0	40,9	41,4
15 – 19	16,1	12,8	16,5	16,3	17,5	12,8
20 – 24	75,8	54,0	56,8	55,7	54,7	59,2
25 – 29	86,4	83,7	91,9	93,0	91,0	100,5
30 – 34	44,2	53,5	67,8	70,1	70,4	68,7
35 – 39	17,2	19,2	24,3	27,1	27,0	27,6
40 – 44	3,7	3,7	4,3	4,7	4,4	5,9
45 – 49	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
Współczynniki						
Rates						
Dzietności ogólnej	1,219	1,130	1,298	1,326	1,315	1,368
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,587	0,589	0,636	0,645	0,641	0,663
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,918	0,843	0,979	0,985	0,967	1,056
<i>Demographic dynamics</i>						

TABL. 16 (53). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2008	48016	25511	22505	37890	20060	17830	10126	5451	4675
TOTAL 2009	48573	25790	22783	38365	20371	17994	10208	5419	4789
0 – 4 lata	379	221	158	300	180	120	79	41	38
5 – 9	27	20	7	22	18	4	5	2	3
10 – 14	28	12	16	19	9	10	9	3	6
15 – 19	116	86	30	92	66	26	24	20	4
20 – 24	250	207	43	203	164	39	47	43	4
25 – 29	244	186	58	199	151	48	45	35	10
30 – 34	388	292	96	315	235	80	73	57	16
35 – 39	568	428	140	461	344	117	107	84	23
40 – 44	827	586	241	657	453	204	170	133	37
45 – 49	1626	1138	488	1324	920	404	302	218	84
50 – 54	2962	2041	921	2462	1679	783	500	362	138
55 – 59	4067	2800	1267	3404	2334	1070	663	466	197
60 – 64	4108	2746	1362	3422	2273	1149	686	473	213
65 – 69	4902	3152	1750	4024	2551	1473	878	601	277
70 – 74	5919	3513	2406	4718	2768	1950	1201	745	456
75 – 79	7083	3573	3510	5446	2732	2714	1637	841	796
80 – 84	6967	2678	4289	5248	1963	3285	1719	715	1004
85 lat i więcej and more	8112	2111	6001	6049	1531	4518	2063	580	1483

TABL. 17 (54). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M TOTAL	48016	1032,5	25509	22507	37888	10128
Choroby zakaźne i pasożytnicze	388	8,3	264	124	303	85
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica układu oddechowego <i>of which tuberculosis of the respira-</i> <i>tory system</i>	168	3,6	140	28	145	23
Nowotwory	12317	264,9	6802	5515	9995	2322
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	11938	256,7	6590	5348	9684	2254
<i>of which malignant neoplasms</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ	80	1,7	35	45	63	17
<i>Diseases of blood and blood-forming</i> <i>organs^Δ</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnątrz- nego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	1063	22,9	401	662	839	224
<i>Endocrine, nutritional and metabolic</i> <i>diseases</i>						
w tym cukrzyca	1012	21,8	385	627	797	215
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	366	7,9	299	67	318	48
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	754	16,2	373	381	611	143
<i>Diseases of the nervous system</i> <i>and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	21900	470,9	10374	11526	16759	5141
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa	556	12,0	266	290	432	124
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienna serca	8490	182,6	4414	4076	6915	1575
<i>ischaemic heart disease</i>						
choroby naczyń mózgowych	4992	107,3	2182	2810	3814	1178
<i>cerebrovascular disease</i>						
miażdżycy	2038	43,8	755	1283	1400	638
<i>arteriosclerosis</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 17 (54). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)						
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	2330	50,1	1384	946	1862	468
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	2637	56,7	1554	1083	2197	440
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	1421	30,6	948	473	1237	184
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	3	0,1	2	1	3	–
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	60	1,3	21	39	49	11
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	517	11,1	243	274	414	103
Ciąża, poród i połóg <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	2	0,0	–	2	1	1
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	186	4,0	101	85	143	43
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	94	2,0	46	48	72	22
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	2153	46,3	1276	877	1778	375
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	3166	68,1	2334	832	2481	685
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which self-inflicted injury</i>	525	11,3	462	63	394	131

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

U w a g a. Ze względu na dwa etapy opracowania kart statystycznych do karty zgonu, po weryfikacji danych może istnieć różnica w liczbie zgonów (i jej składowych) w porównaniu z tablicą bilansową.

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

N o t e. After revision of the data there may occur a difference in the number of deaths compared with the balance table due to the two phases of elaboration of statistical cards to the card of death.

TABL. 18 (55). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M 2008	318	6,8	170	148	244	74
T O T A L 2009	344	7,2	205	139	273	71
0 dni days	129	2,7	77	52	103	26
1 – 6 days	45	0,9	27	18	34	11
7 – 29 dni days	71	1,5	44	27	53	18
1 miesiąc month	35	0,7	16	19	30	5
2 months	21	0,4	13	8	18	3
3 – 11 miesięcy months	43	0,9	28	15	35	8

TABL. 19 (56). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M T O T A L	317	6,7	168	149	244	73
Choroby zakaźne i pasożytnicze	7	0,1	6	1	4	3
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym posocznica	7	0,1	6	1	4	3
<i>of which septicaemia</i>						
Nowotwory	2	0,0	–	2	2	–
<i>Neoplasms</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	3	0,1	3	–	3	–
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	6	0,1	4	2	4	2
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
Choroby układu oddechowego	20	0,4	12	8	17	3
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
w tym zapalenie płuc	16	0,3	8	8	13	3
<i>of which pneumonia</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	184	3,9	100	84	141	43
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 19 (56). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	71	1,5	31	40	52	19
<i>Congenital anomalies^Δ</i>						
w tym wrodzone wady serca	25	0,5	14	11	20	5
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	13	0,3	9	4	12	1
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	9	0,2	3	6	7	2
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	2	0,0	–	2	2	–
<i>Other causes of deaths</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

U w a g a. Ze względu na dwa etapy opracowania kart statystycznych do karty zgonu, po weryfikacji danych może istnieć różnica w liczbie zgonów (i jej składowych) w porównaniu z tablicą bilansową.

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

N o t e. After revision of the data there may occur a difference in the number of deaths compared with the balance table due to the two phases of elaboration of statistical cards to the card of death.

TABL. 20 (57). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	574	664	536	712	580	T O T A L
w tym dokonane	491	505	368	468	401	of which committed
Miasta ^b	458	536	435	552	446	Urban areas ^b
Wieś ^b	116	125	99	153	128	Rural areas ^b
Wiek samobójców^c						Age of suicidal persons^c
14 lat i mniej		7	8	5	3	14 and less
15 – 19		44	32	50	36	15 – 19
20 – 24		57	57	65	59	20 – 24
25 – 29		75	63	52	46	25 – 29
30 – 34		51	37	59	49	30 – 34
35 – 39		42	40	62	48	35 – 39
40 – 44		54	55	70	60	40 – 44
45 – 49		78	51	77	52	45 – 49
50 – 54		88	59	83	70	50 – 54
55 – 59		58	50	77	65	55 – 59
60 – 64		44	21	33	27	60 – 64
65 – 69		31	26	21	19	65 – 69
70 lat i więcej		34	36	48	37	70 and more

a Usiłowane i dokonane. **b** W podziale na miasto i wieś nie uwzględniono osób o nieustalonym miejscu dokonania zamachu. **c** W podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

a Attempted and committed. **b** Data by urban and rural areas exclude cases for which the place of incident is unknown. **c** Data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Katowice.

TABL. 21 (58). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MEŻCZYŻNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,55	55,53	41,21	27,65	16,44
TOTAL	2005	70,52	56,26	41,90	28,31	17,16
	2008	70,89	56,57	42,20	28,70	17,65
	2009	71,03	56,78	42,43	28,81	17,58
Miasta		70,80	56,59	42,26	28,68	17,57
<i>Urban areas</i>						
Wieś		71,92	57,50	43,10	29,38	17,66
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	77,18	63,07	48,35	33,99	20,97
TOTAL	2005	78,45	64,16	49,35	35,01	22,03
	2008	78,91	64,54	49,77	35,42	22,41
	2009	79,08	64,69	49,91	35,53	22,50
Miasta		78,86	64,45	49,70	35,37	22,40
<i>Urban areas</i>						
Wieś		79,91	65,61	50,75	36,20	22,87
<i>Rural areas</i>						

TABL. 22 (59). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATIONS OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	z wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2008	44187	31655	10181	2351	51344	28290	16463	6591	-7157
TOTAL 2009	45173	32081	10377	2715	49970	28668	16953	4349	-4797
Miasta 2008	30787	21864	6992	1931	41721	23228	13305	5188	-10934
Urban areas 2009	31229	22036	6997	2196	40682	23524	13632	3526	-9453
Wieś 2008	13400	9791	3189	420	9623	5062	3158	1403	3777
Rural areas 2009	13944	10045	3380	519	9288	5144	3321	823	4656
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2008	9,5	6,8	2,2	0,5	11,0	6,1	3,5	1,4	-1,5
TOTAL 2009	9,7	6,9	2,2	0,6	10,8	6,2	3,6	0,9	-1,0
Miasta 2008	8,5	6,0	1,9	0,5	11,5	6,4	3,7	1,4	-3,0
Urban areas 2009	8,6	6,1	1,9	0,6	11,2	6,5	3,8	1,0	-2,6
Wieś 2008	13,3	9,7	3,2	0,4	9,5	5,0	3,1	1,4	3,7
Rural areas 2009	13,7	9,9	3,3	0,5	9,2	5,1	3,3	0,8	4,6

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 23 (60). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2008	41836	33757	8079	44753	33757	10996
TOTAL 2009	42458	34532	7926	45621	34532	11089
Miasta 2008	28856	22279	6577	36533	27032	9501
Urban areas 2009	29033	22627	6406	37156	27590	9566
Wieś 2008	12980	11478	1502	8220	6725	1495
Rural areas 2009	13425	11905	1520	8465	6942	1523
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2008	9,0	7,3	1,7	9,6	7,3	2,4
TOTAL 2009	9,1	7,4	1,7	9,8	7,4	2,4
Miasta 2008	7,9	6,1	1,8	10,0	7,4	2,6
Urban areas 2009	8,0	6,2	1,8	10,2	7,6	2,6
Wieś 2008	12,9	11,4	1,5	8,1	6,7	1,5
Rural areas 2009	13,2	11,7	1,5	8,3	6,8	1,5

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 24 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2000	42883	20608	22275	44498	21466	23032	-1615	-858	-757
TOTAL	2005	44308	20943	23365	47383	22347	25036	-3075	-1404	-1671
	2008	41836	19417	22419	44753	20946	23807	-2917	-1529	-1388
	2009	42458	19479	22979	45621	21027	24594	-3163	-1548	-1615
0 – 4 lata		4091	2070	2021	4319	2214	2105	-228	-144	-84
5 – 9		2452	1215	1237	2547	1252	1295	-95	-37	-58
10 – 14		1680	856	824	1802	909	893	-122	-53	-69
15 – 19		1900	816	1084	2104	911	1193	-204	-95	-109
20 – 24		5193	1663	3530	5345	1764	3581	-152	-101	-51
25 – 29		9002	3860	5142	9219	3888	5331	-217	-28	-189
30 – 34		5744	2817	2927	6102	2953	3149	-358	-136	-222
35 – 39		3211	1689	1522	3401	1777	1624	-190	-88	-102
40 – 44		1866	998	868	2069	1081	988	-203	-83	-120
45 – 49		1598	881	717	1933	1051	882	-335	-170	-165
50 – 54		1678	848	830	2086	1074	1012	-408	-226	-182
55 – 59		1444	719	725	1799	906	893	-355	-187	-168
60 – 64		860	415	445	1047	526	521	-187	-111	-76
65 lat i więcej		1739	632	1107	1848	721	1127	-109	-89	-20
and more										

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 25 (62). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki <i>Catholic Church</i>			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	4265100	3692	1160
Starokatolickie <i>Old Catholic</i>			
Kościół Polskokatolicki	1681	5	5
Kościół Starokatolicki Mariawitów	570	2	3
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^c	57200	81	46
Kościół Ewangelicko-Reformowany	82	–	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^d	474	2	5
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	522	10	9
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	2372	9	28
Adwentyści Dnia Siódmego-Poruszenie Reformacyjne	22	3	2
Kościół Boży w Chrystusie	422	21	8
Kościół Zielonoświątkowy	4203	42	23
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	38	6	3
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	431	53	14
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	195	59	9
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa ^e	14	1	1
Nowoapostolski Kościół w Polsce	564	8	5
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych W Dniach Ostatnich ^c	184	14	1
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ^c	800	13	5
Kościół Chrystusowy ^f	35	1	1
Kościół Wolnych Chrześcijan	2036	44	35
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan ^d	352	–	–

a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. **b** Dane dotyczą diecezji: katowickiej, gliwickiej, sosnowieckiej, częstochowskiej i bielsko-żywieckiej. **c** Dane za 2008 r. **d** Dane za 2007 r. **e** Dane za 2005 r. **f** Dane za 2006 r.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. **b** Data concern dioceses: katowicka, gliwicka, sosnowiecka, częstochowska and bielsko-żywiecka. **c** Data for 2008. **d** Data for 2007. **e** Data for 2005 **f** Data for 2006.

TABL. 25 (62). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R. (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009 (cont.)
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) Protestant and Protestant-tradition (cont.)			
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	157	11	1
Zbór Stanowczych Chrześcijan	130	7	–
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^d	274	9	5
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego ^c	224	22	7
Misja „Centrum Służby Życia”	70	4	1
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	80	4	4
Zbór w Wodzisławiu Śląskim ^c	92	3	1
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna ^c	135	5	1
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^{c,g}	278	3	–
Zbór Ewangelii Łaski ^d	54	2	1
Kościół Pentakostalny w RP	41	7	5
Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	20	5	1
Ewangeliczny Związek Braterski ^c	60	2	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
„Szkola Zen Kwan Um” w Polsce	6	1	1
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	115	–	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^d	150	2	1
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy ^g	21484	–	296
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	130	13	–
Lectorium Rosicrucianum ^c	23	–	–
Chrześcijański Kościół „Marantha” w Wiśle	35	6	1
Polski Ewangeliczny Kościół ^e	57	12	5

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane za 2008 r. ^d Dane za 2007 r. ^e Dane za 2005 r.
^g Dane dotyczą całego kraju.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data for 2008. ^d Data for 2007.
^e Data for 2005. ^g Data concern the country.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się

w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 2 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover members of households absent for period longer than 2 months except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 results of the LFS are generalized on the basis of balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data are not fully comparable with results from previous years.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) among the **employed**, are included all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside of agriculture or assisted (without wages and salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture;
- had work but did not perform it:
 - due to illness, maternity leave or vacation,
 - due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.

2) **bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglania dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the relation of the unemployed persons (total or in a given group) to economically active population aged 15 or more (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań włości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego,

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5,

b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e., in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, call-up, appointment, election) or service relation,

2) employers and own-account workers, i.e.:

a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5,

b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,

c) other self-employed persons, e.g., self-employed professionals,

- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących uwzględniające dodatkowo pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowano w tym zakresie do 2001 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996, a od 2002 r. na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002; dane te od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych,
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do osób wykonujących pracę nakładczą zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

- 3) *outworkers*;
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents)*;
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives)*;
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations*.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data on employment including additionally persons employed on private farms in agriculture were estimated till 2001 with the use of Agricultural Census 1996, and from 2002 on the basis of the results of the National Population and Housing Census and Agricultural Census 2002; data since 2002 are not fully comparable with those from previous years.

Since 2002 employed persons on private farms in agriculture do not include persons performing work:

- 1) on private farms with area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for own needs;
- 2) on private farms with area up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for own needs.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees,
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. **Wolne miejsca pracy** – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsce pracy powstałe w wyniku np. zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności. W jednostkach nowo powstałych wszystkie miejsca pracy będą jednocześnie miejscami nowo utworzonymi.

12. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i również rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

13. Dane w tabl. 4 – 11 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych. Dane w tablicach 4 – 9, 11 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób,

14. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents maintaining entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

11. **Job vacancies** are workplaces formed as a result of labour turnover, or places newly created in relationship to which the following three conditions were fulfilled:

- 1) jobs as of the reporting day were in fact not filled,
- 2) the employer made efforts to find persons willing to undertake the job,
- 3) in case of finding appropriate candidates, the employer would be ready to hire these persons immediately.

Newly created jobs are workplaces formed as a result of e.g. organizational changes, enwidening or change of the profile of activity. In newly created units all workplaces are at the same time newly created jobs.

12. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables – by seat of management of enterprise (unit).

13. Data presented in tables 4 – 11 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms, clergy. Data in tables 4 – 9, 11 do not include economic entities employing not more than 9 persons.

14. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, (since 2009 excluding seasonal and temporary employees). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been

Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć (zwolnień) pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych, lub które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne w badanym okresie, do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) w dniu 31 XII roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym pracodawca udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

15. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires (terminations) decreased by the number of persons returning to work from child-care leave, and till 2008 from leave without pay, or the number of persons granted child-care leave, and till 2008 from leave without pay in the surveyed period to the number of full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees) as of 31 XII the previous year.

Persons **taking child-care leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom the employer has granted leave in accordance with the regulations of the decree on detailed conditions of granting child-care leave of the Minister of Economy, Labour and Social Policy, dated 16 XII 2003 (Journal of Laws No. 230, item 2291).

15. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Bezrobocie

1. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych (lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service or any other work providing earnings (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extracurriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the evening, weekend, and extra curriculum education system, looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, i.a. the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;
- 2) is aged less than 60 (women) or less than 65 (men);

- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 5) nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działań specjalnej produkcji rolnej;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych do 2001 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2002r. – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002; dane te od 2002r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment or other work providing earnings does not receive: a pre-retirement benefit, or pre-retirement allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,*
- 4) *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha or is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 5) *does not receive income subject to income tax from special divisions of agricultural production;*
- 6) *is not in possession of an entry to the register's rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- 7) *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- 8) *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interests or other income from cash gathered on bank accounts;*
- 9) *does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- 10) *does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) *does not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed is not included person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Registered unemployment rate is presented including employed in individual agriculture, which is a component of civil population economically active, estimated till 2001 on the basis of the results of Agricultural Census 1996, and from 2002 on the basis of the results of the National Population and Housing Census and Agricultural Census 2002; data since 2002 are not fully comparable with those for previous years.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy przez osobę pobierającą stypendium w okresie odbywania tego szkolenia, stażu lub przygotowania za

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equal to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture registered by branches of the ASIF are related only to those accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within the given year.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with an employee performing normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated),
- while an employee is at the disposal of the employer or while travelling between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is the result of work relations.

Accidents considered equal to accidents at work include accidents which an employee had:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance from a given title during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship,
- performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions,
- carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,
- serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland,
- undergoing training, internship or professional preparation at workplace by a person receiving scholarship during the period of undergoing this training, internship or professional preparation

wodowego w miejscu pracy na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy,

- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywanie pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej,
- wykonywania zwykłych czynności związanych ze współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium,
- wykonywania pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, albo umowy o dzieło, jeżeli umowa taka została zawarta z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje ona pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy,
- pełnienia przez funkcjonariusza celnego obowiązków służbowych,

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

5. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą w za-

ration at workplace on the basis of appointment issued by the powiat labour office,

- *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives,*
- *performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,*
- *co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,*
- *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities,*
- *performance of ordinary activities connected with co-operation at conducting non-agricultural economic activities,*
- *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergyman,*
- *serving supplementary forms of military service,*
- *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships,*
- *performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services or freelance agreement, if this kind of agreement was concluded with the employer, with whom the labour contract is continued, or if the work is performed, within such an agreement, on behalf of the employer, with whom the labour contract is continued,*
- *performance of duties by the customs functionary,*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities conducting economic activity in the field of crop and animal produc-

kresie: upraw rolnych, chowu i hodowli zwierząt, łowiectwa, włączając działalność usługową (bez grupy łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych, włączając działalność usługową), leśnictwa i pozyskiwanie drewna, rybactwa (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostaw wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwa (z wyłączeniem realizacji projektów budowlanych na rachunek własny), handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych i motocykli, transportu i gospodarki magazynowej, informacji i komunikacji (z wyłączeniem działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), badań naukowych i prac rozwojowych, działalności weterynaryjnej, wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych, pozostałego sprzętania, szkół wyższych, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej z zakwaterowaniem, naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego.

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy. Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r., obowiązującym od 2 IX 2002 r. (Dz U. Nr 132, poz. 1115).

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

tion, hunting and related service activities (excluding group hunting, trapping and including related service activities), forestry and logging, fishing (excluding marine fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage, waste management and remediation activities, construction (excluding development of building projects on own account), wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), scientific research and development, veterinary activities, rental and leasing activities, travel agency, tour operator reservation service and related activities, other cleaning activities, tertiary education, human health activities, residential care activities, repair of computers and personal and household goods.

- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work. Occupational diseases are presented according to the decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002, obligatory from 2 IX 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are presented in the CSO's publications "Accidents at Work" and "Working Conditions" from series "Information and statistical papers".

TABL. 1 (63). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages	kwartały quarters					
		I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	3771	3791	3809	3902	3858	3595	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1797	1794	1801	1860	1816	1700	Men
Kobiety	1975	1997	2008	2042	2042	1895	Women
Aktywni zawodowo w tys.	1950	1991	1998	2057	2021	1887	Economically active persons in thous.
mężczyźni	1068	1084	1087	1126	1110	1016	men
kobiety	881	906	911	931	911	871	women
Pracujący	1821	1856	1868	1927	1878	1752	Employed persons
mężczyźni	1006	1021	1028	1066	1042	945	men
kobiety	815	836	840	861	836	807	women
Bezrobotni	128	134	130	130	143	135	Unemployed persons
mężczyźni	62	64	58	59	68	71	men
kobiety	66	70	71	70	75	64	women
Bierni zawodowo w tys.	1822	1801	1811	1845	1837	1708	Economically inactive persons in thous.
Mężczyźni	728	710	715	734	706	684	Men
Kobiety	1093	1091	1097	1111	1132	1024	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ							ACTIVITY RATE
w %	51,7	52,5	52,5	52,7	52,4	52,5	in %
mężczyźni	59,4	60,4	60,4	60,5	61,1	59,8	men
kobiety	44,6	45,4	45,4	45,6	44,6	46,0	women
Miasta	53,0	53,5	54,0	53,7	52,6	53,6	Urban areas
Wieś	46,8	48,7	46,6	48,6	51,5	48,1	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA							EMPLOYMENT RATE
w %	48,3	49,0	49,0	49,4	48,7	48,7	in %
mężczyźni	56,0	56,9	57,1	57,3	57,4	55,6	men
kobiety	41,3	41,9	41,8	42,2	40,9	42,6	women
Miasta	49,3	49,7	50,3	50,3	48,7	49,5	Urban areas
Wieś	44,5	46,0	44,2	45,6	48,5	45,6	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	6,6	6,7	6,5	6,3	7,1	7,2	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	5,8	5,9	5,3	5,2	6,1	7,0	men
kobiety	7,5	7,7	7,8	7,5	8,2	7,3	women
Miasta	6,9	7,0	6,7	6,4	7,4	7,6	Urban areas
Wieś	5,1	5,7	5,2	6,2	5,9	5,2	Rural areas

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Population Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth.

TABL. 2 (64). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.**
*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaź- nik za- trudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni unem- ployed				
		w tys. in thous.					w % in %	
O G Ó Ł E M ^a TOTAL ^a	3595	1887	1752	135	1708	52,5	48,7	7,2
Według wieku By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b	2701	1853	1718	135	848	68,6	63,6	7,3
of which of working age ^b								
15 – 24 lata	511	161	133	29	349	31,5	26,0	18,0
25 – 34	638	551	500	51	86	86,4	78,4	9,3
35 – 44	554	488	468	20	66	88,1	84,5	4,1
45 – 54	669	480	458	22	189	71,7	68,5	4,6
55 lat i więcej	1223	206	192	13	1017	16,8	15,7	6,3
and more								
Według poziomu wykształcenia By educational level								
Wyższe	625	492	471	21	133	78,7	75,4	4,3
Tertiary								
Policealne i średnie zawodowe	892	567	525	42	325	63,6	58,9	7,4
Post-secondary and vocational								
secondary								
Średnie ogólnokształcące	380	169	158	11	211	44,5	41,6	6,5
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	1057	584	536	47	473	55,3	50,7	8,0
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	642	75	61	13	567	11,7	9,5	17,3
Lower secondary, primary incomplete primary and without school education								

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia. ^b Mężczyźni 18 – 64 lata, kobiety 18 – 59 lat.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Population Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth. ^b Men aged 18 – 64, women aged 18 – 59.

TABL. 3 (65). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z ogółem kobiety Of total women
OGÓŁEM TOTAL	1592668	480366	1112302	707416
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	69032	1764	67268	32458
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	490696	156193	334503	129197
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	117983	110481	7502	11916
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	327644	16722	310922	106511
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	22763	15750	7013	5131
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	22306	13240	9066	5639
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	112902	2300	110602	12106
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	270948	1090	269858	145099
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	91117	37362	53755	24808
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	32262	998	31264	20924
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	24196	1337	22859	8808
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36904	4919	31985	25494
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	25368	6267	19101	13708
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	55536	7963	47573	27038
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				

^a Według faktycznego miejsca pracy; patrz uwagi ogólne do działu ust. 2 i 5.

^a By actual workplace, see general notes to the chapter, item 2 and 5.

TABL. 3 (65). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2009 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z ogółem kobiety Of total women
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	56141	3300	52841	22633
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	61453	61289	164	40787
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	125307	116815	8492	99177
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	95326	65145	30181	77907
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20772	13422	7350	12680
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	24708	202	24506	14592
<i>Other service activities</i>				

^a Według faktycznego miejsca pracy; patrz uwagi ogólne do działu ust. 2 i 5.

^a By actual workplace, see general notes to the chapter, item 2 and 5.

TABL. 4 (66). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners in- cluding gratui- tously contrib- uting family work- ers
OGÓŁEM	2000	1160839	1144276	701	12920
TOTAL	2005	1031396	1018370	369	9873
	2008	1109845	1095774	1819	10977
	2009	1076125	1063428	273	9893
sektor publiczny		451028	451028	—	—
public sector					
sektor prywatny		625097	612400	273	9893
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4433	3235	—	78
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		446689	443309	155	3218
Industry					
górnictwo i wydobywanie		119850	119810	—	40
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		288344	285080	155	3105
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		18515	18510	—	5
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		19980	19909	—	68
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		68059	66702	25	1302
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		101869	99057	34	2740
Trade; repair of motor vehicles					
Transport i gospodarka magazynowa		37371	36931	—	440
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia		11608	11121	—	487
Accommodation and catering					
Informacja i komunikacja		10550	10425	—	125
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		24721	23316	—	69
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości		19882	19785	50	47
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		28564	28223	2	339
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca		38546	38252	7	287
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		61347	61340	—	7
Public administration and defence; compulsory social security					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 4 (66). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including gratuitously contributing family workers
Edukacja Education	120586	120493	–	93
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	82412	81883	–	529
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	16501	16481	–	20
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2987	2875	–	112

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 5 (67). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z ogółem kobiety Of total women
OGÓŁEM TOTAL	1076125	451028	625097	470424
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4433	1280	3153	1345
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	446689	154943	291746	116750
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	119850	115541	4309	12331
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	288344	15574	272770	95557
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	18515	11065	7450	3707
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	19980	12763	7217	5155
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	68059	2890	65169	7559
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	101869	836	101033	50494
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	37371	10413	26958	7050
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	11608	1257	10351	8070
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	10550	834	9716	4095
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24721	4829	19892	18459
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19882	6304	13578	11164
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28564	6692	21872	12593
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38546	3983	34563	13734
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	61347	61237	110	40640
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	120586	116906	3680	96652
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	82412	65133	17279	68970
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16501	13226	3275	11212
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	2987	265	2722	1637
<i>Other service activities</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 6 (68). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	2009	SECTIONS
O G Ó Ł E M	984730	1002094	1033058	1074756	1051740	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3512	3484	3660	3235	3090	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	425616	432388	446912	463173	444268	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	124652	122684	119128	119627	120779	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe ...	261316	270575	289143	305264	285575	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	21738	20723	20167	19236	18551	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	17910	18406	18474	19046	19364	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	55850	57365	60674	64094	65050	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	84263	86123	91750	102710	98831	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Transport i gospodarka magazynowa	42812	46251	48248	50008	36676	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7574	7475	7887	9861	10179	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	10645	11960	12810	10369	10311	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19069	19337	19538	20331	23240	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19284	18954	18815	18706	18392	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19094	19886	21073	25679	27723	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	30701	31063	32773	35054	34240	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	54702	55329	56474	57865	60590	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	119381	118670	117841	116513	119254	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	77720	77968	78879	79772	81657	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12601	13279	13725	15091	15618	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1906	2562	1999	2295	2622	<i>Other service activities</i>

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit; excluding persons employed abroad.

TABL. 7 (69). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2000	1057096	454343	118445	62064
TOTAL	2005	934076	394973	84294	49048
	2008	1013735	430624	82039	48058
	2009	983092	418328	80336	47131
sektor publiczny		417065	212789	33963	22746
public sector					
sektor prywatny		566027	205539	46373	24385
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2904	813	331	163
Przemysł		429316	109123	13993	6528
Industry					
górnictwo i wydobywanie		119590	12267	220	52
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		272266	88488	12814	5995
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		18377	3640	133	67
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		19083	4728	826	414
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		63137	6237	3565	1031
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		90539	43844	8518	5597
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		35797	6470	1134	443
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		8563	6095	2558	1748
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		9293	3557	1132	507
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		21735	16263	1581	1153
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		17056	9836	2729	1286
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		25948	11294	2275	1179
Professional, scientific and technical activities					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (69). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Administrowanie i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>	30238	10183	8014	3439
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	58780	39210	2560	1428
Edukacja <i>Education</i>	99391	81788	21102	14812
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	74763	63376	7120	5269
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	13347	9069	3134	2138
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2285	1170	590	410

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 8 (70). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę persons changing work	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
OGÓŁEM	2000	74325	20826	118686	5421	18,0
TOTAL	2005	66878	25725	108575	3501	20,8
	2008	87009	37723	66896	3952	24,1
	2009	65828	22447	93869	3367	16,9
sektor publiczny	33673	18183	5957	19417	1065	7,8
public sector						
sektor prywatny	138676	47645	16490	74452	2302	23,4
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	512	92	71	131	3	16,9
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	61752	20200	8072	31734	1197	13,6
Industry						
górnictwo i wydobywanie	5751	265	1212	3487	19	4,7
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe	52442	19302	6392	26135	1145	17,9
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ	693	178	99	434	14	3,7
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ	2866	455	369	1678	19	15,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo	21177	1181	1917	12730	85	32,9
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ	23394	10667	3630	13109	414	24,7
Trade; repair of motor vehicles Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	8678	1569	477	4826	119	24,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia Δ	2803	1833	486	1466	43	30,5
Accommodation and catering Δ						
Informacja i komunikacja	1903	688	291	819	18	18,4
Information and communication						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Do 2008 r. po-
wracający również z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.
^b Till 2008 also those, returning from leaves without pay.

TABL. 8 (70). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę persons changing work	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych persons returning from child- -care lea- ves	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4527	3047	749	1578	192	19,8
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2105	973	332	1265	34	11,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4905	2048	843	2768	95	18,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	14063	4365	974	9016	69	49,2
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	6497	3805	1335	3767	306	10,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	8991	7062	1328	4743	305	8,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8266	6709	1377	4660	370	10,6
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2098	1319	489	1031	111	15,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	678	270	76	226	6	29,7
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008 excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 9 (71). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
O G Ó Ł E M	2000	249579	91853	65908	28101	17671	7585	22,0
T O T A L	2005	170575	61628	28237	23046	14635	5373	18,2
	2008	233542	80571	34065	48150	23899	6835	22,6
	2009	185620	66026	40288	18947	12313	4391	18,1
sektor publiczny		34778	17411	3844	2158	7688	1296	8,0
public sector								
sektor prywatny		150842	48615	36444	16789	4625	3095	25,4
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		631	105	75	22	42	1	20,9
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		75060	22197	20182	6042	7150	1566	16,5
Industry								
górnictwo i wydobywanie		6983	372	516	124	3832	21	5,8
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		64587	21110	18886	5631	2710	1503	22,0
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		895	210	125	37	322	11	4,8
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2595	505	655	250	286	31	13,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		21743	1114	3492	2041	647	85	33,8
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		25310	11459	6530	3871	400	721	26,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		8392	977	1553	977	440	69	23,4

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki. ^b Do 2008 r. rów-
nież korzystający z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008 excluding seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

^b Till 2008 including persons on leaves without pay.

TABL. 9 (71). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3239	1930	566	583	33	80	34,9
Informacja i komunikacja Information and communication	2802	843	941	336	49	25	27,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	4740	3204	763	513	103	238	20,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2339	1159	405	194	289	49	13,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	5361	2103	1358	754	208	155	19,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	12546	4370	2480	1467	298	95	43,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	5136	2829	166	403	1028	361	8,3
Edukacja Education	8032	6179	611	518	1011	359	7,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. Human health and social work activities	7839	6220	919	891	505	422	10,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1801	1109	155	295	102	159	12,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities	649	228	92	40	8	6	28,4

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008 excluding seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 10 (72). **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED JOBS

MIEJSCA PRACY	2008	2009	JOBS
	w tys.	in thous.	
Wolne (stan w dniu 31 XII)	12,2	6,7	Vacancies (as of 31 XII)
w tym nowo utworzone	1,9	1,3	of which vacancies – newly created jobs
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	7,7	3,8	Of which in entities employing more than 9 persons
Nowo utworzone ^a	68,9	67,6	Vacancies – newly created jobs^a
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	48,4	36,4	Of which in entities employing more than 9 persons

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 11 (73). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2000	18488	8439	5094	6094	1840	5460
TOTAL	2005	22644	9120	7258	7508	2564	5314
	2008	31086	12885	8633	8673	4645	9135
	2009	18476	8182	6151	4720	2419	5186
sektor publiczny		5268	2939	2965	1452	473	378
public sector							
sektor prywatny		13208	5243	3186	3268	1946	4808
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		67	16	30	17	–	20
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		6758	2061	1211	1909	651	2987
Industry							
górnictwo i wydobywanie		1024	21	147	659	23	195
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		5390	1954	944	1143	602	2701
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		94	22	51	27	11	5
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		250	64	69	80	15	86
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		1466	127	238	346	152	730
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2768	1333	632	882	551	703
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		379	125	99	127	42	111
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		372	262	49	132	102	89
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		255	82	183	31	28	13
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		527	331	331	69	126	1
Obługa rynku nieruchomości ^Δ		293	165	85	106	49	53
Real estate activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 11 (73). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	689	313	414	109	109	57
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	800	268	118	253	152	277
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1239	843	821	244	158	16
Edukacja <i>Education</i>	1140	955	956	81	73	30
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1309	1021	834	320	105	50
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	363	259	145	73	116	29
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	51	21	5	21	5	20

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; till 2008 excluding seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of the unit.

TABL. 12 (74). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
AS JOB OFFERS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	259790	281280	122748	168425	Registered unemployed persons
mężczyźni	109402	121897	49677	78522	men
kobiety	150388	159383	73071	89903	women
Oferty pracy	842	2695	7687	3886	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	309	104	16	43	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	26,7	26,1	21,7	20,3	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10,0	4,8	3,4	4,3	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	15,1	11,3	17,2	18,5	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	39,2	49,3	30,0	20,0	Staying out of work 12 months and more
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	12,9	15,5	6,9	9,4	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2.

^a See general notes to the chapter, item 2.

TABL. 13 (75). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	269990	312040	263022	339875	Newly registered unemployed persons of number of unemployed persons:
z liczby bezrobotnych:					
Kobiety	130638	152701	144298	170125	Women
Dotychczas niepracujący	82614	108580	76172	85108	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	29023	7536	4457	11048	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	220453	340464	306234	294198	Persons removed from unemployment rolls of number of unemployed persons:
z liczby bezrobotnych:					
Kobiety	104342	164778	172766	153293	Women
Z tytułu podjęcia pracy	95821	141869	104145	101806	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 14 (76). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>								
OGÓŁEM	259790	150388	281280	159383	122748	73071	168425	89903
TOTAL								
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>								
24 lata i mniej	83667	46218	59769	33166	22133	13953	35195	19382
<i>and less</i>								
25 – 34	63818	40643	77172	47422	34295	22412	48425	28219
35 – 44	63193	38063	58711	35036	22659	14385	30480	17131
45 – 54	44268	24170	70548	38898	31445	18446	37990	20195
55 lat i więcej	4844	1294	15080	4861	12216	3875	16335	4976
<i>and more</i>								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>								
Wyższe	7114	4482	15907	10372	12095	7850	18126	11539
<i>Tertiary</i>								
Policealne oraz średnie zawodowe	55273	37160	61244	39316	28530	18660	39418	22986
<i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	15724	13160	19126	14770	11368	8630	16078	11361
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	93900	46430	91568	45448	34064	17232	47578	20736
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe	87779	49156	93435	49477	36691	20699	47225	23281
<i>Lower secondary ^a, primary and incomplete primary</i>								
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{bc} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT</i> ^{bc}								
3 miesiące i mniej	61426	27229	62202	28930	49125	26087	64611	30955
<i>3 months and less</i>								
3 – 6	44544	24729	38180	20963	20169	12374	36199	19615
6 – 12	52079	28801	42194	22965	16688	10672	33867	18510
12 – 24	55675	34151	44535	25753	12889	8294	17714	10734
Powyżej 24 miesięcy	46066	35478	94169	60772	23877	15644	16034	10089
<i>More than 24 months</i>								

a Od 2002 r. **b** Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. **c** Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. **b** From the date of registering in a labour office. **c** Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 14 (76). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY^d BY WORK SENIORITY^d								
Bez stażu pracy No work seniority	69310	42833	73450	45491	26647	18098	34223	21101
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej 1 year and less	41830	23808	39090	22420	18541	11500	26689	15302
1 – 5	39120	22076	45324	24548	22779	13260	34147	17757
5 – 10	33468	19998	36735	21442	15513	9443	20697	11120
10 – 20	47298	28301	47339	27692	19788	11618	25367	13229
20 – 30	27167	13310	34068	16714	15442	7674	20464	9193
powyżej 30 lat more than 30 years	1597	62	5274	1076	4038	1478	6838	2201

^d Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby o stażu pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

^d Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 15 (77). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF THE LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odset- kach <i>in</i> <i>percent</i>	
O G Ó Ł E M	665,0	478,0	471,2	662,2	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	242,8	266,9	149,0	243,4	36,8	<i>Unemployment benefits</i>
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	.	189,3	291,4	385,4	58,2	<i>Programs for employment promotion</i>
w tym:						<i>of which:</i>
koszty szkoleń	9,4	23,3	33,9	45,5	6,9	<i>costs of trainings</i>
prace interwencyjne	9,3	10,3	8,4	7,5	1,1	<i>intervention works</i>
roboty publiczne	7,4	22,5	10,4	16,8	2,5	<i>public works</i>

TABL. 16 (78). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z liczby ogółem – w wypadkach ciężkich Of total number – in serious accidents	SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal accidents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work				
			1 – 3 dni days	4 – 20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM 2008 2009	15146 13460	77 72	163 133	5065 3988	8884 8558	133 113	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	61	3	–	23	32	1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	7122	45	72	1986	4776	71	Industry
górnictwo i wydobywanie	2136	36	2	210	1858	37	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	4457	6	65	1612	2572	31	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	161	2	1	48	107	1	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	368	1	4	116	239	2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1518	9	11	373	1100	23	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1239	5	19	470	683	7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	829	4	6	249	520	5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	108	1	–	45	54	–	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	40	–	1	9	27	–	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	83	1	1	28	37	–	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	157	–	1	54	91	–	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	155	2	1	45	96	2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	386	–	3	130	233	2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	299	–	5	107	145	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	488	1	4	158	268	1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	776	–	7	255	372	–	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	147	–	2	45	86	–	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	52	1	–	11	38	1	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (79). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnic- two, leś- nictwo i ryba- ctwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna human health and social work	
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY									
OGÓŁEM	2000	14913	122	8180	5138	1921	1137	916	949
TOTAL	2005	12404	121	6358	4318	1265	1043	764	831
	2008	15146	93	8190	5827	1440	1497	831	814
	2009	13460	61	7122	4457	1518	1239	829	776
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		529	4	329	219	51	39	18	28
Contact with electricity, temperature, harmful preparations and chemical substances									
w tym kontakt z płomieniem lub gorącym/płonącym obiektem/środowiskiem		247	2	171	105	11	17	5	16
of which contact with flames or hot/burning object/environment									
Tonienie, zakopanie, zamknięcie Drowning, burying, locking		28	–	10	4	11	2	1	1
w tym zakopanie, zasypywanie ciałem stałym		15	–	4	–	8	–	–	1
of which burying, covering up with solid body									
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt		3031	13	1367	834	335	310	235	179
Colliding/hitting stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		3738	10	2308	1226	542	310	174	79
Collision with object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (nóż, ostrze, itp.)		2076	11	1193	993	187	262	80	133
Contact with sharp, rough, coarse object									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		1373	6	798	719	124	205	37	86
of which with sharp object (knife, blade etc.)									
Uwięzienie, zmiżdżenie		953	4	666	491	93	85	41	14
Incarceration, crush									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental pressure		1416	4	661	371	148	131	109	114
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego		1217	4	571	307	136	113	90	99
of which overpressure of the locomotor system									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (79). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leś- nictwo, ło- wiewstwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) EVENTS CAUSING INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	298	4	43	14	2	19	69	66
Act of aggression – human or animal								
Inne wydarzenia	1313	11	520	288	145	72	94	155
Other events								
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM	2000	28010	197	16228	9594	3895	1956	1633
TOTAL	2005	24296	216	13184	8738	2765	1988	1467
	2008	30767	162	17341	12063	3364	3095	1604
	2009	27690	113	15563	9378	3416	2355	1654
Niewłaściwy stan czynnika material- nego		2255	14	1265	823	305	190	151
Inappropriate condition of material objects/agents								
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy		1672	4	1021	598	264	110	80
work								
stanowiska pracy		1807	4	1064	590	244	171	83
work post								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		2097	4	1286	899	302	212	80
Absence or inappropriate use of material objects/agents								
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... Not using protective equipment		414	1	249	171	50	39	25
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		1925	11	1212	719	246	167	103
Inappropriate wilful employee action								
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^b		458	2	176	136	57	51	33
Inappropriate mental-physical condition of employee ^b								
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		15513	62	8668	5130	1821	1288	956
Incorrect employee action								
Inne przyczyny		1549	11	622	312	127	127	143
Other causes								

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (80). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	696	432	454	407	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	5	4	1	1	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	360	233	238	209	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	37	20	37	29	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	17	8	5	5	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	71	44	48	45	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	78	44	57	44	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	2	2	1	5	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	4	1	–	1	hazardous materials
inne wydarzenia	127	80	68	69	other events

TABL. 19 (81). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
				związane with connected				czynnikami me- chanicznymi związanymi z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	234,8	168,2	141,5	97,1	74,9	57,2	18,4	13,9
TOTAL	2005	197,7	103,2	110,5	60,6	65,9	31,8	21,2	10,8
	2008	166,7	115,8	94,9	62,3	51,3	39,1	20,6	14,5
	2009	182,3	133,7	101,3	70,3	59,7	48,3	21,3	15,0
sektor publiczny		275,0	191,5	160,8	109,4	85,4	64,6	28,8	17,6
public sector									
sektor prywatny		130,0	101,0	67,7	48,3	45,2	39,2	17,1	13,6
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		86,2	60,2	35,7	31,5	25,7	20,9	24,8	7,8
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		242,7	175,2	140,8	99,0	71,6	55,4	30,3	20,7
Industry									
górnictwo i wydobywanie		472,2	295,2	315,6	206,1	102,8	58,3	53,7	30,8
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		158,4	128,8	83,3	64,0	54,6	48,2	20,5	16,6
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		196,7	173,8	12,6	12,6	141,8	136,7	42,3	24,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		146,8	126,8	92,1	75,9	38,8	35,3	15,9	15,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities									
Budownictwo		228,6	148,4	144,9	80,6	60,7	49,3	23,1	18,5
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		33,3	27,9	15,3	12,4	12,1	10,8	5,9	4,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 19 (81). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	155,3	144,0	20,5	16,4	126,0	119,1	8,9	8,5
Informacja i komunikacja Information and communication	56,9	54,5	3,7	1,9	52,9	52,4	0,2	0,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	37,8	32,2	19,6	14,3	11,0	11,0	7,2	6,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	53,0	38,3	29,2	19,9	7,9	7,9	15,9	10,6
Edukacja Education	48,0	47,9	47,3	47,3	0,2	0,2	0,5	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	39,5	32,9	20,0	17,0	18,7	15,7	0,8	0,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	18,4	–	18,4	–	–	–	–	–

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (82). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2008	2009	DISEASES
O G Ó Ł E M	823	825	T O T A L
w tym:			of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne	10	5	Acute and chronic intoxications and their sequels caused by chemical substances
Pylice płuc	453	407	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu	4	3	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	7	2	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	3	8	Bronchial asthma
Alergiczny nieżyt nosa	5	8	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	52	79	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	21	17	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	20	19	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	18	35	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	54	33	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	103	102	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	36	47	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	3	5	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	29	53	Infectious and parasitic diseases or their sequels

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

S o u r c e: data of the Voivodship Sanitary-Epidemiological Inspectorate.

TABL. 21 (83). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- -time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>
OGÓŁEM	2000	233631	289104	124470	246530	10226	121102
TOTAL	2005	182804	234812	91982	193899	12443	96709
	2008	178189	260893	60708	161753	12378	72119
	2009	167072	199078	42626	148313	13198	75708
sektor publiczny		119127	100464	33644	124085	9858	71321
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		47945	98614	8982	24228	3340	4387
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		865	876	–	72	–	2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		134987	153636	39967	121704	9602	66046
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		98021	66122	28037	90399	6992	60074
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		24671	70701	6985	17121	2338	5648
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7217	10856	4079	11556	141	266
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		5078	5957	866	2628	131	58
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		19256	21141	732	7260	1053	1706
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2486	5856	384	1805	104	18
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ..		8504	10190	1176	15107	43	7452
<i>Transportation and storage</i>							
Informacja i komunikacja		21	99	153	856	14	–
<i>Information and communication</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		81	1442	5	469	337	2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		519	577	–	372	–	9
<i>Administrative and support service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (83). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- -time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>
Edukacja <i>Education</i>	20	118	–	396	42	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. <i>Human health and social work activities</i>	333	5140	209	272	2003	473
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	–	3	–	–	–	–

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (84). ŚWIADCZENIA ORAZ ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW
PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
BENEFITS AND AVERAGE COST OF BENEFITS DUE TO OCCUPATIONAL
ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypad- ków przy pracy i chorób zawo- dowych <i>Compensations due to occupa- tional accidents and occupa- tional diseases</i>		Średni koszt świadczenia <i>Average cost of benefit</i>	
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which due to occupational accidents</i>
	liczba świadczeń <i>number of benefits</i>		w zł <i>in zł</i>	
O GÓŁEM 2000	6300	4808	4468,8	3137,8
TOTAL 2005	3740	3267	3081,7	2653,2
..... 2008	4183	3750	3688,5	2934,8
..... 2009	3838	3406	4571,8	3988,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	1959	1623	5717,7	4873,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	1879	1783	3377,2	3183,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	20	12	5930,0	3500,0
Przemysł <i>Industry</i>	2686	2315	4915,9	4185,3
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1348	1051	6640,5	5947,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1190	1119	3162,1	2675,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .. <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	59	56	4420,3	3846,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	89	89	2571,9	2571,9
Budownictwo <i>Construction</i>	485	464	4408,9	4271,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	141	130	3395,7	3435,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	205	202	3449,3	3363,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	8	7	3237,5	3157,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5	4	11820,0	2025,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	12	12	2466,7	2466,7
Edukacja <i>Education</i>	28	25	3914,3	3164,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	248	235	2724,6	2587,2

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 i 3 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, and moreover in tables 1 and 3 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness), allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,

- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa – w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. wyłącznie w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno – Rentowego i budżetu państwa – w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.*

Social security benefits

1. *Information on retirement pay and pension benefits (excluding those for farmers) are paid by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund and the state budget – within the scope of separate division of the state budget expenditures and from the appropriated allocations (until 2006 only from the appropriated allocation).*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget – within the scope of separate division of the state budget expenditure and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy,
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
- 6) duchowni,
- 7) żołnierze zawodowi,
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa.
- 9) rolnicy indywidualni,
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury,
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy,
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) *employed persons,*
- 2) *outworkers,*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives,*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements,*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists),*
- 6) *clergy,*
- 7) *professional soldiers,*
- 8) *the public safety functionaries, i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Central Anticorruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Service, Penitentiary Staff as well as the former Office of State Protection;*
- 9) *farmers,*
- 10) *war and military invalids, combatants and since 1991 persons repressed.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay,*
- 2) *pensions resulting from an inability to work,*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

TABL. 1 (85). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
		w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	2000	29082125,6	27754280,0	106095,8	281289,1	925430,8	15029,9
TOTAL	2005	32091192,6	30526825,2	139392,3	351020,2	1066978,7	6976,2
	2008	43306983,7	41366739,4	42533,4	404763,4	1484935,4	8012,1
	2009	44809599,3	42746392,8	70781,8	456953,7	1526477,1	8993,9
sektor publiczny		22014816,3	21103961,8	54100,0	456953,7	399429,7	371,1
public sector							
sektor prywatny		22794783,0	21642431,0	16681,8	–	1127047,4	8622,8
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		135301,3	129457,7	9,0	18,4	5774,4	41,8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		21139384,0	20719557,2	60302,3	4366,6	352259,9	2898,0
Industry							
górnictwo i wydobywanie		8254489,8	8187686,9	41755,9	–	25047,0	–
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		10982871,5	10689080,1	9408,6	49,3	281437,6	2895,9
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1115787,5	1094319,9	6183,0	15,8	15268,8	–
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		786235,2	748470,3	2954,8	4301,5	30506,5	2,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		2493465,7	2371687,1	1566,4	109,3	118689,1	1413,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3233069,4	3074999,1	2475,6	–	152287,8	3306,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		1284139,7	1237676,9	580,3	2876,0	42929,5	77,0
Transportation and storage							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; by seat of the unit. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 1 (85). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ... Accommodation and catering ^Δ	232242,5	218476,1	–	712,6	12492,0	561,8
Informacja i komunikacja	539184,7	489541,9	466,4	58,1	49118,3	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1398244,8	1318269,8	170,8	–	79793,3	10,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... Real estate activities	718680,2	672493,9	209,9	8122,1	37789,8	64,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1398362,3	1296068,5	1501,4	3818,7	96923,2	50,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	966175,0	812602,1	2622,2	1716,7	149182,7	51,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2926752,7	2696731,1	–	165702,4	64319,2	–
Edukacja	4534055,6	4131902,0	17,0	230732,9	171274,1	129,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3193195,3	3033142,6	791,2	30915,9	128225,3	120,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	544780,2	476447,0	13,0	7581,2	60716,6	22,4
Pozostała działalność usługowa .. Other service activities	72565,9	67339,8	56,3	222,8	4701,9	245,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, item 1; by seat of the unit. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (86). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2433,95	2560,33	2735,28	3020,68	3185,54	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2604,99	2613,55	2771,13	3181,13	3106,99	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2885,54	3041,12	3233,17	3577,54	3755,15	Industry
górnictwo i wydobywanie	4299,72	4500,31	4740,88	5364,47	5673,41	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2224,90	2397,57	2625,91	2898,72	2973,00	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go- rącą wodę ^Δ	3725,79	3958,14	4258,10	4599,07	4935,45	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ ..	2469,58	2540,88	2727,42	3031,56	3203,87	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	2560,44	Construction
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ ...	1672,47	1759,19	1907,98	2146,01	2262,77	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2178,57	2274,70	2361,02	2560,72	2540,84	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1230,89	1268,59	1328,26	1527,51	1630,51	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja ..	3019,83	3263,24	3347,27	3395,25	3683,74	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3669,02	3728,25	4028,39	4161,17	4500,39	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2411,99	2502,96	2633,77	2838,43	3012,43	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2569,60	2665,78	2919,33	3190,64	3431,12	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działaa- ność wspierająca ^Δ	1467,49	1543,15	1634,17	1788,01	1900,90	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	3077,41	3223,87	3354,66	3750,84	3936,01	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2365,31	2469,07	2601,71	2846,34	3037,68	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1895,10	2055,37	2420,69	2901,99	3086,74	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2038,62	2144,38	2274,99	2409,74	2577,24	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2079,87	2177,16	2123,08	2186,76	2280,69	Other service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych do działu.

^a Include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes to the chapter.

TABL. 3 (87). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	
					ogółem total	w tym bez wypłat nagród rocznych ^b of which excluding annual pre- miums ^b
w zł in zł						
OGÓŁEM TOTAL	2587,07	2729,63	2933,32	3239,09	3405,18	3363,36
sektor publiczny public sector	2988,33	3132,60	3337,75	3767,96	4015,05	3920,10
sektor prywatny private sector	2203,67	2366,01	2600,80	2840,59	2951,63	2949,33
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2790,71	2838,43	3116,39	3536,05	3492,05	3491,31
Przemysł Industry	2970,21	3135,31	3342,39	3679,04	3873,98	3861,85
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	4302,47	4502,66	4744,57	5367,46	5677,83	5649,02
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2303,29	2489,77	2736,39	2996,15	3083,73	3080,97
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .. electricity, gas, steam and air conditioning supply	3731,24	3962,85	4261,41	4605,74	4943,66	4915,82
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2504,85	2579,30	2781,95	3083,25	3252,26	3221,03
Budownictwo Construction	2067,93	2234,87	2522,34	2856,33	2907,76	2905,61
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1920,67	2032,83	2236,23	2479,04	2590,26	2588,18
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2351,82	2476,29	2573,56	2819,53	2794,56	2786,71
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1346,69	1399,60	1483,93	1686,91	1768,03	1762,20

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Concerns payments from profit and balance surplus in co-operatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 3 (87). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	
					ogółem total	w tym bez wypłat nagród rocznych ^b of which excluding annual pre- miums ^b
w zł in zł						
Informacja i komunikacja	3262,84	3467,72	3624,40	3654,02	3971,74	3967,50
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3929,70	3987,32	4329,14	4548,13	4727,61	4726,99
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2444,44	2541,93	2684,21	2915,23	3084,66	3046,90
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2916,66	3058,35	3374,31	3733,66	3911,86	3895,87
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1437,65	1517,57	1605,84	1770,13	1882,43	1871,87
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3077,39	3223,91	3354,76	3751,10	3936,32	3708,42
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	2372,99	2473,86	2613,95	2863,90	3048,24	2886,99
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1914,18	2072,71	2451,94	2950,47	3127,74	3095,38
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1986,75	2104,07	2262,44	2409,72	2582,58	2542,06
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	1734,05	2071,70	1924,90	2242,71	2149,26	2140,39
Other service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Concerns payments from profit and balance surplus in co-operatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (88). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1140231	1150212	1180351	1192451	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	1066570	1089734	1127696	1142261	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	525388	617535	722958	749247	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	335640	254392	186218	174157	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	205542	217807	218520	218857	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	73661	60478	52655	50190	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	45983	50050	45837	43620	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 (89). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	14397,3	19350,1	24003,7	26238,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1052,22	1401,92	1694,67	1833,66	Average monthly retirement pay and pension in zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	13724,8	18657,1	23316,0	25544,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1072,34	1426,73	1722,98	1863,60	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	7546,1	11532,4	15711,5	17548,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1196,91	1556,24	1811,03	1951,75	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	3519,6	3496,2	3223,7	3274,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	873,83	1145,27	1442,62	1566,71	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	2659,1	3628,6	4380,8	4722,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1078,07	1388,30	1670,62	1798,09	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m ^b T o t a l ^b					
Świadczenia w mln zł	672,5	693,0	687,7	694,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	760,81	954,89	1088,35	1152,26	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	437,0	600,4	630,9	635,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	792,02	999,71	1146,93	1214,39	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. **W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za 2009 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 r.**

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkające w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. A basic source of information regarding living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. **In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2009 obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by the number of persons and place of residence on the basis of the 2002 National Census.**

2. The survey included all households with randomly selected dwellings representing basic socio-economic groups of the population established on the basis of exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e. households of employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners and maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pension).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałe, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia,

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów:

3. Categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, verbal contracts, etc.); members of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,*
- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
- c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practising a learned profession, and since 2005 members of agricultural production co-operatives,*

2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is among others retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare;*

3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., value of consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with

z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę),
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa,
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego),
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi),

income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits as well as excluding taxes paid by self-employed persons and excluding contributions to compulsory social security paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer),*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture,*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house),*
- 4) *income from title of property (interests, shares in company profits, including dividends) and income from the rental of real estate (net income, i.e. revenues minus investments and possible taxes, resulting from the rental of dwellings, garages and other structures not connected with conducted economic activity and land),*

- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej,
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

5) *income from social security benefits and social assistance benefits which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and social assistance benefits,*

6) *other income, which includes, i.a.: gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (90). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4464	4381	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,75	2,73	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:			<i>of which:</i>
pracujących	1,06	1,03	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe ^a	0,75	0,78	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,68	0,70	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,89	0,88	<i>dependents</i>

^a Do 2008 r. – dochód ze świadczeń z pomocy społecznej.
a Till 2008 – income from social security benefits.

TABL. 2 (91). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
Dochód rozporządzalny	1041,08	1114,05	Available income
w tym:			of which:
z pracy najemnej	585,45	622,59	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	8,35	6,32	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	71,33	75,36	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	334,92	368,97	from social security benefits and social assistance benefits
Dochód do dyspozycji	1000,87	1068,09	Disposable income

TABL. 3 (92). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
O G Ó Ł E M	888,58	959,51	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	848,37	913,54	<i>Of which consumer goods and services ^a</i>
w tym:			<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	228,67	239,24	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	24,21	28,10	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>
odzież i obuwie	46,60	45,32	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	186,60	211,62	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	49,42	48,72	<i>furnishings, household equipment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	38,47	41,87	<i>health</i>
transport	76,27	78,13	<i>transport</i>
łączność	41,92	43,63	<i>communication</i>
rekreacja i kultura	71,05	80,45	<i>recreation and culture</i>
edukacja	8,96	11,18	<i>education</i>
restauracje i hotele	17,16	20,46	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	42,40	46,62	<i>miscellaneous goods and services</i>

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

^a Including pocket money not considered in terms by types of expenditures.

TABL. 4 (93). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW
ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED
FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,15	7,14	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,09	5,03	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	5,42	5,40	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,55	0,54	<i>Fish ^a in kg</i>
Mleko ^b w l	2,94	2,86	<i>Milk ^b in l</i>
Napoje mleczne i jogurty w kg	0,69	0,72	<i>Milk-based beverages and yoghurt in kg</i>
Sery w kg	0,87	0,92	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	12,78	12,66	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,39	1,39	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	3,25	3,29	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	9,34	9,27	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,24	1,24	<i>Sugar in kg</i>

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych.
^b Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (94). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households		
Chłodziarka	97,7	97,2	Refrigerator
Zamrażarka	35,0	33,1	Freezer
Automat pralniczy	93,7	94,1	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	10,7	13,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	46,2	48,7	Microwave oven
Samochód osobowy	53,3	55,7	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	42,6	42,9	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,3	99,2	Television set
Telefon komórkowy	85,7	87,9	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	38,3	31,5	Videorecorder, video player
Odtwarzacz płyt kompaktowych	15,5	14,2	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	50,6	55,5	DVD player
Drukarka	37,8	41,4	Printer
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	54,0	60,2	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	57,1	61,8	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	51,3	57,6	of which with access to the Internet

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych, bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej) oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy pomocy społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in general notes to the Yearbook, item 6.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information regarding gas-line networks includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) as well as **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. A **street outlet** is a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water-line system by facilities installed in the building.

4. Data regarding **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage – sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Data regarding **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding population using water-line system, sewerage system and gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** till 2004 do not include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

The **consumption of electricity and gas from gas-line network** in households (also including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions centrally heated by heat transmission network, which is considered as a system of connected conduits co-operating with one another and serving the purpose of transmission and distribution of heating medium to the consumers in accordance with the Energy Law dated 10 IV 1997 (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 concern buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have also been included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing workplaces.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów pomocy społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczenia inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym. Dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi. Przy przeliczeniach na osobę przyjęto ogólną liczbę ludności wg stanu w dniu 31 XII.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. *Data on liquid waste concern waste which comes from households (buildings with dwellings), public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewerage system.*

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division. These data concern dwelling stocks inhabited and uninhabited. Calculating data per capita, the total number of population as of 31 XII has been applied.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez товариства budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego,
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings in possession of housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designated for persons being members of these co-operatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designated for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to obtain a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society construction** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund,
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designated for own use of the investor or for sale and rent.

TABL. 1 (95). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	17268,2	18344,1	19291,7	19867,9	Water-line
Kanalizacyjna	5944,6	8231,9	9763,3	10300,3	Sewerage
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	464372	523424	551329	554151	Water-line system
miasta	283015	317180	330838	330394	urban areas
wieś	181357	206244	220491	223757	rural areas
Kanalizacyjne	137378	205348	237634	247871	Sewerage system
miasta	115286	158745	177768	183768	urban areas
wieś	22092	46603	59866	64103	rural areas
Zdroje uliczne	610	524	516	518	Street outlets
Miasta	383	351	350	351	Urban areas
Wieś	227	173	166	167	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	185,4	147,3	142,9	141,8	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	163,7	125,8	120,5	118,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	43,4	34,1	33,1	32,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,7	21,4	22,4	23,2	Rural areas in hm ³

TABL. 2 (96). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1726,6	1798,1	1825,5	1837,6	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1417,7	1429,4	1451,1	1461,1	Urban areas
Wieś	308,9	368,7	374,3	376,4	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	3176,5	3382,8	3580,2	3638,3	In GW·h
miasta	2567,2	2645,8	2760,4	2807,2	urban areas
wieś	609,3	737,0	819,8	831,0	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	679,5	716,2	758,3	773,4	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1810,0	1851,0	1902,3	1921,3	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1975,0	1999,2	2189,9	2207,7	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń w 2000 r. przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

^a The average number of consumers during the year was applied in calculations for 2000.

TABL. 3 (97). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
**GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS
FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	15754,8	15891,8	9582,4	6309,4	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków	319594	324569	226166	98403	Connections leading to buildings
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	1046,0	1047,4	960,8	86,5	Consumers of gas from gas-line system ^a in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	422,0	441,5	383,0	58,5	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³	90,8	95,1	105,5	57,8	per capita ^c in m ³

a Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **c** Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem.

a Including gas consumers using collective gas-meters. **b** Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. **c** The total number of population was applied in calculations.

TABL. 4 (98). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Sieć ciepła w km	3775,5*	3764,3	3570,5	193,8	<i>Heating network in km</i>
w tym przesyłowa	2551,1*	2581,7	2475,1	106,6	<i>of which transmission</i>
Kotłownie	1461*	1492	1322	170	<i>Boiler rooms</i>
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	36894636*	32774502	32715287	59215	<i>Sale of heating energy (during the year) in GJ</i>
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	274624*	298358	295110	3248	<i>Cubature of buildings with central heating in dam³</i>
w tym budynków mieszkalnych	177010*	182362	180872	1490	<i>of which residential buildings</i>

TABL. 5 (99). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA ^a Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING ^a WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Ludność w tys. – korzystająca z:					Population in thous. – using:
wodociągu	4333,0	4332,1	3518,0	814,0	water-line system
kanalizacji	3176,2*	3184,7	2937,1	247,7	sewerage system
gazu	2857,3	2858,4	2562,2	296,2	gas-line system
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z:					Population – in % of total population – using:
wodociągu	93,3	93,3	97,1	80,1	water-line system
kanalizacji	68,4	68,6	81,0	24,4	sewerage system
gazu	61,5	61,6	70,7	29,1	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 6 (100). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej ^b	53	53	54	55	Towns served by urban transport companies ^b
Ludność ^{bc} w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	3770	4344	4254	4302	Population ^{bc} in urban areas served by urban transport companies in thous.
Linie komunikacyjne w km	11251	11758	10955	10651	Transport lines in km
Tabor autobusowy	1843	1845	1897	1842	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Łącznie z miastami z województwa małopolskiego: w 2000 r. – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Bukowno, Sławków; od 2005 r. – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków; od 2008 r. – dodatkowo Chelmek, Krzeszowice; w 2009 r. – dodatkowo Olkusz. ^c Dane szacunkowe.^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Including the following towns from the Małopolskie Voivodship: in 2000 – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Bukowno, Sławków; in 2005 – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków; in 2008 – Chelmek, Krzeszowice; in 2009 – Olkusz. ^c Estimated data.

TABL. 7 (101). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	1358032	1394042	.	.	Municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domowych	965583	998708	.	.	of which from households
w tym wyselekcjonowane:					of which selected:
makulatura	11836	15285	.	.	waste-paper
szkło	21809	24617	.	.	glass
tworzywa sztuczne	10431	13436	.	.	plastic
metale	846	877	.	.	metals
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):					Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	39	31	23	8	number
powierzchnia w ha	154,9	145,4	106,2	39,2	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	—	—	—	—	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	1462,0	1496,6	924,7	571,9	Liquid waste ^c removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	879,7	928,0	589,6	338,4	of which from households

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9. **b** Dane szacunkowe. **c** Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes to the chapter, items 8 and 9. **b** Estimated data. **c** Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (102). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000 ^a	2005		2008		2009	
		ogółem total	w tym miasta of which urban area	ogółem total	w tym miasta of which in urban area	ogółem total	w tym miasta of which in urban area
OGÓŁEM: w ha	9700,1	9395,9	9043,8	9453,1	8987,3	9392,4	8887,7
TOTAL:							
w % ogólnej powierzchni	2,6	0,8	2,4	0,8	2,4	0,8	2,3
in % of urban area space							
na 1 mieszkańca w m ²	25,7	20,1	24,5	20,3	24,7	20,2	24,5
per capita in urban areas							
in m ²							
Tereny zieleni ogólnodostępnej							
w ha:							
Generally accessible urban area							
green belts in ha:							
parki spacerowo-wypoczynkowe	3124,9	3587,0	3296,9	3859,1	3520,0	3872,2	3527,2
strolling-recreational parks							
zieleńce	1286,2	1498,1	1439,8	1526,0	1441,9	1513,4	1416,5
lawns							
Tereny zieleni osiedlowej w ha	5289,0	4310,8	4307,1	4068,0	4025,4	4006,8	3944,0
Estate green belts in ha							

^a Dane dotyczą zieleni w miastach.

^a Data concern green belts in cities.

TABL. 9 (103). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

*DWELLING STOCKS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Mieszkania w tys.	1700,0	1709,8	1392,9	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	6167,3	6214,2	4811,0	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	114265,1	115454,3	86226,9	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:				<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,63	3,63	3,45	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :				<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	67,2	67,5	61,9	<i>per 1 dwelling</i>
na 1 osobę	24,6	24,9	23,8	<i>per 1 person</i>
liczba osób na:				<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	2,73	2,71	2,60	<i>per 1 dwelling</i>
1 izbę	0,75	0,75	0,75	<i>per 1 room</i>

TABL. 10 (104). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE**^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
Miasta			Urban areas
Wodociąg	99,1	99,2	Water-line system
Ustęp	93,3	93,4	Lavatory
Łazienka	91,5	91,5	Bathroom
Gaz z sieci	71,0	71,2	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	79,6	79,8	Central heating
Wieś			Rural areas
Wodociąg	94,6	94,7	Water-line system
Ustęp	85,4	85,6	Lavatory
Łazienka	86,7	86,9	Bathroom
Gaz z sieci	28,8	29,0	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	78,1	78,3	Central heating

^a Zamieszkane i niezamieszkane; na podstawie bilansów.^a Inhabited and uninhabited; on the basis of balances.

TABL. 11 (105). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	5634	8534	12226	10634	Dwellings
miasta	3862	5567	8105	7469	urban areas
wieś	1772	2967	4121	3165	rural areas
Spółdzielcze	774	224	422	178	Co-operative
Komunalne (gminne)	127	437	311	249	Municipal (gmina)
Zakładowe	3	1	16	66	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	553	1042	3189	2579	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	122	226	98	769	Public building society
Indywidualne	4055	6604	8190	6793	Private
miasta	2304	3699	4086	3642	urban areas
wieś	1751	2905	4104	3151	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	222,8	335,8	393,0	340,7	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	192,7	276,6	329,9	303,1	Urban areas
Wieś	338,2	561,7	630,0	481,7	Rural areas
Izby	26997	43017	59382	50744	Rooms
miasta	17421	26358	35923	32456	urban areas
wieś	9576	16659	23459	18288	rural areas
Spółdzielcze	2563	664	1548	617	Co-operative
Komunalne (gminne)	375	1128	782	503	Municipal (gmina)
Zakładowe	11	5	56	223	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1813	3516	10290	8803	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	358	547	300	2191	Public building society
Indywidualne	21877	37157	46406	38407	Private
miasta	12376	20694	23039	20205	urban areas
wieś	9501	16463	23367	18202	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	649247	1095146	1536918	1279945	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	418415	673172	940740	815540	urban areas
wieś	230832	421974	596178	464405	rural areas
Spółdzielcze	53351	14976	30957	12052	Co-operative
Komunalne (gminne)	6559	21977	16299	9443	Municipal (gmina)
Zakładowe	330	69	1039	3734	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	37566	76515	258813	206690	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	9632	11196	5533	40954	Public building society
Indywidualne	541809	970413	1224277	1007072	Private
miasta	312516	552598	630524	544675	urban areas
wieś	229293	417815	593753	462397	rural areas

TABL. 11 (105). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	115,2	128,3	125,7	120,4	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	108,3	120,9	116,1	109,2	urban areas
wieś	130,3	142,2	144,7	146,7	rural areas
Spółdzielcze	68,9	66,9	73,4	67,7	Co-operative
Komunalne (gminne)	51,6	50,3	52,4	37,9	Municipal (gmina)
Zakładowe	110,0	69,0	64,9	56,6	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	67,9	73,4	81,2	80,1	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	79,0	49,5	56,5	53,3	Public building society
Indywidualne	133,6	146,9	149,5	148,3	Private
miasta	135,6	149,4	154,3	149,6	urban areas
wieś	130,9	143,8	144,7	146,7	rural areas

TABL. 12 (106). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W pozostałych budynkach In non-private buildings					
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more		
O G Ó Ł E M ... 2000	5634	4055	0,8	3,6	9,0	86,6	1579	10,8	12,9	41,3	35,0		
T O T A L 2005	8534	6604	0,5	2,3	5,8	91,5	1930	8,8	26,3	33,4	31,6		
2008	12226	8190	0,2	1,3	4,4	94,1	4036	4,9	21,6	40,9	32,7		
2009	10634	6793	0,1	1,8	4,2	93,9	3841	6,9	25,1	34,5	33,6		
Miasta 2000	3862	2304	1,3	4,6	10,0	84,1	1558	11,0	12,9	41,4	34,7		
Urban areas 2005	5567	3699	0,6	2,3	6,0	91,1	1868	9,1	26,2	33,4	31,4		
2008	8105	4086	0,3	1,7	4,8	93,3	4019	4,9	21,7	41,1	32,4		
2009	7469	3642	0,1	2,6	5,4	92,0	3827	6,9	25,1	34,6	33,3		
Wieś 2000	1772	1751	0,2	2,3	7,6	89,9	21	0,0	9,5	33,3	57,1		
Rural areas 2005	2967	2905	0,3	2,2	5,5	92,0	62	0,0	29,0	33,9	37,1		
2008	4121	4104	0,1	1,0	4,0	95,0	17	0,0	0,0	0,0	100,0		
2009	3165	3151	0,0	0,9	2,9	96,2	14	0,0	0,0	0,0	100,0		

TABL. 1 (107). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY <i>SCHOOLS</i>					
Podstawowe	1501	1271	1252	1254	Primary
Gimnazja	680	748	753	753	Lower secondary
Zasadnicze szkoły zawodowe	264	198	195	196	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	252	289	269	263	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1	8	9	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	176	105	70	Specialized secondary
Technika	668	254	233	233	Technical secondary
Technika uzupełniająca	x	22	16	10	Supplementary technical secondary
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	23	37	38	Special job-training schools
Artystyczne ^a	24	25	37	37	Art ^a
Policealne	302	465	429	401	Post-secondary
Wyższe	30	43	46	45	Tertiary
Dla dorosłych	274	396	401	405	For adults
podstawowe	1	3	1	1	primary
gimnazja	13	18	24	21	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	10	23	22	18	basic vocational
licea ogólnokształcące	62	85	115	128	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	71	125	131	supplementary general secondary
licea profilowane	x	3	7	6	specialized secondary
technika	188	124	21	24	technical secondary
technika uzupełniająca	x	69	86	76	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^b <i>CLASSROOMS ^b</i>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	18521	16269	17752	17802	primary
gimnazja	6679	9153	9857	9743	lower secondary
ponadgimnazjalne ^c	11571	11526	12690	12565	upper secondary ^c
w tym licea ogólnokształcące ^d	4075	4436	4421	4415	of which general secondary ^d
UCZNIOWIE I STUDENCI <i>PUPILS AND STUDENTS</i>					
Wychowanie przedszkolne ^e	51022	40724	36744	35628	Pre-primary education ^e
Szkoły:					Schools:
podstawowe	369136	287907	251803	245093	primary
gimnazja	139971	180716	152584	145433	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	62705	26648	25182	24714	basic vocational
licea ogólnokształcące	101338	81214	74054	69607	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	16	222	224	supplementary general secondary
licea profilowane	x	24622	8035	4884	specialized secondary
technika	131422	66506	69719	69015	technical secondary
technika uzupełniająca	x	996	624	402	supplementary technical secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	475	969	1049	special job-training schools
artystyczne ^a	3353	3490	3879	3738	art ^a
policealne	29074	44354	48516	39300	post-secondary
wyższe ^f	178232	207739	192230	187236	tertiary ^f

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Łącznie z pomieszczeniami szkół dla dorosłych. ^c Łącznie ze szkołami policealnymi. ^d Łącznie z pomieszczeniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. ^e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 23. ^f Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Leading to professional certification. ^b Including classrooms of schools for adults. ^c Including post-secondary schools. ^d Including classrooms of the supplementary general secondary schools. ^e Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also included in table 23. ^f Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the interior and administration departments.

TABL. 1 (107). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych	36292	35833	35285	34616	for adults
podstawowe	27	55	21	16	primary
gimnazja	1131	2662	2773	2863	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	911	1655	991	812	basic vocational
licea ogólnokształcące	9387	11392	12577	13450	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5045	10477	10430	supplementary general secondary
licea profilowane	x	579	604	525	specialized secondary
technika	24836	9399	1657	1411	technical secondary
technika uzupełniające	x	5046	6185	5109	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	65581	52759	45115	.	primary
gimnazja	x	59384	49499	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	19151	8167	7467	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	21667	26272	25235	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	42	74	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	8321	3653	.	specialized secondary
technika	26899	14245	14526	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	36	224	.	supplementary technical secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	36	169	.	special job-training schools
artystyczne ^a	535	563	609	.	art ^a
policealne	10384	15350	10984	.	post-secondary
wyższe ^f	29429	43127	43637	.	tertiary ^f
dla dorosłych	10547	11858	6360	.	for adults
podstawowe	—	13	15	.	primary
gimnazja	x	557	597	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	323	399	204	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	4541	3903	1800	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1265	2278	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	62	84	.	specialized secondary
technika	5683	5120	129	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	539	1253	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^f Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Leading to professional certification. ^f Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the interior and administration department.

TABL. 2 (108). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	1501	1271	1252	1254	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	5	5	5	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1449	1198	1173	1173	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	44	45	47	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	4	4	4	Religious organizations
Pozostałe	20	20	25	25	Others
Gimnazja	680	748	753	753	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	3	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	621	673	680	679	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	42	40	41	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	6	9	9	9	Religious organizations
Pozostałe	22	21	21	21	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	369136	287907	251803	245093	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	839	455	442	455	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	364788	282774	245854	238993	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1881	3135	3477	3442	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	307	358	413	434	Religious organizations
Pozostałe	1321	1185	1617	1769	Others
Gimnazja	139971	180716	152584	145433	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	93	118	133	126	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	137933	176460	147386	140180	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	979	2079	2555	2502	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	417	1184	1445	1504	Religious organizations
Pozostałe	549	875	1065	1121	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły podstawowe	65581	52759	45115	.	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	73	89	79	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	64922	51871	44154	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	294	554	583	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	42	68	53	.	Religious organizations
Pozostałe	250	177	246	.	Others
Gimnazja	x	59384	49499	.	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	59	50	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	58048	47747	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	626	910	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	411	452	.	Religious organizations
Pozostałe	x	240	340	.	Others

TABL. 2 (108). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	264	221	232	234	Basic vocational schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	4	4	4	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	247	209	217	216	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	6	7	10	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	5	1	3	3	Others
Licea ogólnokształcące ^b	252	290	277	272	General secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	194	229	216	213	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	33	32	31	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	8	8	7	7	Religious organizations
Pozostałe	21	20	22	21	Others
Licea profilowane	x	176	105	70	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	2	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	170	100	68	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	2	3	1	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	1	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	1	2	1	Others
Technika ^c	692	301	286	280	Technical secondary schools ^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	25	16	18	17	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	647	276	242	236	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	5	11	12	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	3	4	4	Religious organizations
Pozostałe	10	1	11	11	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Zasadnicze szkoły zawodowe	62705	27123	26151	25763	Basic vocational schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	539	126	91	109	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	61583	25903	24781	24931	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	84	214	332	454	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	112	55	42	35	Religious organizations
Pozostałe	387	825	905	234	Others
Licea ogólnokształcące ^b	101338	81230	74276	69831	General secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	96488	77316	70194	65892	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2387	1767	1997	1977	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1205	1274	864	812	Religious organizations
Pozostałe	1258	873	1221	1150	Others

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (108). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Licea profilowane	x	24622	8035	4884	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	156	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	24266	7821	4721	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	30	48	13	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	151	166	150	Others
Technika^c	134775	70992	74222	73155	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3380	2802	2548	2322	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	130360	67874	70112	69216	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	522	156	798	821	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	144	130	100	95	Religious organizations
Pozostałe	369	30	664	701	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	19151	8203	7636	.	Basic vocational schools^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	249	39	35	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18703	7861	7491	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	163	48	76	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	36	12	16	.	Religious organizations
Pozostałe	—	243	18	.	Others
Licea ogólnokształcące^b	21667	26314	25309	.	General secondary schools^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	20548	25180	23889	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	576	517	686	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	234	372	315	.	Religious organizations
Pozostałe	309	245	419	.	Others
Licea profilowane	x	8321	3653	.	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	71	—	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	8182	3564	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	5	33	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—	.	Religious organizations
Pozostałe	x	44	56	.	Others
Technika^c	27434	14844	15359	.	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	668	519	428	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	26512	14290	14689	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	141	15	94	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	16	15	18	.	Religious organizations
Pozostałe	97	5	130	.	Others

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (108). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Policealne	302	465	429	401	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	1	2	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	125	168	110	92	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	36	29	34	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	—	—	Religious organizations
Pozostałe	155	259	288	272	Others
Wyższe	30	43	46	45	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	8	11	11	11	Central (government) administration entities
Pozostałe	22	32	35	34	Others
Szkoły dla dorosłych	274	396	401	405	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	3	2	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	203	250	157	141	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	39	33	34	Social organizations and associations
Pozostałe	46	104	209	228	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły policealne	29074	44354	48516	39300	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	33	48	315	365	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18146	21047	12362	10146	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1213	2808	2773	2077	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	97	12	—	—	Religious organizations
Pozostałe	9585	20439	33066	26712	Others
Szkoły wyższe	178232	207739	192230	187236	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	124332	137427	125983	124750	Central (government) administration entities
Pozostałe	53900	70312	66247	62486	Others
Szkoły dla dorosłych	36292	35833	35285	34616	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	482	254	69	74	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	31175	25465	13535	11403	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	783	2133	2656	2629	Social organizations and associations
Pozostałe	3852	7981	19025	20510	Others

TABL. 2 (108). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły policealne	10384	15350	10984		. Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	121	277	143		. Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	6066	7454	3649		. Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	778	886	826		. Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	14	11	–		. Religious organizations
Pozostałe	3405	6722	6366		. Others
Szkoły wyższe	29429	43127	43637		. Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	20409	27065	26992		. Central (government) administration entities
Pozostałe	9020	16062	16645		. Others
Szkoły dla dorosłych	10547	11858	6360		. Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	114	123	33		. Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	9378	9049	3090		. Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	370	626	610		. Social organizations and associations
Pozostałe	685	2060	2627		. Others

TABL. 3 (109). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS

FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all students in schools								
			podstawowych primary			gimnaz- jach lower secondary	zasa- dni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal	liceach ogólno- kształ- cących general second- ary	liceach profilo- wanych speciali- zed second- ary	techni- kach second- ary	policeal- nych ^a post-se- condary ^a
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2008/09	530208	91,6	91,7	91,4	87,2	59,1	97,8	97,5	96,8	11,5
English	2009/10	522031	94,8	95,0	94,2	89,8	62,0	98,5	97,3	97,6	5,2
Francuski	2008/09	24194	0,4	0,5	0,0	1,6	4,4	15,7	12,0	9,5	1,9
French	2009/10	24955	0,4	0,5	0,0	3,0	4,1	16,3	8,3	8,7	1,5
Niemiecki	2008/09	154176	6,2	5,8	7,4	16,2	23,9	64,2	69,1	74,8	2,3
German	2009/10	166683	4,2	3,7	5,8	33,2	22,8	63,6	71,7	77,4	0,9
Rosyjski	2008/09	10885	0,1	0,0	0,2	0,2	8,6	4,4	11,1	5,7	0,0
Russian	2009/10	10677	0,1	0,1	0,1	1,0	6,9	4,2	8,6	5,4	0,0
Włoski	2008/09	2190	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,8	0,2	0,1	0,7
Italian	2009/10	2790	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	3,6	0,1	0,1	0,8
Hiszpański	2008/09	1880	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,9	0,4	0,0
Spanish	2009/10	2633	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	2,7	0,8	0,6	0,0
Łaciński	2008/09	1983	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	1,4
Latin	2009/10	1860	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	1,5
Inne	2008/09	1386	0,4	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Others	2009/10	217	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7
NAUCZANIE DODATKOWE ^b ADDITIONAL EDUCATION ^b											
Angielski	2008/09	27169	4,1	4,0	4,3	8,9	0,3	3,4	0,9	0,9	0,2
English	2009/10	13375	1,9	1,8	2,1	5,4	0,1	0,5	1,4	0,7	0,0
Francuski	2008/09	10775	1,2	1,2	1,0	3,5	0,0	2,1	1,9	1,1	0,0
French	2009/10	8537	0,9	1,0	0,7	3,2	0,0	1,4	0,5	0,8	0,0
Niemiecki	2008/09	69585	5,4	4,1	9,3	31,7	0,2	4,9	3,8	4,9	0,0
German	2009/10	55175	5,5	4,5	8,4	25,1	0,1	4,1	3,2	3,2	0,0
Inne	2008/09	8451	0,4	0,3	0,7	2,1	0,0	4,6	1,3	1,0	2,7
Others	2009/10	7066	0,3	0,3	0,5	1,7	0,0	4,2	1,8	0,9	2,2

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne. ^b Od roku 2003/04 dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły; do roku 2002/03 – nauczanie nadobowiązkowe prowadzone przez szkoły, fundacje itp.

^a With or without A-level certificate. ^b From 2003/04 school year onwards data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons; till 2002/03 school year – additional education conducted by schools, foundations etc.

TABL. 4 (110). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR ADULTS
As of 30 IX

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	2008/09	2009/10							
		ogółem total	w % ogółu uczniów w szkołach in % of all students in schools						
			podsta- wowych primary	gimna- zjach lower secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocatio- nal	liceach ogólno- kształ- cących general secondary	liceach profilo- wanych specia- lized secondary	techni- kach technical secondary	police- alnych ^a post- secondary ^a
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION									
Angielski English	50875	41017	100,0	77,2	49,8	87,2	100,0	63,9	41,7
Francuski French	216	123	x	0,6	1,0	0,3	x	0,3	0,0
Niemiecki German	6703	5142	x	8,4	33,4	5,3	x	26,5	5,3
Rosyjski Russian	3235	2572	x	13,6	12,8	5,6	x	8,1	0,7
Inny Others	220	17	x	—	—	—	x	0,3	—
NAUCZANIE DODATKOWE ADDITIONAL EDUCATION									
Angielski English	549	35	—	—	—	—	—	0,1	0,1
Francuski French	—	—	x	x	x	x	x	x	x
Niemiecki German	137	—	x	x	x	x	x	x	x
Inny Others	114	33	—	—	—	0,1	—	0,1	0,0

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne.

^a With or without A-level certificate.

TABL. 5 (111). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	7334	7311	1408	1507	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	3627	3509	775	812	<i>of which special</i>
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	969	1049	177	169	<i>Special job-training schools</i>
Gimnazja	6156	5907	1840	1792	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne	4147	3771	1217	1168	<i>of which special</i>
w tym z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej	81	41	34	12	<i>of which job-training sections based on the programme of 6th grade of primary school</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe	3195 ^a	2210	810 ^a	596	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	2080	2005	617	564	<i>of which special</i>
Licea ogólnokształcące ^b	543	524	113	155	<i>General secondary schools ^b</i>
w tym specjalne	164	181	30	47	<i>of which special</i>
Licea profilowane	175	154	41	47	<i>Specialized secondary schools</i>
w tym specjalne	120	112	29	34	<i>of which special</i>
Technika ^c	313	288	57	67	<i>Technical secondary schools ^c</i>
w tym specjalne	146	128	43	48	<i>of which special</i>
Szkoły policealne	54	45	50	30	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	45	37	48	24	<i>of which special</i>

a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. **b** Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **c** Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

a Including job-training schools. **b** Including supplementary general secondary schools. **c** Including art schools and supplementary technical schools.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach (ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne) oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

N o t e. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes among others integration or mainstream classes are established) as well as in special schools operating independently.

TABL. 6 (112). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^a <i>SPECIAL EDUCATION CENTRES ^a</i>					
Ośrodki	30	30	29	27	<i>Centres</i>
Miejsca	2479	2311	2416	1909	<i>Places</i>
Wychowankowie	2428	1814	1674	1351	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	212	102	239	82	<i>blind and visually impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	372	217	134	117	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe chorzy	33	6	8	3	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową	102	31	31	38	<i>physically impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym	1368	890	770	741	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	159	233	217	219	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	5	5	7	7	<i>Centres</i>
Miejsca	367	353	450	450	<i>Places</i>
Wychowankowie	356	353	449	439	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	1	3	2	<i>Centres</i>
Miejsca	5	5	119	94	<i>Places</i>
Wychowankowie	30	38	106	70	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE ^b <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	23	21	20	20	<i>Centres</i>
Miejsca	968	1113	1014	1062	<i>Places</i>
Wychowankowie	1010	989	780	804	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym					
w stopniu głębokim	95	140	327	369	<i>mental retardation-profound</i>
z autyzmem	10	5	1	1	<i>with autism</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	495	610	410	407	<i>associated with defects</i>

^a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2009 r. 10 ośrodków z 605 wychowankami). ^b Do 2002 r. określone jako ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

^a Including special educational centres (in 2009 there were 10 centres with 605 residents).

TABL. 7 (113). INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ^a

Stan w dniu 30 IX

BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH ^a

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Placówki Establishments	Miejsca Beds	Korzystający Boarders	
				ogółem total	na 100 miejsc per 100 beds
O G Ó Ł E M	2000/01	57	6536	5059	77
T O T A L	2005/06	45	4159	3012	72
	2008/09	40	3063	2034	66
	2009/10	38	2963	1867	63
Internaty	2000/01	47	5211	3821	73
Boarding-schools	2005/06	40 ^b	3816 ^b	2757 ^b	72 ^b
	2008/09	34	2683	1751	65
	2009/10	32	2578	1560	61
gimnazja	2000/01	—	—	—	—
lower secondary	2005/06	1	10	9	90
	2008/09	3	46	27	59
	2009/10	3	72	51	71
licea ogólnokształcące ^c	2000/01	10	1104	893	81
general secondary ^c	2005/06	8	720	470	65
	2008/09	13	752	529	70
	2009/10	10	593	305	51
szkoły zawodowe ^{cd}	2000/01	37	4107	2928	71
vocational schools ^{cd}	2005/06	10 ^e	677 ^e	532 ^e	79 ^e
	2008/09	18	1885	1195	63
	2009/10	19	1913	1204	63
Bursy	2000/01	10	1325	1238	93
Dormitories	2005/06	5	343	255	74
	2008/09	6	380	283	74
	2009/10	6	385	307	80

a Łącznie ze szkołami specjalnymi; w roku 2005/06 – bez szkół specjalnych. **b** Łącznie z internatami zakładu kształcenia nauczycieli (rok 2005/06 – 2 placówki, 139 miejsc, 124 korzystających). **c** Ponadpodstawowe, a od roku szkolnego 2002/03 również ponadgimnazjalne. **d** Łącznie z technikami, technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi, ponadpodstawowymi szkołami średnimi zawodowymi, zasadniczymi szkołami zawodowymi, szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz szkołami policealnymi. **e** Bez internatów zespołu szkół (19 placówek, 2270 miejsc, 1622 korzystających).

a Including special schools; in 2005/06 school year – excluding special schools. **b** Including boarding-schools of the teacher training institutions (2005/06 school year – 2 establishments, 139 places, 124 boarders. **c** Upper secondary (post-primary), and since 2003/03 school year upper secondary as well. **d** Including technical secondary schools, supplementary technical secondary schools, specialized secondary schools, upper secondary (post primary) vocational schools and basic vocational schools. **e** Excluding boarding-schools of complexes of schools (19 establishments, 2270 places, 1622 boarders).

TABL. 8 (114). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH <i>ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	25	28	35	35	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	21	23	30	30	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	5147	5447	4123	4240	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	3237	3322	2613	2672	<i>of which females</i>
Absolwenci	497	1007	585	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	336	635	383	.	<i>of which females</i>
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	24	25	37	37	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	15	11	19	18	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	3353	3490	3879	3738	<i>Students</i>
w tym kobiety	2292	2349	2701	2644	<i>of which females</i>
Absolwenci	535	563	609	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	384	395	433	.	<i>of which females</i>

TABL. 9 (115). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/10 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
			ogółem grand total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów of grand total – used by pupils and youth	
					razem total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access
Podstawowe Primary	95,5	1300	25909	21734	19027	16831
Gimnazja Lower secondary	84,9	798	16003	14575	11951	11412
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational	32,1	94	1997	1890	1590	1536
Licea ogólnokształcące ^b General secondary ^b	79,4	321	8075	7634	6111	5978
Licea profilowane Specialized secondary	37,1	35	743	670	596	567
Technika ^c Technical secondary ^c	79,4	504	11826	11090	9358	9018
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy ... Special job-training	21,1	4	43	35	40	32
Artystyczne ^d Art ^d	32,4	15	368	363	271	271
Policealne ^e Post-secondary ^e	50,0	24	525	477	376	344

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. **b** Łącznie z liceami uzupełniającymi. **c** Łącznie z technikami uzupełniającymi. **d** Szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe. **e** Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

a In case of computers jointly used by several schools – presented only once. **b** Including supplementary general secondary schools. **c** Including supplementary technical secondary schools. **d** Art schools leading to professional certification. **e** Concerns day schools.

TABL. 10 (116). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	1415	1181	1160	1163	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	13	9	sports and athletic
filialne	57	31	21	20	branch
„małe szkoły”	x	7	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	4	5	5	5	art ^a
Pomieszczenia szkolne	17498	15397	16841	16843	Classrooms
Oddziały	16098	13255	12277	12041	Sections
Uczniowie	362010	283205	248176	241584	Pupils
w tym I klasa	53990	42407	38993	38908	of which 1st grade
w tym kobiety	175813	137825	120660	117584	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	5281	3687	sports and athletic
filialne	2798	800	454	380	branch
„małe szkoły”	x	95	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	808	967	875	892	art ^a
Absolwenci	64421	51765	44303	.	Graduates
w tym kobiety	31377	25442	21640	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	626	.	sports and athletic
filialne	317	31	68	.	branch
artystyczne ^a	101	142	140	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	256	240	214	208	1 school
1 pomieszczenie szkolne	21	18	15	14	1 classroom
1 oddział	22	21	20	20	1 section
MIASTA URBAN AREAS					
Szkoły	845	658	655	654	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	12	9	sports and athletic
filialne	11	4	4	3	branch
„małe szkoły”	x	—	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	4	5	5	5	art ^a
Pomieszczenia szkolne	12457	10722	11591	11553	Classrooms
Oddziały	11780	9440	8623	8390	Sections
Uczniowie	277076	213418	186316	180577	Pupils
w tym I klasa	41080	32044	29520	29138	of which 1st grade
w tym kobiety	134643	103886	90583	87940	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	4972	3687	sports and athletic
filialne	1306	213	111	60	branch
„małe szkoły”	x	—	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	808	967	875	892	art ^a

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 10 (116). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	49838	39002	33107	.	Graduates
w tym kobiety	24319	19187	16151	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	626	.	sports and athletic
filialne	238	–	48	.	branch
artystyczne ^a	101	142	140	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	328	324	284	276	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	20	16	16	1 classroom
1 oddział	24	23	22	22	1 section
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	570	523	505	509	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	1	–	sports and athletic
filialne	46	27	17	17	branch
„małe szkoły”	x	7	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Pomieszczenia szkolne	5041	4675	5250	5290	Classrooms
Oddziały	4318	3815	3654	3651	Sections
Uczniowie	84934	69787	61860	61007	Pupils
w tym I klasa	12910	10363	9473	9770	of which 1st grade
w tym kobiety	41170	33939	30077	29644	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	309	–	sports and athletic
filialne	1492	587	343	320	branch
„małe szkoły”	x	95	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Absolwenci	14583	12763	11196	.	Graduates
w tym kobiety	7058	6255	5489	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	.	sports and athletic
filialne	79	31	20	.	branch
artystyczne ^a	–	–	–	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	149	133	122	120	1 school
1 pomieszczenie szkolne	17	15	12	12	1 classroom
1 oddział	20	18	17	17	1 section

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 11 (117). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	597	655	656	660	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	11	17	31	25	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	2	7	5	6	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	6299	8568	9205	9170	Classrooms
Oddziały	5482	7085	6336	6099	Sections
Uczniowie	135805	175930	148437	141662	Pupils
w tym I klasa	67661	56858	48264	46749	of which 1st grade
w tym kobiety	65987	85295	72209	68751	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1537	2407	8214	6015	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	185	2225	1232	1332	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	58017	48331	.	Graduates
w tym kobiety	x	28727	24098	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	713	2083	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	583	415	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	227	269	226	215	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	21	16	15	1 classroom
1 oddział	25	25	23	23	1 section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	416	446	441	445	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	11	17	30	24	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	2	7	5	6	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	5150	6731	7123	7091	Classrooms
Oddziały	4308	5433	4770	4578	Sections
Uczniowie	108169	137164	114323	108955	Pupils
w tym I klasa	53831	44179	37285	36147	of which 1st grade
w tym kobiety	52554	66481	55661	52836	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1537	2407	8184	5982	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	185	2225	1232	1332	with job-training sections ^a

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 11 (117). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	x	45130	36879	.	Graduates
w tym kobiety	x	22375	18512	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	705	2075	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	583	415	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	260	308	259	245	1 school
1 pomieszczenie szkolne	21	20	16	15	1 classroom
1 oddział	25	25	24	24	1 section
WIEŚ RURAL AREAS					
Gimnazja	181	209	215	215	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	1	1	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	1149	1837	2082	2079	Classrooms
Oddziały	1174	1652	1566	1521	Sections
Uczniowie	27636	38766	34114	32707	Pupils
w tym I klasa	13830	12679	10979	10602	of which 1st grade
w tym kobiety	13433	18814	16548	15915	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	30	33	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	12887	11452	.	Graduates
w tym kobiety	x	6352	5586	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	8	8	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	—	—	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	153	185	159	152	1 school
1 pomieszczenie szkolne	24	21	16	16	1 classroom
1 oddział	24	23	22	22	1 section

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 12 (118). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Szkoły	151	153	145	<i>Schools</i>
Oddziały	912	906	877	<i>Sections</i>
Uczniowie	23067	22709	22055	<i>Students</i>
w tym I klasa	10277	9651	9385	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	7248	7319	7128	<i>of which females</i>
Absolwenci	6903 ^a	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2299 ^b	.	.	<i>of which females</i>

a, b W tym absolwentów w miastach: **a** – 6665, **b** – 2222.

a, b Of which graduates in urban areas: **a** – 6665, **b** – 2222.

TABL. 13 (119). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Szkoły	270	263	253	<i>Schools</i>
Oddziały	2593	2474	2408	<i>Sections</i>
Uczniowie	74112	69650	67953	<i>Students</i>
w tym I klasa	23913	22477	21948	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	45758	43156	42072	<i>of which females</i>
Absolwenci	25262 ^b	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	15579 ^c	.	.	<i>of which females</i>

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **b, c** W tym absolwentów w miastach: **b** – 24639, **c** – 15206.
a Including supplementary general secondary schools. **b, c** Of which graduates in urban areas: **b** – 24639, **c** – 15206.

TABL. 14 (120). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	102	67	66	1	Schools
Oddziały	311	186	185	1	Sections
Uczniowie	7915	4772	4745	27	Students
w tym klasa I	1739	1158	1158	—	of which 1st grade
w tym kobiety	5232	3368	3343	25	of which females
Absolwenci	3619 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	2308 ^b	.	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: **a** – 3572, **b** – 2265.

a, b Of which graduates in urban areas: **a** – 3572, **b** – 2265.

TABL. 15 (121). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	244	238	225	13	Schools
Oddziały	2702	2710	2611	99	Sections
Uczniowie	70197	69289	67005	2284	Students
w tym klasa I	20471	19561	19017	544	of which 1st grade
w tym kobiety	26161	26439	25550	889	of which females
Absolwenci	14702 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	5375 ^b	.	.	.	of which females
W tym TECHNIKA UZUPEŁNIAJĄCE DLA MŁODZIEŻY Of which SUPPLEMENTARY TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH					
Szkoły	15	9	9	—	Schools
Oddziały	31	20	20	—	Sections
Uczniowie	611	388	388	—	Students
w tym klasa I	235	149	149	—	of which 1st grade
w tym kobiety	259	168	168	—	of which females
Absolwenci	219 ^c	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	94 ^d	.	.	.	of which females

a – d W tym absolwentów w miastach: **a** – 14143, **b** – 5147, **c** – 208, **d** – 89.

a – d Of which graduates in urban areas: **a** 14143, **b** – 5147, **c** – 208, **d** – 89.

TABL. 16 (122). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10				SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
					dziennie <i>day</i>	wieczorowe <i>evening</i>	zaoczne <i>weekend</i>	
Oddziały	1252	1939	2128	1954	384	6	1443	<i>Sections</i>
Uczniowie	29074	44321	48471	39263	7097	86	29509	<i>Students</i>
w tym kobiety	19315	25422	20367	23010	5370	74	16107	<i>of which females</i>
Absolwenci ^a	10384	15350	10960	.	2653	49	7454	<i>Graduates ^a</i>
w tym kobiety	7163	9569	6879	.	1970	44	4409	<i>of which females</i>

a W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2008/09.

a According to type of education – for 2008/09 school year.

TABL. 17 (123). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci ^b <i>Students^b</i>	Absolwenci ^{bc} <i>Graduates^{bc}</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000/01	30	7249	168057	27922	T O T A L
2005/06	43	9275	197260	40596	
2008/09	46	9208	182466	41265	
2009/10	45	9329	178034	.	
Uniwersytety	1	1827	32708	7313	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4	3119	50973	10676	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	14	1378	49295	12921	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	527	10916	2704	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1	1254	8042	1552	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	232	4872	1263	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2	232	1412	363	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1	11	55	8	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły ^d	19	749	19761	4465	<i>Others^d</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. **b** Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **c** W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2008/09. **d** Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. **b** Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **c** According to type of school – for 2008/09 school year. **d** Non-public, with a university profile.

TABL. 18 (124). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		<i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>	
			stacjonarne <i>full-time programmes</i>		niestacjonarne <i>part-time programmes</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
STUDENCI <i>STUDENTS</i>								
OGÓŁEM.....	2000/01	168057	96015	69750	37468	98307	58547	TOTAL
	2005/06	197260	108052	96388	51520	100872	56532	
	2008/09	182466	101491	85714	47158	96752	54333	
	2009/10	178034	102633	85193	47844	92841	54789	
Uniwersytety		32708	22491	19171	13028	13537	9463	Universities
Wyższe szkoły techniczne		50973	18577	32470	12825	18503	5752	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		49295	32574	12077	7295	37218	25279	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		10916	8042	6393	4662	4523	3380	Teacher education schools
Akademie medyczne		8042	6167	6721	5114	1321	1053	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego		4872	2340	3002	1422	1870	918	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		1412	823	826	502	586	321	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		55	27	55	27	–	–	Theological academies
Pozostałe szkoły ^b		19761	11592	4478	2969	15283	8623	Others ^b

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. ^b Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. ^b Non-public, with a university profile.

TABL. 18 (124). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a (cont.)

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		<i>Study forms</i>		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarne <i>full-time programmes</i>		niestacjonarne <i>part-time programmes</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	

ABSOLWENCI
GRADUATES

O G Ó Ł E M	2000/01	27922	12390	11010	5121	16912	7269	T O T A L
	2005/06	40596	26183	18288	10981	22308	15202	
	2007/08	42227	26901	19248	11488	22979	15413	
	2008/09	41265	26213	18814	11262	22451	14951	
Uniwersytety		7313	5428	4134	2932	3179	2496	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		10676	4626	6905	3047	3771	1579	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		12921	9200	2950	1997	9971	7203	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		2704	2011	1210	919	1494	1092	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		1552	1248	1265	1007	287	241	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego		1263	639	699	312	564	327	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		363	164	205	99	158	65	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne		8	5	8	5	–	–	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły ^b		4465	2892	1438	944	3027	1948	<i>Others ^b</i>

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. ^b Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. ^b Non-public, with a university profile.

TABL. 19 (125). **CUDZOZIEMCY^{ab} – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^{ab} – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^c <i>Graduates^c</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2000/01	377	194	32	18	TOTAL
2005/06	583	267	77	40	
2008/09	689	284	99	42	
2009/10	654	293	.	.	
studia: stacjonarne	584	254	86	34	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	70	39	13	8	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	99	69	14	7	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	22	6	14	7	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	102	48	17	7	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	7	4	4	2	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	383	148	42	14	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	–	–	–	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	21	6	2	1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły ^d	19	12	6	4	<i>Others^d</i>

a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **b** Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. **c** W podziale według form studiów i typów szkół – z roku szkolnego 2008/09. **d** Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **b** Also presented in the other tables regarding students and graduates. **c** According to study forms and type of schools – for 2008/09 school year. **d** Non-public, with a university profile.

TABL. 20 (126). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS
As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10			SCHOOLS
				ogółem <i>total</i>	w tym stypen- dia soc- jalne <i>of which social scholar- ships</i>	otrzymu- jący stypendi- a w % ogółu student- ów <i>scholars hip re- cipients in % of total students</i>	
O G Ó Ł E M	16506	53562	38439	33218	1297	18,7	T O T A L
Uniwersytety	4469	10047	7170	5941	–	18,2	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	6121	15617	10957	9229	12	18,1	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1379	15166	10020	9317	531	18,9	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	1818	5398	3688	2926	542	26,8	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1637	2563	2225	2113	–	26,3	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	375	873	865	606	–	12,4	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	228	445	384	382	3	27,1	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	–	2958	–	–	–	–	<i>Higher vocational schools</i>
Pozostałe szkoły wyższe ...	479	495	3130	2704	209	13,6	<i>Other higher education institutions</i>

TABL. 21 (127). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	43	44	45	48	Dormitories
Miejsca	12525	12096	12216	11965	Beds
Studenci korzystający	12885	10103	8890	8502	Students
w % ogółu studentów studiów dziennych	14,0	10,5	10,4	10,0	in % of total students in the day study system
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	17	19	14	15	Canteens
Miejsca konsumenckie	2888	3404	2013	1929	Seating

TABL. 22 (128). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe Primary schools	2008/09	1	1	21	3	15	—
	2009/10	1	1	16	8	.	.
Gimnazja Lower secondary schools	2008/09	24	120	2773	818	597	183
	2009/10	21	121	2863	824	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2008/09	22	59	991	287	204	64
	2009/10	18	50	812	295	.	.
Licea ogólnó- kształcące ^a General secondary schools ^a	2008/09	240	771	23054	9421	4078	2226
	2009/10	259	839	23880	11532	.	.
stacjonarne day	2008/09	x	142	3899	1855	1081	602
	2009/10	x	114	2940	1547	.	.
zaoczne weekend	2008/09	x	629	19155	7566	2997	1624
	2009/10	x	725	20940	9985	.	.
Technika ^b Technical secondary schools ^b	2008/09	114	367	8446	2095	1466	477
	2009/10	106	362	7045	1936	.	.

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi oraz ponadpodstawowymi szkołami średnimi zawodowymi.

^a Including supplementary general schools. ^b Including supplementary technical secondary schools, specialized secondary schools and vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 23 (129). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki	1640	1585	1601	1652	Establishments
miasta	1051	1042	1064	1103	urban areas
wieś	589	543	537	549	rural areas
Przedszkola	1309	1192	1193	1226	Nursery schools
w tym specjalne	5	5	3	3	of which special
miasta	915	858	862	886	urban areas
wieś	394	334	331	340	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	331	393	400	408	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	4	1	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	4	17	Pre-primary points ^a
Miejsca w przedszkolach	109811	104099	107604	112987	Places in nursery schools
w tym specjalnych	286	236	70	84	of which special
Miasta	88681	84156	87355	91070	Urban areas
Wieś	21130	19943	20249	21917	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	279	11	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	76	350	Pre-primary points ^a
Dzieci^b	111551	107186	115523	122115	Children^b
miasta	88438	85277	91539	96027	urban areas
wieś	23113	21909	23984	26088	rural areas
w tym w wieku 6 lat	51022	40724	36744	35628	of which aged 6
Przedszkola	103708	98560	105864	110869	Nursery schools
w tym specjalne	200	151	77	72	of which special
miasta	84197	80331	86017	89467	urban areas
wieś	19511	18229	19847	21402	rural areas
w tym w wieku 6 lat	44710	34142	30601	29205	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7843	8626	9360	10938	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	6312	6582	6143	6421	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	226	11	Pre-primary education groups ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	–	2	of which aged 6
Punkty przedszkolne ^a	x	x	73	297	Pre-primary points ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	–	–	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^b na 1000 dzieci w wieku					Children attending pre-primary education establishments^b per 1000 children aged
3 – 6 lat	565	640	714	742	3 – 6
3 – 5	413	525	638	685	3 – 5
6 lat	976	972	944	922	6
Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku:					Children attending nursery schools per 1000 children aged:
3 – 6 lat	525	588	654	674	3 – 6
6 lat	855	815	786	756	6
1 przedszkole	79	83	89	90	1 nursery school
100 miejsc	94	95	98	98	100 places

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 18. ^b W 2009 r. w podziale według wieku nie uwzględniono 58 dzieci z placówek wychowania przedszkolnego i przedszkoli przy zakładach opieki zdrowotnej (oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej).

^a See general notes to the chapter, item 18. ^b In 2009 in the division according to age 58 children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions (pre-primary sections in special primary schools within health care institutions) were not included.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem **jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.**

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej,
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych,
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst, Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe.** Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z późniejszymi zmianami reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, zasady i tryb finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ.

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku, jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of **the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.**

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established,
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602), with later amendments, on the basis of which a nurse or midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians,
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with later amendments which regulates the scope and condition for providing health services, financed from public funds, the rules and procedures of financing as well as activities of the National Health Fund – NHF.

3. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o lekarzach specjalistach podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami, tj. bez lekarzy z I stopniem specjalizacji, których nie uznaje się za specjalistów. Dane nie są porównywalne z publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady udzielone w ramach praktyk lekarzy i lekarzy dentystów realizujących świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ) oraz porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych. Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy.

5. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano bez miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu.

Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową, kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; **do oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; **do oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

W liczbie szpitali ujęto filie szpitali ogólnych.

6. Dane o łóżkach w szpitalach oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

7. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

8. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

9. Na podstawie ustawy z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410), dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (m. in. zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz udzielone świadczenia zdrowotne przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) w miejscu zdarzenia.

Data regarding doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists include interns.

Information on doctors specialists is presented in accordance with the decree of the Minister of Health dated 20 X 2005, (Journal of Laws No. 213, item 1779), with later amendments, i.e. excluding doctors, who obtained specialists grade I qualifications. They are not treated as specialists. Data are not comparable with those published in previous editions of the Yearbook.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations in the field of out-patient health care are also provided by medical and dental practices, realizing health activities financed from public funds (agreements with National Health Fund). From 2009 consultations provided do not include activities within occupational medicine. Consultations provided within out-patient health care include also doctors consultations provided in admissions of general hospitals.

5. Data regarding beds in general hospitals do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards.

Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards.

Branches of general hospitals are included in the number of hospitals.

6. Data regarding beds in hospitals and other in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

7. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

8. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

9. On the basis of the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No 191, item 1410), data concerning emergency medical services and first aid include units reported to the rescue system (i.e., emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. Działalność aptek i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53 poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o **aptekach** dotyczą aptek ogólnodostępnych i nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Podstawowym aktem prawnym dot. nadzoru nad chorobami zakaźnymi jest Decyzja Nr 2119/98/EC Parlamentu i Rady Europejskiej z 24 IX 1998 r. – ustanawiająca sieć nadzoru epidemiologicznego i zwalczania chorób zakaźnych we Wspólnocie Europejskiej. Na podstawie tej Decyzji – Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 22 XII 1999 r. (z późniejszymi zmianami) określono definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne.

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży od 2004 r. prezentuje się zgodnie z Ustawą z dnia 12 III 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami. Wyróżnia się placówki:

- **wsparcia dziennego** – wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodzin świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku m.in. pomoc w nauce, pomoc rzeczową, posiłki, organizację czasu wolnego. Poza wymienionymi, specjalistyczne placówki prowadzą zajęcia: socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne, indywidualne programy korekcyjne, udzielają pomocy w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych,
- **interwencyjne** – zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dla dzieci, którym nie znaleziono rodziny zastępczej lub przysposabiającej, umożliwiają wychowanie licznemu rodzeństwu, zapewniają kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie zaspakajając niezbędne potrzeby dziecka. Zapewniają dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych, podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej,
- **wielofunkcyjne** – umożliwiają łączenie dziennych i całodobowych działań interwencyjnych, socjalizacyjnych, terapeutycznych skierowanych na dziecko i rodzinę.

10. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

Data on **pharmacies** do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these facilities.

11. Data regarding incidence of illnesses are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

The basic legal act on infectious diseases supervision is the Decision No. 2119/98/EC of the European Parliament and Commission dated 24 IX 1998 – forming a network of infectious diseases supervision and overcoming in the European Community. On the basis of the above mentioned Decision – definitions of incidences of infectious diseases were defined by the Decision of the European Commission dated 22 XII 1999 (with later amendments).

12. From 2004 care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Aid, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments. The following centres are differentiated:

- **daily assistance centres** – support the family in meeting its educational functions, rendering daily assistance, and provide the child with help in learning, help in kind, meals, organization of free time. Apart from the above mentioned, specialistic centres conduct the following activities: sociotherapeutic, correction, compensation and logopedic, individual correction programmes, help in school, family and personal crises,
- **intervention centres** – provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,
- **family centres** – provide 24-hour care and education for children, for whom no foster family was found, enable to bring up brothers and sisters, provide education and equalize growth and school tardiness,
- **socialization centres** – provide 24-hour care and fulfill basic needs of children. Provide children with education, equalize growth and school tardiness, undertake actions in order to bring the child back to the natural family, help to find a foster family,
- **multifunctional centres** – enable daily and 24-hour intervention, socialization and therapeutic activities directed to the child and the family.

Do 2003 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (wsparcia dziennego, interwencyjne, rodzinne, socjalizacyjne, resocjalizacyjne) prezentowane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 IX 2000 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 900) z późniejszymi zmianami.

13. Rodzina zastępcza to rodzina, w której umieszcza się małoletnie dziecko, w celu sprawowania nad nim opieki i jego wychowania, w wypadku gdy rodzice nie spełniają swojej funkcji.

14. Domy i zakłady pomocy społecznej obejmują stacjonarne placówki takie jak: domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym, w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej i statutowej, środowiskowe domy samopomocy i inne ośrodki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie oraz schroniska.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami.

15. Rodzaje świadczeń pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami. Ustawa powyższa określa podział świadczeń z pomocy społecznej na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** przyznawany jest m.in. w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia niepieniężne obejmują m.in.: pomoc rzeczową, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, ubranie, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Till 2003 care and education centres for children and youth (daily assistance centres, intervention centres, family centres, socialization centres and resocialization centres) were presented according to the regulation of the Minister of Labour and Social Policy dated 1 IX 2000 (Journal of Laws No. 80, item 900), with later amendments.

13. Foster families are homes in which a small child is placed in order to supervise the care and upbringing of the child should the natural parents not meet this obligation.

14. Social welfare homes and facilities include stationary facilities such as: social welfare homes, family welfare homes, facilities providing 24-hours care for disabled, chronically ill and aged within their economic and statutory activities, community self-help homes and other centres for mentally ill, homes for mothers with dependent children and pregnant women, night shelters as well as other shelters.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments.

15. Types of social benefits as well as rules and procedures of granting are regulated by the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments. The above mentioned Law defines the division of social benefits into monetary and non-monetary assistance. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** granted to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of foodstuffs, fuel, clothing, necessary household goods, slight modernization and repairs, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Non-monetary assistance includes i.a. help in kind, specialistic consultations, shelter, meal, clothing, stay in a social welfare home and services rendered there.

TABL. 1 (130). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	11848	9760	10185	10405	Doctors
w tym kobiety	6424	5370	5821	6019	of which women
Lekarze dentyści	1558	1562	1593	1471	Dentists
w tym kobiety	1116	1100	1174	1075	of which women
Farmaceuci	2444 ^b	2553	2513	2723	Pharmacists
w tym kobiety	2164 ^b	2195	2171	2313	of which women
Felczerzy	38	17	9	10	Barber-surgeons
Pielęgniarki	25442	25146	25319	25993	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	320	378	529	647	of which masters of nursing
Położne	2596	2511	2654	2700	Midwives
Ratownicy medyczni	–	315	792	1080	Emergency rescue personnel

^a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^b Łącznie z zatrudnionymi w aptekach prywatnych, bez zatrudnionych w zarządzie „Cefarm”.

Źródło: dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego, w zakresie farmaceutów – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz GUS; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a Including interns. ^b Including employed in private pharmacies, excluding employed in “Cefarm” management.

Source: data of the Silesian Centre of Public Health, concerning barber-surgeons – data of the Silesian Centre of Public Health and the Central Statistical Office; since 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 2 (131). **PRACUJĄCY LEKARZE SPECJALIŚCI**^a

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6690	7002	T O T A L
w tym w zakresie:			of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	381	405	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ogólnej	436	472	General surgery
Chorób płuc	166	167	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	1141	1177	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	111	110	Dermatology and venereology
Kardiologii	210	252	Cardiology
Ginekologii i położnictwa	534	536	Gynaecology and obstetrics
Medycyny pracy	103	122	Occupational medicine
Medycyny rodzinnej	450	485	General practitioners
Neurologii	327	340	Neurology
Okulistyki	279	276	Ophthalmology
Onkologii	29	33	Oncology
Otolaryngologii	155	153	Otolaryngology
Pediatrici	406	406	Paediatrics
Psychiatrii	195	220	Psychiatry
Radiodiagnostyki	177	188	Radiodiagnostics
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	65,7	67,3	Doctors specialists in % of total doctors

^a Lekarze ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, patrz uwagi ogólne do działu, ust.3.

Źródło: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a Doctors with grade II specialization and title of specialist in a given field of medicine, see general notes to the chapter, item 3.

Source: data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 3 (132). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	1692	1819	2140	2419	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>
miasta	1405	1549	1780	2009	<i>urban areas</i>
wieś	287	270	360	410	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	776	915	646	725	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	656	765	506	586	<i>urban areas</i>
wieś	120	150	140	139	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w ciągu roku					<i>Consultations provided^c during</i>
w tys.	35518,3	35474,2	38588,9	37935,1	<i>the year in thous.</i>
lekarskie	31296,3	31943,0	34784,5	33671,1	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	12713,1	14809,1	15734,1	13954,2	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	4222,0	3531,3	3804,5	4264,0	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. **b** Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej”, patrz uwagi ogólne do działu, ust.2, pkt 3. **c** Dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. – przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes to the chapter, item 4. **b** Data concern entities that have signed a “medical practice – National Health Fund” contract or a “medical practice – health care facility” contract, see general notes to the chapter, item 2, point 3. **c** Data concern consultations refunded by health fund and since 1 IV 2003 – by the National Health Fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (133). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII					
Szpital ogólny ^a	114	113	112	113	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	14	21	28	32	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	12	23	22	25	Nursing homes
Hospicja	2	4	4	4	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	6	9	10	10	sanatoria
szpitale	3	2	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII					
Szpital ogólny ^a	29038	26902	25620	25350	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1511	1731	2138	2361	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	499	912	915	1019	Nursing homes ^b
Hospicja	23	55	58	65	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	1594	2142	2223	2100	sanatoria
szpitale	229	238	263	199	hospitals
LECZENI – w ciągu roku IN-PATIENTS – during the year					
Szpital ogólny ^{ac}	719219	852552	897739	887679	General hospitals ^{ac}
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1916	2577	3625	3987	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	986	2722	2755	2769	Nursing homes ^b
Hospicja	331	1000	1083	1132	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:					Health resort treatment – patients:
w sanatoriach	22020	35877	34709	28687	in sanatoria
w szpitalach	2335	3286	3814	2959	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^c Bez międzyodziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2004 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego; z wyjątkiem lecznictwa uzdrowiskowego.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b In 2000 including treatment and education homes. ^c Excluding inter-ward patient transfers.

Source: since 2004 – data of the Silesian Centre of Public Health, since 2008 data of the Silesian Voivodship Office; excluding health resort treatment.

TABL. 5 (134). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	114	113	112	113	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	111	97	88	83	Public
Niepubliczne	3	16	24	30	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	29038	26902	25620	25350	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	28749	26155	24325	23247	in: public hospitals
niepublicznych	289	737	1295	2103	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	61,0	57,4	55,1	54,6	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	5099	4371	4096	3952	Internal diseases
Kardiologicznych	736	1015	960	972	Cardiological
Chirurgicznych	7213	6419	6018*	5878	Surgical
Pediatrycznych	1323	1129	1093	1034	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	3037	2480	2329	2255	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	457	514	579	639	Oncological
Intensywnej terapii	384	377	351	348	Intensive therapy
Intensywnego nadzoru kardiologicznego	84	52	59	47	Intensive cardiological care
Zakaźnych	552	274	251	251	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	1572	1398	1272	1265	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	707	583	531	531	Dermatological
Neurologicznych	1439	1473	1378	1376	Neurological
Psychiatrycznych	479	508	504	499	Psychiatric
Ruch chorych (w ciągu roku)					Patients (during the year)
Leczeni ^b w tys.	719,2	852,6	897,7	887,7	In-patients ^b in thous.
w szpitalach: publicznych	712,2	823,4	830,0	796,1	in: public hospitals
niepublicznych	7,0	29,1	67,8	91,6	non-public hospitals
w tym na oddziałach c					of which in specified wards c:
chorób wewnętrznych	151,4	158,8	151,1	148,0	internal diseases
kardiologicznych	26,4	49,6	56,1	57,2	cardiological
chirurgicznych	191,6	230,7	235,0*	224,1	surgical
pediatrycznych	36,6	36,3	39,2	38,1	paediatric
ginekologiczno-położniczych	112,5	113,9	123,1	122,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,4	21,1	32,8	34,6	oncological
intensywnej terapii	11,3	12,4	10,4	8,2	intensive therapy
intensywnego nadzoru kardiologicznego	5,2	5,2	8,7	9,3	intensive cardiological care
zakaźnych	7,2	6,6	9,1	8,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,8	26,1	25,8	26,2	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	10,2	9,3	8,9	8,8	dermatological
neurologicznych	33,6	41,6	43,8	46,2	neurological
psychiatrycznych	5,7	7,0	6,9	6,9	psychiatric
Wypisani w tys.	682,5	816,9	863,6	876,8	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	22,1	22,7	22,5	22,2	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1508,1	1816,5	1931,1	1911,9	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	24,8	31,7	35,0	35,0	1 bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	10,8	8,3	7,4	7,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	266,0	263,5	257,1	247,6	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^c Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: od 2004 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; od 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Excluding inter-ward patient transfers. ^c Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e: since 2004 – data of the Silesian Centre of Public Health; since 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 6 (135). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	176	160	Emergency rescue team
w tym: podstawowe	48	78	of which: basic
specjalistyczne	59	73	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe ^a	8	9	Hospital emergency ward ^a
Izby przyjęć	6	6	Admission-room
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^b	1	1	Medical air rescue ^b
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^c (w ciągu roku):			Calls to the incident places ^c (during the year):
w tysiącach	375,3*	367,2	in thousands
na 1000 ludności	80,7*	79,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^c (w ciągu roku):			Persons who received health care benefits ^c (during the year):
w tysiącach	377,5	369,3	in thousands
na 1000 ludności	81,2	79,5	per 1000 population

a Oddział szpitalny, będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, zarejestrowany w systemie ratownictwa medycznego. **b** Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. **c** W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

a Hospital ward that is organizational cell of a hospital in accordance with the Laws of Health Care Facilities, hospital ward registered in the system of the emergency medical services. **b** Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and paramedic giving first aid or acting as medical rescue. **c** Excluding incidence of people who received health care benefits in emergency accidents in ambulatory mode (in admission-room or in hospital emergency ward).

TABL. 7 (136). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

*PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	1044	1150	1148	1176	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	997	1150	1148	1176	<i>of which private</i>
w tym na wsi	145	152	159	160	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	12	74	84	99	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	9	74	84	99	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	4507	3828	3771	3640	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	4558	4075	4047	3946	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6824	6582	6356	6352	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2266	2419	2389	2578	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10.ª See general notes to the charter, item 10.

TABL. 8 (137). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	<i>Regional centres (as of 31 XII)</i>
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	23	14	13	13	<i>Local branches (as of 31 XII)</i>
Krwiodawcy	45519	61614	65466	70372	<i>Blood donors</i>
w tym honorowi	44747	61082	65150	70074	<i>of which honorary blood donors</i>
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	96786	122792	128368	138061	<i>Blood taken in units of whole blood^a</i>
Pobrane lub wyprodukowane osocze w jednostkach ^b	113303	127047	153974	169345	<i>Plasma taken or produced in units^b</i>

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. **b** Jedna jednostka osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. **b** One unit of plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

S o u r c e: data of the Institute of Haematology and Transfusiology.

TABL. 9 (138). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Tęžec	4	4	3	4	0,1	0,1	0,1	0,1	Tetanus
Krztusiec	185	149	189	204	3,9	3,2	4,1	4,4	Whooping cough
Odra	21	6	36	5	0,4	0,1	0,8	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątrobę	749	547	499	601	15,7	11,7	10,7	12,9	Viral hepatitis
w tym typ B	446	214	172	185	9,4	4,6	3,7	4,0	of which type B
Różyczka	15293	1049	903	648	320,7	22,4	19,4	14,0	Rubella
Salmonellozy	1873	1259	833	675	39,3	26,8	17,9	14,5	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	740	817	814	550	15,5	17,4	17,5	11,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	757	609	1019	867	x	76,4	121,2	93,0	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (children under 2 years) ^a
Szkarlatyna (płonica)	1559	1245	2033	2528	32,7	26,5	43,7	54,4	Scarlet fever
Zapalenie opon mózgowych	235	302	214	228	4,9	6,4	4,6	4,9	Meningitis
Zapalenie mózgu	38	46	56	40	0,8	1,0	1,2	0,9	Encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	1594	9837	453	421	33,4	209,6	9,7	9,1	Mumps
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	131620	124486	31162	101979	2759,8	2652,3	670,3	2196,4	Influenza and suspected influenza
Szczepieni przeciw wściekliznie	767	721	636	588	16,1	15,4	13,7	12,7	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

S o u r c e: data of the Province Sanitary-Epidemiological Station.

TABL. 10 (139). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	50	54	55	55	Nurseries
Oddziały żłobkowe	27	8	7	5	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	3166	2500	2954	3052	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	5113	4112	5354	5297	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	27	29	28	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19	17	22	22	Children staying in nurseries ^a (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 11 (140). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

*CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a**As of 31 XII***A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE****ROUND-THE-CLOCK CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2008	2009	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki <i>centres</i>		wychowankowie <i>residents</i>		wolontariusze ^b <i>volunteers^b</i>		
O G Ó Ł E M	74	77	2276	2327	214	185	T O T A L
placówki:							<i>centres:</i>
Interwencyjne	4	5	76	85	25	4	<i>Intervention</i>
Rodzinne	25	25	178	213	14	6	<i>Family</i>
Socjalizacyjne	28	28	1258	1254	92	115	<i>Socialization</i>
Wielofunkcyjne	17	19	764	775	83	60	<i>Multifunctional</i>

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**DAY-SUPPORT CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki <i>centres</i>		wychowankowie <i>residents</i>		
O G Ó Ł E M	272	286	9271	9836	T O T A L
w tym placówki pracujące minimum 5 dni i 20 godzin tygodniowo	217	233	7492	8109	<i>of which centres working minimum 5 days and 20 hours a week</i>
Opiekuńcze	220	224	7527	7494	<i>Care</i>
Specjalistyczne	52	62	1744	2342	<i>Specialized</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12. ^b W roku sprawozdawczym.

U w a g a. Ponadto w 2009 r. w 6 placówkach wielofunkcyjnych pełniących również funkcję wsparcia dziennego przebywało 271 wychowanków.

^a See general notes to the chapter, item 12. ^b During the reporting year.

N o t e. Moreover, in 2009, 271 residents stayed in 6 multifunctional centres operating as daily assistance centres.

TABL. 12 (141). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

*FOSTER FAMILIES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	5042	5053	5212	5373	<i>Foster families</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	6368	7362	7911	7710	<i>Children in foster families^a</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	.	526	682	684	<i>of which issued disability confirmation</i>
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	433	95	137	105	<i>Children who gained independence during the year</i>

a Łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów; w 2000 r. dzieci do 18 lat.

a Including children not under court supervision; in 2000 children up to age of 18.

TABL. 13 (142). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**

Stan w dniu 31 XII

*STATIONARY SOCIAL WELFARE**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	115	122	165	177	<i>Homes and facilities (excluding branches or subbranches)</i>
Miejsca rzeczywiste ^a					<i>Real places ^a</i>
ogółem	9221	9647	11161	11460	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	19,4	20,6	24,0	24,7	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^a :					<i>Residents ^a:</i>
ogółem	9069	9550	10951	11225	<i>total</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	2861	3315	4507	2859	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	19,1	20,4	23,6	24,2	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	1230	1171	1825	1756	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie z filiami.^a Including branches.

TABL. 14 (143). **PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^a	165	177	Homes and facilities (excluding branches)^a
w których mogą przebywać:			<i>in which may be:</i>
Osoby w podeszłym wieku	55	55	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	16*	15	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	16*	15	<i>Adults mentally retarded</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	14*	13	<i>Children and young people mentally retarded</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	23	23	<i>Chronically mentally ill</i>
Niepełnosprawni fizycznie	6*	4	<i>Physically handicapped</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	8	7	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	32	42	<i>Homeless</i>
Inne osoby	3	7	<i>Other persons</i>
Mieszkańcy domów i zakładów ^b	10951	11225	Residents of homes and facilities^b
Osoby w podeszłym wieku	3029	3046	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	1307	1290	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	1169	1122	<i>Adults mentally retarded</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	914	834	<i>Children and young people mentally retarded</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	2228	2231	<i>Chronically mentally ill</i>
Niepełnosprawni fizycznie	436	383	<i>Physically handicapped</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	162	146	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	1648	1911	<i>Homeless</i>
Inne osoby	58	262	<i>Other persons</i>

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^b Łącznie z filiami.

^a In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents.

^b Including branches.

TABL. 15 (144). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b		Udzielone świadczenia ^a w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
	w osobach in persons	na 10 tys. ludności per 10 thous. population		
O G Ó Ł E M	2000 188954	396,2	300009,8	T O T A L
	2005 235266	501,3	350955,8	
	2008 186622	401,4	431148,9	
2009 182861	393,8	431671,5		
w tym:				of which:
Zasiłki stałe	16905	36,4	53190,2	Permanent benefits
Zasiłki okresowe	46551	100,3	62143,4	Temporary benefits
Schronienie	3329	7,2	7079,8	Shelter
Posiłek	68471	147,5	34622,4	Meals
Ubranie	2197	4,7	958,6	Clothing
Inne zasiłki celowe i w naturze	98299	211,7	90781,7	Other appropriated benefits and benefits in kind
Usługi opiekuńcze	9357	20,2	22581,2	Protective services
Odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej	4121	8,9	59784,6	Gmina's repayment for stay in social welfare homes
Udzielone świadczenia rodzinom zastępczym	9427	20,3	75164,7	Benefits granted to foster families

a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. **b** W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. **b** Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Silesian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespółów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o działalności **domów kultury i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video lub nośniki cyfrowe).

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

3. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment** activities.

4. Information on activities of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is elaborated on the basis of a cyclic survey conducted every two years.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape exploited in video-technique, or digital media).

6. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono: inne obiekty hotelowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe oraz pozostałe niesklasyfikowane.

Pozostałe niesklasyfikowane obejmują obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze, itp. Do 2004 r. do grupy tej zaliczano również obiekty, które nie spełniają wymogów kategoryzacji dla poszczególnych rodzajów obiektów a do 2008 r. również hostele. Od 2009 r. ta grupa obejmuje też ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

6. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization, includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Other facilities include other hotel facilities, hostels, health establishments and other non-classified facilities.

Other non-classified facilities include objects, which during an incomplete usage in accordance with its destination, or part of its destination, perform the function of an accommodation object for tourists. These are boarding houses, student dormitories, worker's hotels, etc. Till 2004, this group included also objects, which did not fulfill conditions of categorisation for separate types of objects, and till 2008 also hostels. Since 2009 this group includes also weekend and holiday accommodation establishments.

3. Data on the number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

TABL. 1 (145). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	858	840	821	816	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	301	354	345	339	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	58	45	43	38	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	31	24	24	20	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					<i>Collection (as of 31 XII)</i>
w tys. wol.	16827,1	16944,0	17065,4	16898,4	<i>in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3219,8	3822,7	3845,6	3798,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	1048,2	1053,9	918,0	904,1	<i>Borrowers ^a in thous.</i>
w tym na wsi	124,0	154,8	144,7	143,0	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans ^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	21808,0	21586,1	18297,2	17899,5	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2708,0	3246,1	2978,3	2945,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,8	20,5	19,9	19,8	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	21,8	21,0	20,6	20,6	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. **b** Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. **b** Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (146). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches ^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits ^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own ^b</i>	obce ^c <i>exterior ^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students ^d</i>	
O G Ó Ł E M 2000	38	1189,1	208	123	719,1	302,7	T O T A L
2005	47	961,4	273	131	721,8	307,5	
2008	60	1044,1	336	192	1287,8	372,5	
2009	60	1121,6	342	162	1090,8	312,0	
Artystyczne	3	10,9	5	—	191,1	26,1	<i>Art</i>
Biograficzne	2	—	3	—	5,9	2,0	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	4	6,0	9	4	110,0	47,8	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	6	203,5	27	11	155,3	21,0	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	2	25,3	1	1	31,5	13,4	<i>Natural history</i>
Regionalne	21	491,8	154	96	204,1	62,0	<i>Regional</i>
Techniki	8	41,5	37	11	134,8	69,2	<i>Technical</i>
Inne	14	342,6	106	39	258,0	70,5	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** W kraju. **c** Krajowe i z zagranicy. **d** Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. **b** In the country. **c** Domestic and foreign. **d** Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (147). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	23	28	33	36	22	14	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	270	291	384	443	317	126	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy ...	19	26	27	51	20	31	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	325	332	400	462	323	139	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	184,9	216,0	282,0	403,8	284,0	119,7	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In the country.

TABL. 4 (148). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls ^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts ^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous.</i>	SPECIFICATION
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE					THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
2000	24	8712	4670	1231,9	
2005	24	9995	4849	1281,7	
2008	20	8800	6656	1526,2	
2009	20	8700	6708	1659,9	
Teatry	10	3921	3001	603,9	<i>Theatres</i>
dramatyczne	7	3297	2104	460,8	<i>dramatic</i>
lalkowe	3	624	897	143,2	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	4	2146	835	297,2	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	3	1475	987	264,5	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne	2	1008	1760	232,4	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły Pieśni i Tańca	1	150	125	261,8	<i>Song and dance ensembles</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE					ENTERTAINMENT ENTERPRISES
2000	3	—	2045	576,8	
2005	3	—	1943	457,5	
2008	6	—	969	506,9	
2009	7	—	903	504,6	

a Stan w dniu 31 XII. **b** Według siedziby.

a As of 31 XII. **b** According to the seat.

TABL. 5 (149). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY
CENTRES IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
Instytucje	387	248	139	<i>Institutions</i>
domy kultury	106	83	23	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	133	58	75	<i>cultural centres</i>
kluby	69	69	—	<i>clubs</i>
światlice	79	38	41	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	534	388	146	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	22284	17629	4655	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3692,3	3047,2	645,1	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	791	575	216	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	14399	11438	2961	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	2099	1636	463	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	38253	29039	9214	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	1444	1256	188	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	31320	25724	5596	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 6 (150). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	70	61	56	52	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	68	58	54	50	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne					<i>Screens in fixed cinemas</i>
(stan w dniu 31 XII)	84	130	167	170	<i>(as of 31 XII)</i>
w tym miasta	82	127	165	168	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni					<i>Seats in fixed cinemas</i>
(stan w dniu 31 XII) w tys.	26,4	32,9	37,6	37,3	<i>(as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	26,1	32,6	37,2	36,9	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	64,1	134,8	247,8	299,4	<i>in thousands</i>
w tym miasta	63,9	134,7	247,1	299,3	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	915	2210	4425	5757	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	2292,9	3120,5	5087,3	5716,2	<i>in thousands</i>
w tym miasta	2286,5	3117,0	5070,4	5714,3	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	32756	51155	90845	109926	<i>per cinema</i>
na 1 seans	36	23	21	19	<i>per screening</i>

TABL. 7 (151). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZE- GÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICA- TION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	1272,5	1196,8	1056,4	1015,9	267	255	227	219	<i>Radio subscribers</i>
miasta	1067,3	995,7	887,6	857,5	283	270	244	237	<i>urban areas</i>
wieś	205,2	201,1	168,8	158,5	207	201	167	156	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	1236,2	1164,0	1026,4	986,4	260	248	221	213	<i>Television subscribers</i>
miasta	1036,5	967,7	861,6	831,8	275	263	237	230	<i>urban areas</i>
wieś	199,7	196,2	164,8	154,6	202	196	163	152	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

TABL. 8 (152). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	518	441	423	473	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	111	112	117	146	Hotels
Motele	6	3	3	4	Motels
Pensjonaty	29	9	6	7	Boarding houses
Domy wycieczkowe	10	5	4	3	Excursion hostels
Schroniska	17	9	9	11	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	24	22	24	24	Youth hostels ^a
Kempingi	3	7	7	6	Camping sites
Pola biwakowe	12	3	13	12	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	109	66	44	47	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	5	2	1	1	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	44	41	37	37	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	4	1	–	1	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	35	9	7	7	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	109	152	151	167	Other facilities ^b
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	42186	35341	35528	39266	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	34887	31926	32449	35401	of which open all year
Hotele	11733	12085	12982	15364	Hotels
Motele	212	72	67	127	Motels
Pensjonaty	1141	384	401	391	Boarding houses
Domy wycieczkowe	558	189	172	139	Excursion hostels
Schroniska	697	356	364	482	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	1273	1314	1345	1382	Youth hostels ^a
Kempingi	1581	1238	1380	1048	Camping sites
Pola biwakowe	1525	489	649	527	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	11612	4795	3209	4117	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	415	96	47	45	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	3352	3846	3388	3316	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	150	21	–	19	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	1680	432	390	333	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	6257	10024	11134	11976	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

TABL. 8 (152). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1291183	1530951	1647814	1693286	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	164742	263149	259506	236482	of which foreign tourists
Hotele	598699	744420	877293	911498	Hotels
Motele	18732	6926	6016	10877	Motels
Pensjonaty	28367	12959	12626	12385	Boarding houses
Domy wycieczkowe	11059	2693	3844	3250	Excursion hostels
Schroniska	22194	12130	13379	16257	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	36052	39414	47021	51313	Youth hostels ^a
Kempingi	14212	11416	14632	16419	Camping sites
Pola biwakowe	9845	2875	1992	3304	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	205109	134353	97617	102844	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	1801	1058	738	864	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	97972	150809	121021	131839	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1038	302	333	402	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	11026	3610	4471	5429	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	235077	407986	446831	426605	Other facilities ^b
Udzielone noclegi	3308689	3811710	4333866	4437815	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	426408	629051	665492	601100	of which foreign tourists
Hotele	1286790	1394657	1632897	1668469	Hotels
Motele	26108	13159	10266	15145	Motels
Pensjonaty	93159	32474	38141	38243	Boarding houses
Domy wycieczkowe	33023	10455	11349	9174	Excursion hostels
Schroniska	38956	23663	22998	28151	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	90321	91091	113920	119547	Youth hostels ^a
Kempingi	51768	25141	42584	42879	Camping sites
Pola biwakowe	27045	3932	9073	7521	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	717534	482212	359110	364527	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	16643	6617	4404	4759	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	351940	500264	327680	349647	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3882	1876	2056	2470	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	61056	15117	16793	18859	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	510464	1211052	1742595	1768424	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

TABL. 9 (153). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
*CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS*
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee shops</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	<i>SPECIFICATION</i>
O G Ó Ł E M					TOTAL
2000	172	220	161	67	
2005	169	194	89	45	
2008	184	182	87	56	
2009	219	203	103	52	
Hotele	141	106	9	13	<i>Hotels</i>
Motele	2	1	–	2	<i>Motels</i>
Pensjonaty	3	3	4	–	<i>Boarding houses</i>
Domy wycieczkowe	3	–	–	–	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a	2	2	4	8	<i>Shelters ^a</i>
Kempingi	–	2	–	–	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe	–	–	–	–	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	2	19	26	3	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	12	21	22	4	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły domków turystycznych ...	–	2	–	1	<i>Public tourist cottages</i>
Pozostałe obiekty	54	47	38	21	<i>Other facilities</i>

^a Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including youth hostels and school youth hostels.

TABL. 10 (154). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
*FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	164742	263149	259506	236482	Tourists accommodated
Hotele	126748	207816	212746	195924	Hotels
Motele	3829	661	488	582	Motels
Pensjonaty	1404	238	542	159	Boarding houses
Domy wycieczkowe	505	165	224	157	Excursion hostels
Schroniska	41	96	68	124	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	552	1566	1666	1535	Youth hostels ^a
Kempingi	2256	5095	3910	3759	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	3532	4775	2935	2474	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5156	8897	5505	4168	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	59	–	–	–	Creative arts centres
Zespół domków turystycznych	930	30	66	–	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	19725	33810	31356	27600	Other facilities ^b
Udzielone noclegi	426408	629051	665492	601100	Nights spent (overnight stay)
Hotele	293303	457276	468154	412698	Hotels
Motele	6839	1138	1102	924	Motels
Pensjonaty	5108	880	3166	504	Boarding houses
Domy wycieczkowe	1463	406	715	638	Excursion hostels
Schroniska	43	121	71	1037	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	2339	3587	5405	4148	Youth hostels ^a
Kempingi	5337	7664	6658	5870	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	17277	23596	11984	9813	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	24872	45212	24185	16485	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	95	–	–	–	Creative arts centres
Zespół domków turystycznych	1728	107	450	–	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty ^b	67999	89064	143602	148983	Other facilities ^b

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Including school youth hostels. ^b Including weekend and holiday accommodation establishments, which were presented separately till 2008.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i przemysłowe (dawniej stosowane) oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst z 2008 r. Dz. U. Nr 159, poz. 993),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

1. Research and development activity (research and experimental development work – R&D) is a systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, industrial research (formerly applied research) and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units – state units working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws from 2008 No. 159, item 993),
 - c) others – private units classified to the PKD division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other auxiliary units);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – among others hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. **Nakłady na działalność badawczo-rozwojową** obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe (dawniej stosowane) i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady bieżące od 2003 r. podaje się bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; koszty te ujmowane są w nakładach inwestycyjnych na działalność badawczą i rozwojową.

4. **Działalność innowacyjna w przemyśle** polega na opracowaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów i usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i zmodernizowanych produktów.

6. **Środki automatyzacji procesów produkcyjnych** są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

2. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly in this activity and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual employment in research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on research and development activities.

3. **Expenditures on research and development activity** include current expenditures borne on basic research and industrial research (formerly applied research) and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

From 2003, **current expenditures** do not comprise expenditure on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects, not included in fixed assets and treated as current assets; expenditure on the a.m. equipment is included in the capital expenditures on R&D.

4. **Innovation activity in industry** consists in launching the production of technologically new or improved products (goods and services), and implementing techno-logically new processes (which products and processes are technologically novel at least for the enterprise). It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. **Expenditures on innovation** include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how, on the acquisition of know-ledge from external sources (patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (machinery and technical instruments and equipment and land and buildings), other preparations for the implementation of innovations on an industrial scale, training directly linked to technological innovations and marketing for technologically new and improved products.

6. **Means for automating production processes** include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

9. Internet – ogólnosiwiatowa sieć komputerowa, będąca zbiorem milionów sieci lokalnych i pojedynczych komputerów z całego świata, oparta na protokole komunikacyjnym TCP/IP. W ramach sieci Internet dostępne są usługi takie jak: WWW, poczta elektroniczna, FTP (ang. *File Transfer Protocol*).

10. Intranet – wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biuro, zakłady, filie). W skład Intranetu wchodzi wszystkie sieci LAN danego przedsiębiorstwa.

11. Extranet – zamknięta sieć oparta na protokołach internetowych przeznaczona do bezpiecznej wymiany informacji z dostawcami, odbiorcami, klientami i innymi partnerami biznesowymi.

12 LAN (ang. *Local Area Network*) – lokalna sieć komputerowa – rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niewielkim obszarze; najczęściej największe odległości nie przekraczają kilkuset metrów, a sieć poprowadzona jest w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Każdy komputer musi być wyposażony w kartę sieciową, aby go przyłączyć do sieci. Sieć może być przewodowa i bezprzewodowa.

13. Strona internetowa (WWW) – zbiór dokumentów (zawierających zwykle oprócz tekstu także grafikę, animację itp.) w Internecie dotyczący określonej tematyki, obejmujący dokument początkowy, zwany stroną główną, i zazwyczaj powiązane z nim dalsze dokumenty – kolejne strony i odsyłacze (hiperłącza) do innych stron. Strony internetowe są zapisane w języku HTML, odczytywanym przez programy zwane przeglądarkami internetowymi, np. Netscape Navigator, Internet Explorer lub inne, coraz bardziej popularne, jak: Mozilla, Opera lub Phoenix.

7. A patentable invention – any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection – any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

9. The Internet – worldwide computer network, being a set of millions of local networks and single computers all around the world based on transfer communication protocol TCP/IP. Within the Internet network the following services are available: WWW, electronic mail, File Transfer Protocol.

10. The Intranet – internal, isolated network of the enterprise based on solutions applied in the Internet, that is the same standards, protocols and programs, encompassing all units of the enterprise (office, plants, branches). All Local Area Networks of each enterprise are included in the Intranet.

11. The Extranet – closed network based on internet protocols, designated for safe exchange of information with suppliers, recipients, clients and other business partners.

12. LAN (*Local Area Network*) – a kind of network located on a relatively small area; the farthest distance does not exceed a few hundred metres and the network is conducted on the territory of one building or a group of buildings. LAN may consist of from two to several hundreds of computers. Each computer must be equipped with network card in order to connect it with the network. The network can be wirebased or wireless.

13. Website (WWW) – a set of documents (containing usually not only the text but also graphics, animation etc.) in the Internet concerning specific subject comprising the initial document (so called main page) and connected with it further documents – next pages and hyperconnections to other pages. Web pages are written in HyperText Markup Language, read by programs called Internet browsers e.g. Netscape, Navigator, Internet Explorer or others, more and more popular Mozilla, Opera or Phoenix.

TABL. 1 (155). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a personnel ^a						
					ogółem total				pra- cowni- cy nauko- wo-ba- daw- czy research- ers	techni- cy i pra- cowni- cy równo- rzędni techni- cians and equi- valent staff	pozo- stały perso- nel other sup- por- ting staff
OGÓŁEM TOTAL	108	132	130	171	6630,5	7071,8	7145,1	6940,0	5834,4	705,3	400,3
w tym: of which:											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units	39	33	30	32	2755,5	1897,9	1882,8	1873,6	1321,4	352,0	200,2
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences	6	6	5	5	316,3	198,5	183,8	189,2	136,4	34,0	18,8
Jednostki badawczo- -rozwojowe Branch research- -development units	29	24	19	17	2353,6	1665,3	1579,8	1467,5	1087,6	273,1	106,8
instytuty naukowo- -badawcze research institutes	14	12	9	12	1513,3	1068,9	875,9	1187,0	927,0	203,3	56,7
ośrodki badawczo- -rozwojowe research-development centres	15	12	10	5	840,3	596,4	703,9	280,5	160,6	69,8	50,1
Inne Others	4	3	6	10	85,6	34,1	119,2	216,9	97,4	44,9	74,6
Szkoły wyższe Higher education institutions	10	17	22	24	3042,2	4583,3	4509,8	3913,9	3660,7	178,8	74,4

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (156). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
**EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- tym other
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
O G Ó Ł E M 2008	11152	723	1032	4573	3386	1438	
T O T A L 2009	11199	744	1083	4375	3587	1410	
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe 2008	2263	59	54	393	1109	648	
Scientific and research- -development units 2009	2247	63	53	418	1130	583	
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences	230	25	20	77	76	32	
Jednostki badawczo-rozwojowe Branch research-development units	1703	38	32	328	916	389	
instytuty naukowo-badawcze research institutes	1411	33	28	303	752	295	
ośrodki badawczo-rozwojowe research-development centres	292	5	4	25	164	94	
Inne Others	314	—	1	13	138	162	
Szkoły wyższe 2008	7875	664	977	4153	1585	496	
Higher education institutions 2009	7238	676	1030	3917	1217	398	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (157). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009					SPECIFICATION
	ogółem grand total				nakłady expenditures				
					bieżące ^b current ^b		inwestycyjne na środki trwałe capital on fixed assets		
							razem total	w tym osobowe of which labour costs	
	w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM	389,6	438,5	609,2	956,5	777,1	278,0	179,4	117,6	TOTAL
w tym: Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	188,8	207,5	274,4	311,8	245,4	109,9	66,4	44,7	of which: Scientific and research-development units
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	21,7	19,4	30,1	#	#	12,2	4,2	2,5	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe	161,7	185,4	233,5	237,6	177,1	88,6	60,5	41,2	Branch research-development units
instytuty naukowo-badawcze	99,9	130,3	143,4	#	152,7	80,1	#	#	research institutes
ośrodki badawczo-rozwojowe	61,8	55,1	90,1	#	24,4	8,4	#	#	research-development centres
Inne	5,4	2,7	10,8	#	#	9,1	1,7	1,0	Others
Szkoły wyższe	110,4	167,0	200,8	218,0	159,8	80,0	58,1	35,1	Higher education institutions

a Bez amortyzacji środków trwałych. **b** Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3.

a Excluding depreciation of fixed assets. **b** See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 4 (158). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
*CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION	
		podsta- wowe <i>basic</i>	prze- mysłowe (dawniej stosowa- ne ^b) <i>industrial (formerly applied^b)</i>			
		w mln zł	in mln zł			
O G Ó Ł E M	2000	339,5	90,3	98,4	150,8	T O T A L
	2005	351,0	80,1	87,8	183,1	
	2008	475,0	111,2	107,5	256,3	
	2009	777,1	123,1	122,9	531,1	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe		245,4	23,4	76,0	146,1	Scientific and research- -development units
w tym:						<i>of which:</i>
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk		27,3	10,0	#	#	<i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
Jednostki badawczo-rozwojowe		177,1	9,9	65,1	102,1	<i>Branch research-development units</i>
Szkoły wyższe		159,8	86,9	#	#	Higher education institutions

a Patrz notki *a*, *b* do Tabl. 3. **b** Zgodnie z ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 115, poz. 795).

a See footnotes *a*, *b* to Table 3. **b** According to the Law dated 15 June 2007 on the amendment of the Law on Rules of Financing of Science (Journal of Laws No. 115, item 795).

TABL. 5 (159). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
**DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH
AND DEVELOPMENT ACTIVITY**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	73,5	84,2	77,0	77,0	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	77,7	85,2	76,1	76,0	Scientific and research- -development units
w tym:					of which:
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	70,8	89,1	78,0	83,7	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe	79,0	84,4	75,6	74,1	Branch research-development units
Szkoły wyższe	67,6	80,8	79,8	81,7	Higher education institutions

TABL. 6 (160). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of knowledge from external sources	inwestycyjne capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	na zakup oprogramowania on software	
				na budynki i budowle oraz grunty on buildings, structures and land					
					razem total				w tym z importu of which import
	w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM 2000	1551,4	259,0	29,3	216,7	986,7	243,0	2,9	16,3	21,3
TOTAL 2005	2542,3	179,5	25,6	471,1	1780,2	1001,2	4,6	11,7	57,8
..... 2008	4224,8	663,3	33,2	752,4	2645,7	956,6	13,4	24,0	57,9
..... 2009	3314,7	677,1	10,2	414,5	2101,2	1192,1	4,7	31,8	47,4
sektor publiczny public sector	456,1	117,8	0,8	28,8	292,4	68,6	1,5	2,9	5,7
sektor prywatny private sector	2858,6	559,3	9,4	385,7	1808,9	1123,6	3,3	28,9	41,7
w tym of which:									
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2525,6	574,5	9,9	269,5	1583,1	1115,4	3,5	31,7	27,7
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	82,3	1,2	4,0	16,8	57,0	33,2	0,1	0,5	0,7
Produkcja napojów Manufacture of beverages	49,3	0,2	–	16,1	27,7	8,8	0,0	3,8	1,5
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	1,1	–	–	–	1,0	0,4	–	–	0,1
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^a Manufacture of leather and related products	3,9	0,1	–	0,3	3,1	2,6	–	0,2	0,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	18,2	–	–	2,9	13,8	6,3	0,0	0,0	0,1
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	45,4	15,9	0,2	10,5	16,8	3,4	0,1	0,4	1,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 6 (160). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (cd.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na dzia- łalność badaw- czą i rozwo- jową on re- search and de- velop- ment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrz- nych on the acqui- sition of know- ledge from exter- nal sources	inwestycyjne capital		na szko- lenie perso- nelu zwią- zane z dzia- łal- nością inowa- cyjną on staff training con- nected with innova- tion activity	na mar- keting doty- czący nowych lub istotnie ulep- szo- nych produk- tów on the marke- ting for new or signifi- cantly impro- ved pro- ducts	na zakup opro- gra- mowa- nia on soft- ware	
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on buil- dings, structu- res and land					
					razem total				w tym z importu of which import
w mln zł in mln zł									
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)									
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	127,0	25,2	0,2	11,5	86,9	52,6	0,1	0,1	1,5
Produkcja wyrobów z pozosta- łych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non- metallic mineral products	21,2	8,7	0,1	0,8	9,2	6,6	0,0	0,7	1,7
Produkcja metali Manufacture of basic metals	198,9	19,6	0,0	15,1	151,8	107,1	0,4	0,2	9,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal roducts ^Δ	238,8	8,3	3,7	63,2	159,7	121,0	0,1	0,8	2,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, elec- tronic and optical products	8,1	1,8	0,3	1,0	2,2	–	0,0	0,2	0,4
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	98,2	27,0	0,5	19,3	23,0	4,3	0,6	20,2	1,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	87,8	16,9	0,3	16,9	41,0	14,5	0,4	1,5	2,8
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ ... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	1423,4	419,9	0,2	67,6	933,2	737,4	1,2	0,0	0,8

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 6 (160). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na dzia- łość badaw- czą i rozwo- jową on re- search and deve- lop- ment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnę- trzych on the acqui- sition of know- ledge from ex- ter- nal sources	inwestycyjne capital		na szko- lenie perso- nelu zwią- zane z dzia- łal- nością inowa- cyjną on staff training con- nected with innova- tion activity	na mar- keting doty- czący nowych lub istotnie ulep- szo- nych produk- tów on the marke- ting for new or signifi- cantly impro- ved pro- ducts	na zakup opro- gra- mowa- nia on soft- ware	
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on buil- dings, structu- res and land					
					razem total				w tym z importu of which import
w mln zł in mln zł									
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)									
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	30,5	9,1	–	10,7	10,5	3,4	0,0	0,1	0,1
Produkcja mebli Manufacture of furniture	4,5	–	0,0	2,0	2,4	0,6	0,0	–	0,0
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	14,2	6,5	0,0	–	3,9	1,5	0,0	1,7	2,2
Naprawa, konserwacja i insta- lowanie maszyn i urządzeń ... Repair and installation of machinery and equipment	38,0	13,6	0,2	2,9	18,0	11,7	0,2	1,0	1,5
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ⁴..... Water supply; sewerage waste management and remediation activities	141,0	93,3	0,2	14,4	31,6	6,6	0,1	0,0	0,7
w tym: of which:									
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ⁴ Waste collection, treatment and disposal activities, materials recovery	31,5	6,7	0,0	1,7	23,0	–	0,0	0,0	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 7 (161). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE ^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
		automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
		w szt. in units					
OGÓŁEM	2000	726	462	245	397	255	2746
TOTAL	2005	1404	1211	922	1315	933	4996
	2008	2146	1557	1120	2049	1622	6593
	2009 ^c	1974	1702	1280	2582	1893	6178
sektor publiczny		113	159	84	5	4	919
public sector							
sektor prywatny		1862	1543	1196	2577	1889	5259
private sector							
Górnictwo i wydobywanie		7	10	4	–	–	274
Mining and quarrying							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)		7	10	4	–	–	271
Mining of coal and lignite							
Pozostałe górnictwo i wydobywanie Other mining and quarrying		–	–	–	–	–	3
Przetwórstwo przemysłowe ^c		1893	1567	1257	2580	1893	5144
Manufacturing ^c							
Produkcja artykułów spożywczych		272	83	2	3	3	114
Manufacture of food products							
Produkcja napojów		80	59	–	–	–	99
Manufacture of beverages							
Produkcja wyrobów tekstylnych		115	18	4	–	–	148
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży		–	9	–	–	–	2
Manufacture of wearing apparel							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products		2	–	–	2	2	10
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		12	17	7	3	1	11
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		13	17	–	–	–	8
Manufacture of paper and paper products							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi. ^c Ze względu na zastosowane uogólnienia sumy składników mogą się różnić od wielkości „ogółem”.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes. ^c Due to applied generalizations sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

TABL. 7 (161). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
Przetwórstwo przemysłowe ^c(cd.) Manufacture ^c(cont.)						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	12	18	—	—	—	2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products</i>	5	22	—	—	—	49
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	80	60	—	3	3	18
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	331	178	48	131	80	144
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	54	105	6	51	35	628
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	102	259	64	79	62	956
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^d</i>	157	156	401	145	119	517
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	8	4	16	12	5	58
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	102	130	72	67	32	317
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	188	59	142	270	5	191
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	327	344	374	1790	1529	1661
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	1	2	11	4	2	54

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi. **c** Ze względu na zastosowane uogólnienia sumy składników mogą się różnić od wielkości „ogółem”.

a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes. **c** Due to applied generalizations sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

TABL. 7 (161). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Com- puters ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
Przetwórstwo przemysłowe ^c(dok.) Manufacture ^c (cont.)						
Produkcja mebli Manufacture of furniture	4	12	24	2	2	6
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	19	11	48	7	6	37
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Rapair and installation of machinery and equipment	7	4	36	9	6	115
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas and air conditioning supply	39	89	5	—	—	684
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^d Water supply; sewerage waste management and remediation activities	36	36	14	2	—	76
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	28	24	—	—	—	67
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków Sewerage	3	8	—	—	—	7
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^d Waste collection, treatment and disposal activities, materials recovery	5	4	14	2	—	2

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi. **c** Ze względu na zastosowane uogólnienia sumy składników mogą się różnić od wielkości „ogółem”.

a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes. **c** Due to applied generalizations sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

TABL. 8 (162). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover^b</i>					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
O G Ó Ł E M 2008 ^c	12,9	5,9	7,0	7,2	2,5	4,7
T O T A L 2009 ^d	7,7	4,4	3,3	3,9	2,1	1,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	3,1	2,1	1,1	0,3	0,2	0,1
sektor prywatny <i>private sector</i>	9,0	5,1	4,0	4,9	2,6	2,3
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	1,5	0,2	1,3	0,0	–	0,0
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) <i>Mining of coal and lignite</i>	1,5	0,2	1,4	0,0	–	0,0
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	9,6	5,6	3,9	5,0	2,7	2,3
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	3,1	1,4	1,7	0,6	0,2	0,5
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	5,1	–	5,1	0,1	–	0,1
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	13,1	2,8	10,2	4,8	0,4	4,4
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1,3	–	1,3	0,4	–	0,4
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Processing of leather and related products</i>	6,3	6,3	–	3,6	3,6	–
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	2,5	2,4	0,1	–	–	–

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. **c** Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008. **d** Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2007-2009.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** From sales of products, goods and materials. **c** Concerns goods and products introduced into the market during 2006-2008. **d** Concerns goods and products introduced into the market during 2007-2009.

TABL. 8 (162). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (cd.)**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover ^b					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ... Manufacture of products and paper products	9,5	3,5	6,1	2,0	1,9	0,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	0,2	–	0,2	–	–	–
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^a Manufacture of coke, refined petroleum products	0,1	0,1	–	0,0	0,0	–
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	13,2	4,9	8,3	3,8	2,1	1,7
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	5,2	2,3	3,0	1,7	0,3	1,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	3,5	1,0	2,5	0,2	0,1	0,1
Produkcja metali Manufacture of basic metals	5,4	2,3	3,1	1,7	0,4	1,3
Produkcja wyrobów z metali ^a Manufacture of metal products ^a	8,0	5,6	2,3	2,5	1,1	1,4
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	7,8	6,4	1,4	0,9	0,8	0,1
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	10,1	3,3	6,8	3,0	1,4	1,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^a Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	10,2	9,1	1,2	5,7	5,2	0,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b From sales of products, goods and materials.

TABL. 8 (162). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (dok.)**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział przychodów ze sprzedaży netto produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem ^b w % Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover ^b					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	14,0	8,6	5,3	10,2	5,5	4,7
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	25,0	24,4	0,6	0,6	0,0	0,5
Manufacture of other transport equipment						
Produkcja mebli	6,0	3,7	2,2	0,4	0,4	0,0
Manufacture of furniture						
Pozostała produkcja wyrobów	13,2	12,7	0,5	6,4	6,2	0,2
Other manufacturing						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	9,1	7,2	1,9	1,5	1,0	0,5
Repair and installation of machinery and equipment						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	0,9	0,7	0,3	–	–	–
Electricity, gas and air conditioning supply						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	3,5	0,0	3,4	1,0	–	1,0
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ...	4,3	–	4,3	–	–	–
Water collection, treatment and supply						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	3,3	0,1	3,3	1,9	–	1,9
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b From sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (163). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products					
		ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
			nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
w mln zł in mln zł							
OGÓŁEM	2008 ^b	20724,9	9450,2	11274,6	11619,6	4016,9	7602,7
TOTAL	2009 ^c	11735,9	6689,2	5046,7	5912,6	3132,2	2780,4
sektor publiczny		1081,1	711,5	369,6	99,6	72,8	26,8
public sector							
sektor prywatny		10654,8	5977,7	4677,1	5813,0	3059,4	2753,6
private sector							
w tym:							
of which:							
Przetwórstwo przemysłowe		11181,1	6574,3	4606,8	5868,0	3132,2	2735,7
Manufacturing							
w tym:							
of which:							
Produkcja artykułów spożywczych		220,9	97,7	123,1	45,1	13,0	32,1
Manufacture of food products							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ..		42,8	15,6	27,2	8,9	8,5	0,4
Manufacture of products and paper products							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		322,1	120,5	201,6	93,7	51,6	42,2
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		308,7	134,3	174,4	97,4	18,1	79,3
Manufacture of rubber and plastic products							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		166,7	48,1	118,5	9,6	4,8	4,9
Manufacture of other non-metallic mineral products							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		774,1	548,4	225,7	241,8	106,3	135,4
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych		34,0	28,0	6,0	3,7	3,3	0,4
Manufacture of computer, electronic and optical products							
Produkcja urządzeń elektrycznych		487,0	159,3	327,8	142,4	65,3	77,1
Manufacture of electrical equipment							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. ^b Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008. ^c Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2007-2009.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2008 and 2009 were generalized applying adequate mathematical methods. ^b Concerns products introduced into the market in years 2006-2008. ^c Concerns products introduced into the market in years 2007-2009.

TABL. 9 (163). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products					
	ogółem total	z tego of which		z liczby ogółem – eksport of total number – export	z tego of which	
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsię- biorstwa new or significantly improved only for the enterprise
	w mln zł			in mln zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja maszyn i urządzeń ^a Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	539,8	478,8	61,1	298,2	275,4	22,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^a Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	6254,3	3868,0	2386,3	4561,1	2462,8	2098,3
Produkcja mebli..... Manufacture of furniture	28,9	18,2	10,8	1,8	1,7	0,1
Pozostała produkcja wyrobów..... Other manufacturing	55,9	53,6	2,2	27,1	26,2	1,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... Repair and installation of machinery and equipment	188,2	148,8	39,4	30,2	20,5	9,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja⁴ Water supply; sewerage waste management and remediation activities	140,4	1,3	139,1	42,2	–	42,2

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2008 i 2009 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 10 (164). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	443	351	383	374	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	179	186	240	274	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	–	114	114	130	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	–	149	113	73	<i>rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 11 (165). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Komputery	94,8	94,1	<i>Computers</i>
Sieć lokalna LAN ogółem:	59,5	59,7	<i>Local area network (LAN):</i>
w tym:			<i>of which:</i>
bezprzewodowa	24,0	27,2	<i>wireless</i>
Intranet	26,0	30,3	<i>Intranet</i>
Extranet	7,6	9,2	<i>Extranet</i>
Bezpłatne systemy operacyjne, jak np. Linux	20,3	16,8	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa ...	10,2	9,6	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	20,2	19,7	<i>Customer Relationship Management system</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a *Data concern enterprises with more than 9 persons employed.*

TABL. 12 (166). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu

ENTERPRISES ^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Dostęp do Internetu	92,2	91,3	<i>Internet access</i>
Połączenie z Internetem przez:			<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	61,5	63,0	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN	39,4	37,9	<i>analogue modem (connection over plain telephone line)</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	24,2	27,9	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
Własna strona internetowa	58,4	60,2	<i>Own website</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via supply traction – PLC).

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 I 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzonych przez sieć stałych ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego (do 31 XII 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information on **retail prices** is obtained from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by the population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

Quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions are the sources of information on retail prices of goods and services.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices, excluding annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceeding the one under the survey.

2. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

3. Since 1 I 2005 price quotations of chosen products conducted by a network of regular interviewers of the Central Statistical Office constitute the source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers in market-places** (till 31 XII 2004 information on marketplace prices was obtained from agricultural correspondents). Average annual prices have been computed as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (167). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	109,6	101,7	103,9	103,9	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Żywność i napoje bezalkoholowe	108,7	101,7	104,7	103,7	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,8	102,5	106,2	109,0	<i>Alcoholic beverages, tobacco</i>
Odzież i obuwie	106,2	92,9	94,9	91,7	<i>Clothing and footwear</i>
Mieszkanie	110,3	102,2	107,6	108,5	<i>Dwelling</i>
Zdrowie	111,5	103,0	103,5	102,1	<i>Health</i>
Transport	119,2	106,1	102,7	97,9	<i>Transport</i>
Rekreacja i kultura	108,2	100,3	99,6	101,5	<i>Recreation and culture</i>
Edukacja	111,1	103,9	102,3	102,9	<i>Education</i>

TABL. 2 (168). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,18	2,48	3,49	3,97	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,39	1,57	1,89	2,17	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Buteczka pszenna, mała – za 50 g	0,25	0,29	0,35	0,33	Wheat roll, small – per 50 g
Makaron jajeczny „Lubella” – za 400 g	3,13 ^a	3,91 ^a	3,20	3,26	Egg pasta „Lubella” – per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” – za 1 kg	1,64	1,57	2,08	2,00	Wheat flour "Poznańska" – per kg
Mięso wołowe z kością (roastbeef) – za 1 kg	9,79	16,86	17,62	19,72	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wołowe bez kości z udźca – za 1 kg	13,79	19,49	21,98	24,62	Beef meat, boneless gammon – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,46	13,55	14,32	15,14	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,67	5,66	6,23	6,84	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,28	19,72	20,65	21,69	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	10,79	11,86	11,75	13,20	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morskczuka mrożone – za 1 kg	13,43	12,07	13,70	16,01	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,08	10,96	12,49	13,25	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,94	8,16	8,37	9,03	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,12	2,34	2,68	2,56	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,30	1,35	1,49	1,57	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg ..	8,25	9,46	11,90	11,77	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,16	16,11	18,67	15,73	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,33	0,32	0,39	0,41	Hens' eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,71	2,99	3,56	3,37	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Margaryna (tłuszcz roślinny) do pieczenia ^a – za 250 g	1,19	1,21	2,07	2,04	Margarine (vegetable oil) for baking ^a – per 250 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,24	4,39	5,41	5,68	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,00	4,73	4,64	5,12	Oranges – per kg
Jabłka ^{b,c} – za 1 kg	2,83	2,23	3,29	2,28	Apples ^{bc} – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,30	1,21	1,47	1,40	Beetroots ^b – per kg

^a „Malma”. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^{c,d} W 2000 r.: ^c – droższe;

^a „Malma”. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^{c,d} In 2000: ^c – dessert; ^d – 50%.

TABL. 2 (168). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Marchew ^b – za 1 kg	1,45	1,56	1,84	2,11	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,77	0,79	0,94	0,99	Potatoes ^b – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,91	3,03	2,62	2,98	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	6,73	4,47	5,73	6,04	Natural coffee “Tchibo Family”, ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	1,97	2,12	2,69	2,97	Tea “Madras” – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^d – za 0,5 l	23,45	18,80	18,20	18,86	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^d – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,35	5,18	6,59	7,94	Cigarettes “Mars” – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowej ^e – za 1 kpl	442,78	431,86	493,71	489,20	Men’s suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	121,30	134,41	146,44	143,43	Men’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	114,24	123,57	143,13	148,14	Women’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,25	26,64	31,71	32,55	Resoling men’s shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,16	3,46	3,72	4,17	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^f – za 1 kW·h	0,28	0,42	0,47	0,56	Electricity for households (all-day tariff) ^f – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^g – za 1 m ³	0,90	1,49	2,26	2,44	Natural high-methanated net-gas for households ^g – per m ³
Ciepła woda – za 1 m ³	9,15	12,21	14,19	15,11	Hot water – per m ³
Opłata miesięczna za centralne ogrzewanie mieszkania – za 1 m ² p.u.	2,53	2,90	3,13	3,23	Monthly charge for heating of dwelling – per m ² of usable floor space
Węgiel kamienny – za 1 t	334,29	414,18	525,82	615,07	Hard coal – per t
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1994 ^h	1481 ^h	1218	1273	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1459	1323	1166	1195	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	366,97	289,99	275,74	291,32	Vacuum cleaner

a Do 2007 r. margaryna deserowa „Palma”. **b** Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. **c,d** W 2000 r.: **c** – droższe; **d** – 50%. **e** Do 2008 r. ubranie męskie 2-częściowe. **f** Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej, od 2009 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, składniki stały i zmienny stawki sieciowej, stawkę jakościową, stawkę przejściową oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. **g** Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. **h** W 2000 r. o poj. ok. 280 l., w 2005 r. o poj. ok. 320 l.

a Till 2007 “Palma” margarine. **b** Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. **c,d** In 2000: **c** – dessert; **d** – 50%. **f** Since 2001 including charge for electricity, system rate, fixed and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity, since 2009 including charge for electricity, fixed and variable elements of electricity network rate, quality element, transformation element and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity **g** Including charge for gas and transmission service (fixed and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. **h** In 2000 capacity about 280 l, in 2005 capacity about 320 l.

TABL. 2 (168). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Żelazko z nawilżaczem	146,56	166,88	187,38	195,68	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 0,4 kg	5,35 ^d	4,39 ^d	4,48	4,53	Washing powder – per 0,4 kg
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95 oktanowa ^a – za 1 l	3,12	3,99	4,28	4,11	Unleaded motor petrol, 95 octanes ^a – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,79	2,24	2,36	2,44	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,32	14,21	15,40	15,78	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	11,84	14,38	15,11	15,93	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	47,09	57,27	59,76	61,64	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	14,65	25,66	34,12	37,01	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	20,63	26,59	27,34	32,04	Cow's clinical examination

^a Do 2008 r. benzyna silnikowa „Euro-Super”.

^a Till 2008 “Euro Super” motor petrol.

TABL. 3 (169). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:
pszenicy	52,44	36,08	65,04	46,75	wheat
żyta	37,94	28,05	61,06	33,07	rye
jęczmienia	49,48	35,10	58,92	40,52	barley
owsa i mieszanek zbożowych	44,66	28,35	50,48	31,98	oats and mixed cereal
pszenżyta	46,43	29,15	51,20	37,63	triticale
Ziemniaki ^a – za 1 dt	43,73	40,06	43,17	50,04	Potatoes ^a – per dt
w tym jadalne ^a (bez wczesnych)	45,83	38,62	37,71	52,47	of which edible ^a (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	9,24	14,01	10,18	11,10	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	79,58	74,87	127,03	110,29	Industrial rape and agrimony – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	416,60	153,19	278,60	–	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	969,65	814,75	2320,55	–	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	2,91	3,85	4,16	4,45	cattle (excluding calves)
cielęta	5,24	6,87	5,27	5,66	calves
trzoda chlewna	3,72	3,87	3,91	4,37	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,73	0,89	1,04	0,91	Cows' milk – per l
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,24	0,19	0,18	0,31	Hens' eggs – per piece

a W 2008 i 2009 r. – łącznie z ziemniakami przeznaczonymi na frytki i chipsy.

a In 2008 and 2009 – including potatoes destined for fries and chips.

TABL. 4 (170). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemnioty – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	59,56	53,53	89,28	68,03	Cereal grain of: wheat
żyta	43,90	46,98	77,68	65,08	rye
jęczmienia	50,39	48,53	82,77	63,12	barley
owsa	46,68	45,48	78,27	61,72	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	48,84	55,75	67,58	86,73	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano łąkowe	22,94	30,00	38,06	38,59	Hay meadow
Słoma zbóż ozimych	14,64	23,00	30,05	29,73	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1507,68	2041,21	2666,67	.	Dairy cow
Jałówka 1 – roczna	944,30	1360,42	1587,50	.	One – year heifer
Prosię na chów	96,14	135,30	127,86	183,33	Piglet
Koń roboczy	2964,95	3233,33	3976,67	4002,78	Farm horse
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Krowy rzeźne	2,13	2,99	3,02	.	Cattle
Cielęta	4,74	7,22	8,21	9,44	Calves
Trzoda chlewna	3,57	3,81	4,02	.	Pigs

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne),
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz właściciele zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Powierzchnię według siedziby użytkownika gospodarstwa od 2005 r. prezentuje się bez gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią Eurostatu, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami; dane nie są porównywalne do lat poprzednich.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the PKD in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private agricultural farms),
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type are presented excluding non-farm land.

From 2005 area by the official residence of the land user has been presented excluding land of the Agricultural Property Agency.

According to Eurostat methodology from 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the Regulation of the Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with previous years.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również grunty nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp. oraz od 2007 r. – grunty rolne, które nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywego rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne na paszę, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na paszę, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na paszę.

Dane dotyczące warzyw i owoców od 2005 r. oraz ziemniaków od 2007 r. prezentowane są łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

Item “other land” includes non-farm land, i.e. building grounds, recreation areas, etc. and since 2007 – land which shall not be used for agricultural purposes.

6. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year),
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

7. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oil-bearing plants concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip, etc.) and maize for feeds.

Data on vegetables and fruit from 2005 and potatoes from 2007 have been presented including home garden crops.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

11. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczysto przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

11. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June.

12. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the farming year 2008/8 includes period from 1 VI 2008 to 30 VI 2009).

13. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (till 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land co-operatives held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urzędzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

***Land connected with silviculture** includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

***Felling sites** are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.*

***Blanks** are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.*

***Irregularly stocked open stands** are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.*

***Renewals** are understood as new tree stands forming in place of removed stands or stands being removed:*

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing,*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

***Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest areas).*

***Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.*

***3. The forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.*

***4. Data on removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.*

TABL. 1 (171). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	550,4	477,9	438,8	447,0	<i>Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	492,2	431,7	398,7	406,2	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	54,9	58,0	61,2	62,8	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	54,5	58,1	61,9	63,2	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	12,6	7,7	5,1	4,7	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	13,8	8,4	5,5	5,1	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	3,3	4,5	6,2	6,6	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	1,8	3,2	5,0	5,5	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	29,0	33,3	35,4	33,0	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	27,6	31,9	33,9	32,0	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	197	204	205	209	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	197	204	205	209	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	24,6	26,8	27,0	27,9	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	21,7	23,7	26,4	27,0	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	36,9	36,5	40,1	34,7	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	38,5	36,1	39,6	33,9	<i>of which private farms</i>

a Według granic administracyjnych. **b** Trzoda chlewna – stan w końcu lipca.

a By administrative borders. **b** Pigs – as of the end of July.

TABL. 1 (171). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	48,1	49,3	44,4	41,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	48,4	49,5	44,3	41,4	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlew- nej (stan w końcu lipca) w %	8,6	9,4	9,8	9,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	8,3	9,4	10,2	9,7	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	180,6	234,5	.	305,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	609,8	552,0	589,4	556,6	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	734,0	543,7	573,9	542,2	of which private farms
na 1 krowę	4260	4150	4288	4599	per 1 cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4246	4029	4135	4449	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt ^d	9,7	11,5	14,1	13,9	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ... ^d	10,5	12,2	14,8	14,7	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładni- kowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	73,4	101,5	117,3	105,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^e in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ...	68,6	94,1	110,5	102,1	of which private farms

^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.
^d Stan w dniu 31 XII. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/2005, 2007/2008, 2008/2009.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8; dla trzody chlewnej – 0,15; dla owiec – 0,08; dla koni – 1,0.

^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d As of 31XII.
^e Concerns respectively the 1999/2000, 2004/2005, 2007/2008 and 2008/2009 farming years.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8; for pigs – 0,15; for sheep – 0,08; for horses – 1,0.

TABL. 2 (172). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
		w ha in ha				
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna	2000	1229404	522267	707137	609826	Total area
	2005	1233064	527084	705980	506651	
	2008	1233351	524484	708867	466851	
	2009	1233308	523395	709913	469516	
Użytki rolne	2000	550411	25873	524538	492161	Agricultural land
	2005	477932	18882	459050	431714	
	2008	438849	17295	421555	398674	
	2009	446992	17334	429658	406162	
w tym:						of which:
grunty orne	2000	412828	17656	395172	366658	arable land
	2005	361598	12476	349122	324640	
	2008	321031	10568	310463	290387	
	2009	327424	10526	316898	296346	
łąki	2000	91350	6351	84999	82753	meadows
	2005	96861	4947	91914	90000	
	2008	80693	3986	76707	75460	
	2009	85590	4211	81379	80057	
pastwiska	2000	36358	1788	34570	33298	pastures
	2005	16429	1455	14974	14234	
	2008	15261	1303	13958	13311	
	2009	14786	1335	13451	12709	
Lasy ^b	2000	395289	321275	74014	61987	Forests ^b
	2005	398065	333026	65040	35674	
	2008	401631	328852	72779	32146	
	2009	401076	327561	73514	32287	
Pozostałe grunty ^c	2000	283704	175119	108585	55678	Other land ^c
	2005	357067	175177	181890	39263	
	2008	392871	178338	214533	36031	
	2009	385241	178500	206741	31067	

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Including land connected with silviculture. ^c Under buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (172). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY SECTORS (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
		w ha <i>in ha</i>				
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER						
Powierzchnia ogólna	2000	1228785	522908	705877	608208	Total area
	2005	1243211	513602	729609	528896	
	2008	1241749	510054	731695	487724	
	2009	1241941	509402	732539	490489	
Użytki rolne	2000	550786	26611	524175	491078	Agricultural land
	2005	485934	6474	479459	451012	
	2008	445802	4433	441369	416781	
	2009	454479	4805	449674	424589	
w tym:						of which:
grunty orne	2000	413193	18291	394902	365928	arable land
	2005	369620	3890	365730	340399	
	2008	327652	2053	325599	304478	
	2009	334587	2287	332300	310747	
łąki	2000	91185	6428	84757	82413	meadows
	2005	96532	1695	94837	92834	
	2008	79737	569	79168	77865	
	2009	84722	825	83897	82607	
pastwiska	2000	36275	1815	34460	33193	pastures
	2005	16258	885	15372	14626	
	2008	14658	360	14298	13687	
	2009	14199	418	13781	13064	
Lasy ^b	2000	394532	321289	73243	61574	Forests ^b
	2005	399477	332616	66861	37461	
	2008	402809	328383	74426	33775	
	2009	402249	327083	75165	33915	
Pozostałe grunty ^c	2000	283467	175008	108459	55556	Other land ^c
	2005	357800	174511	183289	40422	
	2008	393138	177238	215901	37168	
	2009	385213	177514	207699	31985	

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Including land connected with silviculture. ^c Under buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (173). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	102,6	99,4	119,6	125,6	106,2	100,3	122,0	114,3	Gross output
roślinna	99,1	99,9	132,5	133,2	104,6	100,1	133,9	129,3	crop
zwierzęca	108,1	98,8	109,8	118,6	108,7	100,5	112,4	99,9	animal
Produkcja końcowa	107,6	99,3	120,0	122,8	113,0	100,3	122,4	107,7	Final output
roślinna	105,9	99,0	141,4	130,4	115,8	98,7	142,2	122,4	crop
zwierzęca	109,3	99,4	110,3	118,3	110,1	101,4	112,9	98,9	animal
Produkcja towarowa	107,9	101,2	106,7	126,3	113,6	102,0	106,9	114,3	Market output
roślinna	99,7	102,7	119,0	128,7	110,3	101,0	118,0	124,2	crop
zwierzęca	116,9	100,3	100,5	124,9	117,1	102,6	101,2	108,4	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1.

^a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1.

TABL. 4 (174). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	59,1	51,5	47,9	50,8	Crop output
Zboża	11,9	16,9	15,1	20,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,4	13,0	11,5	16,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,0	5,6	5,1	7,2	of which: wheat
żyto	1,3	1,5	1,3	2,1	rye
jęczmień	1,7	3,0	2,6	3,1	barley
Ziemniaki	9,8	6,8	7,5	5,2	Potatoes
Przemysłowe	1,7	2,7	3,1	2,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,8	1,1	0,7	0,4	of which sugar beets
Warzywa	13,2	9,2	7,5	6,5	Vegetables
Owoce	13,1	4,7	3,6	5,1	Fruit
Siano łąkowe	2,1	2,6	3,1	2,6	Meadow hay
Pozostałe	7,3	8,6	8,0	8,0	Other
Produkcja zwierzęca	40,9	48,5	52,1	49,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	19,7	27,9	29,8	30,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	3,0	4,7	4,1	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,2	0,4	0,3	calves
trzoda chlewna	11,6	15,8	14,0	9,8	pigs
owce	0,1	0,0	0,1	0,0	sheep
drób	4,2	8,6	10,0	15,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,6	-0,2	2,0	-0,4	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	12,7	11,5	11,7	11,4	Cows' milk
Jaja kurze	9,3	7,5	7,2	6,4	Hens' eggs
Obornik	1,2	1,2	0,9	1,1	Manure
Pozostałe	0,7	0,6	0,5	0,6	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt 1.

^a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1.

TABL. 4 (174). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	48,6	40,0	37,4	38,1	Crop output
Zboża	7,1	11,1	9,5	12,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,9	8,8	7,2	8,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	4,2	5,5	4,5	5,7	of which: wheat
żyto	0,4	0,6	0,4	0,5	rye
jęczmień	0,9	1,8	1,6	1,7	barley
Ziemniaki	4,6	3,4	4,8	3,5	Potatoes
Przemysłowe	2,5	3,5	4,4	2,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,2	1,6	1,1	0,6	of which sugar beets
Warzywa	16,9	11,6	9,6	8,4	Vegetables
Owoce	13,8	5,3	3,9	5,8	Fruit
Pozostałe	3,7	5,1	5,2	5,7	Other
Produkcja zwierzęca	51,4	60,0	62,6	61,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	26,6	38,3	41,3	38,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,4	4,3	6,8	5,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,5	0,2	0,5	0,4	calves
trzoda chlewna	15,5	21,4	19,0	13,4	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,8	11,9	14,1	17,8	poultry
Mleko krowie	14,5	13,1	13,0	14,1	Cows' milk
Jaja kurze	10,2	8,2	7,8	8,9	Hens' eggs
Pozostałe	0,1	0,4	0,4	0,5	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (175). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
O G Ó Ł E M	330370	309149	291334	294956	292794	272183	T O T A L
Zboża	227490	228813	222932	226755	225453	210953	Cereals
zboża podstawowe	181305	179216	178337	185127	183990	172070	basic cereals
pszenica	71559	62982	62665	66931	66277	58751	wheat
żyto	41100	29893	33742	32487	32482	31537	rye
jęczmień	34544	38797	36492	38224	37919	35417	barley
owies	13244	14250	11592	12739	12663	12276	oats
pszenżyto	20858	33294	33846	34746	34650	34090	triticale
mieszkanki zbożowe	38233	34334	29220	26632	26612	26509	cereal mixed
kukurydza na ziarno ...	6869	14423	14495	13610	13464	11030	maize for grain
gryka, proso i inne zbożowe	1083	841	881	1386	1386	1344	buckwheat, millet and other cereals
Strączkowe	1091	1808	2578	2378	2257	2145	Pulses
konsumpcyjne	385	205	243	224	195	195	edible
pastewne ^a	706	1604	2335	2154	2062	1950	feed ^a
Ziemniaki	41550	23711	14909	13817	13816	13804	Potatoes
Przemysłowe	14447	17444	20426	21372	20984	16505	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	3175	3018	1469	1367	1341	1166	sugar beets
oleiste	11209	14367	18721	19983	19621	15317	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	10967	13803	18192	19435	19078	14849	of which rape and agrimony
Pastewne	30932	22471	21601	21253	20991	19807	Feed
w tym:							of which:
okopowe	2689	2059	803	723	723	722	root plants
kukurydza na paszę ..	6231	6830	7389	7624	7398	6674	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b	14860	14902	8888	9381	9293	8969	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	10261	6871	3693	3446	3445	3352	of which field vegetables

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno oraz łubinem gorzkim na nasiona. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych, trawy polowe na nasiona, inne pastewne na nasiona oraz zioła, wiklina i inne.

^a Including cereal and pulse mixed for grain and bitter lupin for seed. ^b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting, grasses for seeds, other feed cereals for seeds and others as herbs, willow, etc.

TABL. 6 (176). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	678595	793220	834154	792268	785304	711659	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	525171	597000	631317	610308	604719	550234	<i>basic cereals</i>
pszenica	235617	232827	258970	254263	250611	213206	<i>wheat</i>
żyto	95405	86114	95587	86249	86224	82627	<i>rye</i>
jęczmień	99944	128515	122696	118833	117492	107863	<i>barley</i>
owies	34480	39093	34433	36978	36817	35109	<i>oats</i>
pszenżyto	59726	110451	119631	113986	113575	111429	<i>triticale</i>
mieszanke zbożowe	105722	107379	92238	79849	79815	79497	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	818580	483699	305697	288561	288541	288298	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	157568	117654	87211	85720	84008	74332	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	27015	37014	49165	54247	53141	40046	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	359168	365928	393616	402169	401380	396665	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,8	34,7	37,4	34,9	34,8	33,7	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	29,0	33,3	35,4	33,0	32,9	32,0	<i>basic cereals</i>
pszenica	32,9	37,0	41,3	38,0	37,8	36,3	<i>wheat</i>
żyto	23,2	28,8	28,3	26,5	26,5	26,2	<i>rye</i>
jęczmień	28,9	33,1	33,6	31,1	31,0	30,5	<i>barley</i>
owies	26,0	27,4	29,7	29,0	29,1	28,6	<i>oats</i>
pszenżyto	28,6	33,2	35,3	32,8	32,8	32,7	<i>triticale</i>
mieszanke zbożowe	27,7	31,3	31,6	30,0	30,0	30,0	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	197	204	205	209	209	209	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	496	390	594	627	627	638	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	24,6	26,8	27,0	27,9	27,9	27,0	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	39,4	37,9	49,4	47,5	47,8	48,0	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (177). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2008	2009			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M	10261	6871	3693	3446	3445	3352	T O T A L
Kapusta	2584	1444	817	664	664	664	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	424	122	72	65	65	65	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	886	534	283	258	258	258	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	1719	1616	854	821	821	760	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	1028	907	471	451	451	451	<i>Beetroots</i>
Ogórki	1203	582	312	282	281	281	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	807	241	134	122	122	122	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	1610	1425	751	782	782	751	<i>Others ^a</i>

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	329257	200279	116336	99960	99955	96375	T O T A L
Kapusta	145473	71490	45666	33886	33884	33866	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	9341	2289	1195	1123	1123	1122	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	15527	10150	5283	4744	4744	4743	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	63028	53698	29163	27141	27140	24698	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	34344	24002	12572	11372	11371	11364	<i>Beetroots</i>
Ogórki	22860	9085	5389	4475	4475	4473	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	13662	3659	2278	1966	1966	1966	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	25023	25907	14789	15254	15253	14145	<i>Others ^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	563	495	559	510	510	510	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	220	188	165	173	173	173	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	175	190	187	184	184	184	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	367	332	342	331	331	325	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	334	265	267	252	252	252	<i>Beetroots</i>
Ogórki	190	156	173	159	159	159	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	169	152	170	161	161	161	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	155	182	197	195	195	188	<i>Others ^a</i>

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb and others.

TABL. 8 (178). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M	14381	6387	5060	4416	4415	3732	T O T A L
Jabłonie	6090	3022	2283	2101	2100	1835	<i>Apples</i>
Grusze	1780	757	540	402	402	395	<i>Pears</i>
Śliwy	2519	1043	647	548	548	540	<i>Plums</i>
Wiśnie	2059	661	487	417	417	413	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1163	480	340	291	291	284	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	770	424	763	656	656	266	<i>Others ^a</i>

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	146572	57668	51054	46247	46244	41596	T O T A L
Jabłka	85417	39601	34047	30164	30161	25851	<i>Apples</i>
Gruszki	18165	5564	3293	3223	3223	3111	<i>Pears</i>
Śliwki	19419	4765	5654	5522	5522	5370	<i>Plums</i>
Wiśnie	12540	3379	3613	3646	3646	3610	<i>Cherries</i>
Czereśnie	8239	2716	2302	2222	2222	2188	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	2792	1643	2145	1470	1470	1466	<i>Others ^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	140	131	149	144	144	141	<i>Apples</i>
Gruszki	102	73	61	80	80	79	<i>Pears</i>
Śliwki	77	46	87	101	101	100	<i>Plums</i>
Wiśnie	61	51	74	88	88	88	<i>Cherries</i>
Czereśnie	71	57	68	76	76	77	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	36	39	28	22	22	55	<i>Others ^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (179). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS FROM FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT PLANTATIONS

O W O C E	2000	2005	2008	2009			F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu <i>AREA in ha – as of June</i>							
O G Ó Ł E M	3900	2523	1293	1159	1159	1147	T O T A L
Truskawki	1740	1462	338	393	393	385	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	309	138	209	136	136	136	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	1159	450	347	359	359	356	<i>Currants</i>
Agrest	591	165	143	135	135	135	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	101	307	256	136	136	135	<i>Others^b</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
O G Ó Ł E M	22010	11467	6659	5898	5898	5832	T O T A L
Truskawki	11264	7405	2029	2301	2301	2251	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	1287	562	997	676	676	676	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	5494	1992	1993	1514	1514	1506	<i>Currants</i>
Agrest	3558	780	969	847	847	847	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	408	729	671	560	560	552	<i>Others^b</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Truskawki	65	51	60	59	59	59	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	42	41	48	50	50	50	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	47	44	57	42	42	42	<i>Currants</i>
Agrest	60	47	68	63	63	63	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	40	24	26	41	41	41	<i>Others^b</i>

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry, hazel and others.

TABL. 10 (180). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło 2000	168643	165806	160015	Cattle
2005	129801	126865	121282	
2008	142176	140872	134776	
2009	125121	123917	118192	
w tym krowy 2000	81075	79992	77482	of which cows
2005	64050	62807	60091	
2008	63100	62601	59735	
2009	52204	51712	48900	
Trzoda chlewna ^a 2000	370389	368456	326765	Pigs ^a
2005	423440	422313	373293	
2008	357020	356013	306670	
2009	313151	312387	261505	
w tym lochy 2000	31685	31446	27051	of which sows
2005	39979	39859	35214	
2008	35140	35052	31177	
2009	29823	29761	25490	
Owce 2000	21917	21331	21138	Sheep
2005	20910	19849	19721	
2008	14641	14049	13804	
2009	13813	13164	13050	
w tym maciorki 2000	11768	11467	11415	of which ewes
2005	11381	10623	10514	
2008	7338	7042	6954	
2009	6331	6331	6255	
Konie ^b 2000	10867	10453	10400	Horses ^b
2005	8359	8134	8100	
2008	10495	10273	10266	
2009	9432	9205	9200	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) 2000	203093	200073	189118	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
2005	177389	174561	162698	
2008	178960	177496	165192	
2009	157606	156250	144023	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (180). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha of AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	30,6	32,7	32,6	Cattle
	2005	26,7	26,5	26,9	
	2008	31,9	31,9	32,3	
	2009	27,5	27,6	27,8	
w tym krowy	2000	14,7	15,8	15,8	of which cows
	2005	13,2	13,1	13,3	
	2008	14,2	14,2	14,3	
	2009	11,5	11,5	11,5	
Trzoda chlewna ^a	2000	67,2	72,6	66,5	Pigs ^a
	2005	87,1	88,1	82,8	
	2008	80,1	80,7	73,6	
	2009	68,9	69,5	61,6	
w tym lochy	2000	5,8	6,2	5,5	of which sows
	2005	8,2	8,3	7,8	
	2008	7,9	7,9	7,5	
	2009	6,6	6,6	6,0	
Owce	2000	4,0	4,2	4,3	Sheep
	2005	4,3	4,1	4,4	
	2008	3,3	3,2	3,3	
	2009	3,0	2,9	3,1	
w tym maciorki	2000	2,1	2,3	2,3	of which ewes
	2005	2,3	2,2	2,3	
	2008	1,6	1,6	1,7	
	2009	1,4	1,4	1,5	
Konie ^b	2000	2,0	2,1	2,1	Horses ^b
	2005	1,7	1,7	1,8	
	2008	2,4	2,3	2,5	
	2009	2,1	2,0	2,2	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	36,9	39,4	38,5	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	36,5	36,4	36,1	
	2008	40,1	40,2	39,6	
	2009	34,7	34,7	33,9	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 11 (181). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	3198,2	6577,4	6484,3	7501,1	6030,0	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2754,0	2700,2	3276,0	3800,9	2920,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	25,2	17,0	54,9	19,5	19,5	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	39,5	45,8	36,4	29,2	29,2	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	211,7	87,1	151,6	96,3	96,3	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	580,7	1353,6	1454,5	1650,5	1420,2	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	500,0	555,7	734,9	836,3	687,7	<i>of which laying hens</i>

^a Dla 2000 r. – w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005, 2008 i 2009 – w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 – aged 6 months and more; for 2005, 2008 and 2009 – more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (182). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	65,1	33,3	48,7	60,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	22,3	8,7	9,6	8,1	Calves
Trzoda chlewna	676,9	706,2	613,0	555,0	Pigs
Owce	13,1	7,2	11,2	11,0	Sheep
Konie	1,8	2,2	4,6	6,4	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	23,7	18,0	25,5	31,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,8	0,8	1,0	0,9	Calves
Trzoda chlewna	77,1	77,7	71,0	65,7	Pigs
Owce	0,5	0,2	0,3	0,3	Sheep
Konie	0,9	1,1	2,4	3,8	Horses
Drób	27,2	52,0	.	85,5	Poultry
Kozy i króliki	0,7	0,4	0,4	0,5	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animals for slaughter (decreased by the animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (183). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	99,5	114,0	.	138,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	94,3	108,3	140,3	131,1	meat and fats
wołowe	12,3	9,4	13,3	16,4	beef
cielęce	1,1	0,5	0,6	0,5	veal
wieprzowe	60,2	60,6	55,4	51,3	pork
baranie	0,2	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,5	0,6	1,3	2,1	horseflesh
drobiowe	19,1	36,4	.	59,8	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	0,7	0,8	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	5,2	5,7	8,0	7,7	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
O G Ó Ł E M	180,6	234,5	.	305,5	T O T A L

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (decreased by the animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (184). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Produkcja mleka krowiego: w milionach litrów	377,4	268,2	262,8	253,0	230,2	<i>Cows' milk production: in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	61,0	55,2	58,9	55,7	54,2	<i>per 100 ha of agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4260	4150	4288	4599	4449	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj kurzych w mln szt	824,5	538,6	674,1	683,5	577,9	<i>Hen's eggs production in mill. units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt	260	211	194	182	197	<i>Average annual number of eggs per laying-hen in units</i>

TABL. 15 (185). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	223,1	225,0	213,5	214,0	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	161,0	161,7	158,9	159,3	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	135,9	144,2	144,1	144,1	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,2	0,1	0,0	0,0	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	62,1	63,3	54,6	54,7	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	19,1	19,3	19,4	19,4	<i>of which: drained</i>
nawadniane	4,3	4,0	3,6	3,6	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	40,5	46,3	47,9	47,1	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (186). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
*CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	40452	49325	52305	48127	43364	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	22260	22171	27837	26353	23255	nitrogenous
fosforowe	7664	11568	11645	9670	8925	phosphatic
potasowe	10528	15586	12822	12104	11184	potassic
Nawozy wapniowe ^b	90505	39108	16257	11008	5662	Lime fertilizers ^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	73,4	101,5	117,3	105,9	102,1	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	40,4	45,6	62,4	58,0	54,8	nitrogenous
fosforowe	13,9	23,8	26,1	21,3	21,0	phosphatic
potasowe	19,1	32,1	28,8	26,6	26,3	potassic
Nawozy wapniowe ^b	164,4	80,5	36,5	24,2	13,3	Lime fertilizers ^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. **b** Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. **b** Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 17 (187). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	543,7	736,6	908,1	1023,9	844,8	T O T A L
Produkty: roślinne	102,6	128,5	196,4	220,4	148,1	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	441,1	608,1	711,7	803,5	696,8	<i>animal</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
 PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in zł

O G Ó Ł E M	987	1516	2037	2253	1990	T O T A L
Produkty: roślinne	186	264	441	485	349	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	801	1251	1596	1768	1641	<i>animal</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 18 (188). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	80942	154901	135957	184845	113778	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podsta- wowe	65638	117349	100878	145347	92403	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	52383	92844	79697	107090	67457	<i>wheat</i>
żyto	5377	9028	8304	10045	6972	<i>rye</i>
jęczmień	6111	10030	9053	16800	10166	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	584	90	79	238	163	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1183	5357	3745	11174	7645	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i pa- szowe	80546	154785	134261	184474	113538	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	65242	117233	99185	144981	92163	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	52146	92822	78618	107044	67457	<i>wheat</i>
żyto	5377	9028	7727	10045	6972	<i>rye</i>
jęczmień	5999	9938	9016	16636	10082	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	584	90	79	107	32	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1136	5355	3745	11149	7620	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	30	12	59	6	6	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	1806	1084	2808	2242	2242	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	157568	117655	87211	85720	74332	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	24065	27502	35588	51233	34911	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	8401	10989	11001	15487	13363	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	4601	2590	1409	11818	4357	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	87483	120211	129073	155324	138742	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	17261	15239	20517	26309	25525	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	256	184	108	108	59	<i>calves</i>
trzoda chlewna	46055	60331	59304	55554	45642	<i>pigs</i>
owce	71	44	9	11	9	<i>sheep</i>
konie	617	646	1204	1823	1823	<i>horses</i>
drób	23223	43767	47931	71519	65684	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	61742	86160	91287	108250	95990	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	155980	188415	199344	187365	166893	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	92272	13562	70286	6481	3706	<i>Consumer hens' eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej cieplej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 19 (189). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
w tys. zł in thous. zł						
Zboża	39951	53937	81742	81471	50070	Cereals
w tym zboża						of which basic
podstawowe	33413	41140	64261	64507	41107	cereals
pszenica	27514	33503	51885	50083	31777	wheat
żyto	2040	2532	5063	3321	2290	rye
jęczmień	3045	3517	5356	6814	4135	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	261	26	40	85	60	mixed
pszenżyto	553	1563	1917	4203	2846	triticale
w tym zboża						of which consumer and
konsumpcyjne i						for feeds
paszowe	39681	53890	80573	81288	49972	cereals
w tym zboża						of which basic
podstawowe	33143	41093	63123	64331	41009	cereals
pszenica	27347	33486	51136	50040	31777	wheat
żyto	2040	2532	4718	3321	2290	rye
jęczmień	2968	3488	5312	6740	4095	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	261	26	40	34	9	mixed
pszenżyto	527	1561	1917	4196	2838	triticale
Strączkowe kon- sumpcyjne ^b	85	26	146	16	16	Edible pulses ^b
Ziemniaki	790	434	1212	1122	1122	Potatoes
Buraki cukrowe	14560	16488	8878	9515	8251	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	19145	20589	45206	56503	37831	Rape and agrimony ^b
Warzywa	8634	7516	10552	23709	17651	Vegetables
Owoce	1970	1525	1405	14131	5720	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	296201	425347	475537	614254	544108	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	50205	58717	85322	117113	113579	cattle (excluding calves)
cielęta	1340	1264	569	611	349	calves
trzoda chlewna	171322	233665	231856	242978	197628	pigs
owce	357	296	51	81	61	sheep
konie	2807	3869	6201	9099	9099	horses
drób	70170	127537	151538	244372	223391	poultry
Mleko krowie	113279	167483	207638	169874	148218	Cows' milk
Jaja kurze						
konsumpcyjne	22434	2640	12545	2013	1145	Consumer hens' eggs

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 20 (190). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	398772	400310	401076	400868	T O T A L in ha
Lasy w ha	390098	391130	391377	391205	Forests in ha
Publiczne	321958	321900	322538	322284	Public
w tym:					of which:
zalesione	310095	309283	308528	307743	wooded
niezalesione	3191	3438	4312	4878	non-wooded
własność Skarbu Państwa	318159	318090	318581	318406	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
zalesione	306612	305675	304780	304040	wooded
niezalesione	3005	3366	4197	4796	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	308651	310776	311617	311488	managed by State Forests
w tym:					of which:
zalesione	297375	298622	298038	297351	wooded
niezalesione	2735	3111	4007	4599	non-wooded
własność gmin ^a	3799	3810	3957	3877	owned by gminas ^a
w tym:					of which:
zalesione	3483	3608	3748	3703	wooded
niezalesione	186	72	114	82	non-wooded
Prywatne	76814	78409	78538	78584	Private
w tym:					of which:
zalesione	74826	76691	76982	76955	wooded
niezalesione	1986	1718	1556	1629	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną w ha	8674	9180	9698	9663	Land connected with silviculture in ha
LESISTOŚĆ w %	31,7	31,7	31,7	31,7	FOREST COVER in %
Udział lasów w powierzchni lądowej ^b województwa w % ...	32,5	32,2	32,2	32,2	Share of forests in land area ^b of the voivodship in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Powierzchnia lądowa według stanu w dniu 1 I roku następnego, w 2000 r. – bez gruntów pod stawami i rowami; dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Concerns also gminas which are cities with powiat status. ^b Land area as of the 1 I of the following year; in 2000 – excluding land under ponds and ditches; data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 21 (191). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa <i>of which owned by the State Trea- sury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	195	125	111	109	109	109	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2887	2512	2958	3012	2843	2818	169	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	2500	2261	2570	2671	2549	2525	122	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{bc}	2151	2079	2426	2553	2472	2457	81	<i>felling sites^{bc}</i>
halizn i płazowi	210	90	72	66	61	61	5	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	139	92	72	52	16	7	37	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	387	251	388	341	295	293	47	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	638	258	266	265	244	240	20	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	18801	15970	15166	15539	15099	14791	440	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13747	10639	10218	10449	10010	9859	439	<i>crops</i>
młodników	4963	5269	4902	4931	4931	4931	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	31	38	–	–	–	–	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	3511	2334	12721	8888	8888	8888	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. **b** Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. **c** Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. **d** Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. **e** Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. **f** Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. **g** Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. **b** Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. **c** Including renewals protected by tree stands. **d** Designated for afforestation in land development plan. **e** Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. **f** Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. **g** Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 22 (192). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa of which owned by the State Trea- sury		
O G Ó Ł E M w dam ³	1194,5	1571,7	2293,5	2127,7	2030,1	2022,5	97,6	TOTAL in dam ³
Grubizna	1165,3	1534,8	2256,8	2085,9	1988,3	1980,7	97,6	Timber
Grubizna iglasta	941,7	1329,8	1957,3	1759,9	1677,5	1671,8	82,3	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	673,4	788,5	1296,4	1094,1	1026,4	1022,7	67,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	181,4	453,6	548,9	563,3	554,6	553,3	8,7	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	223,7	205,0	299,5	326,0	310,8	308,9	15,2	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	87,0	66,4	84,4	72,9	66,6	65,6	6,3	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	103,3	99,0	153,2	182,2	178,3	177,9	3,9	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymia- rowe	29,1	36,8	36,7	41,8	41,8	41,8	—	Slash
Do przerobu przemy- słowego	7,6	7,9	5,3	5,9	5,9	5,9	—	Slash for industrial uses
Opałowe	21,6	29,0	31,4	35,9	35,9	35,9	—	Slash for fuel
Karpina ^a w m ³	0	5	12	6	6	6	—	Stump wood ^b in m ³
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASOW w m ³	298.7	392.4	576.6	533.2	636.0	641.3	124.2	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 23. **b** Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 23. **b** Exclusively in public forests.

TABL. 23 (193). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na grun- tach prywat- nych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha.....	53	55	41	41	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt: drzew	429329	48736	148114	32065	13622	Plantings in units of: trees
krzewów	192761	62166	113909	110596	4462	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	17347	17061	33357	35243	22378	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3229	3173	8496	9906	7961	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	1763	1745	4651	5047	4379	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	14118	13888	24861	25337	14417	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	4937	4828	8667	8042	5046	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. **b** Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. **b** Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 5 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 5 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano zaliczając do odpowiednich województw jednostki składowe podmiotów gospodarki narodowej zgodnie z miejscem prowadzenia działalności. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6.

3. Przedstawione w tabl. 5 wyroby klasyfikowane są według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2008).

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007), in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Data including the activity of budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) are presented in tables 1 and 5, and moreover, in table 5 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled including to respective voivodships parts of entities of the national economy according to the place of conducted activity. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. Products in table 5 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Introduction of this classification in place of PKWiU obligatory till 31 XII 2008 does not influence data presented up to now.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in general notes to the Yearbook, item 10.*

*As **constant prices** since 2006, 2005 constant prices (2005 average current prices) have been adopted.*

5. Data concerning production include the value of outwork.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,*
- 2) *agents,*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are presented after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w budownictwie** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w budownictwie nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Construction

1. Information concerns activities of economic entities included in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007) in the section “Construction”.

2. Data according to PKD divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration-conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data concerning **employment in construction** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,
- 2) agents,
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees into full-time paid employees.

TABL. 1 (194). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYŚLE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		SPECIFICATION
					ogółem total	2008 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	125579,6	139673,4	157966,1	170862,3	164732,8	96,4 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Przeciętne zatrudnienie ^b	449594	457334	474477	488858	470294	96,2	<i>Average paid employment ^b</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^b w zł	2885,54	3041,12	3233,17	3577,54	3755,15	105,0	<i>Average monthly gross wages and salaries ^b in zł</i>

a Ceny stałe. **b** Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. **b** Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (195). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices						
O G Ó Ł E M TOTAL	119896,4	133509,4	151143,4	164070,3	157041,2	100,0	92,4
sektor publiczny public sector	32410,9	31031,0	30952,6	35877,3	34507,3	22,0	x
sektor prywatny private sector	87485,5	102478,4	120190,8	128193,0	122533,9	78,0	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	18611,2	18003,0	17438,6	22284,2	21000,0	13,4	82,4
w tym: of which:							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) Mining of coal and lignite	18325,1	17659,0	16989,7	21698,9	20427,9	13,0	81,8
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	90386,3	104102,7	121122,8	128092,3	120281,0	76,6	93,0
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	6681,4	7513,7	7897,2	8499,8	9092,0	5,8	111,4
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	747,8	711,9	728,7	678,4	624,7	0,4	101,7
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	623,0	620,0	648,6	613,6	434,1	0,3	92,7
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	368,0	428,6	465,8	409,7	346,2	0,2	76,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	635,7	659,1	816,3	819,1	764,4	0,5	94,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	399,8	411,7	493,5	510,6	519,6	0,3	110,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	284,3	322,7	367,5	392,1	399,3	0,3	119,6
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ Manufacture of coke, refined petroleum products	3571,9	2805,0	3115,4	4026,3	2307,7	1,5	76,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (195). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent	2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices						
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	1350,7	1765,8	2244,5	2317,1	2788,3	1,8	117,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	4582,5	5206,8	6323,5	6485,5	6802,7	4,3	92,1
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non- metallic mineral products</i>	3348,5	4218,1	5191,0	5277,3	5133,9	3,3	104,4
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	17976,9	22560,6	26619,2	25528,0	15851,2	10,1	78,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	6960,3	8044,9	10314,8	11695,7	10651,6	6,8	90,1
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	540,0	741,5	909,7	943,0	838,6	0,5	89,5
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	3128,9	3763,6	4256,5	4809,4	4659,0	3,0	92,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	5738,1	6527,0	7844,2	8596,8	8360,6	5,3	105,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	27078,0	31188,9	35166,8	37384,1	41412,7	26,4	91,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	414,2	393,0	403,5	450,8	1262,2	0,8	245,5
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	634,3	564,2	584,3	607,6	688,4	0,4	97,7
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	489,1	577,0	626,2	660,7	513,0	0,3	76,9
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	2203,4	2155,6	2866,3	3580,7	2894,1	1,8	93,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (195). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent	2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ... Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7871,4	8116,1	8884,5	9592,4	11559,8	7,4	101,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and conditioning supply	7871,4	8116,1	8884,5	9592,4	11559,8	7,4	101,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3027,6	3287,6	3697,5	4101,4	4200,4	2,7	95,4
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	1258,0	1284,5	1336,1	1398,1	1537,0	1,0	97,6
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków Sewerage	303,3	314,5	332,6	366,7	411,0	0,3	105,3
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1458,2	1678,7	2016,2	2318,2	2235,7	1,4	91,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (196). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE ^a W 2009 R. (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY ^a IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M TOTAL	157041,2	12287,1	26725,7	19451,1	23854,1	74723,3
sektor publiczny	34507,3	172,5	1868,5	3764,8	2771,7	25929,7
public sector						
sektor prywatny	122533,9	12114,6	24857,2	15686,3	21082,4	48793,5
private sector						
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	21000,0	172,9	508,5	#	#	19954,9
w tym: of which:						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	20427,9	#	236,7	#	#	19819,0
Mining of coal and lignite						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	120281,0	10427,3	22417,9	16566,3	22979,2	47890,4
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	9092,0	2068,8	3547,9	2280,0	1195,3	–
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów tekstylnych	624,7	#	351,5	#	–	–
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	434,1	243,4	95,5	#	#	–
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related prod- ucts	346,2	#	194,8	#	–	–
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	764,4	376,7	#	#	–	–
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	519,6	#	343,1	#	–	–
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośni- ków informacji	399,3	224,4	174,8	–	–	–
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	2307,7	133,9	194,6	–	#	#
Manufacture of coke, refined petroleum products						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicz- nych	2788,3	771,4	1070,2	325,1	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6802,7	823,8	2002,4	964,8	1207,5	1804,2
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	5133,9	467,0	1284,0	631,8	1202,7	1548,4
Manufacture of other non-metallic mineral products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (196). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a W 2009 R. (dok.)**
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a IN 2009 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali	15851,2	427,5	2185,7	1982,2	1708,5	9547,3
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	10651,6	1847,0	3912,6	2771,2	2120,8	–
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektro- nicznych i optycznych	838,6	#	677,1	#	–	–
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	4659,0	#	1000,7	1172,0	2114,4	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	8360,6	778,9	1761,6	979,2	674,1	4166,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	41412,7	239,5	1702,2	2700,5	11052,5	25718,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transporto- wego	1262,2	90,7	127,0	#	#	–
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	688,4	#	191,8	204,3	–	#
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	513,0	177,6	184,5	#	#	–
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2894,1	755,3	997,1	475,2	#	#
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	11559,8	#	1527,2	2028,3	#	6610,2
<i>Electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	11559,8	#	1527,2	2028,3	#	6610,2
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja^Δ	4200,4	612,1	2272,1	753,7	#	#
<i>Water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1537,0	51,6	389,4	632,8	#	#
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	411,0	33,9	207,0	#	#	–
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2235,7	#	1675,7	#	–	–
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (197). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYSŁE (ceny bieżące)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w tys. zł in thous. zł					2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
O G Ó Ł E M TOTAL	282,2	309,2	338,5	354,4	353,6	96,3	100,0
sektor publiczny	185,8	186,4	195,4	229,4	223,4	x	63,2
public sector							
sektor prywatny	349,2	386,3	417,3	418,3	423,2	x	119,7
private sector							
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	149,3	146,7	146,4	186,3	173,9	81,6	49,2
w tym: of which:							
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	149,9	147,1	146,1	186,2	174,0	81,2	49,2
Mining of coal and lignite							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	344,3	382,6	416,8	417,4	418,8	99,4	118,4
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych	213,1	231,0	249,6	255,2	284,4	116,1	80,4
Manufacture of food products							
Produkcja wyrobów tekstylnych	104,0	112,7	117,4	115,2	142,7	136,8	40,3
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży	58,8	62,9	67,2	64,2	63,2	129,2	17,9
Manufacture of wearing apparel							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	89,4	105,1	111,0	113,1	119,4	95,1	33,8
Manufacture of leather and related products							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	136,8	138,7	157,7	149,4	144,4	98,2	40,8
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	183,4	194,7	221,4	218,7	219,6	108,9	62,1
Manufacture of paper and paper products							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	171,6	186,5	194,5	189,8	221,6	137,1	62,7
Printing and reproduction of recorded media							

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (197). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYŚLE (cd.)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w tys. zł in thous. zł					2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	904,5	732,0	800,9	1082,0	641,8	79,6	181,5
<i>Manufacture of coke, refined petroleum products</i>							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	260,7	338,7	345,3	336,7	407,3	118,1	115,2
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	249,9	258,9	283,4	256,3	290,0	99,3	82,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	267,8	327,1	371,7	352,6	345,5	105,2	97,7
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>							
Produkcja metali	562,4	665,4	781,0	792,2	537,6	85,4	152,0
<i>Manufacture of basic metals</i>							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	233,0	253,6	297,5	304,2	310,3	100,9	87,7
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	280,5	313,4	334,6	335,1	323,5	97,1	91,5
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>							
Produkcja urządzeń elektrycznych	241,1	258,6	261,3	273,2	276,6	96,4	78,2
<i>Manufacture of electrical equipment</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	227,7	251,5	291,3	299,2	315,9	114,1	89,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	946,2	1009,4	972,9	936,9	995,7	87,9	281,5
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	177,4	168,9	166,5	169,9	435,1	224,5	123,0
<i>Manufacture of other transport equipment</i>							

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (197). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYŚLE (dok.)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w tys. zł in thous. zł					2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	127,3	127,5	121,0	121,1	134,9	96,1	38,2
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	106,8	119,8	122,1	121,9	110,2	89,5	31,2
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	148,3	151,6	174,1	202,5	183,0	103,9	51,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	362,1	391,6	440,5	498,7	623,3	105,4	176,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	362,1	391,6	440,5	498,7	623,3	105,4	176,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	189,2	201,1	223,3	238,9	239,7	93,5	67,8
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	165,7	168,4	173,8	181,8	200,6	98,0	56,7
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków <i>Sewerage</i>	161,2	163,9	170,8	188,0	209,6	104,7	59,3
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	226,3	250,0	295,2	313,4	287,5	86,9	81,3

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Measured by sold production per 1 employed person; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (198). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Węgiel kamienny ^b w mln t ...	95,1	87,9	74,6	68,7	88,0	Hard coal ^b in mln t
Dolomity w tys. t	1372,8	687,8	699,5	618,0	33,7	Dolomites in thous. t
Produkty uboju ^c wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^c included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	3,6	1,8	0,5	2,2	1,2	cattle and calves
trzody chlewnej	16,9	16,4	13,6	6,4	0,7	pigs
Wędliny i kielbasy ^d w tys. t ...	.	128,4	134,3	110,7	15,1	Cured meat products and sausages ^d in thous. t
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	9,5	12,9	16,7	20,0	7,4	Beef and veal meat fresh or chilled in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	54,1	88,2	105,9	99,1	7,5	Pork meat, fresh or chilled in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	23,6	58,7	92,1	98,7	6,9	Poultry meat in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	.	2271,8	1302,9	1591,6	17,6	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^e w tys. hl	779,3	643,8	458,9*	358,1	1,3	Processed liquid milk ^e in thous. hl
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w t ..	2521	3984	4801	3937	2,3	Butter and other fats from milk in t
Sery i twarogi w tys. t	29,0	26,1	25,9	25,9	3,6	Cheese and curd in thous. t
Makaron w tys. t	26,2	33,9	44,5	47,4	26,1	Pasta in thous. t
Blezy, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt	784	1593	1096	617	11,0	Blazers, pull-overs, sweaters, waistcoats and similar knitted articles in thous. units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Do roku 2008 łącznie z brykietami i półproduktami. **c** Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej cieplej. **d** Do roku 2008 bez końskich, z dziczyzny i królików. **e** Z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Till 2008 including briquettes and semi-finished products. **c** Including meat, fats, pluck and offal animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. **d** Till 2008 excluding horseflesh, game and rabbit. **e** Including milk forwarded for further processing.

TABL. 5 (198). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Garnitury i zestawy odzieżowe męskie lub chłopięce w tys. szt.	659	359	406	251,8	13,9	Men's or boys' suits and ensembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2114	2275	1636*	1141	10,0	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Okna, drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. szt	146	345	1075*	1073	10,3	Wooden windows and their frames, doors and their frames and thresholds in thous. units
Papier i tektura w tys. t	116,6	143,8	115,6	114,1	3,5	Paper and paperboard in thous. t
Koks i półkoks z węgla kamiennego, lignitu i torfu; węgiel retortowy w tys. t	3668,3	3756,0	4876,2	3385,1	47,7	Coke and semi-coke obtained from coal, lignite or peat; retort carbon in thous. t
Nawozy azotowe ^f w tys. t	10,4	8,7	10,2	3,7	0,2	Nitrogenous fertilizers ^f in thous. t
Cegła wypalana z gliny w mln cegieł	.	122,9	137,9	63,5	23,8	Bricks of brick clay in mln bricks
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. t	.	57,3	40,9	20,6	1,2	Ceramic tiles and pavement slabs in thous. t
Transformatory w tys. szt	.	30,1	25,9	10,8	0,2	Transformers in thous. units
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym w hm ³	180,0	276,9	207,5	192,9	3,5	Natural gas in liquid or gaseous state in hm ³

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^f Mineralne lub chemiczne w przeliczeniu na czysty składnik, łącznie z wieloskładnikowymi.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^f Mineral or chemical in terms of pure ingredient, including mixed fertilizers.

TABL. 6 (199). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	425616	432388	446912	463173	444268	T O T A L
sektor publiczny	176339	168589	160294	158252	156364	public sector
sektor prywatny	249277	263799	286618	304921	287904	private sector
Górnictwo i wydobywanie	124652	122684	119128	119627	120779	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	261316	270575	289143	305264	285575	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	21738	20723	20167	19236	18551	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	17910	18406	18474	19046	19364	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 7 (200). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2970,21	3135,31	3342,39	3679,04	3873,98	T O T A L
sektor publiczny	3905,43	4131,10	4390,88	4974,90	5293,66	public sector
sektor prywatny	2308,64	2498,92	2756,00	3006,49	3102,94	private sector
Górnictwo i wydobywanie	4302,47	4502,66	4744,57	5367,46	5677,83	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2303,29	2489,77	2736,39	2996,15	3083,73	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3731,24	3962,85	4261,41	4605,74	4943,66	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2504,85	2579,30	2781,95	3083,25	3252,26	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 8 (201). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	11430,4	12871,4	16917,2	16711,7	17518,7	T O T A L
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	5754,5	6894,3	8381,8	9946,9	9458,0	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	2072,8	2438,7	3065,8	3843,7	3458,7	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2330,5	2686,4	3030,4	3481,6	3561,1	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistycz- ne	1351,2	1769,2	2285,6	2621,6	2438,2	Specialised construction activities

a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez jednostki budowlane mające siedzibę na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized on the basis of contract system by construction entities which have a seat on the territory of the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 9 (202). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charak- terze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M 2005	5754,5	3242,6	2511,9	T O T A L
2006	6894,3	3787,9	3106,4	
2007	8381,8	4811,1	3570,8	
2008	9946,9	5967,4	3979,5	
2009	9458,0	5337,7	4120,3	
sektor publiczny 293,1	293,1	214,1	79,1	<i>public sector</i>
sektor prywatny 9164,8	9164,8	5123,6	4041,2	<i>private sector</i>
Budynki 3858,8	3858,8	2176,7	1682,1	Buildings
Budynki mieszkalne 1099,9	1099,9	638,2	461,7	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..269,1	269,1	146,6	122,6	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe 647,7	647,7	399,2	248,5	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...183,0	183,0	92,4	90,6	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne 2758,9	2758,9	1538,4	1220,4	<i>Non-residential buildings</i>
w tym:				<i>of which:</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego 54,8	54,8	37,6	17,2	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe 275,5	275,5	162,3	113,2	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe 751,3	751,3	398,3	353,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe883,2	883,2	500,1	383,2	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej 627,6	627,6	358,1	269,5	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls</i>
pozostałe budynki niemieszkalne 138,6	138,6	62,0	76,6	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5599,2	3161,0	2438,2	Civil engineering works
Infrastruktura transportu 2394,9	2394,9	1143,6	1251,3	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe 1594,9	1594,9	751,1	843,9	<i>motorways, expressways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne555,0	555,0	236,1	319,0	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne 125,8	125,8	102,0	23,8	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 9 (202). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charak- terze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1521,8	1010,7	511,1	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	673,8	445,1	228,6	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	848,0	565,6	282,4	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	1357,3	792,4	564,9	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	325,1	214,3	110,9	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 10 (203). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki ^a	6144	8702	10920	8943	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	3670	6287	8388	6842	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	4122	5417	6184	5324	<i>urban areas</i>
wieś	2022	3285	4736	3619	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	5204	8023	9620	7849	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	3234	4795	4956	4301	<i>urban areas</i>
wieś	1970	3228	4664	3548	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3510	6049	7704	6383	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1694	1971	1915	1461	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam³	8324,5	12608,4	18737,8	16417,7	Cubic volume ^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	.	5086,3	7103,8	5779,5	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	6700,8	9604,0	14582,2	12899,6	<i>urban areas</i>
wieś	1623,7	3004,4	4155,6	3518,1	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	4020,2	7006,1	8051,1	6744,1	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	2581,5	4553,2	4349,9	3975,1	<i>urban areas</i>
wieś	1438,8	2452,9	3701,2	2769,0	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	.	4560,2	5729,8	4612,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1351,1	2429,9	2317,4	2096,9	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. **b** Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. **c** Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. **b** Realized by natural persons, churches and religious associations. **c** Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (204). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	3673	6293	8390	6847	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3670	6287	8388	6842	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	3538	6120	8089	6587	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	6	2	5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2471	2409	2530	2096	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	83	51	52	36	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	45	69	80	75	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	515	447	439	450	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	5	1	14	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	1312	1193	1067	908	Garage buildings
Budynki przemysłowe	168	132	176	139	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	135	143	259	248	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	9	9	5	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	7	7	6	12	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	22	18	16	14	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	16	16	28	27	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	142	294	313	157	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	14	9	20	8	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 11 (204). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW
BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	3112,6	5108,5	7142,4	5819,5	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3090,4	5086,3	7103,8	5779,5	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	.	4532,2	5876,1	4653,5	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	22,2	22,2	38,6	40,1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	5211,9	7499,9	11595,4	10598,2	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	122,0	342,6	195,9	143,8	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	270,9	329,5	306,1	472,2	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	2249,8	2408,7	2110,3	2372,2	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	10,4	0,0	84,5	39,9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	135,6	123,6	186,2	239,5	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1417,0	2509,6	3619,3	2154,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	287,1	863,1	4177,5	4500,6	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	163,6	81,2	35,3	19,4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	117,3	92,8	103,4	64,0	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	175,1	49,7	55,0	89,5	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	98,2	260,0	283,4	152,2	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	83,8	381,4	358,5	127,4	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	69,6	40,0	68,9	53,6	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 12 (205). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	55850	57365	60674	64094	65050	T O T A L
sektor publiczny	4049	3825	3432	3145	2774	public sector
sektor prywatny	51801	53540	57242	60949	62275	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 13 (206). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2067,93	2234,87	2522,34	2856,33	2907,76	T O T A L
sektor publiczny	2688,23	2670,32	3077,47	3557,13	3783,00	public sector
sektor prywatny	2019,45	2203,76	2489,05	2820,17	2868,82	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne**, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115) z późniejszymi zmianami, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads**, on the basis of the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text, Journal of Laws 2007, No. 19, item 115) with later amendments are divided into the following categories: national roads, voivodship roads, powiat roads and gmina roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy; dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport; data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują: placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników poczty polskiej), do 2001 r. – również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietiki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include: post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (served by Polish post-office employees), until 2001 – telecommunication service offices, as well.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

TABL. 1 (207). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M	1955	2127	2141	2164	T O T A L
Normalnotorowe ^b	1918	2127	2141	2164	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	1810	1711	1718	1726	of which electrified
jednotorowe	910	971	1019	1052	single track
dwu- i więcej torowe	1008	1156	1122	1112	double and more tracks
Wąskotorowe	37	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	15,9	17,2	17,4	17,5	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concern the state-owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities. ^b Including broad gauge.

TABL. 2 (208). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	19630	20183	20286	20974	19256	TOTAL
miejskie	8847	9205	9106	9356	9022	urban
zamięskie	10783	10978	11180	11618	10233	out-of-town
Krajowe	1034	1116	1119	1135	1134	National
miejskie	526	586	583	587	586	urban
zamięskie	508	530	537	548	548	out-of-town
Wojewódzkie	1401	1419	1425	1425	1424	Voivodship
miejskie	516	533	540	540	539	urban
zamięskie	885	886	885	885	885	out-of-town
Powiatowe	5826	6071	6106	6047	5985	Powiat
miejskie	2344	2562	2578	2560	2539	urban
zamięskie	3482	3509	3529	3487	3446	out-of-town
Gminne	11369	11577	11636	12368	10712	Gmina
miejskie	5461	5524	5406	5670	5358	urban
zamięskie	5908	6053	6229	6698	5353	out-of-town

Ź r ó d ł o: od 2001 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: since 2001 data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (2009). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1580653	1884136	2332561	2406912	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1273809	1511441	1898957	1950557	Passenger cars
Autobusy	8921	8841	9818	10009	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	187220	242763	278693	288386	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	44598	45998	51400	55324	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^c	54908	63350	79289	87176	Motorcycles ^c

^a W 2000 r. – według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2005-2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, w 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Do 2002 r. – motocykle i skutery.

^a In 2000 according to register maintained by voivodes, in years 2005-2008 by mayors and starosts; in 2009 according to the Central Register of Vehicles conducted by the Ministry of Internal Affairs and Administration. ^b Including vans. ^c Until 2002 – motorcycles and scooters.

TABL. 4 (210). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ ^a

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1400	1375	1394	1224	National: number
długość w km	58413	59701	58944	52032	length in km
dalekobieżne: liczba	33	41	40	38	long distance: number
długość w km	8619	10765	11139	10412	length in km
regionalne: liczba	201	250	191	165	regional: number
długość w km	15029	19972	15465	12433	length in km
podmiejskie: liczba	1008	948	1051	1001	suburban: number
długość w km	32337	26678	30162	28833	length in km
miejskie: liczba	158	136	112	20	urban: number
długość w km	2428	2286	2178	354	length in km
Międzynarodowe: liczba	28	53	45	25	International: number
długość w km	46046	77740	106276	35892	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 5 (211). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY ^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	17241,2	17286,1	15306,5	14480,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	47,4	105,2	189,2	186,4	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	90118,6	77315,0	62325,8	56706,4	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,0	27,2	31,2	30,8	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1094,7	3078,3	9117,0	7500,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	825,3	977,5	1089,1	1357,9	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	223,7	517,0	397,8	289,5	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	989,8	1546,4	1531,5	1803,0	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (212). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	6898	6355	5903	5565	Accidents
na 10 tys. pojazdów zarejestrowanych ^b	44	34	25	23	per 10 thous. registered vehicles
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	588	439	455	414	Fatalities
Ranni	8512	7894	7294	6854	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII.
 Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (213). **USŁUGI POCZTOWE^a**
POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	790 ^b	839	813	786	Post offices (as of 31 XII)
miasta	525	582	575	551	urban areas
wieś	265	257	238	235	rural areas
Przesyłki listowe polecone, nadane ^c w tys.	36994,5	39015,1	45098,8	46098,5	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	2142,1	2915,4	3117,2	2818,9	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wplacane ^c w tys.	14400,3	9983,6	8406,2	8002,1	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	34179,3	34610,9	27928,4	27144,9	Orders of payments on banking accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej. **b** Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. **c** W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

a Data concern the public post office. **b** Including telecommunication service offices. **c** In overture within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (214). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1363,3	1479,3	1094,8	976,7	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym konsumenci ^b	1139,2	1071,2	755,4	658,8	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	1180,6	1287,8	948,4	846,4	<i>urban areas</i>
w tym konsumenci ^b	979,2	907,8	635,2	552,6	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	182,7	191,4	146,3	130,3	<i>rural areas</i>
w tym konsumenci ^b	159,9	163,3	120,2	106,2	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	1339,0	1309,6	949,6	844,7	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	1157,0	1135,8	814,8	724,4	<i>urban areas</i>
wieś	182,0	173,7	134,9	120,3	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące w tys.	12,0	8,9	5,6	5,4	<i>Public pay telephones in thous.</i>
miasta	10,2	7,5	4,5	4,3	<i>urban areas</i>
wieś	1,8	1,5	1,2	1,1	<i>rural areas</i>

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. **b** Do 2008 r. określani jako abonenci prywatni (posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych).

a Data concern operators of the public telecommunication network. **b** Till 2008 described as private telephone subscribers (possessing telephones installed in private dwellings).

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 3.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD 2007) in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 8, point 3.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include

odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the wholesale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are multi-department stores conducting sales of wide and universal assortment, mainly non-foodstuff goods, in which the sales floor is either exceeding 1999 m² (department stores) or ranging from 600 m² to 1999 m² (trade stores).

Supermarkets are stores in which the sales floor is ranging from 400 m² to 2499 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently.

Hypermarkets are stores in which the sales floor is not smaller than 2500 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently, usually with a parking area.

General shops are shops conducting sales mainly of foodstuffs of everyday use, in which the sales floor is ranging from 120 m² to 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Liczbę sklepów podano według ich faktycznej lokalizacji.

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek handlowych o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

8. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Specialized shops are shops offering a wide assortment of articles for a complex providing of specified needs e.g., clothing, furnishing of dwellings, shops with motor vehicles, furniture, sports articles etc.

Other shops are shops, in which the sales floor does not exceed 119 m².

The number of shops is given according to their actual location.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a representative survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

8. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (215). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w % <i>Of which share of trade enterprises^a in %</i>	Na 1 mieszkańca w zł <i>Per capita in zł</i>
2000	44180,8	.	9264
2005	40097,5	12,9	8543
2008	43053,5	21,2	9261
2009	49670,2	17,9	10698

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (216). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	16928,6	15989,0	18802,0	21657,8	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	67,8	75,2	72,2	75,4	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,1	24,9	23,9	25,7	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,0	4,0	3,2	4,1	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	42,7	46,3	45,1	45,6	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,2	24,8	27,8	24,6	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises conducting trade activities (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (217). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	46753,6	51994,2	52919,8	57793,3	49422,3	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT						
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	7,4	8,1	7,8	7,0	9,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,0	2,8	3,4	2,0	2,9	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	89,6	89,1	88,8	91,0	87,3	Non-foodstuffs goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. **b** Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (218). SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH

Stan w dniu 31 XII

SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	53168	49320	44577	44647	T O T A L
Domy towarowe	21	8	7	5	Department stores
Domy handlowe	67	54	35	32	Trade stores
Supermarkety	233	381	456	510	Supermarkets
Hipermarkety	13	66	85	93	Hypermarkets
Sklepy powszechne	847	960	773	827	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1845	2736	3450	3607	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^a	49343	44109	39029	39573	Other shops ^a
Stacje paliw ^b	799	1006	742	799	Petrol stations ^b

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami. **b** Ujęto stacje paliw o liczbie pracujących do 9 osób.

U w a g a. Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7.

a Including economic entities employing up to 9 persons; including pharmacies. **b** Including petrol stations employing up to 9 persons.

N o t e. Due to a change of the method of surveying shops and petrol stations data presented since 2003 are not fully comparable with data published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 5 (219). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1866	1630	1509	1368	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	376	419	535	472	<i>of which restaurants</i>
Sprzedaż z działalności gastro- micznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	570936	697517	965910	1036361	<i>Sales from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:					<i>of which:</i>
produkcja gastronomiczna	384786	454899	698942	766155	<i>catering production</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	78926	117737	149301	147147	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (220). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	212	216	202	195	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	197	198	188	181	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1407,9	1211,2	1272,2	1196,9	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	781,0	586,5	706,8	679,1	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	17942	15650	15808	15333	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	11827	8625	8598	8572	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a					<i>Seasonal marketplaces ^a</i>
(w ciągu roku)	259	259	291	359	<i>(during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	35603,2	33551,7	35107,5	31209,7	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami. **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa – do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are presented according to the Act on Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009, No. 152, item 1223) with later amendments. **Since 2002 data are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies to products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights – until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets, intangible fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całościu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy) lub do 2001 r. – koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży – do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments – until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses – until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant) or until 2001 the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale – until 2001 the value of fixed assets sold and depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments – until 2001 income and costs were reported separately, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains – until 2001 income and costs were reported separately.*

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane zdarzenia, takie jak: zmiana metod produkcji, sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechania lub zawieszenia części działalności, postępowanie układowe.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax.

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity. Such events as change in the methods of production, the sale of an organised part of an entity, ceased or suspended activity as well as negotiations are not qualified as extraordinary events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part is the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności (oraz do 2001 r. – roszczeń) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności oraz do 2001 r. – roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności (oraz do 2001 r. także roszczenia), inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of the:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues (and until 2001 – claims) to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and until 2001 – claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues (and until 2001 also claims), short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *share capital* – in joint stock companies,
- *initial capital* – in limited liability companies,
- *founders' capital* – in state owned enterprises,
- *participation fund* – in co-operatives,

- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

N o t e. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (221). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2009 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – stan w dniu 1 I as of 1 I b – stan w dniu 31 XII as of 31 XII		Suma bilansowa Balancing total	Aktywa Assets		Pasywa – w tym Liabilities – of which		
					kapitał (fundusz) własny share equity (funds)	zobowiązania dues	
			trwałe fixed	obrotowe turnover		długoter- minowe long- term	krótkoter- minowe short- term
				w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	a	218495,1	131304,7	87190,4	111197,2	18548,5	68380,2
TOTAL	b	232898,3	139657,9	93240,4	122095,6	18717,9	71303,9
sektor publiczny	a	65610,7	51817,8	13793,0	37477,9	3994,9	13068,6
public sector	b	69103,3	53890,4	15212,9	39615,1	4001,8	13665,8
sektor prywatny	a	152884,3	79486,9	73397,4	73719,3	14553,6	55311,6
private sector	b	163794,9	85767,5	78027,4	82480,6	14716,1	57638,1
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	399,5	231,1	168,4	240,1	44,7	95,2
Agriculture, forestry and fishing	b	613,2	405,5	207,8	381,0	64,5	123,4
Przemysł	a	140032,4	84870,5	55161,9	64978,2	12142,9	45823,8
Industry	b	151700,6	91741,6	59959,0	73566,9	12277,0	48259,8
górnictwo i wydobywanie	a	23092,8	18065,6	5027,3	7248,0	1365,1	6498,8
mining and quarrying	b	23791,1	17880,3	5910,9	7054,6	1275,6	7053,8
przetwórstwo przemysłowe	a	91269,7	46285,9	44983,8	41516,8	7594,8	35453,7
manufacturing	b	98282,0	51068,6	47213,4	47704,1	7734,6	36447,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	a	18055,1	14555,9	3499,2	10864,6	2562,0	2920,8
electricity, gas, steam and air conditioning supply	b	20669,6	15748,8	4920,8	13038,1	2283,4	3392,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	a	7614,7	5963,1	1651,6	5348,8	621,0	950,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities	b	8957,8	7043,9	1913,9	5770,1	983,4	1366,6
Budownictwo	a	9185,2	3196,2	5989,1	3651,6	808,4	3929,7
Construction	b	9679,1	3605,1	6074,1	4224,0	837,8	3957,7

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture.

TABL. 1 (221). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2009 R. (dok.)**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – stan w dniu 1 I as of 1 I b – stan w dniu 31 XII as of 31 XII		Suma bilansowa Balancing total	Aktywa Assets		Pasywa – w tym Liabilities – of which		
			trwałe fixed	obrotowe turnover	kapitał (fundusz) własny share equity (funds)	zobowiązania dues	
						długoter- minowe long- term	krótkoter- minowe short- term
		w mln zł		in mln zł			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	a	27889,0	9842,9	18046,2	12273,2	1882,3	13034,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ	b	28773,0	10691,7	18081,4	13489,0	1883,6	12796,7
Transport i gospodarka magazynowa	a	5062,6	3318,3	1744,2	1865,3	934,8	1668,7
Transportation and storage	b	5253,6	3291,0	1962,6	2029,1	780,0	1852,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	a	858,9	743,7	115,1	512,5	201,8	118,4
Accommodation and catering ^Δ	b	972,5	827,0	145,5	568,7	230,7	150,1
Informacja i komunikacja	a	1640,8	866,0	774,7	928,7	203,9	427,2
Information and communication	b	1796,5	1005,1	791,4	1045,0	180,7	487,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	a	793,4	207,1	586,3	326,6	158,5	236,4
Financial and insurance activities	b	909,9	238,7	671,2	359,9	180,6	270,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a	13324,0	11648,5	1675,5	10285,9	1703,4	992,5
Real estate activities	b	12610,2	10773,3	1836,9	9425,5	1762,9	1077,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	a	17002,8	15133,9	1868,9	15079,0	150,3	1336,7
Professional, scientific and technical activities	b	17823,1	15577,8	2245,4	15719,5	130,2	1472,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a	1132,0	490,9	641,1	552,7	116,5	377,8
Administrative and support service activities	b	1350,5	592,9	757,6	668,9	115,3	474,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	618,6	372,6	246,0	339,9	103,6	156,8
Health and social work	b	805,3	492,4	312,9	426,4	144,0	210,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	a	356,1	280,5	75,6	98,1	57,7	115,9
Arts, entertainment and recreation	b	403,3	305,3	98,1	108,5	106,0	100,1
Pozostała działalność usługowa ..	a	113,1	44,6	68,5	28,1	32,4	49,0
Other service activities	b	115,8	48,4	67,4	40,8	17,0	54,3

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture.

TABL. 2 (222). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
*REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł	in mln zł	
Przychody z całokształtu działal- ności	217884,7	237279,1	270437,4	296163,1	289901,9	53520,9	236381,0
Revenues from total activity							
w tym: of which:							
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	141319,7	157677,8	179951,2	198943,7	192511,9	37083,2	155428,7
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>							
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	66168,5	71483,4	79618,2	86618,5	84787,1	13395,3	71391,8
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>							
Przychody finansowe	4504,5	2910,1	5372,1	4498,6	4632,8	1118,2	3514,6
<i>Financial revenues</i>							
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	207073,9	223570,1	254143,0	284869,6	279393,6	52320,4	227073,2
Costs of obtaining revenues from total activity							
w tym: of which:							
Koszt własny sprzedanych produk- tów (wyrobów i usług)	138695,4	152377,4	174665,3	194137,2	190008,4	36115,2	153893,2
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>							
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	58472,4	63281,7	70173,8	75452,7	75077,9	12414,6	62663,3
<i>Value of goods and materials sold</i>							
Koszty finansowe	3380,0	2896,3	3914,4	7875,4	6094,5	912,8	5181,7
<i>Financial costs</i>							
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	10810,8	13708,9	16294,3	11293,4	10508,3	1200,5	9307,8
Financial result on economic activity							
Zyski nadzwyczajne	110,9	78,2	53,8	37,9	91,7	29,1	62,6
Extraordinary profits							
Straty nadzwyczajne	54,5	171,9	40,1	65,3	123,4	27,8	95,7
Extraordinary losses							
Wynik finansowy brutto	10867,1	13615,2	16308,0	11266,0	10476,6	1201,8	9274,8
Gross financial result							
Zysk brutto	12953,7	14895,1	17676,3	14634,0	14844,9	2091,5	12753,3
<i>Gross profit</i>							
Strata brutto	2086,6	1279,9	1368,3	3368,0	4368,2	889,7	3478,5
<i>Gross loss</i>							
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	2155,7	2353,1	2456,4	2091,3	1290,9	261,3	1029,6
Obligatory encumbrances of gross financial result							
W tym podatek dochodowy ^a	1881,8	2129,3	2353,8	1960,5	1288,4	260,1	1028,3
<i>Of which income tax^a</i>							
Wynik finansowy netto	8711,4	11262,1	13851,6	9174,7	9185,7	940,5	8245,1
Net financial result							
Zysk netto	10790,1	12464,3	15155,5	12418,7	13024,1	1711,8	11312,3
<i>Net profit</i>							
Strata netto	2078,7	1202,2	1303,9	3244,0	3838,5	771,3	3067,1
<i>Net loss</i>							

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9.

^a See general notes to the chapter, item 9.

TABL. 3 (223). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
*REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SELECTED SECTION*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	167866,6	169499,4	-1663,3	1008,0	-2671,3
TOTAL	2005	217884,7	207073,9	10867,1	2155,7	8711,4
	2008	296163,1	284869,6	11266,0	2091,3	9174,7
	2009	289901,9	279393,6	10476,6	1290,9	9185,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		512,3	445,0	67,8	5,2	62,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		179870,2	173392,3	6443,4	637,3	5806,1
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		22128,7	22214,0	-84,4	29,9	-114,3
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		133234,1	128691,6	4534,2	171,1	4363,1
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		19490,9	17690,3	1800,4	375,8	1424,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		5016,5	4796,4	193,2	60,5	132,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		14438,5	13420,3	1018,1	162,6	855,5
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		62444,3	60974,7	1470,6	219,2	1251,4
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		7149,3	6920,8	229,1	50,9	178,2
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		624,6	612,7	12,3	2,7	9,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		2065,6	1887,2	178,4	25,1	153,3
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2413,9	2368,0	46,0	13,4	32,6
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4010,6	3783,8	227,5	34,7	192,8
<i>Real estate activities</i>						

TABL. 3 (223). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI (dok.)**
*REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SELECTED SECTION (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł in mln zł				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11241,3	10809,2	432,1	81,0	351,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2344,9	2186,3	159,2	29,3	129,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1413,9	1263,6	149,5	22,4	127,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	958,0	958,8	-0,9	5,0	-5,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	275,3	245,2	30,1	1,1	29,0

TABL. 4 (224). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsię- biorstw ogółem Total number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu			in % of total			
OGÓŁEM	2000	6104	67,6	31,1	1,3	65,5	32,5	2,0
TOTAL	2005	6150	79,5	19,2	1,3	77,7	20,2	2,1
	2008	6740	81,3	18,4	0,3	80,5	19,0	0,5
	2009	6823	79,3	20,4	0,3	78,7	20,8	0,5
sektor publiczny		350	75,4	24,6	—	75,1	24,9	—
public sector								
sektor prywatny		6473	79,6	20,1	0,3	78,9	20,6	0,5
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		67	83,6	16,4	—	83,6	16,4	—
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		2272	76,1	23,8	0,1	75,6	24,3	0,1
Industry								
górnictwo i wydobywanie		51	82,4	17,6	—	82,4	17,6	—
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		1984	75,4	24,6	0,0	74,7	25,2	0,1
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ		65	86,2	12,3	1,5	86,2	13,8	—
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		172	79,1	20,9	—	79,1	20,9	—
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities								
Budownictwo		828	80,3	19,5	0,2	80,1	19,7	0,2
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1855	82,4	17,4	0,2	81,8	17,8	0,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		339	73,5	26,5	—	72,6	27,4	—
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		111	61,3	38,7	—	60,4	39,6	—
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		166	80,1	18,7	1,2	80,1	18,7	1,2
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa		60	75,0	25,0	—	75,0	25,0	—
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		258	88,4	8,5	3,1	86,1	8,5	5,4
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		288	79,9	19,8	0,3	77,5	21,5	1,0
Professional, scientific and technical activities								

TABL. 4 (224). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH (dok.)**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsię- biorstw ogółem <i>Total number of enter- prises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu <i>in % of total</i>					
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	206	78,2	21,3	0,5	77,2	22,3	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	289	88,2	11,8	–	87,9	11,8	0,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	24	66,7	33,3	–	66,7	33,3	–
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	30	80,0	20,0	–	80,0	20,0	–

TABL. 5 (225). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia ^a <i>first degree^a</i>	II stopnia ^a <i>second degree^a</i>	III stopnia ^a <i>third degree^a</i>
		w %		in %			
OGÓŁEM	2000	101,0	-1,0	-1,6	8,9	52,8	69,7
TOTAL	2005	95,0	5,0	4,0	31,1	99,4	132,4
	2008	96,2	3,8	3,1	28,3	90,8	127,4
	2009	96,4	3,6	3,2	30,8	96,7	132,7
sektor publiczny		97,8	2,2	1,8	36,9	85,6	116,1
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		96,1	3,9	3,5	29,4	99,2	136,6
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		86,9	13,2	12,2	32,2	94,9	178,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		96,4	3,6	3,2	29,2	92,2	126,0
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		100,4	-0,4	-0,5	30,0	61,5	89,2
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		96,6	3,4	3,3	27,2	94,7	130,3
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		90,8	9,2	7,3	38,8	114,3	146,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		95,6	3,9	2,6	56,7	121,1	141,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		92,9	7,1	5,9	38,6	117,5	154,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		97,6	2,4	2,0	21,9	90,0	141,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		96,8	3,2	2,5	28,1	98,2	106,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia		98,1	2,0	1,5	36,1	78,9	97,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		91,4	8,6	7,4	47,6	141,4	164,7
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		98,1	1,9	1,4	133,0	250,3	271,5
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości		94,3	5,7	4,8	115,2	172,0	200,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		96,2	3,8	3,1	57,9	137,9	157,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca		93,2	6,8	5,5	44,9	145,2	169,1
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		89,4	10,6	9,0	59,3	132,8	150,6
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		100,1	-0,1	-0,6	56,9	89,6	98,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		89,1	10,9	10,5	32,6	107,7	126,8
<i>Other service activities</i>							

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11, pkt 3.

^a See general notes to the chapter, item 11, point 3.

TABL. 6 (226). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress
			w mln zł		
1	OGÓŁEM 2000	43657,6 ^b	10556,7	3728,0	1498,2
2	TOTAL 2005	66057,7	15054,8	5579,3	1933,3
3	 2008	90514,1	23846,4	8469,2	4006,9
4	 2009	93240,4	22712,8	7610,8	3411,0
5	sektor publiczny public sector	15212,9	3177,9	1256,7	375,3
6	sektor prywatny private sector	78027,4	19534,9	6354,1	3035,7
	w tym: of which:				
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	207,8	90,6	15,7	17,5
8	Przemysł Industry	59959,0	14465,8	6994,8	2497,5
9	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	5910,9	1150,8	183,7	13,0
10	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	47213,4	12046,1	5967,7	2429,1
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	4920,8	1027,0	739,0	3,3
12	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	1913,9	241,8	104,5	52,1
13	Budownictwo Construction	6074,1	1074,0	146,3	573,4
14	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ . Trade; repair of motor vehicles ^Δ	18081,4	6418,4	277,0	126,3
15	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1962,6	96,8	47,2	3,9
16	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	145,5	22,0	6,5	9,8
17	Informacja i komunikacja Information and communication	791,4	86,7	10,1	17,3
18	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	671,2	31,5	0,5	0,0
19	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1836,9	111,0	9,2	24,1
20	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2245,4	193,8	52,1	114,7
21	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . Administrative and support service activities	757,6	91,6	39,5	21,8
22	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	312,9	13,4	9,4	0,3
23	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	98,1	3,5	1,4	0,1
24	Pozostała działalność usługowa Other service activities	67,4	8,3	0,9	0,0

^a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. ^b Patrz uwagi ogólne
^a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. ^b See general notes to the chapter, item 12

Inventories		Krótkoterminowe należności Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe ^a Short-term investment ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term deferred expenditures	Lp. No.
of which		razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which from deliveries and services ^b			
produkty gotowe finished products	towary goods					
in mln zł						
1505,3	3481,7	27504,1 ^b	23219,6	5596,8	2613,3	1
2610,9	4725,9	34069,2	29645,5	15540,5	1393,3	2
3407,1	7588,0	44448,8	37676,4	20071,9	2147,1	3
3846,2	7397,9	46263,7	39874,9	21656,0	2608,0	4
1090,2	371,4	6370,3	5051,8	4840,3	824,4	5
2756,0	7026,5	39893,3	34823,1	16815,7	1783,5	6
53,0	4,3	73,1	36,1	37,5	6,5	7
3602,9	1166,9	29963,2	25938,1	13896,4	1633,6	8
931,1	22,0	2085,4	1887,9	1985,2	689,4	9
2550,5	957,8	24475,2	21522,4	9842,7	849,4	10
92,9	131,9	2532,1	1868,1	1302,4	59,2	11
28,3	55,1	870,5	659,8	766,1	35,6	12
37,1	275,2	3094,9	2665,8	1516,7	388,5	13
107,7	5753,5	8688,3	7436,5	2786,4	188,3	14
1,5	42,0	1287,3	1133,4	516,3	62,1	15
1,4	3,2	63,7	38,6	53,8	6,1	16
23,6	34,3	450,6	397,4	228,8	25,3	17
–	5,7	290,1	165,6	328,8	20,9	18
0,1	71,3	520,6	435,1	1056,4	148,9	19
11,5	8,5	1143,3	1027,6	827,3	81,0	20
6,9	22,3	449,2	389,0	201,2	15,6	21
0,5	1,5	152,7	138,1	123,1	23,7	22
–	1,7	32,6	25,6	56,7	5,3	23
–	7,0	39,9	36,8	17,3	1,9	24

do działu, ust. 12.

TABL. 7 (227). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM	2000	36023,3	28207,0	19202,7	-18395,7	-2568,1
TOTAL	2005	76837,4	42008,9	24310,4	-7783,8	8723,6
	2008	112263,2	61755,9	35775,1	-6084,9	8993,6
	2009	122095,6	63582,2	39278,2	-7417,9	9253,5
sektor publiczny		39615,1	29458,6	5643,2	-1719,9	935,4
public sector						
sektor prywatny		82480,6	34123,6	33635,1	-5698,0	8318,1
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		381,0	118,1	133,7	-14,3	62,6
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		73566,9	32541,5	27140,7	-5881,8	5871,9
Industry						
górnictwo i wydobywanie		7054,6	3348,8	1346,0	-685,3	-114,3
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		47704,1	17151,2	21382,5	-4861,2	4434,3
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ		13038,1	8165,1	2853,4	-224,5	1419,2
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		5770,1	3876,4	1558,9	-110,8	132,7
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities						
Budownictwo		4224,0	1345,9	2039,5	-323,6	855,3
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		13489,0	5629,6	5767,8	-656,0	1252,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2029,1	1037,1	581,8	-169,7	178,2
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		568,7	476,1	88,9	-75,7	9,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		1045,0	383,6	307,5	-73,4	153,0
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		359,9	246,4	137,4	-88,0	32,6
Real estate activities		9425,5	6534,2	2155,0	6,6	192,8

TABL. 7 (227). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł in mln zł			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	15719,5	14650,4	452,8	4,0	352,7
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activities	668,9	256,4	272,1	-14,3	129,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	426,4	145,8	143,1	-2,1	127,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	108,5	184,2	33,4	-107,6	-5,9
Pozostała działalność usługowa Other service activities	40,8	18,6	12,3	-22,1	29,0

TABL. 8 (228). KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM 2000	17320,9	7234,6	1492,4	1856,6	3729,3
TOTAL 2005	30771,6	8036,6	4660,5	3170,8	8523,2
..... 2008	52969,7	19418,1	5988,7	3835,3	10835,0
..... 2009	55568,9	17960,0	4175,7	3999,6	12219,3
sektor publiczny public sector	29101,9	17773,8	2463,3	208,0	123,5
sektor prywatny private sector	26467,0	186,2	1712,5	3791,7	12095,8
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	90,4	3,9	0,3	76,5	6,5
Przemysł Industry	31559,5	4269,7	3627,7	1769,1	10400,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	3337,2	2922,0	354,3	46,5	6,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	16203,8	690,0	1291,3	1517,1	9644,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	8165,1	562,8	1934,3	61,7	463,4
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	3853,4	95,0	47,7	143,8	286,2
Budownictwo Construction	1093,7	35,8	72,8	475,0	55,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4679,4	922,5	104,1	976,4	1509,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	897,1	81,5	126,1	76,9	52,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	461,2	70,1	103,1	110,7	9,8
Informacja i komunikacja Information and communication	314,1	10,3	0,7	186,8	80,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	237,9	0,2	10,4	28,5	19,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1386,9	137,0	76,7	84,3	6,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	14289,4	12336,4	27,8	47,9	31,7

TABL. 8 (228). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
	w mln zł in mln zł				
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ	220,2	62,4	10,4	74,8	34,4
Administrative and support service activities					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	133,1	28,4	2,3	51,4	4,3
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	184,2	–	12,4	24,4	8,0
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	9,7	0,4	0,9	6,6	0,0
Other service activities					

TABL. 9 (229). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty ^a i pożyczki of which credits ^a and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty ^a i pożyczki credits ^a and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	73940,7	11306,8	7014,6	62633,9 ^c	7117,8	25965,3
TOTAL	2005	64295,8	13462,0	7355,5	50833,8	5756,4	29916,5
	2008	90327,2	18286,4	8440,6	72040,8	10318,5	38123,9
	2009	90021,7	18717,9	9047,9	71303,9	9998,7	39564,8
sektor publiczny		17667,6	4001,8	2035,9	13665,8	1384,4	5928,6
public sector							
sektor prywatny		72354,2	14716,1	7012,0	57638,1	8614,3	33636,2
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		187,9	64,5	56,9	123,4	45,5	42,7
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		60536,8	12277,0	4761,1	48259,8	5721,7	26364,4
Industry							
górnictwo i wydobywanie		8329,4	1275,6	163,3	7053,8	196,9	2391,9
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		44181,9	7734,6	3250,8	36447,4	4743,1	21755,6
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ		5675,5	2283,4	585,5	3392,1	526,4	1763,5
electricity, gas, steam and air conditionning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2349,9	983,4	761,5	1366,6	255,3	453,4
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities							
Budownictwo		4795,5	837,8	431,9	3957,7	469,7	2231,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		14680,3	1883,6	1282,0	12796,7	2972,5	7991,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							

^a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14. ^c Bez funduszy specjalnych.^a In 2000 banks credits only. ^b See general notes to the chapter, item 14. ^c Excluding special funds.

TABL. 9 (229). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deli- veries and services ^a
		w mln zł		in mln zł		
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2632,1	780,0	264,3	1852,1	268,3	751,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	380,8	230,7	178,7	150,1	25,5	60,9
Informacja i komunikacja Information and communication	668,2	180,7	64,9	487,5	56,9	266,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	450,8	180,6	171,0	270,1	42,0	107,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2840,6	1762,9	1559,4	1077,8	105,9	521,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1603,1	130,2	81,6	1472,9	175,2	869,7
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activities	590,3	115,3	43,9	474,9	51,4	193,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	354,5	144,0	105,5	210,5	48,0	89,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	206,1	106,0	37,2	100,1	8,5	49,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities	71,3	17,0	2,5	54,3	2,5	17,8

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14.ª See general notes to the chapter, item 14.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203 poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1592 i 1590) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds engaging public funds as well as the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments.

Moreover, the legal basis for the financial management of local self-government entities are:

- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments,
- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591) with later amendments,
- the Law on Powiat Self-government, and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, items 1592 and 1590) with later amendments,
- the decree of the Minister of Finance on Budgetary Reporting dated 27 VI 2006 (Journal of Laws No. 115, item 781) with later amendments.

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in acts on local self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore, in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat jointly.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688) z późniejszymi zmianami, w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132) z późniejszymi zmianami, od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726) z późniejszymi zmianami.

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;
 - 2) dotacje:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania:
 - z zakresu administracji rządowej,
 - własne,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych,
 - d) dotacje rozwojowe.
 - 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.
7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the decree of the Minister of Finance. The presented data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance: till 2002 – dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688) with later amendments, in 2005 – dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132) with later amendments, since 2006 – dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726) with later amendments.

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law, tax on civil law transactions,
 - d) revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
 - e) other income of local self-government entities e.g., funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
 - b) allocations received from appropriated funds,
 - c) other allocations, i.e. appropriated allocations received on the basis of self-government agreements,
 - d) development allocations.
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.

7. Information concerning local self-government entities budgets was compiled in the Central Statistical Office on the basis of reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (230). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	8894072,0	2296718,7	5160610,8	833288,5	603454,0
TOTAL						
	2005	12165575,4	3526593,8	6756722,8	961466,6	920792,2
	2008	16136872,8	4693903,2	9011224,7	1288708,7	1143036,2
	2009	16813568,9	4783416,9	9178849,9	1317969,1	1533333,0
Dochody własne		9582812,4	2748619,1	5811752,4	453008,8	569432,1
Own revenue						
w tym: of which:						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym		4241187,5	1036328,8	2407177,7	285888,3	511792,7
<i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>						
od osób prawnych		627830,1	48696,0	176172,0	10201,1	392761,0
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		3613357,4	987632,8	2231005,7	275687,2	119031,7
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		2102422,7	774838,6	1327584,1	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		50932,9	45140,4	5792,5	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		98165,2	38583,9	59581,3	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		171478,7	55041,7	116437,0	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		50672,8	16150,7	34522,1	–	–
<i>treasury fee</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (230). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
dochody z majątku	743977,0	190303,5	532046,8	11769,4	9857,3
revenue from property					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	339754,9	98758,1	225324,8	7263,9	8408,1
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character					
środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	551875,1	143622,7	389216,4	6989,6	12046,4
funds for additional financing of own tasks from non-budgetary sources					
Dotacje	3002226,5	726420,8	1135167,9	345744,9	794892,9
Allocations					
Dotacje celowe z budżetu państwa	1861035,2	518640,2	1002042,9	251363,0	88989,1
Appropriated allocations from the state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1269153,6	391431,9	695786,5	125998,6	55936,6
for government administration tasks					
własne	586578,0	126425,6	303401,6	124236,2	32514,6
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	5303,8	782,8	2854,8	1128,3	537,9
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
Dotacje celowe otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	341987,8	71947,1	42788,9	68671,4	158580,4
Appropriated allocations received for tasks realized on the basis of self-government agreements					
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	78079,8	35006,6	29430,2	5633,8	8009,2
Allocations received from appropriated funds					
Dotacje rozwojowe	721123,5	100826,7	60906,0	20076,7	539314,1
Development allocations					
Subwencja ogólna	4228530,1	1308377,1	2231929,6	519215,4	169008,0
General subsidy					
w tym na zadania oświatowe	3640306,2	1080749,7	1993834,1	461653,2	104069,2
of which for educational tasks					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (231). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	16813568,9	4783416,9	9178849,9	1317969,1	1533333,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	66232,5	40190,1	1314,8	3018,2	21709,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	12720,3	12720,3	0,0	—	—
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Transport i łączność	769238,6	107659,9	321421,8	111517,8	228639,1
<i>Transportation and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	948570,7	212699,9	706385,1	25292,2	4193,5
<i>Housing economy</i>					
Działalność usługowa	41816,6	3355,7	24540,6	9162,6	4757,7
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	165567,8	39841,7	69081,8	40119,5	16524,8
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	238292,2	11056,3	154111,7	73124,2	—
<i>Public safety and fire protection</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych Corporate income tax and personal income tax	7158083,0	2137566,9	4206697,2	300038,6	513780,3
<i>Education</i>					
Oświata i wychowanie	240980,8	116647,8	108181,3	14999,3	1152,4
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	134877,9	3197,1	71508,6	59216,8	955,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1364065,8	474188,6	740477,3	139978,9	9421,0
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	41596,2	15409,2	20150,8	4415,5	1620,7
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	482165,8	157830,4	323443,6	864,2	27,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	44807,4	31758,9	9506,1	2093,7	1448,7
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	150239,4	72961,4	71234,0	3306,1	2737,9
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (232). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
OGÓŁEM	2000	9135174,4	2354397,6	5344215,2	827693,2	608868,3
TOTAL	2005	12126504,8	3499928,8	6743281,3	951875,8	931418,9
	2008	16195689,7	4658816,6	9008742,5	1264892,4	1263238,2
	2009	18493053,1	5220872,1	10113587,6	1429238,4	1729355,0
Wydatki majątkowe		4813034,1	1223482,6	2514650,2	265603,6	809297,7
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^b		4519732,0	1208151,3	2277769,2	264497,6	769313,9
<i>of which investment expenditure^b</i>						
Wydatki bieżące		13680019,1	3997389,6	7598937,4	1163634,8	920057,3
Current expenditure						
w tym:						
<i>of which:</i>						
dotacje		1779989,2	263851,4	886928,5	88057,2	541152,1
<i>allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych		353411,0	38627,2	314629,4	154,4	—
<i>of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
świadczenia na rzecz osób fizycznych		1421317,1	549535,6	808275,3	58009,8	5496,4
<i>benefits for natural persons</i>						
obsługa długu publicznego		111522,8	29694,5	74740,5	7048,6	39,2
<i>public debt servicing</i>						
wydatki bieżące jednostek budżetowych		9994377,0	3089584,4	5525407,2	1006019,8	373365,6
<i>current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
wynagrodzenia		5247773,4	1666901,7	2849859,8	577080,9	153931,0
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		861277,0	285564,4	460714,9	89280,6	25717,1
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>						
zakup materiałów i usług		3272044,0	969252,9	1857312,7	269831,9	175646,5
<i>purchase of materials and services</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (233). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	18493053,1	5220872,1	10113587,6	1429238,4	1729355,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	164864,7	118750,3	3130,2	4342,7	38641,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	22244,0	20061,3	2182,7	—	—
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Transport i łączność	2980329,6	569556,8	1443935,6	288988,3	677848,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	837053,8	198095,8	616716,6	14853,7	7387,7
<i>Housing economy</i>					
Działalność usługowa	153746,6	24002,2	67584,4	12101,0	50059,0
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	1507212,1	540293,2	695091,0	172272,6	99555,3
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	404746,2	76557,5	248794,0	76040,2	3354,5
<i>Public safety and fire protection</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	112862,4	29945,9	75089,1	7788,2	39,2
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	5461270,5	1887146,4	3027594,7	419532,4	126997,0
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	473962,9	56068,0	183606,8	77845,3	156442,8
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2465465,9	643226,2	1375760,4	240198,3	206281,0
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	392096,0	58337,2	223699,2	83244,6	26815,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1777790,6	548289,1	1207920,8	1116,3	20464,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	699223,8	207271,0	317056,2	9657,8	165238,8
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	796005,3	208695,8	505297,9	7766,7	74244,9
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, in accordance with recommendations of the “ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (excluding interests not included in the value of outlays on fixed assets by entities applying since 2005 International Accounting Standards (IAS)).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the Polish Classification of Activities in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (w poprzednich edycjach Rocznika wykazywane były w sekcji „Budownictwo”).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Since 2005, investment outlays on public roads, streets and squares are included in section “Transportation and storage” (in previous editions of the Yearbook they were included in section “Construction”).

3. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223) with later amendments investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing not more than 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami.

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223) with later amendments.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also the pricing according to the fair value in entities applying International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the Polish Classification of Activities, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the dominating kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami, niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223) with later amendments, some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee.)

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 1 (234). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	27349,8	28402,8	13049,8	15353,0
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171,5	188,6	36,0	152,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	13195,4	12360,2	5672,3	6687,9
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	2301,6	2365,8	2328,9	36,9
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	7280,2	5920,7	263,5	5657,2
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2007,4	1707,5	822,7	884,8
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1606,2	2366,2	2257,2	109,0
<i>water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities</i>				
Budownictwo	1135,9	1029,0	177,9	851,1
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2453,9	2553,7	7,3	2546,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	3386,8	5161,5	4685,2	476,3
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	185,5	264,2	6,8	257,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	407,2	454,5	8,7	445,8
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	283,6	461,1	9,8	451,2
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2970,9	2578,2	237,7	2340,5
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	352,6	434,3	77,4	357,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	450,4	341,9	29,1	312,8
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	449,1	370,3	367,8	2,4
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	577,4	657,1	621,8	35,3
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	622,1	769,0	499,1	269,9
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	601,2	674,2	608,8	65,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	106,3	105,0	4,1	100,9
<i>Other service activities</i>				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 2 (235). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM TOTAL	10054,5	13377,6	16910,5	18121,3	16203,5	5592,7	10610,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	51,3	37,5	50,6	60,4	69,5	35,7	33,8
Przemysł Industry	6845,5	9268,2	11891,7	12121,0	10933,6	4496,6	6437,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	1704,7	1701,8	1755,3	2300,0	2363,0	2328,9	34,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	4031,5	6044,6	7806,6	7068,3	5712,9	263,5	5449,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air condition- ing supply	725,4	1098,1	1799,6	1914,4	1656,2	806,0	850,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	383,9	423,7	530,2	838,4	1201,6	1098,1	103,4
Budownictwo Construction	185,4	302,2	532,8	841,7	614,3	21,1	593,2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych Trade; repair of motor vehicles	934,6	1135,5	1787,5	1968,0	1917,2	7,0	1910,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	447,5	624,7	665,7	820,7	596,5	372,6	223,9
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	58,8	66,2	123,9	133,3	213,5	4,8	208,7
Informacja i komunikacja Information and communication	441,3	451,7	301,2	355,8	395,1	8,4	386,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. Financial and insurance activities	228,1	229,4	185,7	251,9	211,8	9,8	202,0
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	222,5	263,1	407,4	402,3	290,3	126,1	164,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	174,9	205,5	312,8	223,4	224,3	72,2	152,1
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activi- ties	64,9	290,1	129,8	380,4	130,2	21,0	109,2
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	1,6	4,1	22,3	11,2	0,1	—	0,1
Edukacja Education	33,1	26,8	36,2	41,2	31,2	10,6	20,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	290,2	363,7	319,7	337,2	458,1	339,3	118,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	44,9	91,8	102,4	152,0	100,4	67,4	33,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	30,1	17,2	40,7	20,8	17,3	0,0	17,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 3 (236). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUP (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2000	9295,2	3346,6	4823,9	820,1
TOTAL	2005	10365,0	3267,8	5985,9	897,5
	2008	17308,7	6138,9	9132,8	1360,7
	2009	15593,7	5669,2	8331,4	1043,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		103,4	45,5	41,5	9,3
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		10981,9	3518,7	6937,6	307,8
Industry					
górnictwo i wydobywanie		2482,8	845,0	1579,9	35,4
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		5788,8	1105,4	4357,2	201,3
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1455,3	568,6	811,8	16,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ		1255,1	999,7	188,8	54,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		701,2	282,9	266,1	120,7
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1513,2	757,0	358,7	220,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		447,2	96,9	55,5	277,4
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		138,4	95,9	26,3	5,1
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		105,9	28,7	64,9	8,7
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		166,1	48,1	102,1	9,7
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		298,6	248,8	23,7	5,1
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		342,0	175,1	122,5	29,2
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		119,1	35,7	49,9	23,8
Administrative and support service activities					
Edukacja		50,0	25,1	6,3	2,4
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		510,6	252,9	224,8	18,2
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		103,3	54,7	44,2	3,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; see general notes to the chapter “Investments”, item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 4 (237). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2000	1765,7	1314,9	345,5	34,1
TOTAL	2005	2625,4	2302,8	201,5	44,1
	2008	3932,8	3296,1	311,4	120,6
	2009	5690,6	5087,0	331,1	70,2
własność państwowa		1827,8	1610,8	83,5	31,1
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		3862,7	3476,1	247,7	39,0
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		167,1	161,4	3,0	2,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		203,1	201,5	0,8	0,7
Construction					
Transport i gospodarka magazynowa		326,8	308,4	6,3	11,9
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		0,2	0,1	0,1	–
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		37,2	34,3	2,2	0,8
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		21,4	19,0	2,0	0,4
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		8,2	4,9	1,3	1,9
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4522,9	4080,6	192,5	49,1
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		265,5	178,0	86,7	0,5
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		24,9	16,4	7,2	0,9
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		111,5	81,5	28,1	1,4
Arts, entertainment and recreation					

^a Patrz uwagi ogólne do działu “Inwestycje”, ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a See general notes to the chapter “Investments”, item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 5 (238). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a IN THE NATIONAL ECONOMY

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	268711,0	288895,7	119801,2	169094,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5307,1	5299,9	624,8	4675,2
Przemysł <i>Industry</i>	128508,7	136246,2	59482,6	76763,6
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	23680,7	24718,2	24182,8	535,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	62490,2	68105,6	5472,7	62632,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	29258,2	29756,9	17527,4	12229,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities</i>	13079,7	13665,5	12299,8	1365,7
Budownictwo <i>Construction</i>	6898,5	7995,1	2698,9	5296,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	14752,6	15562,7	389,4	15173,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	23708,5	27895,3	22307,4	5587,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2059,8	2282,2	142,7	2139,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3888,9	4157,1	296,4	3860,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3705,3	3728,1	559,2	3168,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	49713,4	52877,8	6920,0	45957,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3025,6	3136,8	1167,0	1969,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1301,0	2209,4	593,3	1616,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	9189,4	9163,1	9127,7	35,4

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a The division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

TABL. 5 (238). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	9189,4	9163,1	9127,7	35,4
Edukacja <i>Education</i>	7422,3	8089,8	7594,8	495,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	5703,9	6164,7	4941,1	1223,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2903,0	3397,1	2939,5	457,6
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	622,9	690,3	16,3	674,0

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a The division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 6 (239). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł				in mln zł		
OGÓŁEM	144290,9	153723,8	163850,0	174582,1	186164,1	70470,5	115693,7
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	722,0	783,3	848,7	881,9	941,0	402,1	539,0
Przemysł	95354,6	104036,2	112381,1	122134,6	129562,2	55757,5	73804,7
Industry							
górnictwo i wydobywanie	18371,8	19664,1	21758,6	23606,9	24641,6	24182,8	458,9
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe	45079,8	51401,8	55377,6	60643,9	66075,3	5471,9	60603,3
manufacturing							
Industry (cont.)							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	24224,6	24727,5	26649,0	28603,2	28970,5	17457,6	11512,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7678,4	8242,8	8595,9	9280,6	9874,8	8645,2	1229,5
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities							
Budownictwo	3259,6	3264,7	3988,3	4683,4	4880,5	1332,3	3548,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	6595,8	7088,4	9783,5	11193,7	11481,6	385,0	11096,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	3211,7	3579,8	4054,4	4571,2	6323,7	2730,6	3593,1
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1105,3	1115,7	1436,4	1435,1	1575,3	118,9	1456,3
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	6734,5	6012,4	3214,3	3401,4	3587,7	264,4	3323,3
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2422,6	2490,1	3030,0	3075,6	3125,7	559,2	2566,4
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	17271,6	17272,8	16763,7	14490,3	14244,8	2115,4	12129,5
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1409,3	1662,9	1591,4	1727,6	2020,5	985,4	1035,1
Professional, scientific and technical activi- ties							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	778,2	731,5	730,7	846,6	1640,7	373,7	1267,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

TABL. 6 (239). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywat- ny private sector
	w mln zł in mln zł						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security	1,1	4,0	18,5	34,7	1,5	–	1,5
Edukacja Education	281,7	308,9	335,6	392,9	420,6	113,6	307,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3710,1	3879,7	4304,5	4425,0	4911,5	4238,4	673,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	813,6	946,1	1047,0	1146,0	1308,7	1093,7	215,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities	619,3	547,3	321,8	142,3	138,1	0,3	137,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 7 (240). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2000	15274,1	12514,9	2310,1	439,3
TOTAL	2005	23618,0	20567,2	2408,4	579,0
	2008	34169,8	28659,1	4614,3	870,7
	2009	37113,2	31371,6	4762,9	933,4
własność państwowa		5471,4	3374,4	1636,5	460,2
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		31641,8	27997,2	3126,4	473,2
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71,3	54,4	0,8	0,1	
Agriculture, forestry and fishing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	69,7	50,3	19,3	0,2	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3654,6	3450,1	149,1	53,8	
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	1366,6	1353,9	5,6	7,1	
Construction					
Transport i gospodarka magazynowa	7631,0	7458,6	50,2	119,8	
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	23,8	18,1	5,1	0,3	
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	26,7	16,8	9,9	–	
Information and communication					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4734,2	4638,7	70,2	9,0	
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	181,6	146,4	28,8	6,4	
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	219,6	176,8	23,4	14,6	
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9127,7	5844,6	2681,2	601,0	
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	7481,3	6046,0	1347,3	86,6	
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	702,1	522,2	157,8	21,0	
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1801,8	1577,8	211,4	12,0	
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	16,1	12,2	2,6	1,3	
Other service activities					

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 8 (241). STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY

STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
O G Ó Ł E M 2000	41,2	39,6	45,7	62,5
T O T A L 2005	37,8	32,7	74,5	72,1
..... 2008	35,6	31,0	58,5	64,5
..... 2009	33,8	29,7	55,0	63,9
własność państwowa state ownership	47,7	28,2	82,2	67,8
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	31,4	29,9	40,7	60,0
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	24,8	30,2	49,0	67,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	48,2	39,6	70,8	54,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	27,4	25,2	61,4	69,1
Budownictwo Construction	15,0	14,5	71,1	70,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	25,2	24,2	62,4	68,3
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	37,0	29,4	62,7	81,8
Informacja i komunikacja Information and communication	37,7	13,6	78,3	–
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	53,2	52,9	78,6	67,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	29,5	19,3	70,9	79,0
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	35,4	29,0	65,3	64,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31,3	24,9	38,9	58,4
Edukacja Education	41,5	31,8	82,1	87,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	43,5	31,3	79,9	75,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	22,8	19,4	46,4	61,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	33,1	28,2	42,2	61,8

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospo-

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial inter*

darcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2001-2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 rok zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2008 r.”

mediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,

- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2001-2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.*

Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2008”.*

TABL. 1 (242). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M w mln zł T O T A L in mln zł	130442	137959	152741	167948	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ^a Of which gross value added ^a	114924	121189	133622	147017	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw non-financial corporations	60640	64718	71380	79732	52,8	53,4	53,4	54,2
instytucji rządowych i samorządo- wych general government	13811	14661	15710	17670	12,0	12,1	11,8	12,0
gospodarstw domowych households	36017	37170	40464	42919	31,3	30,7	30,3	29,2
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1475	1267	1523	1491	1,3	1,0	1,1	1,0
Przemysł Industry	38308	39775	43340	48717	33,3	32,8	32,4	33,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	23642	26129	30338	31593	20,6	21,6	22,7	21,5
Budownictwo Construction	6629	7497	9054	10237	5,8	6,2	6,8	7,0
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restau- racje; transport, gospodarka maga- zynowa i łączność Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurants; transport, storage and communication	30805	32387	34701	36398	26,8	26,7	26,0	24,8
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm ^Δ Financial intermediation; real estate, renting and business activi- ties	19355	20755	23743	26560	16,8	17,1	17,8	18,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	18352	19508	21261	23614	16,0	16,1	15,9	16,1
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	27792	29497	32761	36126	x	x	x	x

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust.2, pkt 1.

^a Data by kind-of-activity are presented according to PKD 2004; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1.

TABL. 2 (243). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna	275418	297259	334389	366436	Gross output
Zużycie pośrednie	160493	176070	200767	219420	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	114924	121189	133622	147017	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	49236	52472	57779	65904	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	64338	66600	74046	78866	Gross operating surplus

TABL. 3 (244). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					<i>Gross primary income:</i>
w milionach złotych	88786	92568	101611	110371	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	18917	19792	21794	23741	<i>per capita in zł</i>
Dochody do dyspozycji brutto:					<i>Gross disposable income:</i>
w milionach złotych	90435	94853	101902	110442	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	19268	20281	21857	23756	<i>per capita in zł</i>

^a Dane za lata 2005-2007 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust.12.

^a Data for the years 2005-2007 were revised; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 171, poz. 1397) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 112, poz. 981),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji o podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.),
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

2. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 231, poz. 1700) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 112, item 981),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004),
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds (NIF),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 r. into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

2. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2007 No. 231, item 1700) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

TABL. 1 (245). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-
-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
*STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS
IN 2009
As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postę- powaniu naprawczym in sanitation procedure	bez zmian prawno- -organi- zacyjnych without legal and organiza- tional changes
OGÓŁEM TOTAL	27	10	14	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	15	5	8	1	1
<i>Manufacturing</i>					
Budownictwo	5	1	4	–	–
<i>Construction</i>					
Handel, naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2	–	1	–	–
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa .	2	1	1	–	–
<i>Transportation and storage</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1	1	–	–	–
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	2	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					

TABL. 2 (246). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
*STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	822	100,0	T O T A L
Skomercjalizowane	360	43,8	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	193	23,5	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	184	22,4	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	269	32,7	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	189	23,0	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a *Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.*

TABL. 3 (247). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE BEZPOŚREDNIO
I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
*STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio Privatized directly					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowa- nia miesza- nych sposo- bów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	184	41	14	127	2	189
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	58	11	10	37	—	68
Budownictwo Construction	47	11	—	34	2	46
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	30	8	1	21	—	21
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	12	8	2	2	—	17
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	26	1	—	25	—	23

TABL. 4 (248). **SPÓŁKI POWSTAŁE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION		
OGÓŁEM	302	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	272	privatization ^a
innym	30	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	53	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	12	of which with foreign capital participation
NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH ON THE BASIS OF ASSETS OF THE PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES		
OGÓŁEM	147	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe		Companies with State Treasury participation
z wniesienia majątku przedsiębiorstw	9	established from the transfer of assets of
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	state owned enterprises
Spółki pracownicze ^b	138	of which with foreign capital participation
		Employee companies ^b

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI. **b** Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF. **b** Limited liability and joint-stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (249). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGION REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	385415	426266	428920	430578	T O T A L
sektor publiczny	12021	18297	17374	16280	public sector
sektor prywatny	373394	407969	411546	414298	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	309	128	51	28	State owned enterprises
Spółki	60887	64544	67063	65545	Companies
w tym:					of which:
handlowe	17642	25674	29267	30772	commercial
cywilne	43137	38741	37658	34773	civil law
Spółdzielnie	1288	1249	1187	1161	Co-operatives
Fundacje	413	629	749	808	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4939	6673	7793	8078	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	300973	326898	323485	325991	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (250). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>						
			przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>		
				razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>			z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>	
OGÓŁEM 2000	385415	84442	309	17642	103	3713	43137	1288	300973
TOTAL 2005	426266	99368	128	25674	92	4511	38741	1249	326898
..... 2008	428920	105435	51	29267	87	5231	37658	1187	323485
..... 2009	430578	104587	28	30772	92	5393	34773	1161	325991
w tym: <i>of which:</i>									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4998	813	—	150	1	34	157	151	4185
Przemysł <i>Industry</i>	41704	10844	15	6438	45	1417	4107	129	30860
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	271	197	—	164	6	17	30	2	74
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	39742	9764	15	5664	33	1300	3916	122	29978
wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .. <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	237	184	—	168	4	26	14	1	53
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1454	699	—	442	2	74	147	4	755
Budownictwo <i>Construction</i>	49072	7950	5	4082	5	487	3677	143	41122
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	134478	24624	2	10049	5	2072	14297	194	109854
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	30508	2649	2	1258	18	258	1339	6	27859

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (250). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity
		razem total	w tym of which						
			przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	Spół- dzielnie co-ope- ratives		
				razem total	w tym of which				
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury			z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and cate- ring ^Δ	14485	3224	–	635	3	137	2535	8	11261
Informacja i komunikacja Information and communication	8903	2030	–	1131	2	126	868	15	6873
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	16794	1703	–	821	–	55	725	99	15091
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	21066	17935	2	1034	4	163	597	332	3131
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	33699	5841	2	2761	6	312	2798	41	27858
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . Administrative and suport service activities	9765	1960	–	963	1	190	910	16	7805
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1766	1762	–	10	1	1	3	–	4
Edukacja Education	12497	6106	–	227	–	28	441	4	6391
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	18498	2409	–	750	2	44	1003	5	16089
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	7627	3821	–	253	–	45	513	5	3806
Pozostała działalność usługowa Other service activities	24714	10913	–	210	–	24	803	13	13801

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (251) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint- -stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimi- ted partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2000	17642	17476	972	16504	166	122	44
TOTAL	2005	25674	22344	1018	21326	3330	3137	92
	2008	29267	25001	1022	23979	4266	3796	308
	2009	30772	26244	1034	25210	4528	3912	431
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		150	141	3	138	9	8	1
Przemysł		6438	5683	365	5318	755	705	48
Industy								
górnictwo i wydobywanie		164	158	18	140	6	6	–
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		5664	4943	287	4656	721	676	43
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		168	160	28	132	8	5	3
electricity, gas, steam and air condition- ing supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		442	422	32	390	20	18	2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		4082	3704	137	3567	378	310	59
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10049	7979	201	7778	2070	1926	141
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		1258	1054	31	1023	204	192	10
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		635	536	7	529	99	88	11
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		1131	1024	43	981	107	89	17
Information and communication								

^a W województwie śląskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2008 r. – 135 spółek partnerskich i 27 spółek komandytowo-akcyjnych, w 2009 r. – 148 spółek partnerskich i 37 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In the Śląskie Voivodship among recorded partnerships there were: in 2008 – 135 professional partnerships and 27 limited joint-stock partnerships, in 2009 – 148 professional partnerships and 37 limited joint-stock partnerships.

TABL. 7 (251) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	821	707	83	624	114	91	11
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1034	892	49	843	142	98	37
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2761	2423	63	2360	338	194	74
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support services activities</i>	963	859	13	846	104	93	10
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	10	10	–	10	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	227	201	5	196	26	25	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	750	607	7	600	143	60	5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	253	234	24	210	19	15	4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	210	190	3	187	20	18	2

^a W województwie śląskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2008 r. – 135 spółek partnerskich i 27 spółek komandytowo-akcyjnych, w 2009 r. – 148 spółek partnerskich i 37 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In the Śląskie Voivodship among recorded partnerships there were: in 2008 – 135 professional partnerships and 27 limited joint-stock partnerships, in 2009 – 148 professional partnerships and 37 limited joint-stock partnerships.

TABL. 1 (252). **WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2009 R.**
ŚLĄSKIE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS
IN 2009

A. W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwa							
		dolno- śląskie	kujawsko- pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	mało- polskie	mazo- wieckie	opolskie
1	Powierzchnia ^a w km ²	19947	17972	25122	13988	18219	15183	35558	9412
2	Ludność ^a w tys.	2876,6	2069,1	2157,2	1010,0	2541,8	3298,3	5222,2	1031,1
3	Liczba ludności ^a w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym	51,9	54,6	58,5	52,0	56,4	57,1	56,9	52,1
4	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,4	1,3	-0,3	1,7	-2,3	2,3	1,0	-0,4
5	Saldo migracji wewnętr- znych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,3	-0,7	-1,9	-0,5	-0,5	1,3	2,4	-1,7
6	Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^a na 100 km ²	91,9	84,2	77,9	58,4	99,6	147,4	92,7	90,4
7	Łóżka w szpitalach ogólnych ^{ab} na 10 tys. ludności	48,3	43,7	53,2	43,1	53,6	43,6	46,2	43,2
8	Lesistość ^a w %	29,5	23,3	22,8	48,9	21,0	28,5	22,6	26,5
9	Pracujący ^{ac} w tys.	980,5	686,6	759,5	309,4	937,4	1121,0	2256,7	310,2
10	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3085,58	2657,00	2727,67	2640,41	2711,89	2861,77	3915,46	2793,82
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	12,8	16,2	12,9	16,2	11,9	9,7	9,0	12,9
12	Podmioty gospodarki narodowej zarejestro- wane w rejestrze REGON ^a na 10 tys. ludności	1101	880	724	1004	868	952	1238	926
13	Nakłady inwestycyjne ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	6518,7	5375,3	3672,5	4380,4	5250,2	4526,1	8722,9	4408,8
14	Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	35989	28926	23219	28709	31140	28878	52770	28379

a Stan w dniu 31 XII. **b** Łącznie z łózkami dla dzieci i inkubatorami. **c** Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju narodowej; według lokalizacji inwestycji. **e** W 2008 r.

a As of 31 XII. **b** Including beds for children and incubators for newborns. **c** By actual workplace and kind of activity; investment location. **e** In 2008.

Voivodships								SPECIFICATION	No.
podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie		
17846	20187	18310	12333	11711	24173	29826	22892	Area ^a in km ²	1
2101,7	1189,7	2230,1	4640,7	1270,1	1427,1	3408,3	1693,2	Population ^a in thous.	2
								Non-working age population ^a per 100 persons of working age	3
56,7	57,8	54,9	52,9	57,4	53,5	53,9	51,9	Natural increase per 1000 population	4
1,8	0,0	3,5	-0,2	-0,8	2,3	2,7	0,9	Net internal and international migration per 1000 population for permanent residence	5
-0,9	-1,4	1,3	-1,0	-1,7	-1,9	0,5	-0,5	Hard surface public roads ^a per 100 km ²	6
82,6	58,7	64,8	170,1	110,8	51,5	89,7	59,1	Beds in general hospitals ^{ab} per 10 thous. population	7
46,2	52,4	39,8	57,4	49,7	42,4	46,7	47,0	Forest cover ^a in %	8
37,2	30,4	36,1	31,7	27,9	30,4	25,6	35,1	Employed persons ^{ac} in thous.	9
667,3	409,0	736,8	1592,7	451,7	412,0	1310,5	507,8	Average monthly gross wages and salaries in zł	10
2617,50	2721,99	3067,70	3185,54	2681,61	2605,95	2805,30	2771,48	Registered unemployment rate ^a in %	11
15,9	12,8	11,9	9,4	15,1	20,7	9,2	17,1	Entities of the national economy recorded in the REGON ^a register per 10 thous. population	12
690	753	1118	928	832	805	1054	1270	Investment outlays ^d (current prices) per capita in zł	13
4063,5	3891,8	7903,0	6117,4	4861,2	4100,8	5390,2	5033,5	Gross domestic product ^e (current prices) per capita in zł	14
23101	24434	31754	36126	26763	24814	34934	30357		

działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). **d** Poniesione w gospodarce

including persons employed in private farms in agriculture (estimated data). **d** In the national economy; according to

TABL. 1 (252).

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2009 R. (dok.)
ŚLĄSKIE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS
IN 2009 (cont.)

B. LOKATA WOJEWÓDZTWA W KRAJU

POSITION OF THE VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwa							
		dolno- śląskie	kujawsko- pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	mało- polskie	mazo- wieckie	opolskie
1	Powierzchnia ^a w km ²	7	10	3	13	9	12	1	16
2	Ludność ^a w tys.	5	10	8	16	6	4	1	15
3	Liczba ludności w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^{ab}	1	8	16	3	10	13	12	4
4	Przyrost naturalny na 1000 ludności	13	7	12	6	16	3	8	13
5	Saldo migracji we- wnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały na 1000 ludności	5	9	15	6	6	2	1	13
6	Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^a na 100 km ²	6	9	11	15	4	2	5	7
7	Łóżka w szpitalach ogólnych ^{ac} na 10 tys. ludności	6	11	3	14	2	12	9	13
8	Lesistość ^a w %	8	13	14	1	16	9	15	11
9	Pracujący ^{ad} w tys.	5	9	7	16	6	4	1	15
10	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3	13	9	14	11	5	1	7
11	Stopa bezrobocia reje- strowanego ^{ab} w %	7	13	9	13	5	4	1	9
12	Podmioty gospodarki narodowej zarejestro- wane w rejestrze REGON ^a na 10 tys. ludności	4	10	15	6	11	7	2	9
13	Nakłady inwestycyjne ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł ...	3	6	16	12	7	10	1	11
14	Produkt krajowy brutto ^f (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	3	8	15	10	6	9	1	11

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast — największa jako ostatnia pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). ^e Poniesio

^a As of 31 XII. ^b The lowest value is marked as position 1, while the highest one as the last one among voivodships. employed in private farms in agriculture (estimated data). ^e In the national economy, according to investment location.

Voivodships								SPECIFICATION	No.
podkarpackie	podlaskie	po-morskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie		
11	6	8	14	15	4	2	5	Area ^a in km ²	1
9	14	7	2	13	12	3	11	Population ^a in thous.	2
								Non-working age population per 100 persons of working age ^{ab}	3
11	15	9	5	14	6	7	1	Natural increase per 1000 population	4
5	10	1	11	15	3	2	9	Net internal and international migration per 1000 population for permanent residence	5
10	12	2	11	13	15	4	6	Hard surface public roads ^a per 100 km ²	6
10	14	12	1	3	16	8	13	Beds in general hospitals ^{ac} per 10 thous. population	7
9	4	16	1	5	15	8	7	Forest cover ^a in %	8
2	6	3	5	10	6	12	4	Employed persons ^{ad} in thous.	9
10	14	8	2	12	13	3	11	Average monthly gross wages and salaries in zł	10
15	10	4	2	12	16	6	8	Registered unemployment rate ^{ab} in %	11
12	7	5	3	11	16	2	15	Entities of the national economy recorded in the REGON ^a register per 10 thous. population	12
16	14	3	8	12	13	5	1	Investment outlays ^e (current prices) per capita in zł	13
14	15	2	4	9	13	5	8	Gross domestic product ^f (current prices) per capita in zł	14
16	14	5	2	12	13	4	7		

lokata spośród zestawionych województw. **c** Łącznie z łózkami dla dzieci i inkubatorami. **d** Według faktycznego miejsca
ne w gospodarce narodowej; według lokalizacji inwestycji. **f** W 2008 r.

c Including beds for children and incubators for newborns. **d** By actual workplace and kind of activity; including persons
f In 2008.